

iota

UVÁDÍ

PŘÍBĚHY SHERLOCKA HOLMESE

KTERÉ JEŠTĚ NEZNÁTE

Bob Garcia

Závět' Sherlocka Holmese

Bob Garcia

Závět' Sherlocka Holmese

BRNO / 2006

Operativní zkratka názvu této knihy: TEST

© Editions du Rocher, 2005

Translation © Jiří Žák, 2006

Layout © Boris Mysliveček, 2006

© Nakladatelství JOTA, s. r. o., 2006

ISBN 80-7217-415-0

Na obálce výřez z obrazu Hieronyma Bosche

Potopa světa (1500-1504),

na vazbě jeho přípravná kresba ke *Koncertu ve vejci* (1475-1480)

a na předsádkách xylografie Louise Poyeta

Hlava vynálezce, publikováno 1890

Floře, Eleonoře a Philomeně

Památce Jeremyho Bretta

1

Seděl jsem u krbu v malém bytě v Baker Street ve stavu hluboké melancholie. Vedle mě stálo navždy opuštěné křeslo Sherlocka Holmese. Husté černé mraky halily Londýn do smutku. Vzdálený hukot ulice byl truchlivý jako pohřební průvod. Byl jsem sám s hrdlem sevřeným vzpomínkami.

Hrozná zpráva zapůsobila jako blesk z čistého nebe. Neexistoval žádný deník, žádný časopis, který by nesložil hold mému příteli. Módní celebrity využily momentální záře reflektorů, všude vyprávěly o svých někdejších stycích s geniálním detektivem a hlásily se do řad jeho „blízkých“. Chemici, kriminalisté a vědci všech oborů vyzdvihovali jeho talent a hovořili o dominantním přínosu jeho mimořádného ducha. Za života se mu nikdy nedostalo takového uznání a důkazů přátelství.

Ale já, dr. John H. Watson, jsem věděl, že jen velmi málo lidí se mohlo chlubit tím, že s ním byli v důvěrném vztahu. Kolika opravdovým přátelům bude chybět? Ze strany příbuzných se nedalo prakticky očekávat nic. Věděl jsem, že Sherlockovu bratru Mycroftovi chybí lidská vřelost a city, které by ho vázaly k mému mrtvému příteli.

Okamžité se také vyrojily spekulace, týkající se skutečných příčin jeho smrti. Podle jedněch se doslova udřel k smrti a stal se mučedníkem vědy. Podle druhých podryly jeho zdraví drogy.

Události se zmocnil tisk, který začal vytvářet ty nejnepravděpodobnější scénáře. Fantazie novinářů neznala hranic. Postupně jsem se ze zaručených zdrojů dozvídal, že Sherlock Holmes zahynul ve vaně plné kyseliny chlorovodíkové, když testoval složení svého vynálezu, že ho k smrti ubodaly včely, když se věnoval svému koníčku, že si zlámal vaz pádem ze žebříku, když česal třešně, nebo že se udusil, když spolkl pecku z broskve. Jistý romantický časopis pro mladé dívky tvrdil, že se i přes svůj vysoký věk k smrti zamiloval,

zatímco jakýsi skandální plátek ujišťoval, že zemřel na infarkt, když se dozvěděl, že profesor Moriarty je jeho nevlastním bratrem. Pro většinu optimistů byl však ještě naživu. Je pravda, že Holmesova mrtvola nebyla formálně identifikována.

V kyselinové lázni ve sklepě byla nalezena jakási želatinová hmota, která se ovšem jen velmi vzdáleně podobala lidské bytosti.

A jako kdyby to nestačilo, začalo se pochybovat o mých písemných záznamech! Jeden deník, který se snažil získat čtenáře za každou cenu, tvrdil, že má „nezvratné důkazy“, že Sherlock Holmes nikdy neexistoval a že jeho smrt je pouze výmyslem plodné fantazie jeho takzvaného životopisce. Jiné noviny napsaly, že Sherlock Holmes sice existoval, ale vyčetly mi, že jsem zatajil jeho mnohé neúspěchy. Ve skutečnosti můj přítel poznal jen velmi málo proher a já jsem je citoval stejně, jako jeho úspěchy.

Moje svědomí bylo čisté. Všechna dobrodružství mého slavného přítele jsem se po celý život snažil vyprávět se všemi detaily. Nicméně existovala výjimka. Holmes mi nikdy nedovolil otisknout sérii hrůzostrašných příběhů, které jsem shromáždil do svazku provizorně nazvaného „Hrůza nad Londýnem“. Požádal mě, abych jejich publikování odložil, dokud je nedoplňím o některé podrobnosti. Jeho prosba mi připadala naprosto oprávněná, takže jsem mu rukopis půjčil a od té doby jsem jej už nikdy neviděl. Ale kromě této maličkosti jsem život slavného detektiva vždycky zachycoval co nejvěrněji a do všech podrobností.

Co se týče důvodů jeho smrti, neviděl jsem v nich žádné tajemství. Podle mě to bylo jasné: Sherlock umřel nudou. Už před několika lety přestal vykonávat své zvláštní řemeslo a od té doby žil v ústraní ve své venkovské rezidenci a ven vycházel jen zřídkka. Je pravda, že se jeho zdravotní stav zhoršoval a že se i přes mé opakované varování nadále oddával svým oblíbeným drogám.

V jeho venkovském sídle jsem ho navštívil jen jedenkrát, řadu let poté, co jsme se od sebe odloučili. Toto jediné setkání bylo pro mě tak bolestné, že ještě dnes se mi na něj jen velmi těžko vzpomíná.

Právě jsem se zaobíral těmito chmurnými myšlenkami, když mě vzdálené zazvonění u domovních dveří v přízemí vrátilo zpátky do přítomnosti. Paní Hudsonová už bezpochyby nebyla tak pohotová,

jako kdysi. Chvilí jí trvalo, než vešla kulhavě a popadajíc dech do pokoje a přinesla mi dopis.

Četl jsem:

„Milý doktore Watsone, náš zesnulý přítel pan Sherlock Holmes mě pověřil, abych vás pozval na čtení jeho závěti. Dostavte se, prosím, do mé kanceláře zítra ráno přesně v 10 hodin. Datum a hodinu určil sám pan Holmes.

Doktor William Holborne, notář, Lincoln's Inn Street 23.“

Toto pozvání z jiného světa mě zahřálo u srdce. Když mě můj přítel pozval na čtení své závěti, znamenalo to, že na mě nezapomněl i přes ony dramatické okolnosti, které provázely naše rozloučení.

Cítil jsem obrovské vzrušení a usnul jsem až pozdě v noci. A to jsem ještě nevěděl, že mě Sherlock Holmes zatáhne do toho nejneuvěřitelnějšího dobrodružství, jaké jsem měl v životě prožít.

2

Fiakr vjel do Chancery Lane a vyložil mě u vjezdu na velké náměstí, které dostalo jméno Lincoln's Inn Field. Místo se prakticky nezměnilo. Vládlo tu uklidňující ticho, které ostře kontrastovalo s hlukem okolních ulic. Tento prostor, zázračně uchovaný v průběhu věků, mi připomínal klášterní zahradu. Celou jednu jeho stranu zabíral starý majestátní palác, který obklopovaly nižší budovy, v nichž byly pracovny soudních úředníků, notářů a advokátů, jejichž pověst sahala daleko do minulosti. V rohu náměstí se nacházelo široké schodiště, vedoucí do kanceláří našeho starého přítele, doktora Williama Holborna.

Vystoupil jsem do druhého patra, opíraje se o hůl, ale nedbaje na svůj revmatismus. Bylo 9.50, když jsem vešel dovnitř. Přímo jsem věl nedočkavostí.

Koncipient mě zavedl do obrovské kanceláře, v níž se od mé poslední návštěvy před takřka patnácti lety nezměnilo nic. Vysokými okny s matnými skly padalo dovnitř modrozelené světlo, díky němuž místnost připomínala kapli. Vnitřní výzdoba jako by uvízla ve věčnosti. Na štukovém a pozlaceném stropě visel velký křišťálový lustr. Veškerý nábytek, počínaje notářovým psacím stolem a konče tou nejmenší stoličkou, měl tmavou barvu a nepovzbuzoval žádnou fantazii. Ve vzduchu se vznášela vůně leštěnky. Knihy narovnané na policích knihovny jako by zkameněly ve svých prastarých kožených vazbách, zatímco na zdi viselo v opotřebovaných pozlacených rámech několik obrazů poprýskaných barev, představujících pohledy na Londýn, z nichž vanula pochmurná a takřka chorobná nálada. Na tuto ponurou výzdobu dohlížely dýchavičné hodiny stojící v koutě. Za doktorem Holbornem zel obrovský alžbětinský krb, v němž praskal oheň. Nad krbovou římsou shlížely do místnosti přísné tváře předků. Tato pečlivě seřazená dynastie notářů jako by zaručovala věkovitou kompetentnost Holbornova kabinetu.

Notář mě přijal s důstojností odpovídající vážnosti okamžiku. Ani on se nezměnil. Jen mu přibýlo několik vrásek na čele a v koutcích očí. Uchoval si svůj vyčerpaný a rozčarovaný výraz, který jsem si pamatoval z našeho posledního setkání. Svou funkci vykonával kvůli tradicím a ze zvyku a neprojevoval nad ní žádnou radost ani nadšení.

Hovořili jsme spolu několik minut, když tu náhle vstoupil do místnosti malý muž s inkvizitorským pohledem a krysím obličejem. Moje překvapení nemohlo být větší! Neviděl jsem ho už řadu let, ale pokud mě moje paměť neklamala, okamžitě jsem poznal Lestrada. Jeho tvář ve mně vyvolávala jen málo sympatií, dnes stejně jako kdysi. Policista nás obšťastnil pohrdavým úsměškem člověka, který má sám o sobě vysoké mínění. I jeho povýšená chůze pocházela jistě z tohoto pocitu nadřazenosti. Jakmile mě spatřil, zamířil ke mně s otevřenou náručí a k mému obrovskému překvapení mě objal, jako bychom byli staří přátelé, jejichž shledání musejí provázet citové výlevy. V jeho očích tomu tak jistě bylo, i přesto, že jsem jej ve svých příbězích nijak nešetřil.

„Doktore Watson! Myslel jsem, že jste mrtvý!“ zvolal se svým obvyklým taktem.

„Díky. To je jistě zajímavá myšlenka.“

„Chtěl jsem říct... Jsem rád, že jste ještě naživu.“

Notář nás oba pozoroval přes svůj skřipec.

„Je zbytečné, abych vás představoval. Myslím, že se velmi dobře znáte.“

Lestrade přikývl.

„Kdysi jsme s doktorem Watsonem tvořili vynikající tým. Pronásledovali jsme zločince a vyřešili jsme ty nejzapeklitější případy“

„My dva? Myslím, že jste na někoho zapomněl.“

Lestrade si palcem a ukazováčkem stiskl bradu a pohlédl ke stropu. „Ach, ano! Chcete mluvit o tom nešťastném amatérském detektivovi, který právě umřel a o jehož dobrodružstvích se toho teď tolik namluví.“

Moje tvář se křečovitě stáhla.

„Musím vám připomenout, že jste tady dnes jen proto, že vás můj přítel Sherlock Holmes pozval!“

Lestrade sevřel pravou ruku v pěst a uhodil se do levé dlaně.

„Sherlock Holmes! To je to jméno, na které jsem si nemohl vzpomenout!“

Zdrtil jsem jej pohledem. Zamrkal a pokusil se to napravit.

„Ano, máte pravdu. Všechna ta posmrtná svědectví, falešné holdy... Je to skoro nevhodné. Nechme mrtvé na pokoji a nešpiňme jejich památku.“

Lestrade měl sotva čas dokončit větu, když do místnosti vstoupil další návštěvník. Pokud se policista takřka nezměnil, tentokrát mně chvíli trvalo, než jsem v přichozím poznal Mycrofta Holmesa. Jeho domácí zvyky měly vliv i na jeho postavu. Byl korpulentní, což mu dodávalo nepřístupný vzhled a poněkud nejistou chůzi. Ale v jeho tváři se zračila zvláštní добрota a jeho pohled pod hustým obočím jiskřil inteligencí. Díky bohatému vousu a hustým, šedivějícím vlasům připomínal nějakého biblického patriarchu. Kolem jeho osoby jako by zářila jakási aura síly a nadřazenosti. Pozdravil nás krátkým úsměvem a pak nechal své těžké tělo dopadnout do křesla, které mu doktor Holborne ukázal.

Pak se notář posadil za svůj psací stůl. „Protože jsme všichni, můžeme začít.“

Lestrade na mě pohlédl. V mysli nás všech bezpochyby běžela jediná otázka: „Všichni?“ Copak Sherlock Holmes neměl jiné dědice? Co mohl odkázat třem tak odlišným lidem, jako byl Lestrade, Holmesův bratr a já?

Notář nás požádal, abychom si prohlédli obálku, obsahující závěť a ověřili voskové pečete a podpisy. Pak vzal nůž na dopisy a otevřel ji.

„Obálka obsahuje závěť pana Sherlocka Holmesa. Teď vám přečtu její obsah, který podobně jako vy neznám.“

Vytáhl z obálky nějaký rukopis. Všichni tři jsme mlčky čekali, oči rozšířené netrpělivostí. Doktor Holborne si nesmírně pomalu nasadil na nos skřípec, odkašlal si a pak slavnostním hlasem začal číst:

„Já, Sherlock Holmes, zdrav na těle i na duchu, odkazuji veškerý svůj majetek, včetně svých stradivárek, svému věrnému příteli, doktoru Watsonovi. Dobrému Lestradovi, policistovi oplývajícímu jistotou a přesvědčením o své pravdě, odkazuji všechny své pochybnosti a výhrady. Svému drahému bratrovi odkazuji své

dedukce. Ať jsou mu ve vhodnou chvíli ku pomoci. Doktoru Holbornovi, věrnému čtenáři mých dobrodružství a mých prací, odkazuji své poslední dílo, které uzavře jeho sbírku. Všechny žádám, aby si pozorně vyslechli obsah dodatku, který je součástí této závěti. Tento text musí doktor Holborne přečíst celý a pouze jedinkrát. Protože existuje riziko, že čtení bude trvat dlouho, dovolil jsem si vám objednat jídlo a pití, abyste to přežili ve zdraví. To je má poslední vůle. Je to podepsáno, datováno a ověřeno dvěma důvěryhodnými svědky. Všechno je v naprostém pořádku.“

Lestrade upadl do hlubokých rozpaků. Mycroft zamyšleně pozoroval strop. Notář vykulil oči jako sova překvapená světlem. Co se týče mě, v duchu jsem se ptal, jakou hru to s námi starouš Holmes hodlá po své smrti sehrát. Lestrade náhle vybuchl:

„Co to má znamenat? Ten... ten detektiv amatér mi odkázal své pochybnosti a výhrady! To nedává žádný smysl!“

Mycroft Holmes na něj vrhl vyčítavý pohled.

„No a co? Jsem jeho vlastní bratr, ale kvůli téhle závěti, která je poněkud nezvyklá, takhle nevyvádím!“

„Opravdu poněkud nezvyklá!“ bouřil policista.

„A co odkázal mně kromě svých dedukcí? Vůbec nevím, o čem to mluví!“

Lestrade vstal a s odhodlaným výrazem ve tváři zamířil ke dveřím.

„Už jsem dost starý na to, abych tu poslouchal nějaké hádanky a dětinskosti.“

„Sherlock Holmes pro nás má pravděpodobně nějakou zprávu,“ namítl jsem. „Ostatně, jeho závěť není tak pošetilá. Odkázal mi stradivárky. To je známka přátelství. Dokonce nezapomněl ani na doktora Holborna.“

Notář si zamyšleně podrbl špičku nosu.

„To je pravda. Takový dar jsem nečekal. Skutečně jsem vášnivý čtenář jeho knih. Dojalo mě, že si na mě vzpomněl.“

„Ale kde je ten text, o němž Sherlock Holmes mluví?“ zeptal jsem se.

Notář strčil ruku do obálky, v níž byla uložena závěť, jako kdyby doufal, že tam ještě něco najde.

„Není tam nic. Byl tam jen tenhle dopis.“

„Protože to vypadá, že onen zmiňovaný dodatek existoval jen v Holmesově fantazii, nevidím důvod, abych tu nadále zůstával,“ uzavřel Lestrade.

Otevřel dveře kanceláře a ocitl se tváří v tvář dvěma koncipientům, kteří měli plnou náruč nějakých krabic.

„Kam to máme položit, pane doktore?“ zeptal se první z nich.

Notáři se zračilo v obličeji překvapení.

„A... co to je?“

„Jídlo, které přinesl lahůdkář na objednávku pana Sherlocka Holmes,“ odpověděl jeden z koncipientů. „A poslíček přinesl rovněž dodatek k závěti.“

„A balík na vaše jméno,“ dodal druhý, prohýbaje se pod tíhou nákladu.

Vyměnil jsem si s Mycroftem Holmesem zvědavý pohled. Protože se zdálo, že notář vůbec nic nechápe, první koncipient dodal:

„Poslíček tvrdil, že o všem víte a že na to čekáte.“

„Ano, jistě, svým způsobem.“

Ukázal na nízký stůl z lakovaného mahagonu, stojící poblíž dveří.

„Položte balík a jídlo támhle. A dejte mi ten slavný dodatek.“

Koncipienti odložili svůj objemný náklad a odešli. Lestrade se s brčením vrátil do svého křesla. Doktor Holborne otevřel obálku.

Před našima očima se objevil svazek rukou psaných dokumentů, který musel obsahovat nejméně tisíc stran. V tu chvíli jsem pochopil, proč Sherlock Holmes napsal ve své závěti tato slova: „Protože existuje riziko, že čtení bude trvat dlouho, dovolil jsem si vám objednat jídlo a pití, abyste to přežili ve zdraví.“

Notář se zkroušeným výrazem ve tváři potěžkal rukopis, a když si uvědomil, že ho bude muset přečíst, unikl mu hluboký povzdech. Pohlédl na hodiny.

„Dobrá. Protože je to jeho poslední vůle...“

Mycroft Holmes se podíval na krabici jídla a pití položenou na stolku u dveří.

„Máme spoustu času. A neriskujeme, že umřeme hladu.“

Lestrade mrzutě pokrčil rameny. Ve tváři se mu odrážela všechna bída světa.

Doktor Holborne si znovu nasadil na nos skřípec a zhluboka se nadechl:

„Hrůza nad Londýnem. Napsal doktor John H. Watson...”

Vyskočil jsem. „Můj rukopis!”

„Vy tenhle dokument znáte, pane Watsone?”

„Samozřejmě. Vždyť jsem ho sám napsal!”

„A nikdy jste ho nevydal?”

„Ne. Sherlock Holmes si jej ode mne vypůjčil. Chtěl v něm udělat nějaké změny. V původním stavu byl ostatně nepublikovatelný. Potřeboval přepracovat, zkrátit...”

Doktor Holborne pohlédl na impozantní sloupec listin novými očima, jako by jej viděl právě teď poprvé.

„Tak to vše mění. Nevydané dobrodružství velkého detektiva. To může být vzrušující.”

Lestrade jeho nadšení nesdílel.

„Nic nového v tom nenajdete. Já takové historky dobře znám. Nebudeme přece číst desítky kriminálních případů jen pod záminkou, že se jedná o poslední vůli Sherlocka Holmese.”

„Ne desítky, ale patnáct,” upřesnil jsem. „Patnáct případů, ani víc ani méně.”

„Tak patnáct, jestli chcete. Ale stejně je to hodně. Vždyť se jedná o dávno vyřešené případy. Viníci byli odhaleni a...”

„Jste si tím jist?”

„Samozřejmě, protože všechna vyšetřování jsem vedl já.”

„Samozřejmě.”

„A navíc si neumím představit, jak by tahle morbidní kompilace mohla tvořit Holmesovu závěť.”

„Je to skutečně dost neobvyklé,” uznal notář.

Mycroft Holmes upřel na Lestrada svůj těžký pohled.

„Je to poslední vůle mého bratra. Musíme ji tedy respektovat.”

A pak pohybem ruky vybídl notáře, aby začal číst.

Lestrade zkrřížil ruce na prsou a zatvářil se podrážděně.

„Tak čtěte, ať to máme co nejrychleji za sebou!”

Doktor Holborne otevřel rukopis na první stránce, odkašlal si a začal číst.

3

Denní světlo se podobalo soumraku, jako kdyby den zapomněl vstát. Zima nebrala konce. Venku se takřka nedalo dýchat. Londýn se dusil mrazem a lidé měli podrážděné plíce a zarudlé oči, které neustále mhouřili, protože nedokázali rozeznat ráno od večera. Město zamořil kouř z komínů. Mlha měla barvu síry. Uhelný prach, pocházející z cukrovarů a továren ve East Endu, způsobil, že domy vypadaly pochmurné, a proměnil chodce v kominíky.

Od okamžiku, kdy uhodily první mrazy, hlavní město zaregistrovalo rekordní počet úmrtí. Londýn byl na dobré cestě vyrovnat příšerný rekord ze zimy roku 1886, kdy na plicní nemoci z těžkého nachlazení zemřelo na 11 500 lidí. Bezdomovci padali pod útoky mrazu po desítkách. Temže začala na některých místech zamrzat a ledový vítr se proháněl městem.

I já, který jsem nikdy neměl žádné zdravotní problémy, jsem se teď pořád nemohl zbavit přetrvávající horečky.

Strávil jsem celý den v našem bytě a čekal jsem, jestli se nevyjasní natolik, abych se mohl jít na chvilku projít. Moje aktivity se, podobně jako předešlý den, omezily pouze na to, že jsem zapisoval dobrodružství svého přítele a četl módní romány, které mi doporučil můj přítel a literární agent London Cayle.

Chvílemi jsem podřimoval, ukolébán praskáním ohně v krbu a bubnováním deště na okenních sklech. Holmes se skláněl nad psacím stolem. Neustále probíral svou kartotékou s archivem kriminálních případů.

Z letargie mě vytrhlo zazvonění zvonku u domovních dveří. Vzápětí následovaly spěchající kroky na schodišti. Až k nám se donesly útržky nějakého mužského hlasu, přerušovaného protesty naší domácí:

„...vidět pana Holmese... je to velmi naléhavé...“

„Utřete si boty, všechno tady umažete...“

„Dejte mi pokoj... nemám čas... jde o státní záležitost...“

Policista, který vtrhl do našeho salonu, byl celý mokrý a udýchaný. V patách mu běžela rozezlená paní Hudsonová.

„Tenhle pán...“, začala.

Lestrade naši domácí odstrčil gestem, na němž věru nebylo nic rytířského.

„Holmesi, útek! Z Millbanku! Dnes ráno!“

„Uklidněte se, příteli. Pojd'te se usušit ke krbu a povězte nám, co se přihodilo.“

Policista se oklepal jako zmoklý pes a pak se zhroutil do křesla. Zaznělo to, jako kdyby tam někdo hodil balík mokrého prádla. Chtěl si rukávem otřít čelo, ale jen si tím víc postříkal obličej.

„Jeden vězeň, jistý Mark Dughan, zmizel.“

„Kdy jste útek objevili?“

„Dnes ráno, krátce po šesté hodině. Noční dozorce zrovna odešel domů a jeho kolega, který tam slouží přes den, provedl pravidelnou obhlídku. Celu číslo 24 našel prázdnou. Dveře však byly zamčené. Stojíme před opravdovou záhadou.“

Lestrade udělal rozpačité gesto a kapky vody postříkaly parkety.

„Vězeň se zkrátka vypařil, a to i přesto, že věznice Millbank je známá svou bezpečností. Ještě se z ní nikomu nepodařilo uprchnout. Musíme ho chytit. Čas kvapí.“

Holmes si nacpal dýmku čerstvým tabákem a zapálil si ji.

„A proč jste otáleli až do sedmé hodiny večer, než jste mě uvědomili?“

Policista vstal. Čekal jen na Holmesův signál, abychom vyrazili.

„Protože... Prohledávali jsme věznici celý den v naději, že najdeme nějakou stopu. Chtěli jsme také vyslechnout nočního dozorce, ale ten v šest večer nenastoupil do práce.“

Holmes zatahal z dýmky a chvílku pozoroval obláčky kouře stoupající ke stropu.

„V tom případě se nejedná jen o jednu záhadu.“

Jeho nezájem policistu rozčílil.

„Přece mi nebudete tvrdit, že víte, kde se vězeň nachází!“

Podle svého zvyku, který tolik lidí dokázal podráždit, mu můj přítel neodpověděl přímo.

„Můj milý Lestrade, vylučte všechny nereálné hypotézy a řešení naleznete v té, která vám zůstane, i kdyby vám připadala sebeuneuvěřitelnější.“

Tvář „milého Lestrada“ teď vyjadřovala směsici úžasu a vzteku. Pokud šlo o mě, už dávno mě nic nemohlo překvapit. Navíc jsem věděl, že nám Holmes neposkytne žádné vysvětlení, dokud si svoji hypotézu neověří.

Můj přítel Holmes vstal, protáhl se, pak si oblékl kabát, pečlivě si zapnul všechny knoflíky až ke krku a vyrazil ke dveřím. Lestrade se netrpělivě rozběhl za ním.

Štěstí nám přálo. Ve chvíli, kdy jsme vyběhli z domu, projížděl kolem volný fiakr. I přes hustý déšť a kluzkou vozovku nařídil Lestrade kočímu, aby jel rychle. Během celé jízdy se usilovně snažil vyždímat vodu z oblečení a přitom neustále proklínal počasí. Pozoroval jsem Holmese koutkem oka. Vypadal, že podřimuje, ale já jsem věděl, že jeho mozek pracuje na plné obrátky. Co bych býval dal za to, abych mohl aspoň na okamžik sdílet myšlenky tohoto úžasného dedukčního stroje!

Věznice Millbank byla zřízena v pevnosti pocházející ze 12. století. Její věže s cimbuřím, střílny a kamenné zdi poznamenané časem, to všechno jako by se vynořilo rovnou ze středověku. Chyběl jen padací most a vodní příkop, aby byl vzhled středověkého hradu dokonalý.

Přijal nás (ale byl tento termín vůbec vhodný?) tlustý chlapík vymóděný tak trochu jako maškara. Sytě červené povislé tváře se mu třásly na obou stranách dobytčího obličejce. Jeho holá lebka se podobala tundře porostlé mechem a lišejníkem, polehlém ve větru. Každé jeho gesto vyvolalo rozměklou vlnu, která se rozběhla v tuku na jeho pažích a břichu. Podal nám váhající vlhkou ruku.

„Baltimor Compostel, ředitel věznice. S vaší návštěvou jsme nepočítali.“

To nejmenší, co se o jeho prohlášení dalo říct, bylo, že ho náš příjezd nenadchnul. Měl uhýbavý pohled malého chlapce, který se dopustil nějakého prohřešku a teď má strach, že dostane vyhubováno. Pořád si otíral čelo kusem hadru, který snad byl původně kapesníkem. A v udýchaném rytmu neustále brebentil:

„Stojíme před naprosto nepochopitelnou záhadou, pane Holmesi. Taková věc se neměla stát! Z Millbanku ještě nikdo neuprchl a...“

„Já vím, Lestrade mi to už vysvětlil.“

„...události mohou být dramatické,“ nenechal se ředitel přerušit. „Vězňové z Millbanku jsou nejnebezpečnější v celé Anglii.“

A proč ne na celé Zemi? Připadalo mi, že situaci poněkud zveličuje. Nebylo to přece poprvé, kdy nějaký vězeň uprchl z anglické věznice.

I přes vlezlou zimu se Compostel potil jako dobytče. Ostatně, čím víc jsem ho pozoroval, tím se jeho podobnost se zvířetem zvýrazňovala. Pižmový zápach, který se z něj linul, bezpochyby patřil k ochrannému zbarvení. Jeho tělo obklopovala jakási mlžná aureola, z níž se člověku zvedal žaludek. Jako kdyby se právě vrátil z pastvy. Plouživým krokem se vydal směrem k věži.

„Zavedu vás do cely, ze které uprchl.“

Následovali jsme ho bludištěm tmavých a vlhkých chodeb. Holmes jej zahrnul otázkami.

„Mohl někdo v noci do věznice proniknout?“

„To je nemožné. Náš bezpečnostní systém nemá obdoby. Do Millbanku se mezi šestou hodinou večerní a šestou hodinou ranní nikdo nedostane. Ani odtud nemůže odejít.“

„Co jsem vám říkal!“ zvolal Lestrade mezi dvěma kýchnutími.

„V každém patře jsou dozorcí,“ upřesňoval Baltimor Compostel, „a mříže jsou zamčené zvenčí. Dokonce ani dozorce by se odtud nedostal. Ostatně, všechny východy jsou uzavřené na závoru a střežené ve dne v noci.“

„Všiml si noční strážný během své služby něčeho mimořádného?“

„Ne, pokud vím. Aspoň do hlášení nic nenapsal.“

„Co dělal v předvečer útěku?“

„Vypadá to, že navštívil vězně v cele číslo 24. Pak se vrátil na strážní stanoviště. Chvilí si přes mříže povídal s dozorcem z prostředního oddělení a pak se ve světle svíčky začel do nějaké knihy a četl až do příchodu kolegy, který ho měl ráno vystřídat.“

„Kdo je ten uprchlý vězeň?“

„Jistý Mark Dughan, třicet devět let, advokát. Odpykával si dva roky vězení za neplacení dluhů.“ Holmes pochybovačně nakrčil obočí.

„Za neplacení dluhů? Ale říkal jste, že ten muž je nebezpečný...“
Compostel zrudnul.

„No, tenhle vlastně není. Chtěl jsem říct, že většina našich vězňů je nebezpečná. Ale musíme ho chytit, aby neutrpěla naše pověst, chápete?“

Chápali jsme především to, že tento tlustý chlapík před námi cosi tají.

„Našli jste v cele nějaké stopy?“ pokračoval Holmes. Compostel hrábl rukou do kapsy saka uniformy a podal mu vlhký list papíru.

„Ano. Tento lístek nechal na posteli.“

Můj přítel začal číst nahlas: „Moje pomsta bude odpovídat hloubce mého utrpení. Mí kati poznají, co je to peklo. Nabídnou jim krvavé divadlo, z něhož jim bude zle. Možná pak pochopí, co jsem musel prožít.“ Krása. Jak dlouho měl ještě Mark Dughan být ve vězení?“

„Dva dny.“

Holmes vytřeštil oči.

„Tak proč uprchl tak krátce před svým propuštěním?“

Compostel si opět osušil čelo.

„Nevím.“

„A co ten dozorce? Jak plnil svoje služební povinnosti?“

Ředitel si dal s odpovědí načas, jako kdyby se obával následků svých slov. „Dozorce? Reginald Foster. Seriózní a pečlivý člověk.“

Mezitím jsme došli k cele číslo 24. Byla to skutečně pochmurná středověká kobka, uzavřená masivními dřevěnými dveřmi. Panty a zámek musely být dílem nějakého obra. Miniaturní okénko se silnými mřížemi tvořilo jediné spojení s venkovním světem. Teplota v cele nepřekračovala nejspíš ani pět stupňů Celsia. Denní světlo dopadlo na vězně jen velmi zřídka, a skrz zdi, tlusté nejméně metr, prosakovala vlhkost. Podlahu pokrývaly červené špinavé a špatně vyspárované dlaždice. Jediným zařízením v místnosti bylo ubohé plesnivé lože.

Holmes se přestal Compostela vyptávat. Náhle poklekl a začal si silnou lupou, od níž se nikdy neodlučoval, pečlivě prohlížet podlahu. Přecházel z jednoho rohu cely do druhého a potichu si pro sebe něco mručel, jako prase hledající lanýž. Vlezl i pod postel a něco tam měřil. Baltimore Compostel sledoval jeho počínání vyděšeným

pohledem.

Přítelovo pátrání po stopách někdy trvalo celé hodiny, ale tentokrát vstal už po několika minutách.

„Vězeň odešel v šest hodin ráno hlavním východem před očima všech.“

Ředitel neřekl ani slovo. Lestrade, který nikdy nedbal na to, že se opakuje, pronesl s patřičným důrazem:

„To není možné! Už jsem vám přece říkal, že z Millbanku ještě *nikdy* nikdo neuprchl!“

Holmes smetl jeho námitku jediným pohybem ruky a pak se obrátil k řediteli:

„Kde je noční dozorce teď?“

Compostelův pohled se ztratil někde v rohu cely.

„Nevíme. Měl nastoupit do služby dnes v šest hodin večer, ale čekáme na něj dosud.“

Holmes namířil na ředitelovo dobytčí tělo ukazováček a řekl obviňujícím tónem:

„Už se do služby nikdy nevrátí a vy to dobře víte!“

Ředitel dopadl na postel, která pod jeho nezvyklou váhou zasténala. Právě pochopil to, co vzápětí došlo i mně: Vězni se podařilo uprchnout v dozorcově uniformě!

Compostel se bezbarvým hlasem otázel:

„Ale jestli se Dughanovi podařilo uprchnout, tak kde je potom Foster?“

„Sedíte nad ním,“ odpověděl Holmes, jako by to bylo něco naprosto zřejmého.

Ředitel vyskočil, jako kdyby jej vymrštila do vzduchu nějaká pružina. Ve tváři se mu objevil výraz čiré paniky.

Holmes rozhodným pohybem odstrčil postel ode zdi a odhalil dlaždici, na níž byla zřetelně patrná jakási nerovnost. S pomocí čističe dýmků uvolnil bez velkého úsilí několik dlaždic, pak požádal, aby mu přinesli lopatku a začal odhrnovat zem.

To, co jsme objevili, překračovalo svou hrůzou všechno, co jsem v životě prožil, včetně té strašlivé války v Afghánistánu. Leželo tam příšerně zmrzačené dozorcovo tělo. Lestrade zbledl, úžasem otevřel ústa a začal si mnout oči. Ředitel odvrátil pohled a vyběhl z cely, s

rukama přimknutýma na žaludek. Nezdálo se však, že by Holmes byl překvapený tím, co právě našel. Pouze řekl: „Zajímavé!“

Já jsem ovšem na těch strašidelných jatkách nic zajímavého neshledával. Holmes si vykasal rukávy a holýma rukama začal místo prohledávat. Pomáhal mu v tom starý dozorce, tvrdší než všichni ostatní. Z jámy vyndal několik zpřelámaných lidských kostí, na nichž ještě visely beztvaré cáry masa. Po nich následovalo napůl rozpárané lidské torzo. Pak Holmes vytáhl z bahna uřezané údy, zabalené do špinavých a potrhaných šatů a obalené blátem. Nakonec následovala hlava, nebo aspoň to, co z ní zbylo. Holmes ji co možná nejlépe očistil. Na čele měla jakési zvláštní znamení, připomínající kříž. Vrah nejprve svou oběť zabil a teprve pak ji rozřezal.

Po dalším úsilí se Holmesovi podařilo z jednotlivých kusů lidské bytosti složit celou mrtvolu.

Lestrade najednou vyběhl z cely, jako kdyby si právě uvědomil, co se děje. Co se týče mě, musel jsem vyvinout velké úsilí, abych se nepozvracel a abych mohl asistovat následujícím operacím.

Holmes vytáhl z beztvarých cárů masa dlouhý nůž a potichu zopakoval: „Zajímavé!“

S pomocí improvizovaných nástrojů pokračoval v hrabání a našel několik miniaturních předmětů, které otřel a zkoumal je pod lupou. Pak se otočil ke starému dozorci, ukázal bradou na mrtvolu a zeptal se:

„Poznáváte Fosteru?“

Muž rozpřáhl ruce, v omluvném gestu.

„To vám nedokážu říct. Fosteru jsem sotva zahlédl, když přišel. A je tady hrozná tma.“

„A co Mark Dughan? Už spáchal nějakou vraždu?“

„To je málo pravděpodobné.“

„A proč?“

„Za svou kariéru jsem už viděl spoustu zločinců. Tenhle chlap byl možná zloděj, ale pohled na krev ho vždycky hrozně vyděsil. Vzpomínám si na případ, kdy si musel nechat vytrhnout dvě stoličky. Tady a tady.“

Dozorce si otřel ruce o blůzu své uniformy, otevřel dokořán ústa a ukázal svoje stoličky pro případ, kdybychom nerozuměli, o čem

mluví.

„Radši trpěl, než by navštívil vězeňského zubaře. Třásl se hrůzou týden předem. Ale musím přiznat, že zdejší zubař nemá moc dobrou pověst.“

Na Holmesově čele se objevila hluboká vráska.

„Chodily za ním návštěvy? Příbuzní nebo přátelé?“

„Ne. Sem chodí návštěvy jen velmi zřídka. A ředitel tomu není nakloněn. Navíc Dughan žádné příbuzné neměl.“

„Stýkal se s ostatními vězni?“

„To nejde. Vězňové spolu nesmějí mluvit. Vězeňský řád to zakazuje.“

„Ani při procházkách?“

„Ne. Vězňové nosí na hlavách kápě a ty jim brání spolu mluvit. Ani dozorcí s nimi nesmí mluvit, s výjimkou toho nováčka.“

Holmes nakrčil obočí.

„Nováčka?“

A ukázal na mrtvolu.

„Ano, nešťastník Reginald Foster, kterého jsme právě vyhrabali. Nesloužil tady dlouho.“

„Nesloužil tady dlouho? Co tím myslíte?“

„Včera byl ve službě první den.“

Holmes sebou trhnul a okamžitě zavolal ředitele, který na nás čekal na chodbě.

Baltimor Compostel se vrátil do cely bledší než rubáš nějakého ducha. Před ústy si držel hadr, který mu sloužil jako kapesník. Všiml jsem si, že se vyhýbá pohledu na mého přítele. Holmes ho ostře požádal:

„Můžete identifikovat tohoto muže?“

Compostel ovládl nevolnost a rychle pohlédl na mrtvolu.

„Je to on. Je to Foster.“

Zdálo se, že tím to pro něj skončilo.

„Děkuji vám za všechno, pane Holmesi. Nechci... nechci dál zneužívat vaší přítomnosti.“

Holmes se napřímil a upřel na něj pohled, jakým hledí sup na svou kořist. Na krku mu naběhly žíly.

„A vy přestaňte zneužívat mou důvěřivost!“

Compostel se zapotácel a opřel se o zed’.

„Co... co tím myslíte?“

Holmes mu hleděl upřeně do očí.

„O Reginaldu Fosterovi jste mi neřekl všechno.“

Zkřížil ruce na prsou.

„Čekám na vaše vysvětlení.“

Compostel před našima očima celý ochabl.

„Jestli víte všechno o Fosterovi, dřív nebo později se dozvíte i zbytek. Máte k tomu přece všechny podklady.“

„Okamžitě mi to řekněte!“ zahřměl Holmes a netrpělivě dupl pravou nohou.

Ředitel vrhl vyděšený pohled směrem ke dveřím a pak k nám naklonil svou velkou hlavu. Čpěl potem. Instinktivně jsem ucouvl.

„Toho dozorce nechal jmenovat na jeho místo váš bratr.“

Holmes se zachvěl.

„Mycroft?“

„Ano. Ve skutečnosti se jednalo o novináře, který vedl tajné vyšetřování.“

„A proč se Foster zajímal o toho Dughana?“

„Nemám ponětí.“

Tloušťík sklopil oči, ale Holmes jeho pohled ještě zachytil.

„Proč jste to přede mnou chtěl zatajit?“

Compostel sklonil hlavu. Jeho povislé tváře se teď skoro dotýkaly tukových polštářků na jeho hrudi.

„Pan Mycroft Holmes mě požádal, abych o tom s nikým nemluvil. Hlavně ne s vámi. Ani s Lestradem.“

4

Když jsme se vraceli fiakrem domů, pořád ještě mě pronásledovala hrůzná představa hlínou potřísněného a rozřezaného těla. V žaludku mě tlačila boule strachu. Pokoušel jsem se zahnat z mysli tuto noční můru a snažil jsem se zachytit známek života, které jsem slyšel okolo sebe: bubnování deště na střechu fiakru, skřípání kol na dlažbě a dusotu kopyt našeho spřežení.

Holmes byl ponořen v myšlenkách. Potřeboval jsem slyšet jeho hlas spíš, než názor na tuto ohavnost.

„Holmesi, jak jste to věděl?“

„Jako obvykle jsem k tomu došel pouhým vylučováním nemožného, drahý Watsone. Za prvé: věděli jsme, že z Millbanku se nedá uprchnout. Všichni nám to neustále opakovali. Za druhé: vězeň už ve věznici nebyl, jinak by ho při důkladné prohlídce našli. Za třetí: jediné osoby, které mohou přicházet a odcházet jsou dozorcí. Existovalo tedy pouze jediné vysvětlení. Vězeň, Mark Dughan, zabil svého návštěvníka, Reginalda Fostera. Nožem ho rozřezal na kusy a pohrbil pod postelí. Pak si na sebe oblékl jeho uniformu a po šesti hodině ranní odešel hlavní branou.“

„Kde Dughan přišel k tomu noži?“

„To v tuto chvíli ještě nevím. Ale jakmile jej potkám, okamžitě se ho na to zeptám.“

Moje otázka byla naivní. Holmes mi to dal svým neopakovatelným způsobem na srozuměnou.

Další čtvrt hodinu jsme jeli mlčky. Pak mě začala na rtech pálit další otázka.

„Jak jste věděl, Holmesi, že dozorcovo tělo je pohřbené pod postelí?“

„Bylo to nejméně viditelné místo v celé cele, tudíž nejpravděpodobnější. Při rychlé prohlídce podlahy jsem zjistil, že dlaždice byly na jednom metru čtverečním vyjmuty a pak zase

vsazeny zpátky. Věděl jsem, že tělo muselo být rozřezáno, aby se do tak omezeného prostoru vešlo. Ale zdálo se mi zbytečné zmiňovat se o takovém detailu.“

Takový detail! Holmes podobné výrazy často používal. Dokázal redukovat hrůzostrašný zločin na obyčejný matematický problém.

Fiakr zastavil před domem číslo 221B. Zaplatili jsme kočímu a za okamžik už jsme se těšili z pohostinného tepla našeho salonu. Holmes si zapálil dýmku a posadil se do křesla s takovým klidem, jako by nikdy tuto místnost neopustil a jako by se nic nestalo. Ale já měl ještě řadu otázek.

„Stejně se mi zdá být neuvěřitelné, že si nikdo té záměny osob nevšiml.“

„Máte pravdu, Watsoně. A přesto, taková jsou fakta.“

Holmes zaklonil hlavu, zavřel oči a pokračoval ve vysvětlování, jako by to byl dlouhý monolog a jako by si celou událost znovu přehrával v myšlenkách.

„Dughan si oblékl dozorcovu uniformu a posadil se na jeho strážní místo. Chvilí hovořil s dozorcem z vedlejšího bloku. Pak si ve světle svíčky četl a čekal na ráno, aby mohl zmizet.“

„A to nevzbudil vůbec žádné podezření?“

„V šest hodin ráno je ve věznici tma. V tuto roční dobu svítá až v osm. Ale i tak není denní světlo nijak oslepující, abyste mohl vidět tělo skrz okénko ve dveřích.“

Pořád jsem ale nebyl přesvědčen, že by takový, jakkoli odvážný čin mohl oklamat všechny zaměstnance nejstřeženější věznice v celé Anglii.

Dlouho jsme zůstali mlčky sedět, oba ponořeni ve svých myšlenkách.

Byl jsem to opět já, kdo přerušil mlčení.

„Ale co má společného s tímto případem váš bratr? A jak se mu podařilo dosadit nějakého novináře na místo dozorce?“

„Takové úkoly jsou součástí jeho funkce.“

„Jeho... funkce? Váš bratr byl pro mě vždycky záhadou.“

„Vždyť jste ho věrně popsal v *Řeckém tlumočnickovi* a v *Bruce-Partingtonových dokumentech*.“

„Jistě. Ale nenapsal jsem ani slovo o jeho profesi.“

„Naopak. Sdělil jste víc, než si myslíte.“

Holmes náhle vstal a uchopil dřevěné pravítko, jímž si začal poklepávat o dlaň, jako učitel zahajující hodinu.

„Copak jste nenapsal, že Mycroft je domácky založený člověk a tak trochu nemluva? Že prakticky neopouští klub Diogenes, v němž tráví celé dny v takřka klášterním tichu?“

„Jistě, ale...“

„Napsal jste rovněž, že Mycroft má styky s vládou a že ministři často poslouchají jeho osvědčené rady?“

„Jistě.“

„A že víte jak je inteligentní?“

„Vždyť to říkáte vy sám, Holmesi. Neurazte se, ale domnívám se, že je schopen mnohem jasnějšího úsudku a že mu to myslí líp než vám. Jeho schopnosti si snad ani neumím představit.“

Holmes neprotestoval.

„Jsem s vámi zajedno, Watson. A právě v tom spočívá řešení téhle roztomilé záhady. Z toho můžete vydedukovat, jakou Mycroft zastává funkci a kde ji vykonává.“

Holmes odhodil pravítko na psací stůl a posadil se zpátky do křesla. Potáhl z dýmky a pozoroval obláčky kouře stoupající ke stropu. Uběhlo několik minut. Když jsem si uvědomil, že přítel už nic dalšího neřekne, pokusil jsem se přijít na kloub téhle „roztomilé záhady“ sám.

Baltimor Compostel řekl: „Foster vedl tajné vyšetřování...“

Několik minut jsem přemýšlel. Řešení se nabízelo samo: Mycroft Holmes řídil tajnou službu Jejího Veličenstva anglické královny. A klub Diogenes nebyl nic jiného než sídlo této tajné organizace!

Mé vlastní dedukce mě natolik vylekaly, že jsem se nemohl ubránit, abych nezvolal: „No tohle!“

„Čtyři minuty,“ prohlásil Holmes s pohledem upřeným na svoje kapesní hodinky. „Prosím?“

„Trvalo vám čtyři minuty, než jste na to přišel, můj drahý Watson.“

„Ano, ano, jistě, Holmesi. Skutečně je to dost průhledné. Takže vy teď požádáte o vysvětlení svého bratra, že?“

„To je to poslední, co bych udělal. Vzpomínáte si, co řekl ředitel

věznice? „Pan Mycroft Holmes mě požádal, abych o tom s nikým nemluvil. Hlavně ne s vámi.“ Já Mycrofta dobře znám. Musí mít velmi dobré důvody, proč mě do toho případu nechce zapojit. Neřekne mi nic. Nebo ještě hůř, bude mému vyšetřování klást překážky a nedovolí mi nahlédnout do spisu.“

Nakrčil obočí a upřel svůj pohled na spojené konečky prstů, jako to dělal pokaždé, když se soustředil na nějaký složitý problém.

„Ty pravé otázky jsou jinde, milý Watsoně. Nejsem si jist, jestli Mycroft zná odpovědi, jinak by nepotřeboval špiona. Nejprve musíme odhalit motiv činu.“

„Jestli máme věřit Dughanovým slovům, pak je motivem pomsta.“

Holmes zavřel oči a citoval:

„Moje pomsta bude odpovídat hloubce mého utrpení. Mí kati poznají, co je to peklo. Nabídnu jim krvavé divadlo, ze kterého se jim udělá špatné. Možná pak pochopí, co jsem musel prožít.“

„Mí kati... To by mohlo znamenat, že budou následovat další vraždy.“

„Jestli ano, dozvíme se to brzy.“

5

Následující den po těchto hrůzoplých událostech odešel Holmes z domova velmi brzy a zanechav mi na stolku v salonu tento vzkaz:

*„Můj milý Watsone,
budu nepřítomen velkou část dne. Musím zjistit podrobnosti o Marku Dughanovi.*

Včera jste se mi svěřil, že byste rád zůstal doma, abyste mohl opravit text o našem starém případě, kterému jste dal název Skandál v Čechách. Chci vás požádat o malou službu. Můj přítel notář, doktor William Holborne, by se tady měl zastavit během odpoledne pro knihy, které jsem mu už dávno slíbil. Mohl byste ho přijmout místo mě? Podezřívám ho, že hoří touhou se s vámi seznámit.

Byl bych vám vděčný, kdybyste se mu chvílku věnoval. Je to můj starý známý a byl jedním z mých prvních klientů.

Děkuji předem.

Sherlock Holmes.“

Rozumí se, že jsem přítelovu prosbu nemohl odmítnout. Navíc jsem v tom viděl způsob, jak se trochu rozptýlit.

Ve skutečnosti jsem už práci na *Skandálu v Čechách* dokončil. Můj nakladatel Georges Newnes si vzal do hlavy, že na žádost čtenářů, kteří včas nesehnali *Strand*, vydá několik mých starých povídek shromážděných do jediné knihy. Chtěl využít nový rozsah a změnu formátu, abych mohl text rozšířit, jak jsem chtěl, což jsem vzhledem k nedostatku místa v původním vydání nemohl.

Požádal mě, abych mu připravil malé resumé, jímž chtěl navnadit čtenáře dřív, než kniha vyjde.

Doktor Holborne se objevil, jak bylo dohodnuto, během odpoledne. Čekal jsem, že spatřím obtlouklého a plešatého padesátníka s kazatelským výrazem ve tváři. Proto jsem byl velmi překvapený, když

doktor Holborne vešel do salonu. Byl štíhlý a elegantní, i když neměl atletickou postavu. Nemohlo mu být víc než pětatřicet let a měřil kolem metru sedmdesáti. Měl jsem z něj velmi zvláštní pocit. Jeho tvář byla hladká a dokonalá a působila velmi seriózně, a přesto v ní bylo cosi smutného a zasněného. Měl tmavohnědé, skoro černé oči a husté vlasy stejné barvy. Kdyby mě na jeho příchod Holmes neupozornil, nedokázal bych uhodnout jeho profesi. Možná bych ho považoval za romantického herce nebo vymóděného svůdníka.

Doktor Holborne v mých očích přečetl překvapení.

„Neodpovídám vaší představě seriózního anglického notáře, vidíte, doktore Watsone?“

„Abych pravdu řekl...“

„Netvařte se tak rozpačitě, to je normální. Jen málo lidí si dokáže představit, že bych tuto profesi mohl vykonávat. A někdy o tom pochybuji i já sám.“

Posadil se do křesla, které jsem mu nabídl. Paní Hudsonová nám přinesla čaj.

„Víte,“ pokračoval, jako kdyby chtěl ospravedlnit svou předchozí poznámku, „pocházím ze starobylého notářského rodu. Jako nejstarší syn jsem převzal praxi po svém otci, podobně jako on ji zase převzal po svém otci. To jsou výhody, ale i nevýhody toho, když se člověk narodí jako nejstarší syn. Otec by nikdy nepřipustil, abych se věnoval jiné profesi! A přesto...“

Odmlčel se, jako by váhal, jestli se mi může svěřit.

„A přesto?“

„Byl bych se rád stal spisovatelem nebo malířem. Dokonce jsem navštěvoval malířské a herecké kurzy... Můj otec to samozřejmě nevěděl. Mí učitelé se mnou byli spokojeni. Snil jsem, že se stanu dobrodruhem a pak budu světu vyprávět o svých zážitcích. Zkrátka, chtěl jsem být vším možným, jen ne notářem. Chápete?“

„Chápu.“

Ve skutečnosti jsem to příliš nechápal. Já, který jsem byl synem obyčejného vojína, bych určitě dal přednost šťastným dnům stráveným v přebytku, než abych utrácel své mládí na bitevních polích Afghánistánu.

William Holborne se napil čaje a vybraným gestem odložil šálek.

„Jak vám závidím a jak se vám obdivuji, doktore Watsoně!“

„Mně?“

„Ano, vám. Určitě si ani neuvědomujete, jaké máte štěstí, že můžete trávit rušný život po boku takového génia, jakým je Sherlock Holmes.“

„Není to vždycky tak vzrušující. Někdy trávíme celé dny v naprosté nečinnosti. Občas se dokonce nudíme.“

„Asi ano, ale čas strávený vyšetřováním zločinů bohatě kompenzuje občasnou nečinnost. Ostatně, to všechno jsem si přečetl ve vašich příbězích,* doktore Watsoně. Máte pozoruhodný vypravěčský talent. Udržujete čtenáře v napětí tím, jak dokonale popisujete i ty nejmenší detaily týkající se vašeho hrdiny. Strávil jsem s vašimi záznamy řadu bezesných nocí a nebyl jsem schopen je odložit, dokud jsem nedošel ke slovu ‚konec‘ na posledním řádku. Mohl bych vám celé pasáže citovat z paměti. Váš spisovatelský talent nijak nezaostává za dedukcí Sherlocka Holmese.“

Cítil jsem, jak se červenám. Za celý život se mi nedostalo takové chvály. Nakonec snad budu muset přehodnotit svou skromnost ve vztahu ke svému slavnému příteli a přesvědčit se o vlastní intelektuální nadřazenosti.

„Jak to děláte, že dokážete udržet své čtenáře v takovém napětí, doktore Watsoně?“

„Přiznám se vám, že jsem si takovou otázku nikdy nepoložil. Nedělám nic jiného, než že chronologicky řadím fakta a během příběhu se snažím přijít se svými vlastními názory na vyšetřování.“

---

* V originále se píše o *knihách* dr. Watsona. V té době však mohlo jít pouze o dvě, *Studii v šarlatové* [STUD],[#] která vyšla v červenci 1888 (časopisecky v *Beetons Christmas Annual* v listopadu 1887) a *Podpis čtyř* [SIGN] z října 1890 (časopisecky v *Lippincott's Magazine* v únoru téhož roku). Česky naposled Jota, Brno 1997. [Opakující se bibliografické údaje neuvádíme. Všechny odkazy na kanonické příběhy Sherlocka Holmese – to jest na ty, které z Watsonových zápisů vydal A. C. Doyle – se vztahují k našemu vydání v nakladatelství Jota.]

[#] Zde i dále užíváme zkratky názvů holmesovských příběhů, jak jsou uvedeny v knize *Je to vražda, milý Watsoně!* [MUDW], Jota 2003, str. 243 („kanonické“ podle přílohy *Bohemian Newsletter*, zpravodaje České společnosti Sherlocka Holmese No 20 ze srpna 2002, „operativní“ – u spisů Doylových pokračovatelů – podle našeho edičního řešení).

Kromě toho mě Sherlock Holmes jen zřídka prozradí výsledek svých dedukcí, dokud si je sám neověří. A čtenář tak postupně, zároveň se mnou, odhaluje jednotlivé prvky vyšetřování, které získají smysl až při závěrečném shrnutí. Něco na způsob skládky.“

„Překvapujete mě, doktore Watsoně. Musím říct, že jsem naším setkáním nadšen.“

Vzápětí však přes jeho čelo přeletěl mrak.

„Ve své kanceláři trávím celé dny v naprosté nečinnosti. Naštěstí existují vaše případy, které mě čas od času přinášejí rozptýlení.“

Náhle jsem si vzpomněl na to, co mi Holmes napsal. „Co se týče těch knih, můj přítel mi řekl, že byste některé z nich chtěl.“

„Přesně tak. To je ostatně cílem mé návštěvy. Pan Holmes mi říkal, že napsal pojednání o postupech při pátrání po stopách zločinu. Ještě jsem je nečetl. Víte, doktore Watsoně, rád se ve vašich příbězích převtěluji do postavy Holmese.“

„To je součást hry. Čtenář musí vést vyšetřování současně s detektivem a pokoušet se najít řešení dřív než on.“

„Jistě. Proto bych chtěl disponovat stejnými trumfy, jako Sherlock Holmes. Až prostuduji jeho pojednání, možná budu schopen jej napodobit. Vášnivě se zajímám o policejní případy. Ostatně, tohle jsem panu Holmesovi přinesl.“

Doktor Holborne mi podal obálku tlustou jako nějaký časopis.

„Jsem si jist, že ho tento případ zaujme. Musí si to určitě přečíst.“

Zdalo se, že můj host o něčem dlouze přemýšlí. Několikrát v křesle poposedl.

„Směl bych... doktore Watsoně...“

Přerušil větu, odkašlal si, zamával rukama a nakonec z něj vypadlo:

„Sherlock Holmes mi říkal, že chcete... trochu změnit původní text ** Skandálu v Čechách*.“

„Ano, už jsem to udělal. Zbývá mi už jen napsat krátké jednostránkové resumé. Takové věci mě moc nebaví, ale můj nakladatel na tom trvá kvůli reklamě.“

---

* Z tohoto údaje vyplývá časové zařazení „původního“ příběhu. *Skandál v Čechách* [SCAN] vyšel poprvé časopisecky (v *The Strand Magazine*) v červenci 1891, knižně v Dobrodružstvích Sherlocka Holmese [ADV] v říjnu 1892. Jde tedy o zimu 1891/92. Česky naposled Jota 1997.

„A směl bych...“, pokračoval ostýchavě notář.

„Ano?“ řekl jsem, očekávaje předem, co ode mne bude chtít.

„Mohl bych se na to podívat? Jen jedním okem? Přečíst si aspoň první stránky?“

Proto tedy přišel! Kromě toho, že se se mnou chtěl setkat, hořel touhou zjistit, nakolik jsem přepracoval původní text. Holmes mě požádal, abych se mu věnoval. Nemohl jsem mu tuto laskavost odmítnout.

„Obávám se, že budete trochu zklamán. Nejedná se o žádné závažné změny. Jenom jsem některé motivy trochu rozvinul, protože v původním textu mě omezoval rozsah, který jsem měl ve *Strandu* k dispozici. Můj text teď tvoří sedmdesát stran rukopisu oproti původním padesáti pěti.“

Viděl, jsem, jak se mu rozzářily oči.

Dodal jsem tedy nedbale:

„Pokud máte čas, můžete si to přečíst.“

Doktor Holborne neskrýval svou radost. Podobal se malému chlapci, který najde dárek pod vánočním stromčkem. Myslím, že by mě obejmul, kdyby mu to slušnost nezakazovala. Podal jsem mu text, do něhož se okamžitě zahloubal. Pokud šlo o mě, zůstal jsem sedět u krbu, ve kterém praskal oheň. Psací náčiní jsem si položil do klína a hledal jsem inspiraci v nekonečném tanci plamenů.

„To je panečku žena!“

„Co? Kdo? Kde?“

Inspiraci jsem nenašel, zato jsem našel spánek. Můj host si toho očividně vůbec nevšiml, natolik ho pohltila četba.

„Ta Irena Adlerová. Výjimečná žena! Zhltal jsem váš příběh, doktore Watsoně, jako bych ho četl poprvé!“

Vypadal vzrušeně.

„Popis té slečny Adlerové, nádherné mladé ženy s měděnými vlasy a smaragdovými očima, je mnohem lepší, než v první verzi. Připomíná mi moji snoubenku.“

„Vaše snoubenka musí být krásná žena,“ odpověděl jsem v polospánku.

„Byla.“

„Doufám, že se jí nestalo nic zlého.“

„Je mrtvá.“

Že jsem raději nemlčel! Uplynula celá věčnost, než Holborne opět přerušil ticho. Tentokrát jako by mluvil sám pro sebe: „Nemohl jste to vědět. Vypadla z okna na svém panství.“

Probral jsem se a pokusil jsem se vzpamatovat. „Byla to... nešťastná náhoda?“

„Už tady není, aby nám to mohla říct. Podezření padlo na jednoho jejího příbuzného. Ale soud ho prohlásil za nevinného.“

„To je... strašné...“ koktal jsem, rozpaky celý rudý.

Jaké jsem se to dopustil netaktnosti! Už jsem se probudil úplně.

Můj pohled padl na psací náčiní. List papíru, který jsem si připravil, byl úplně prázdný, což znamenalo, že jsem musel usnout velmi rychle. Nakladatel si bude muset na resumé ještě jeden den počkat.

Hodiny ukazovaly šest. Už se setmělo.

Zdálo se, že doktor Holborne se už vzpamatoval a do tváře se mu vrátil melancholický úsměv.

„Nechci vás déle zdržovat, doktore Watsone. To, jak jste přepracoval *Skandál v Čechách*, mě doslova nadchlo. Dovolte, abych vám vyjádřil svůj obdiv.“

„Děkuji. Ale nemám na tom žádnou velkou zásluhu. Jak jsem vám řekl, pouze jsem zachytil události tak, jak se odehrály.“

„Udělal jste mnohem víc. Umíte čtenáři přiblížit magickou a tajemnou část pochmurných lidských bytostí. Z vlastní zkušenosti vím, že psaní je velmi obtížné umění. Člověk musí podávat důkaz své fantazie, musí se dotknout citlivé struny svých čtenářů a neustále musí vytvářet věrohodné osoby i situace. Existuje jen velmi málo spisovatelů, kteří k tomu dokážou připojit tolik talentu. Co se týče mě, umím pouze sepisovat bezvýznamné historky, které by žádný seriózní nakladatel nechtěl.“

Tato lavina komplimentů mě zasáhla přímo do srdce, protože ji diktovala sama upřímnost.

„Jsem přesvědčen, že každý z nás má jistý talent. Někdy stačí trocha času nebo příznivé okolnosti, aby se projevil. Myslím, že jsem měl v obou případech štěstí.“

Doktor Holborne se na mě usmál. Srdečné mi stiskl ruku a rozloučil se. Odnesl si s sebou Holmesův rukopis. Cítil jsem přívál citů. Právě jsem navázal nové přátelství.

Konečně jsem dopsal úvodní text ke svému *Skandálu v Čechách*, když Holmes vstoupil do salonu. Sundal si promočený kabát a ohříval si ruce nad ohněm praskajícím v krbu.

„Byl tady váš kolega, Holmesi.“

„Můj kolega?“

„Doktor Holborne. Prosil jste mě...“ Byl myšlenkami jinde.

„Ach ano, díky, Watsone, že jste mi prokázal službu. Doufám, že vás to příliš neobtěžovalo...“

„Naopak. Je to velmi příjemný člověk a vedl jsem s ním zajímavý rozhovor. À propos, tohle mi dal pro vás.“

Holmes si ode mne vzal obálku, potěžkal ji v ruce a pak vrhl pohled na svůj psací stůl zavalený papíry. Zmátlo mě to.

„Vy tu obálku neotevřete?“

„Bylo by to zbytečné, Watsone. Víím, co v ní je. Případy doktora Holborna navazují na sebe a jsou si podobné jako vejce vejci. Buď je to případ nějakého cizoložství, nebo sporného dědictví.“

Najednou jsem si vzpomněl, že Holmes odešel vyšetřovat případ Marka Dughana, vězně uprchlého z Millbanku.

„Dozvěděl jste se něco?“

„Ano a ne. Ten Dughan je záhada. Zdá se, že měl před sebou skvělou budoucnost. Získal diplom doktora práv, ačkoliv mu bylo teprve dvaadvacet, a okamžitě začal vykonávat profesi advokáta. Rok poté se oženil s dcerou jednoho ze svých klientů a přestěhoval se na Chancery Lane. Do budoucna měl všechno dokonale naplánované, jenomže pak se stalo něco naprosto nepochopitelného.“

Holmes si zapálil dýmku a sirku odhodil do krbu. Potom si přitáhl křeslo k ohni, posadil se a zamyšleně se zahleděl na spojené konečky prstů.

„Jednoho prosincového rána před třemi lety jeho žena zmizela a nezanechala po sobě žádné stopy.“

„Jak jste se to dozvěděl?“

„Detaily vám povím také. Ale vězte, že najít Dughanova starého

sluhu nebylo vůbec těžké.“

Namočil jsem pero do inkoustu a přitáhl jsem si papír, abych zachytil všechno, co se mi přítel chystal vyprávět.

Holmes mi pak slovo za slovem přehrál rozhovor, který vedl se starým mužem:

„Jak dlouho znáte Marka Dughana?“

„Od narození. Byl jsem ve službách jeho rodičů.“

„Měl Mark Dughan sklon k násilí?“

„Ani v nejmenším. Můj mladý pán byl hodný a respektoval zákony. Profesi advokáta si vybral sám jako své poslání. Neváhal obhajovat chudáky a utlačované. Odsuzoval veškeré násilí a byl toho názoru, že všechny konflikty lze vyřešit smírnou cestou.“

„A jeho manželka?“

„Byla stejná jako on. Většinu času se věnovala charitě. Oba byli mladí a plní nadějí. Snili o lepším světě.“

„Měli se rádi?“

„Ano. Skvěle si rozuměli. Mark Dughan svoji ženu zbožňoval a ona mu lásku oplácela.“

„Za jakých okolností zmizela?“

„Jednoho prosincového rána pro ni přijel kočár. Jela do Limehouse, kam vezla teplé šaty pro jednu chudou rodinu.“

„Vy jste ji na jejích cestách nedoprovázel?“

„Ach ne! Madam byla velmi odvážná a nikdy by nesouhlasila, aby ji někdo doprovázel. Ostatně, nikdy se jí nic nestalo. Chudáci ji znali a respektovali. Ale ten večer se domů nevrátila.“

„Předpokládám, že Mark Dughan okamžitě zavolal policii.“

„Ne. Nabídl jsem se mu, že dojdu na policejní stanici, ale on nechtěl.“

„Proč?“

„Myslím, že chtěl vést vyšetřování sám. Od tohoto okamžiku věnoval veškerý svůj čas pátrání po své manželce. Její zmizení před svým okolím tajil...“

„Rodiče se po ní nesháněli?“

„Rodiče pána i paní už zemřeli.“

„Co Dughan dělal?“

„Ve dne v noci po ní pátral, hlavně v okolí Limehouse.“

„Přestal provozovat advokátskou praxi?“

„Ano. Ostatně, v té době začaly jeho problémy. Postupně přišel o všechny klienty. Přestal splácet všechny splátky. Přišli exekutoři a zabavili mu nábytek a všechny cennosti. Mně přestal platit gáži. Ale já jsem po jeho boku zůstal až do konce.“

„Až do konce?“

„Chci tím říct, dokud ho nezatkli a neuvěznili v Millbanku.“

„Mark Dughan tedy neměl žádný osobní majetek?“

„Měl, ale během několika měsíců jej utratil. Pak si začal půjčovat v bankách a od přátel. Za necelý rok se úplně zruinoval a zadlužil.“

„Kam šly všechny ty peníze?“

„Předpokládám, že jimi financoval pátrání po své zmizelé manželce nebo...“

„Nebo?“

„Nebo platil vyděrači.“

„A vida! Váš pán dostával vyděračské dopisy?“

„To nevím. Ale několikrát se celý roztřásl, když četl poštu. A jednou mu přišel nějaký balíček. Když ho otevřel, úplně zbledl a v jeho tváři se zračila čirá hrůza.“

„Víte, co bylo v tom balíčku?“

„Ne. A radši si to ani nepředstavuji.“

„Odkud přišel?“

„Předal mu ho osobně poslíček. Když přešel první šok, zmocnila se pána horečnatá aktivita. Jako kdyby zpanikařil. Začal běhat sem tam a křičel: ‚Potřebuji peníze! Musím zaplatit, to je jediná možnost!‘“

„A pak?“

„Už jsem vám to říkal. Byl uvězněn v Millbanku kvůli dluhům.“

„Navštívil jste ho?“

„Chtěl jsem, ale ředitel věznice, Baltimor Compostel, moji žádost zamítl, i když splňovala všechny předpisy. Compostel zavedl ve věznici atmosféru teroru. Několik vězňů spáchalo sebevraždu nebo se zbláznilo kvůli špatnému zacházení. Prý jim dokonce nechával sadisticky trhat zuby.“

„Nemáte o Marku Dughanovi žádné zprávy?“

„Ne. Ale existuje jeden detail, na který bych málem zapomněl. Těsně předtím, než ho zatkli, pověřil mě jedním úkolem.“

„Jakým?“

„Požádal mě, abych našel kočího, který vezl madam ten den, co zmizela. Několik měsíců jsem navštěvoval všechny stanice fiakrů v celém Londýně, ale bezvýsledně.“

„Pamatujete se na toho kočího?“

„Neviděl jsem mu do tváře. Zvedl si límec u kabátu a na očích měl tmavé brýle.“

Dughanův strašlivý příběh pomalu začínal nabývat konkrétních obrysů. Jeho manželku unesl jednoho prosincového dne jakýsi tajemný kočí. Mladý advokát pravděpodobně dostával vyděračské dopisy, které mu zabraňovaly ohlásit všechno na policii. Postupně se zruinoval, protože musel platit únosci nebo únoscům horentní sumy. Zároveň se pokoušel najít stopy své ženy v Limehouse. Ale nakonec ho uvěznili v Millbanku. Objevil snad během svého pobytu ve vězení své katy? A vymyslel plán, aby se pomstil? Ale jak vysvětlit zuřivost, s jakou naložil s dozorcem Fosterem?

Tyhle a další otázky mi vířily hlavou. Co s tím vším má společného Mycroft? A proč použil novináře jako špiona? Přišel snad Foster na něco mnohem důležitějšího?

6

Velmi rychle se setmělo. Noc mě zastihla na nějakém neznámém místě. Marně jsem hledal cestu. Z Temže stoupala hustá a dusivá mlha, která se záludně kradla ulicemi.

Zdálo se mi, že mě už chvíli pronásleduje jakási podivná postava. Zatímco ve mně pomalu rostl pocit strachu a nebezpečí, ucítil jsem náhle na zátylku ledový dech. Obrátil jsem se. Nikdo. Jen stěna mlhy budící strach. Mým tělem proběhlo zachvění. Proč jsem se proboha vydal do této čtvrti v takovou hodinu? V téhle mléčné kaši Holmese nikdy nenajdu.

Pomaličku zavládlo děsivé ticho, jako by celé město zadrželo dech, předjímajíc tak hrůzu bloudící ulicemi.

Za mnou se náhle objevil nějaký stín, dotkl se mě a skoro vzápětí zmizel. Otočil jsem se a vzduchem zasvištěla moje hůl, ale nezasáhla nic, jen rozvířila mlhu. Pak znovu zavládlo tíživé a dusivé ticho.

Náhle se mě zmocnila panika. Rozběhl jsem se, hrdlo stažené strachem. Nevěděl jsem, jestli utíkám vstříc nebezpečí nebo jestli se mu vzdaluji. Krátil se mi dech a ve spáncích mi bušila krev. Nedokázal jsem udržet směr ke slabému a rozptýlenému světlu lamp a několikrát jsem zakopl, protože viditelnost se stále zhoršovala.

Náhle se z nicoty vynořil nějaký muž, třímající cosi v pravé ruce. Levou rukou mě chytil. Nedokázal jsem rozeznat jeho rysy. Pokoušel jsem se uvolnit z jeho sevření, když tu mě náhle oslovil:

„Watson! Kde jste byl?“

Holmesův hlas byl uklidňující, ale měl zvláštní intonaci, kterou jsem nepoznával. Naklonil jsem se k němu, abych spatřil jeho tvář, a před mýma očima se zjevila čirá hrůza. Holmes měl obličej zalitý krví. Z hrdla mu náhle vyšel ďábelský smích. Uvědomil jsem si, že v jedné ruce drží dlouhatánský nůž a ve druhé strašlivě zmrzačenou lidskou hlavu. Zkoprněl jsem hrůzou. Nedokázal jsem se pohnout a nemohl jsem pochopit, co se stalo.

„Něco se vám nezdá?“

Držel uříznutou hlavu za vlasy a teď ji zvedl k mé tváři. Přesto, že jsem byl strašně vyděšený, zdálo se mi, že rozkládající se a hnijící otvor, který hlavě tvořil ústa, se na mě ušklíbl. Čelisti se pootevřely, jako když se lev chystá zařvat, a vrhly na mě příval strašlivé organické zkázy. Morové výpary se okamžitě rozlily po kůži mé tváře jako nějaká nakažlivá nemoc.

Za cenu zoufalého úsilí se mi nakonec podařilo vysvobodit a prchnout do tmy. Po obličeji mi stékal lepkavý a odporný pot. Chtěl jsem se otřít, uvědomil jsem si však, že to není pot, ale krev. Moje kůže byla prožraná, jako kdybych měl lepru. Z obličeje mi visely cáry průsvitné kůže, v níž se začínali hemžit červi.

Náhle se z mlhy opět vynořil nějaký stín a zastoupil mi cestu.

„Proč utíkáte? Vždyť jsme přece nerozluční, Watson!“

Holmes mě uchopil za ramena a divoce mnou zatřásl. Byl jsem mu vydán na milost a nemilost.

„Watson! Watson!“

Co se mnou bude? Začal jsem řvát v naději, že přivolám pomoc. Znovu mnou zatřásl...

„Watson! *Watson!* Přestaňte křičet, příteli, nebo vzbudíte celou čtvrť!“

Probudil jsem se a srdcem mi projela silná vlna adrenalinu. „Holmes!“

„Nonono... Uklidněte se... Máte horečku, musíte si odpočinout.“

Vzbudil jsem se spolu s bledým světlem svítání. Příšerná migréna mi svírala hlavu. Vstal jsem a oblékl jsem si župan. Byl jsem rozhodnutý, že musím za každou cenu zahnat vzpomínku na tu strašlivou noc.

Roztáhl jsem závěsy a vyhlédl ven. Na zablácenou dlažbu ulice vrhaly hrozivý stín velké černé mraky. V ledové zimě se tlačil dav chodců. Trochu jsem ustoupil a v okenním skle jsem spatřil odraz svého obličeje. Panebože! Tmavé kruhy pod očima a rozcuchané vlasy spleené potem. Vypadal jsem, jako bych celou noc bojoval s armádou přízraků.

Přitáhl jsem si župan k tělu a šel za Holmesem do salonu.

Zrovna si četl rubriku „různé“ v *Daily News* a cosi škrábal na papír.

„Dobrý den, Holmesi.“

„Ach, příteli! Jak se cítíte?“

„Moc dobře ne, díky. Zřejmě jsem v té proklaté věznici nastydl. Celou noc jsem měl hrozné sny.“

„Já vím. A propos, hrozné sny. Co si myslíte o tomhle?“

Podal mi malý lístek tuhého papíru, který právě vyplnil.

„Těl. dv. Mary Kinsleyové, 10. Obj. Temže, Westingské nábř. 21. Chb. ruc. ujt. kolejovým vozíkem. Zrn. čel. Záv. S. Y.: Smrt zp. neš. náh. Utop.“

„Obávám se, že téhle hatmatilce vůbec nerozumím.“

„To jsem rád. Vytvořil jsem systém zkratk a kódů, který mi umožní zkrátit na minimum každou poznámku v mé kartotéce. Díky tomu budu moci mnohem rychleji najít informace o každém případě a souvislosti, které nejsou na první pohled patrné.“

„Ale co jste tedy na ten lístek napsal?“

„Tělo dívky Mary Kinsleyové, 10 let, nalezeno v Temži u Westingského nábřeží číslo 21. Chybí obě ruce, přejeté kolejovým vozíkem. Dívka měla zranění na čele. Závěry Scotland Yardu: smrt

nastala nešťastnou náhodou utopením.“

„Myslíte si, že by se mohlo jednat o vraždu?“

Holmes zařadil lístek do své obrovské kartotéky.

„To si skutečně myslím. V článku se píše, že dívka trávila na tom místě celé dny, když se vracela ze školy. Doprovázela ji jedna sousedka a opustila ji padesát metrů od jejího domova. Musela tedy sama přejít jen krátkou vzdálenost. Její otec tvrdí, že se domů vrátil kolem osmé hodiny večer. Když dceru nenašel doma, zavolał policii. Při vyšetřování se zjistilo, že nešťastnou náhodou spustila systém kolejových vozíků a jeden ten vozík jí ujel ruce a poranil v obličeji, což vysvětluje tu podlitinu na čele. Pak dívka spadla do ledové říční vody a rychle se utopila, protože byla napůl v bezvědomí a bez rukou nemohla plavat. Policie našla stopy krve vedle vozíku.“

„To vypadá pravděpodobně.“

„Ale ne, pokud to podrobíte podrobnějšímu zkoumání, Watsone. V tom hlášení existuje několik rozporů. Už jste se někdy pokoušel vypnout brzdový systém u těchto kolejových vozíků, používaných dělníky v docích na dopravu uhlí?“

„Přiznávám, že to není moje nejoblíbenější zábava.“

„Abyste mohl uvést takový vozík do pohybu, potřebujete na to nejméně dva siláky, protože ve většině případů jsou kolečka zrezivělá. Nedovedu si představit, jak by desetiletá holčička mohla něco takového dokázat sama. A navíc, v článku se píše, že touhle cestou chodila každý den. Musela tedy o takovém nebezpečí vědět. Kromě toho měla zranění na čele. Kdo by jí mohl takovou ránu způsobit, když se vozík nerozjel? A připomeňme si, že policie ruce nenašla. Z toho vyvozují, že muselo jít o předem naplánovaný zločin.“

Holmes zavřel noviny a položil je na hromadu, která v rohu dosahovala poloviny výšky salonu.

„Ale kdo mohl spáchat něco tak hrozného?“

„Existuje jen jeden způsob, jak se to dozvědět, a sice zahájit naše vlastní vyšetřování.“

Na takový případ jsem samozřejmě nebyl připraven, ale okamžitě jsem vyskočil. „Jdu s vámi, Holmesi!“

„A vaše horečka?“

„Já si s ní poradím. Přece se nebudu doma užírat zvědavostí!“

Ani ne za půl hodiny jsme už kráčeli po Westingském nábřeží a hledali nějaké stopy. Měl jsem pocit, že se vracím do svého hrůzostrašného snu. Vody Temže byly tmavší než vody Styxu. Z mlhy se náhle vynořila jakási tajemná bárka a nedaleko nás přirazila k nábřeží. Připlul na ni Charón, převozník mrtvých?

Skupina dělníků tlačila vozíky s uhlím a svaly se jim napínaly námahou. Holmes přistoupil k jednomu z nich, který právě zastavil vozík a chystal se jej se svým kolegou vyložit.

„Dobrý den. Jsem Sherlock Holmes a tohle je můj přítel doktor Watson. Vyšetřujeme smrt malé Mary Kinsleyové.“

Muž vyděšeně zakoulel očima.

„Už jsme řekli policii všechno, co jsme věděli. My za nic nemůžem, šéfe.“

„Jen jsem si chtěl ověřit několik detailů. Myslíte si, že dívka mohla sama odbrzdit vozík?“

„To určitě ne, šéfe. I ve dvou máme co dělat.“

„A mohly by kolečka vozíku někomu ujet ruku?“

„A to zas jo. I dospělýmu chlapovi.“

Dokař ukázal bradou na jednoho svého kolegu, jehož paže končila v lokti.

„Zeptejte se Sammyho, co si vo tom myslí. Jednou uklouznul mezi kolejem. To je normální, je tam strašný svinstvo. Když je vozejk naložen, nikdo ho nedokáže zastavit. Sammy je pěkný pořizek a stejně s ním nehnul. Naštěstí to nebyla pravá ruka, jinak by už dneska musel jít po žebrotě.“

„Nevšíml jste si včera odpoledne ničeho zvláštního?“

„Ne, tady po pátý hodině nikdo není.“

Pak se muž opravil:

„Někdy tady bejvá starej Jack, ten žebrák.“

„Jack Žebrák?“

„Je to starej tulák nasáklej kořalkou, kerej přespává támhle pod mostem.“

Muž napřáhl ruku a ukázal směrem k tmavému výklenku. „Řekli jste o něm policii?“

„Ne. Vůbec jsme si na něj nevzpomněli. Je tiče jako smrt. Skoro

nikdy ho tady není vidět.“

Holmes dokaři poděkoval a pospíchal k úkrytu starého Jacka. Vzápětí jsme se ocitli ve špinavém a smradlavém brlohu.

Přítel škrtl zápalkou a v jejím světle jsme spatřili nějakého muže zabaleného ve špinavých hadrech, ležícího na shnilé matraci, obklopené pozoruhodným počtem prázdných lahví. Zadrželi jsme dech, protože vzduch se v téhle kloace nedal dýchat. Holmes několikrát zadupal.

„Hej! Vzbud'te se! Jste Jack Žebrák?“

Muž se nekonečně pomalu zvedl a opřel se o loket. Mhouřil oči do slabého světla zápalky. Tvář měl napůl ukrytou v rozježených vousech. Šířil kolem sebe zápach mokrého prádla a další pachy, o nichž se v našem vyprávění raději nebudu zmiňovat.

„Co po mně chcete?“

„Slyšel nebo viděl jste něco včera večer?“

„To záleží na tom, jak dobrý srdce máte, pane.“

Holmes mu konečky prstů podal drobnou minci. Tulák ji rychle popadl a sevřel ji v pěsti, jako kdyby to byla nějaká vzácná trofej.

„A nebudete mně dělat potíže?“

„Ne, pokud nám řeknete všechno, co víte,“ slíbil Holmes pevně.

Jack Žebrák ještě chvíli váhal. Pak řekl:

„Vracel jsem se do svého kutlochu, když jsem viděl něco neobvyklého. Minul mě nějaký holohlavej a tlustej chlap, jako mnich. Kulhal na pravou nohu. Byl docela dobře voblečenej a ved za ruku malou holku.“

„Mohl byste ho popsat?“

„Kdepak. Byl jsem schovanej za vozejkem a navíc byla tak děsná mlha, že by se dala krájet, takže nebylo moc vidět.“

„A co se stalo pak?“

„Najednou, bez varování, ten chlap praštil holku pěstí do obličeje. Chudák holka se mu svalila k nohám. Myslím, že byla v bezvědomí. V duchu jsem si řek, že musela udělat něco moc vážného, když si vysloužila takovej trest. Ale tak to nebylo.“

Jackovi Žebrákovi spadla hlava na prsa. Hrozilo, že vzápětí usne. Byl z něj cítit laciný alkohol a jazyk měl čím dál těžší.

„A co pak?“ naléhal Holmes.

„Odtamtud, kde jsem byl, jsem nic neviděl. Skrz mlhu jsem k nim nedohléd a navíc mi pohled zakrejšval ten vozejk. Báľ jsem se, aby mě ten chlap nespatriľ a neuděľal mi to samý. Vypadalo to, jako by tam něčo řezal. Holka zastěnalala a pak zmlkla. Potom jsem uslyšěl Źbluňknutí, jako když hodíte do vody velké kámen.“

„Nic jste neuděľal?“

„Samozřejmé, Źe jo. Schoval jsem se do svýho kutlochu a vypil půľ flašky ginu, abych se vzpamatoval.“

„Nezavolaľ jste policii?“

„Ne. S policajtama teď zrovna nemám dobrý vztahy. Radši se jim vyhejbám. A tak jsem zůstaľ v kutlochu a snažil se na všechno zapomenout. Každěj má svý problémy.“

Žebrař se najednou svalil na bok a začal hromově chřapat.

Byli jsme šťastní, když jsem se mohli nadechnout čerstvého vzduchu na nábreží. Denní světlo sláblo. Teplota klesla o několik stupňů a na ramena se nám snesl ledový děšť. Holmes zrychlil krok. Kráčel jsem mlčky za ním. Domysleľ jsem si, Źe jdeme navštívit Johna Kinsleyho, otce zavražděné dívky.

Zaklepaľi jsme na dveře číslo 21 na Westingském nábreží. Byľ to malý městský dům, sice nepřiliš honosný, ale dobře udržovaný. Po několika vteřinách se dveře otevřely. Holmes i já jsme mlčeli. Muž, který se před námi objevil, naprosto přesně odpovídal popisu, který nám poskytl Jack Žebrař.

Silně napadal na pravou nohu, když nás mlčky vedl dovnitř, kde se s prázdným pohledem zhroutil na židli.

„Jste John Kinsley?“ zeptal se Holmes bez okolků.

„Ano.“

„Zabil jste svou dceru Mary?“

Muž ani nezvedl hlavu.

„Byla mým jediným důvodem k Źivotu. Bez ní už nejsem nic.“

Z očí zarudlých bolestí mu kanuly slzy. Bolest pronikala i do jeho hlasu, bolest nesnesitelná, stoupající z hlubin člověka.

„Tak proč jste ji zabil?“ trval na svém Holmes.

Muž vypukl v pláč. Vzal jsem Holmesě stranou.

„Vypadá upřímně.“

„Ale fakta nelžou, můj milý Watson. Cit a spravedlnost spolu nejdou do páru. Ten člověk je vynikající komediant, snaží se v nás vzbudit soucit. Možná lituje toho, co udělal. Tím by se dal vysvětlit jeho pláč.“

Holmes vzal Johna Kinsleyho za loket.

„Půjďte s námi na policii!“

Muž se nijak nebránil a vstal jako automat. Náhle na nás upřel svůj rozzářený pohled.

„Ano. Zabil jsem Mary. Zasloužím si trest smrti. Tak se s ní aspoň budu moci zase setkat a už se od sebe nikdy neodloučíme.“

V okamžiku, kdy muž učinil své strašné doznání, se zdálo, jako by Holmese něco vyvedlo z míry. Co se týče mě, už jsem skutečně nevěděl, co si mám o tomto případu myslet. Je John Kinsley skutečně vinen?

8

Holmes se vrátil do Baker Street vpozdvečer. Zamířil rovnou ke svému psacímu stolu a mlčky a horečnatě začal cosi hledat ve své kartotéce.

O pár minut později zvedl hlavu.

„Byl jsem v márnici. Mary Kinsleyová má skutečně zranění na čele, jak se píše v *Daily News*, ale pokud se nemýlím, vypadá ta rána jako obrácený kříž. Vzpomínáte si na Fosterovu hlavu, Watsoně?“

Na malý okamžik jsem před očima znovu spatřil uříznutou hlavu, obalenou hlínou a sraženou krví. Holmes ji očistil a objevil podivné znamení na čele.

„Nevzpomínám si úplně detailně. Myslíte si, že mezi těmito dvěma případy existuje nějaké spojení?“

Holmes neodpověděl a znovu se ponořil do studia své kartotéky.

Měl mimořádnou schopnost soustředění. Dokázal celé hodiny sedět s ohnutými zády nad prací a ani na okamžik nerozptýlit svou pozornost. Tvrdil, že jeho kriminální archivy jsou mnohem lepší než archivy Scotland Yardu a že jednoho dne policie převezme jeho způsob třídění.

Asi po půl hodině podrobného zkoumání vytáhl čtyři kartičky a položil je před sebe. Jeho pohled přeskakoval z jedné na druhou, jako by je chtěl porovnat. Pak náhle vstal a zamířil ke krbové římse, na níž skladoval injekční stříkačku a roztok kokainu. Jeho reakce byly někdy nepředvídatelné. Droga byla jediným prostředkem, který mu pomáhal zostřit myšlení. Když se k ní uchýlil, vždycky se mě zmocňoval silný pocit viny. Pokusil jsem se zaujmout jeho pozornost.

„Myslíte si, že tu dívku mohl zabít Mark Dughan? Co ty dva případy spojuje?“

„Já nevím, Watsoně. Asi bych je nikdy nespojoval, kdyby dnes ráno noviny nepřinesly popis dvou dalších krvavých vražd.“

„Dnes ráno?“

„Vy jste to nečetl?“

Jak bych mohl? Holmes si všechny noviny ráno odnesl ještě dřív, než jsem vstal.

„Ne, vy jste si přece...“

„V *Daily News* se píše, že nějaký muž *rozřezal* svou ženu na kusy a ty pak opekl v krbu ve svém vlastním salonu. Sousedí zavolali hasiče, protože z domu stoupal hustý černý kouř. Všichni si mysleli, že jde o požár. Hasičům se podařilo vniknout do domu a našli toho muže sedět u stolu. Podle policie se jídlo skládalo z opečeného lidského srdce obloženého zeleninou a naloženého v mátové omáčce. Identifikovali rovněž salát ze zavařených lidských prstů... Myslím, že se jednalo o dezert.“

„Kanibal uprostřed Londýna? Pravděpodobně šílenec, který uprchl z nějakého blázince!“

„Ale vůbec ne, Watstone. Ten muž se jmenuje Henry Cardwell. Je to úctyhodný bankéř, který bydlí v přepychovém domě uprostřed City.“

„Ale jak tahle zrůda svůj čin zdůvodnila?“

„Překvapeně pohlédl na hasiče a zeptal se jich: ‚Proboha, co se tu děje?‘, jako by se právě probudil.“

„Co mohlo způsobit, že se dopustil tak barbarského skutku? Možná jde o nějakého utajeného zločince.“

„O tom dost pochybuji. Podle sousedů si manželé výborně rozuměli. Nikdy se spolu nehádali. Navíc neměli žádné existenční problémy. Žili šťastně, zahrnuti láskou svých bližních a finančně byli zcela zajištěni.“

Holmes se otočil ke krbu.

„Mluvil jste o dvou vraždách, Holmesi. Jaká je ta druhá?“

Detektivův pohled zaváhal mezi mnou a injekční stříkačkou.

„Je stejně hrozná jako ta první. Jeden starý muž přišel na návštěvu ke svým sousedům, šedesátiletým manželům Emmě a Jamesi Barnesovým, s nimiž měl ten den hrát bridž. Dlouho klepal na dveře, ale nikdo neotvíral. Znepokojilo ho to, a tak zavolal policii. Policisté našli starého Jamese Barnesse vysíleného a krčícího se v rohu pokoje. Neustále otvíral dokořán ústa, jako kdyby chtěl křičet, ale z hrdla mu nevyšel žádný zvuk. Od hlavy k nohám byl pokryt zaschlou krví. V

jeho posteli ležela jeho manželka, nebo spíš to, co z ní zbylo. Stěny pokoje byly rovněž postříkány krví, takže se nedala rozeznat jejich původní barva. Tělo nešťastnice bylo nelidským způsobem rozřezáno. Vražedná zbraň, dlouhý kuchyňský nůž, ležel v napůl sražené kaluži krve vedle postele.

V rohu pokoje našli policisté uříznutou ruku svírající knihu, což dokazuje že ženu někdo překvapil, když si četla.“

„Myslíte si, že tyhle zločiny by mohl mít na svědomí uprchlík z Millbanku?“

„Nemám ponětí, Watsone. Chci vést své vlastní vyšetřování. Ale teď musím vyřešit jiný problém.“

Holmes vzal pouzdro s injekční stříkačkou a otevřel je. Chystal jsem se protestovat, ale on z ní vyndal na čtyřikrát složený list papíru a podal mi ho. Pochopil jsem, že si nechce píchnout drogu. Rozložil jsem list a četl:

„Pane Holmesi,

řekli mi, že vy jste jediný, kdo dokáže vyřešit tuhle záhadu. Zmizel ještě jeden sirotek. Celkem je jich pět. Je to dílo d'áblovo nebo nějaké čarodějnice. I ten ubohý dobrák Mulligan se včera oběsil, i když byl v plné formě. Přijďte dnes večer v osm hodin do kostela svatého Jiří. Vysvětlím vám, co se děje a co o tom vím. Oblečte se nápadně, abych vás snadno poznala. Můj zrak se v poslední době velmi zhoršil. Prosím, abyste byl trpělivý, než za vámi přijdu, kolena mi moc neslouží.

V případě, kdybych za vámi sama nepřišla, budu v tmavém koutě co nejdál od sakristie. Bůh nám snad pomůže.

Farnice.“

„Kdo to poslal, Holmesi?“

„Přinesli mi to dnes ráno za úsvitu, krátce předtím, než jsem odešel. Uložil jsem dopis do krabičky, abych jej neztratil. Můj psací stůl je už plný.“

V tomhle jsem s ním souhlasil. Zbytek mi ovšem připadal poněkud obskurní. Ale neměl jsem čas se ho na nic vyptávat. Vytrhl mi lístek z ruky a strčil si ho jej kapsy.

„Jdeme! Už je půl osmé. Nesmíme tu schůzku zmeškat!“

Náš fiakr jel strašně pomalu. Hustá a neprůhledná mlha nám bránila v cestě. Chtěl jsem se Holmese na mnoho věcí zeptat.

„Rozumím tomu dobře, že jedeme do kostela svatého Jiří, Holmesi?“

„Přesně tak. Najdeme tam asi sedmdesátiletou pobožnůstkářku, oblečenou do černého, s tváří napůl ukrytou pod černým závojem, klečící na klekátku s rukama sepnutýma a mumlající nesrozumitelné modlitby. Ruce se jí budou třást a bude očividně vystrašená, protože se bojí velebného pána. Bezpochyby byla v jeho službách. Poskytnete nám jen velmi krátký rozhovor a pak se vytratí. Při chůzi bude kulhat.“

„Holmesi, to je neuvěřitelné! Jak jste tohle všechno proboha vydedukoval?“

„Vy byste dokázal totéž, jen kdybyste si ten dopis pozorněji přečetl. Písmo patří starému člověku. Všimněte si, jak váhavě napsal písmena ,t‘ a ,s‘. Moji dedukci potvrdila slova ,můj zrak se v poslední době velmi zhoršil‘. Z textu je navíc zřejmé, že se jedná o ženu.“

„Ale jak víte, že se bojí nějakého kněze?“

„Proč by jinak činila všechna ta opatření? Navíc mluví o d'áblovi nebo o čarodějnicích, což znamená, že je bez sebe strachy.“

„Jistě... Ale proč má strach z kněze?“

„Napsala, že se bude skrývat co nejdál od sakristie. Bojí se, aby ji kněz nepřistihl v naší přítomnosti. Má z něj strach.“

„Ale kdo může být ten ,dobrák Mulligan‘?“

„Copak já vím, Watsone? Někaký člověk, určený na pomocné práce. Možná poněkud chudý duchem, protože o něm mluví jako o ubohém dobrákovi.“

„A proč se oběsil?“

„Jistě ne z nějakého zoufalství, protože z dopisu víme, že byl v plné formě. Důvodem jeho sebevraždy může být tedy jediné strach.“

„Ale jak víte, že ta žena byla v knězových službách?“

„To je pouhá hypotéza vycházející z kontextu. Musela se s ním pravidelně stýkat, aby ho dobře poznala a začala se ho bát. Podle používaných výrazů se můžeme domnívat, že nemá žádné vzdělání. Mohla tedy pracovat jako knězova služka.“

„A kdo jsou ti sirotci, o nichž se v dopisu zmiňuje?“

„Odpověď jsem našel ve své kartotéce, Watson. Jedná se o pět sirotků, kteří zmizeli z církevního sirotčince řízeného otcem Paulem Meredithem. Zmizeli postupně. Jejich zmizení vyšetřovala policie a psalo se o nich v *Daily News*. Poslední sirotek zmizel včera.“

9

Fiakr konečně zastavil před kostelem svatého Jiří. Vysoké kostelní věže se ztrácely v mlze. Shora se na nás šklebilo několik chrličů. Člověk musel být skutečně přesvědčený věřící, aby do takové budovy vůbec vstoupil. Zaplatili jsme kočímu. Protože zvědavost zvítězila nad vírou, otevřeli jsme těžká vrata, která hrůzostrašně zaskřípala. V ledovém vzduchu kostelní lodi se vznášela vůně svíc a kadidla. Uvnitř byla ještě větší zima než venku. Zdálo se, jako kdyby se vzduch srážel kolem našich úst. Naše kroky se dutě rozléhaly hlavní lodí. Holmes se podíval, kde se nachází vstup do sakristie, a pak zamířil na opačnou stranu.

Teprve teď jsme si všimli drobné stařeny, jejíž popis odpovídal předpokladům mého přítele. Ačkoliv tu vládla skoro tma, uvědomila si naši přítomnost a otočila se. Její tvář se skrývala za velkým černým závojem, jako kdyby nosila po někom smutek.

„Díky Bohu, přišel jste!“ zašeptala chvějícím se, takřka neslyšitelným hlasem.

Poklekli jsme vedle ní na klekátko jako při svatém přijímání.

„Který z vás je pan Sherlock Holmes?“ vydechla.

Představili jsme se. Zdálo se, že se trochu uklidnila. S nosem zabořeným do modlitební knihy začala potichu mluvit:

„Ze sirotčince zmizelo pět chlapců. A od té doby, co se Mulligan oběsil...“

„Kdo je to Mulligan?“ přerušil ji Holmes.

„Hrobník. Chudák, kterého farnost zaměstnávala na kopání hrobů. Pro velebného pána takový muž pro všechno. Udělal by pro něj cokoliv.“

„Proč se bojíte otce Paula Mereditha?“ Stařena sebou trhla.

„Pst, nešťastníku! Mohl by nás slyšet... Ale... jak to víte?“

„Prostá dedukce. Vy velebného pána z něčeho podezříváte, vidíte?“

Žena se několikrát pokřivovala. „Velebný pán je někdy až moc

přísný!“

„Jaké je spojení mezi velebným pánem a těmi zmizelými chlapci?“

„Měl je... Měl je až moc rád.“

Její hlas se vytratil, jako kdyby chtěla zapomenout na pronesená slova.

„Co tím myslíte?“ vyptával se dál můj přítel.

„Já už nic nevím, pane Holmesi. Ať vám Bůh pomůže porazit ďábla!“

Pak odkulhala pryč, přesně jak to Holmes předpokládal. Zvuk jejích kroků se brzy vytratil v zaskřípění vrat.

„Nic moc jsme se od ní nedozvěděli,“ řekl jsem Holmesovi.

„Zpanikařila. Myslím, že nám toho chtěla říct mnohem víc.“

„A já si naopak myslím, že jsme se dozvěděli spoustu věcí. Viděl jste, jak rychle zmizela, když jsme se jí začali vyptávat na velebného pána? Její chování vypovídá víc než dlouhé rozhovory. Návštěva Paula Mereditha se přímo nabízí.“

Noc se už ujala vlády. Města se zmocnila hustá a ledová mlha. Potkali jsme chodce, který nám ukázal cestu k faře: pořád rovně až na křižovatku, zahrnout první ulicí doprava a pak se dát druhou doleva, nemůžeme se splést. Pěšky tam dojdeme za pět minut.

Po třicetvrtěhodinovém bloudění v mléčné kaši jsme konečně v jedné zastrčené uličce našli farářův dům. Holmes několikrát zabušil klepadlem.

Kostelní hodiny právě odbíjely devátou, když nám nějaký muž otevřel. Byl vysoký a hubený, lehce nachýlený. Jeho oči, podobající se dvěma perlám, zářily uprostřed napjaté tváře. Úzké a bledé rty zvýrazňovaly jeho nepřijemný výraz.

„Kdo jste? Co chcete?“

„Jmenuji se Sherlock Holmes a tohle je můj společník, doktor Watson. Na příkaz Jejího Veličenstva vyšetřujeme zmizení pěti sirotků.“

Holmes uměl nestydatě lhát, když si to okolnosti vyžadovaly. Dveře se otevřely dokořán. Farářův výraz se změnil. Jeho hlas byl mnohem přívětivější.

„Promiňte mou nedůvěru, pánové, ale to víte, po tom, co se tu všechno odehrálo... Bud'te vítáni. Můžete nám pomoci vyřešit celou

záhadu co nejrychleji a uklidnit naše farníky.“

Paul Meredith nás pozval do malého salonu, zařízeného jednoduchým a zchátralým nábytkem. Uprostřed místnosti trůnil pultík a na něm ležela otevřená bible. Nikde nebyla žádná okázalá výzdoba. Na bílé zdi visel Kristus na kříži.

„Víte, co vedlo toho nešťastného Mulligana, aby spáchal sebevraždu?“ zeptal jsem se bez dlouhých úvodů.

„Nevím, ale připadal mi strašně vydešený. Už jsem se k němu nemohl ani přiblížit. Byl to pro mě hrozný šok. Ale jak jste se o tom dozvěděli?“

Holmes udělal záhadné gesto.

„Speciální vyšetřování. Jaké byly vaše vztahy?“

„Vzal jsem ho pod svou ochranu. Pomáhal jsem mu, jak nejlépe jsem uměl. A on mi mou lásku oplácel. Jeho vztah ke mně byl upřímný. Nebylo v něm nic vypočítavého.“

„Kdy jste naposled viděl toho chlapce, který zmizel včera?“

„Zúčastnil se mše, kterou jsem sloužil za jednoho našeho zemřelého farníka. Zpíval v našem chóru. Zmizel na konci obřadu. Ani jsem si toho hned nevšiml.“

Paul Meredith ukázal na dvě židle.

„Posaďte se, bude se nám hovořit líp.“

Holmes zůstal stát.

„To není třeba, mám na vás jen pár otázek. Co se obvykle po takové mši dělá?“

Farář vypadal rozpačitě.

„Zavře se rakev, zatluče a pak pohřbí do země.“

„Kdo za to zodpovídá?“

„Mulligan.“

„Kde rakev zavírá?“

„Samozřejmě že v sakristii.“

„Mohl chlapec nepozorovaně odejít z kostela?“

„Ne. Jsou tam jen dva východy. Ze sakristie a pak hlavní vchod. Tam stál zvoník. Chlapec v obleku chóristy by si byl určité všiml.“

„Dítě tedy mohlo odejít pouze přes sakristii. Ptal jste se na to Mulligana?“

„Nemohl jsem. Když rakev zavřel a zatloukl hřebíky, utekl. Krátce

po mši jsme ho našli oběšeného v jeho pokoji.“ Holmes zamířil ke dveřím. „Oblékněte se, musíme jít.“

„Máte nějakou pochybnost?“

„Ne, jistotu.“ Pak se obrátil k faráři: „Můžete nás zavést na hřbitov?“

Vybavili jsme se lampami a za několik minut jsme byli na hřbitově. Místo to bylo hrůzostrašné. Měl jsem nervy napjaté ke krajnosti. Noc náhle proťalo jakési kvílení a mně ztuhla krev v žilách. Reflexivním pohybem jsem stiskl Holmesovu paži. Překvapeně se na mě podíval.

„Vzpamatujte se, příteli! Bojíte se sýčka? To, co za chvíli spatříte, bude mnohem příšernější.“

V mlze vypadal hřbitov tajemně a strašidelně. Z mléčné kaše tu a tam vyčnívaly kříže. Panovala tu děsivá nehybnost a ticho, jehož hlubiny oznamovaly příchod hrůzy a něčeho nepředstavitelného. Mým tělem náhle proběhlo zachvění, které jsem nedokázal ovládnout. Nemohla za to jen zima. Žaludek se mi sevřel strachem. Celou svou bytostí jsem odmítal čelit tomu, co mě za chvíli čekalo.

Holmes se obrátil k farářovi:

„Víte, kam si Mulligan ukládal náradí?“

Meredith ukázal vyzáblým prstem přímo před sebe.

Můj přítel zmizel v mlze. Za chvílku se vrátil a nesl lopatu a dva krumpáče. Jeden mi podal.

„Vezměte si to, Watson! Trochu fyzické námahy vás zahřeje. Celý se třesete.“

Pak se znovu obrátil k farářovi, jehož tvář byla ve svitu našich luceren voskově bílá.

„Kde je poslední hrob?“

„Co... co chcete udělat, pane Holmesi?“ zakoktal farář.

„Chci nechat promluvit mrtvé.“

Farář se pokřížoval a pak nás zavedl k čerstvému kopečku hlíny, do něhož byl vsazen tmavý kříž, ještě neporostlý mechem. Holmes se naklonil a kříž povalil.

Paulu Meredithovi se propadl obličej.

„Na to nemáte právo! Je to proti všem náboženským principům!“

„To je možné, ale odpovídá to mému vyšetřování.“

Farář náhle zvedl proti Holmesovi svůj krucifix.

„Vade retro, satanas! Svatokrádež! To je znesvěcení hrobu! Vy... vy...”

Jeho hlas utichl, když Holmes poprvé zabořil špičku krumpáče do mazlavé hlíny.

Po půlhodinovém vysilujícím kopání se nám konečně podařilo zbavit rakev jejího hliněného rubáše. Smrtelně bledý a třesoucí se farář padl na kolena, začal se nesrozumitelně modlit a poněkud hystericky křičovat. Ruce se mu nekontrolovatelně třáslly a obličej se křečovitě svíral.

Holmes očistil rukou víko rakve. Objevil se obrácený kříž. Nohy pode mnou podklesly. Můj přítel použil krumpáč jako páku a podařilo se mu víko nadzvednout. Odvrátil jsem oči, protože jsem se bál, že se mi naskytne pohled na něco nesnesitelného.

„Watson! Pojd'te se podívat! To je hrůza! Je to ještě horší, než jsem si myslel!”

Sebral jsem poslední zbytky odvahy, sklopil oči a podíval se do rakve. Nohy pode mnou náhle zmizely a můj mozek obestřela tma.

K vědomí mě přivedlo pleskání po tváři. Ležel jsem na zemi. Nade mnou se skláněl Holmes. Zadržel *in extremis* ruku, když si všiml, že už jsem přišel k sobě.

„Promiňte mi ty facky, Watstone. Musel jsem to udělat, ztratil jste vědomí. Takže jste to viděl,” řekl a ukázal rukou na otevřenou rakev.

Byl jsem pořád ještě v šoku a nedokázal jsem odpovědět. Ano, viděl jsem to! Chlapec, oblečený do šatů kostelního zpěváka, s roubíkem v puse a svázanýma rukama a nohama, vypadal kvůli své nazelenalé a rozkládající se kůži jako stařec. Nebyl jsem schopen vymazat ten obraz z paměti.

Nakonec se mi podařilo vstát. Farář se skláněl nad rakví jako nějaký zlověstný pták a koktal nesrozumitelné modlitby, jako kdyby ztratil rozum.

Holmes vytáhl chlapcovo tělo a jal se ho pohmatem vyšetřovat.

„Na těle není žádná stopa po nějakém zranění. Nebyl rovněž otráven, protože to by se projevilo křečovitým stažením obličeje. Ústa měl ucpaná proto, aby nemohl křičet. Pouta na rukou a na nohou mu

zabraňovala v jakémkoliv pohybu. V jeho očích lze ještě teď číst strašlivou hrůzu.“

Holmes na chvíli zmlkl a pak dodal:

„Ten ubohý hoch byl pohřben zaživa.“

10

V noci, která následovala po tomto hrůzném objevu, mě probudily jakési tlumené zvuky, ozývající se ze salonu. Byt se nořil do tmy. Vstal jsem, dávaje si pozor, aby pode mnou nezapraskala podlaha, vzal jsem hůl a pootevřel jsem dveře do salonu.

Nějaký nezvaný host si v měsíčním světle prohlížel Holmesův psací stůl. Chvilí jsem jeho podivné počínání pozoroval. Zdálo se, že hledá něco konkrétního.

Rozrazil jsem dveře dokořán. Muž se otočil a strnul s výrazem naprosté paniky.

„Panebože, Watsone, vy jste mi nahnal strach!“

„Holmesi, to jste vy?“

„A kdo by to měl být jiný?“

„Ale co tady v té tmě děláte?“

„Nechtěl jsem vás probudit. Chystám se odejít.“

„V tuto hodinu?“ Musely být dvě nebo tři hodiny ráno.

„To je ideální hodina na to, co chci udělat.“

„A co tady hledáte?“

„Čistič dýmký. Ach, tady je! Chcete jít se mnou? Slibuji vám velice poučnou vycházku.“

„Ne, děkuji. Radši si odpočinu. Po tom, co jsme včera prožili...“

Holmes odešel. Vrátil jsem se do postele a skoro okamžitě jsem usnul.

Můj přítel se do Baker Street vrátil krátce před polednem. Vypadal unaveně, ale nesmírně vzrušeně. Na okamžik se posadil do svého křesla, ale vzápětí vstal a začal rázovat po pokoji, jako by jeho mysl potřebovala takový druh cvičení.

„Byl jsem u Cardwella.“

„U Cardwella?“

„U toho bankéře kanibala, vzpomeňte si.“

„Ach ano, to je ten chlapík, co si upekl manželku v krbu.“

„Tomu aspoň věří policie. Mně se pod pláštíkem noci podařilo proniknout do Cardwellova bytu. Nebylo to jednoduché. Musel jsem počkat, až strážný usne. Ale můj čistič dýmek dělá zázraky, když s ním člověk umí zacházet. Pak jsem se přes úřední pečeti dostal dovnitř. Nad krbem jsem viděl krví nakreslený obrácený kříž.“

„To znamená, že to je jakýsi vrahův podpis. Tenhle případ má tedy spojitost s ostatními.“

Holmes pokračoval, aniž věnoval mé poznámce pozornost.

„Pak jsem se vrátil do márnice. Místo to není nijak veselé ve dne, natož v noci...“

Vzdychl a zešíroka otevřel oči, jako kdyby takovou noční návštěvu ještě nikdy neuskutečnil.

„Použil jste svůj... čistič dýmek?“

„Jen trochu. Nedalo mi žádnou práci dostat se dovnitř. Už tam chodím docela pravidelně. Našel jsem tam mrtvolu Emmy Barnesové.“

„To je ta stará paní zmasakrovaná v posteli?“

„Přesně tak. Pamatujete se na ten článek v *Daily News*? Psalo se v něm, že žena měla pohmožděné čelo. Policie z toho vydedukovala, že ji někdo nejprve uhodil, aby ji zbavil vědomí, a teprve pak na ní vykonal všechny ty zvrácenosti. Chtěl jsem tu pohmožděninu vidět zblízka.“

„Opět obrácený kříž?“

„Ano. Někdo jí ho vyryl do čela špičkou nože nebo něčím podobným.“

„A policie si toho nevšimla?“

Holmes se zastavil a pak si šel sednout naproti mně.

„Samozřejmě, že ano. Jen jsem si to ověřil. Pak jsem navštívil našeho přítele Lestrada. Seznámil jsem ho se vším, co jsem objevil, ale pochopitelně jsem mu neřekl, jak jsem k tomu přišel.“

„A jaká byla jeho reakce?“

„Bulbabův syndrom.“

„Prosím?“

„Vy jste nikdy neslyšel o Bulbabově případu?“

„No...“

„Attila Bulbaba byl gangster, který na počátku století operoval ve vykřičených londýnských čtvrtích. Původně to byl kovář, který propadl alkoholu a dal se na cestu zločinu. Vždycky si v nějaké opuštěné ulici vyhlédl oběť, zabil ji kladivem a pak ji oloupil.“

„To nebylo moc taktní.“

„Profesionální deformace.“

„A jakou to má souvislost s našimi případy?“

„Nechte mě domluvit. V té době se o tomhle případu hodně mluvilo. Počet ubožáků nalezených za svítání s rozbitou lebkou a vyteklým mozkem povážlivě rostl. Byli mezi nimi nejružnější lidé, počínaje ženou podezřelou z cizoložství, přes příliš hlučného souseda až po nájemníka neplaticího nájemné. Stalo se to takřka módou. A ze všech zločinů policie podezřívala Bulbabu. Stal se z něj dokonalý obětní beránek. Jenomže jednoho dne byl odsouzen a uvězněn. Dokázali mu jen pět z celkového počtu deseti zločinů, z nichž byl obviněn. Policie si tedy musela uvědomit to, co už bylo dávno zřejmé: Bulbaba měl konkurenty. Lidé si navzájem vyřizovali své účty kladivem, aby je policie připsala na vrub Bulbabovi. Jakmile jej oběsili, jakoby náhodou vraždění přestalo.“

„Ale já pořád nevím...“

„Lestrade tvrdí, že nedávné zločiny se dají logicky vysvětlit. Uprchlík z Millbanku, slavného Dughana, napadlo označit svou oběť obráceným křížem. V novinách se o tom psalo. A vrahové všeho druhu začali od té chvíle označovat své oběti stejným způsobem. Podle Lestrada nemají tyto případy nic společného, kromě faktu, že se vrahové pokoušejí svést podezření na Dughana.“

„A vy tomu nevěříte?“

„Ne. V krutosti, s jakou byly tyto vraždy spáchány, je příliš společných rysů. Jsem přesvědčen, že je všechny spáchal jeden a tentýž člověk. Možná pod jistým vlivem...“

Holmesova tvář zvážněla.

„Ale jak se do toho zamíchal kluk ze sirotčince, stará bezbranná žena a manželka úctyhodného bankéře?“

11

„Paní Hudsonová!“ zařval můj přítel, jako by se právě opačil.

Jmenovaná sebou trhla a upustila hromadu papírů, které držela v náručí. Holmes měl vražednou náladu.

„Co to děláte?“ pokračoval tónem, jakým se inkvizitoři obraceli na kacíře.

Ta dobrá žena zůstala zmateně stát uprostřed změti papírů, novin a roztrhaných časopisů.

„Já... já tu uklízím, pane Holmesi. Chtěla jsem hodit tyhle staré papíry do ohně a...“

„Do ohně? To vás nesmí ani napadnout! Zničila byste tím moji několikátýdenní práci!“

Paní Hudsonová se rozhlédla po té spoušti kolem.

„Ale vždyť jsou tady jenom samé papíry.“

„Copak vy nevidíte, že jsou tematicky seřazené?“

„Cože?“

Ne, neviděla. Třesoucí se rukou podala mému příteli tlustou obálku s nápisem „Pro Sherlocka Holmese, spěchá“, jako by se chtěla omluvit.

„Nespálila bych všechno. Tohle bych položila na váš psací stůl.“

„Kde jste to našla?“

„Na hromadě... tematicky roztríděné.“

Okamžitě jsem tu obálku poznal.

„To vám tady nechal doktor Holborne. Vzpomínáte si? Moc si přál, abyste si to přečetl.“ Holmes mi obálku podal.

„V tom případě vám to rád předám jako dárek, Watsoně. Ale nedoufejte, že byste v té obálce našel nějaký případ století.“

Poslal paní Hudsonovou pryč, chvíli si něco bručel pod vousy a pak začal třídit papíry, ležící na zemi.

Otevřel jsem obálku. Obsahovala vysvětlující dopis doktora Holborna a jeden exemplář časopisu *Fantastica*... Začínalo to špatně.

Holmes měl projednou asi zase pravdu.

Časopis *Fantastica* se snažil už několik let konkurovat magazínu *Strand*, ale bez většího úspěchu. Zatímco *Strand* byl velmi úspěšný, protože otiskoval dobrodružství Sherlocka Holmese, *Fantastica* nabízela svým několika málo čtenářům fiktivní vyšetřování jakýchsi morbidních pletich a pochybné morality. Vždycky jsem se v duchu ptal, kdo může číst podobné hlouposti.

Moje zvědavost byla rázem ta tam. Letmo jsem očima přeběhl Holbornův dopis.

Jakmile jsem ovšem přečetl první řádky, můj zájem okamžitě vzrostl. Byl to sice poněkud románové napsaný text, ale souvisel s útekem z Millbanku. Mohlo se jednat jen o náhodu?

„Holmesi, poslechněte si tohle!“

„Já se z té paní Hudsonové jednou zblázním! Jak mám v tomhle něco najít!“

„Jeden novinář psal fejetony na pokračování, v nichž tvrdí, že objevil novou zločineckou síť.“

„Vyhodila by do ohně nenahraditelný poklad a...“

„Ten novinář se jmenuje Reginald Foster!“

Můj přítel se přestal prohrabovat v papírech.

„Foster? Kde jste to četl?“

„V tomhle časopisu.“

Vyskočil a vytrhl mi časopis z ruky.

„*Fantastica*? To jsou jen novinářské kachny!“

S pohrdavým úsměškem prolistoval časopis. Začal však pochybovat.

„Můžete mi stručně říct, co je v těch... fejetonech, Watsone?“

Posadil se naproti mně a nechal „nenahraditelný poklad“ ležet uprostřed místnosti. Začal jsem:

„Foster vedl celý rok vyšetřování mezi londýnskou spodinou. Tvrdí, že přitom úzce spolupracoval s tajnou službou.“

Holmes se špičkou ukazováčku podrbl na spánku.

„Hm. To by leccos vysvětlovalo. Pokračujte, Watsone!“

„Foster popisuje sérii hrůzných zločinů, které nebyly do dnešního dne objasněny. Podle něj přišel příkaz spáchat poslední zločiny odněkud shora. Tvrdí, že odhalil tajemství této tajné organizace, v níž

hraje rozhodující roli nějaká žena.“

Holmes zamyšleně pozoroval prsty na ruce.

„Žena? Uvádí Foster nějaké podrobnosti? Jména, místa?“

„Ne. Jen tu ženu popisuje. Že je prostřední postavy, chodí oblečená do černého jako vdova a má věstecký pohled. Ale zároveň čtenáře upozorňuje, že změnil jména a názvy míst, aby neohrozil svoje vyšetřování. Zdá se, že byl na stopě nějakého důležitého objevu. Ale je tady ještě něco. Místo, kde se měl odehrávat další fejeton, byla...“

Holmes svraštil obočí.

„Věznice v Millbanku?“

„Ano.“

Vstal, zkřížil ruce za zády a jal se s hlavou skloněnou přecházet pokojem, aniž si všiml, že pod nohama mačká svůj archivní poklad. Pak se vrátil do křesla. V zubech svíral vyhaslou dýmku.

„Co si o tom všem myslíte, Holmesi?“

Zavřel oči a neodpověděl. Rozhodl jsem se, že ho v přemýšlení nebudu rušit, a také jsem mlčel.

Ty fejtony vysvětlovaly spoustu věcí. Foster sledoval Marka Dughana a podařilo se mu ho najít ve věznici v Millbanku. Ale proč se rozhodl otisknout výsledky svého pátrání ještě dřív, než vyšetřování ukončil? Podstupoval tím riziko, že na to někdo přijde, i když změnil jména a místa. A proč si ke svým článkům vybral tak průměrný časopis, jako je *Fantastica*? Věděl o těchto člancích Mycroft Holmes? Jakou roli hrál v tomhle příběhu?

„Já nevím, Watsone.“

Trhl jsem sebou.

„Holmesi! Jak to děláte? Zase mi čtete v myšlenkách!“

„Vůbec ne, Watsone. Jen odpovídám na vaše otázky. Zeptal jste se mě, co si o tom myslím. Odpověděl jsem, že nevím.“

Klekl si, posbíral papíry válející se na zemi a bez dlouhých okolků je hodil do ohně. Pak si spokojeně otřel ruce a oblékl si kabát.

„Ale mám řadu otázek, které bych rád položil řediteli časopisu *Fantastica*.“

12

Opustili jsme široké avenue rezidenčních čtvrtí a ponořili se do labyrintu nevábně vypadajících uliček východní části města. Mezi zářícím nadbytkem a tou nejšpinavější bídou prakticky neexistoval žádný přechod. Tenhle kontrast mě vždycky fascinoval. V Londýně existovaly dva světy. Dva světy, které se navzájem ignorovaly a které se nikdy nemísily. Tváří v tvář této potupné bídě jsem se styděl za to, že jsem Angličan.

Náš fiakr se brzy ocitl v tak spleťtí dopravní zácpě, že jsme museli jet krokem. Díky tomu jsme měli čas pozorovat zblízka zarmucující divadlo, které se v ulici odehrávalo. Na naše ušní bubínky útočila strašlivá směsice hlasů, práskání bičů a hlomoz spřežení. Chvilí nás doprovázela tlupa dětí oblečených v cáry a žebrajících o nějakou almužnu. Náš kočí zapráskal nad jejich hlavami bičem a děti se rozléty na všechny strany jako hejno vrabců.

Ulice jako by se za námi zavíraly. Hromady odpadků, v nichž potulní psi hledali něco k jídlu, se válely před brlohy s oprýskanými fasádami. Tu a tam visely z oken hrozny šedivého a zplesnivělého prádla. Začal padat ledový déšť.

Rozdíl mezi Londýnem bohatých a Londýnem chudých nebyl jen vizuální a sluchový, ale také čichový. Navzdory chladu se tady skoro nedalo dýchat. Nedalo mi to, abych se o tom nezmínil Holmesovi:

„To je smrad! Metaři asi do téhle čtvrti moc nechodí.“

„Nemají tu vodu, Watsone. Dokonce ani policisté se do některých uliček neodváží. Tady vládne neřest a zločin.“

„A k tomu tyfus a cholera.“

Zápach začal být nesnesitelný. Dal jsem si před ústa kapesník.

„Nevím, jestli to byl dobrý nápad vydat se sem.“

„Nemáme na výběr. Pokud chceme pokračovat v našem vyšetřování, musíme vyslechnout ředitele časopisu *Fantastica* a pokusit se zjistit víc o Reginaldu Fosterovi a jeho pátrání. Ale

uklidněte se. Ve dne se nám v téhle čtvrti nic nestane a navíc se dokážeme ubránit.“

„Já se ani tak nebojím toho, že by nás tady někdo přepadl, jako toho, jaké uvítání nás tu čeká. Copak nevíte, že ředitel časopisu *Fantastica* žárlí na magazín *Strand* a nemá nás moc v lásce? Proto mám strach, že tady nebudeme moc vítáni.“

„Kdo nic nedělá, ten nic nezkazí, Watsone. Ostatně, brzy uvidíme. Už jsme na místě.“

Náš fiakr zastavil před domem se zchátralou fasádou. Slova *Fantastica Magazine* se na ní sotva dala rozeznat.

Zaplatili jsme kočímu a vzápětí jsme se ocitli v neuvěřitelném skladišti plném starého haraburdí. Jaký rozdíl ve srovnání s prostornými místnostmi, v nichž sídlil *Strand*! Dřevěné bedny a nábytek se tu hromadily v naprosto apokalyptickém nepořádku. Uprostřed tohoto chaosu se motal neduživý a shrbený muž, jehož věk se nedal odhadnout. Na sobě měl starý záplatovaný redingot a na rukou rukavice, pamatující lepší časy.

Holmes si důrazně odkašlal.

Muž nás neviděl vstoupit. Ted' sebou trhnul a otočil se.

„Tohle je doktor Watson,“ řekl můj přítel, „a já jsem Sherlock Holmes. Chtěli bychom mluvit s ředitelem magazínu *Fantastica*.“

V mužově tváři se objevila směs úžasu a nedůvěry. Vypadal tak na šedesát. Příliš dlouhé a špatně udržované vlasy mu padaly na ramena. I jeho pleť byla šedivá, jako by se postupem let pokryla prachem. Na jeho vyhublých tvářích rašilo černé strniště. Po špičaté bradě se mu táhla široká jizva. V duhovkách jeho očí jiskřily žluté tečky. Podobal se chudokrevnému vlkovi.

„Vy jste opravdu... Co tady děláte?“

„Už jsme vám to řekli, příteli,“ řekl jsem. „Chceme mluvit s ředitelem.“

Muž přimhouřil oči a změřil si nás od hlavy k patě.

„To jsem já. Jsem Samuel Bocton, ředitel časopisu *Fantastica*.“

Ukázal na dvě dřevěné bedny.

„Posaďte se.“

Pak si uvědomil nevhodnost svého návrhu a dodal:

„Právě se stěhujeme. Konečně opustíme tuhle prokletou čtvrt' a

usadíme se v Saint-John's Wood, kde budeme mít důstojnější sídlo.“

Pak smetl z jedné bedny nejružnější krámy a posadil se naproti nám.

„Kde bych si byl pomyslel, že budu mít takovou návštěvu! Nevěděl jsem, že se tak rychle proslavíme.“

„Ve skutečnosti vyšetřujeme jeden zločin,“ řekl Holmes.

Mužova tvář se uzavřela. Následovalo ticho. Hleděl na nás podezřívavýma očima. Velmi ostře jsem z něj cítil takřka živočišné nepřátelství.

„Co přesně mi chcete? Nemám rád vyšetřovatele.“

„Důvěru za důvěru. Já zase nemám rád zločince.“

Bocton otevřel ústa, aby odpověděl, ale pohled Holmesových tmavých očí udělal jeho odporu konec.

„Chceme vám položit několik otázek kvůli článkům, které vyšly ve vašem časopisu pod názvem ‚Na stopě zločinu‘. Co o tom všechno víte?“

Zdálo se, že se vlk schoulil do sebe, jako by se bál svého protivníka.

„Nic víc, než to, co jsem otiskl.“

„Ale kdo je autorem těch článků?“

„Reginald Foster.“

Holmes na mě významně pohlédl. „Co o tom Fosterovi víte?“

„Ve skutečnosti nic moc. Zním jen jeho adresu a skutečné jméno.“

„On se nejmenuje Foster?“

„Ne. Foster je jeho literární pseudonym. Používá jej, dokud nebude jeho pátrání u konce.“

Bocton mluvil o Fosterovi v přítomném čase. Evidentně nevěděl, jaký hrozný osud novináře potkal.

„Můžete nám o něm něco povědět?“ zeptal se Holmes.

Oči šedivého muže byly teď jen dva úzké otvory.

„Proč všechny tyto otázky?“

Holmes se zatvářil velmi vážné a neodpověděl.

Bocton cítil nutnost se ospravedlnovat:

„Už jsem vám řekl, znám ho velmi málo. Je mu asi třicet. Hnědé vlasy, tmavohnědé oči. Většinou je plný energie. Měří asi metr sedmdesát. Chodí vždycky pečlivě oblečený. Má upřímnou a

energickou tvář, v níž se nezračí žádné utrpení. Ačkoliv...“

„Ačkoliv?“

„Jako by měl v sobě nějakou oděrku, jako by v něm něco prasklo. Nejsem odborník na psychologii, ale tyhle věci dokážu vycítit.“

„Z čeho tak usuzujete?“

„Jsou to drobnosti. Pohled, který se během rozhovoru odvrátí, nepřítomnost ducha, vráska, která se člověku najednou udělá na čele, jako kdyby ho neustále pronásledovala nějaká starost. Foster je nesmírně energický člověk, ale někdy jako by ho uvnitř něco trápilo. V duchu jsem se často ptal, co vlastně hledá.“

„Jak jste se s ním seznámil?“

„Jednou za mnou přišel a nabídl mi rukopis. Zhltal jsem jej za jediný den. Jeho příběh se mi moc líbil a řekl jsem si, že by se mohl líbit i čtenářům.“

„Ale proč se Foster obrátil zrovna na vás?“

Bocton si rukou prohrábl svoje prachem pokryté vlasy, jako by chtěl odehnat nějakou nepříjemnou vzpomínku.

„Inu, nakonec mi vysvětlil, že žádný jiný nakladatel jeho příběhy nechce a že nutně potřebuje peníze, aby mohl financovat svoje pátrání. Tak jsem mu navrhl, že je otisknu a že mu budu platit jedno procento ze zisku. Foster se tvářil tak spokojeně, že podepsal smlouvu, aniž diskutoval o jejích podmínkách.“

„Vy jste toho chudáka zneužil!“ vmísil jsem se do rozhovoru, protože jsem tuhle problematiku dobře znal. „Za podobné příběhy se běžně platí jedna guinea za tisíc slov. A mně *Strand* platí ještě víc.“

„Pane Watstone, *Fantastica* nemá takové prostředky, jako *Strand*. Ale ujišťuji vás, že Foster na naši úmluvu nikdy nedoplatil. A já ostatně taky ne.“

Holmes upřel do Boctonových očí svůj pohled dravce.

„To pátrání bylo reálné nebo se jednalo o fiktivní příběh, kterým jste chtěl zvýšit prodej svého časopisu?“

Ředitel pokrčil rameny. Když otevřel ústa, aby odpověděl, rty mu zdeformovala ošklivá křeč, která odhalila jeho špičaté zuby.

„A jaký je v tom rozdíl? Lidé touží po krvi, po strašidelných příbězích, po hrůze. Pomáhá jim to zahánět jejich vlastní strachy a

ukájet ty nejnemravnější touhy. Chybí jim Jack Rozparovač.“*

„Vy tvrdíte, že se vašim čtenářům stýská po téhle zrůdě?“

„A nejen mým čtenářům. Lidi se rádi bojí u krbu a v pohodlí svých oblíbených křesel, zatímco jiní si nechávají párat břicho na londýnské dlažbě. Podívejte se na úspěch *Frankensteina*, *Podivného případu doktora Jekylla a pana Hyda* nebo *Drákuly*! A co třeba *Pes baskervilský* doktora Watsona?**” Copak to není ďábelská kniha?“

„To přece není totéž. Jack Rozparovač byl krvavá zrůda, která vraždila nevinné lidi.“

Vlk ukázal své tesáky.

„Jen to nepřehánějme. Podřezal krk několika mravně zkaženým holkám. A co se týče nevinných, těch každoročně umírají ve Whitechapelu tisíce a nikoho to nevzrušuje.“

„Co tím chcete říct?“

Bocton se zatvářil útrpně.

„Narážím na ty nešťastníky, kteří umírají v cukrovarech ve Whitechapelu. V East Endu umírá šedesát procent dětí ve věku pěti let a zbytku Londýna je to fuk. A víte proč, doktore Watsone?“

Sklopil jsem oči, aniž bych našel odpověď. Bocton se rozohnil: „Protože veřejnost je zvyklá vídat lidi umírat na dušnost ve zkaženém vzduchu East Endu. Londýňanům připadá normální, že v jediné místnosti, v níž chybí jakákoliv hygiena nebo soukromí, se tísní čtrnáct i víc chudáků. Je to součást běžného života a není na tom nic

---

* Vrah prostitutek, přezdívaný Jack Rozparovač (Jack the Ripper), „působil“ v Londýně na podzim roku 1888 a nikdy nebyl dopaden. To zavdalo podklad pro celou řadu fantastických spekulací a také pro termín „sériový vrah“. Dosti kuriózní (ovšem z dnešního hlediska) součástí dobové masové hysterie byly hlasy, chválící tohoto vraha jako „očišťovatele“ mravů atp.

** Problematicčnost páně Boctonovy argumentace na tomto místě zesiluje skutečnost, že *Pes baskervilský* [HOUN] vycházel časopisecky (v *The Strand Magazine*) až od srpna 1901 do dubna 1902 a knižně vyšel v březnu 1902, tedy o jedenáct let později, než se odehrává „původní“ příběh. Česky vyšel naposled v této edici roku 2000.

Frankensteina (1818) Mary Shelleyové (1797-1851) a *Podivný případ doktora Jekylla a pana Hyda* (1886) Roberta Louise Stevensona (1850-1894) cituje Bocton oprávněně, *Drákula* Brama Stokera (1847-1912) však poprvé vyšel až v roce 1897, tedy šest let po tomto rozhovoru.

výjimečného. Zatímco Jacka Rozparovače považují za téměř nadpřirozenou nebo aspoň výjimečnou bytost. Vždycky nás fascinoval d'ábel.“

Holmes počkal, až Bocton skončí se svými invektivami. Nechal uplynout několik vteřin uklidňujícího ticha a pak svým klidným hlasem pokračoval:

„Už vám Foster předal text svého příštího článku?“

Ředitel udělal vyhyčivé gesto.

„Ne, ještě ne. Čekám. Hodlal pokračovat v pátrání ve věznici v Millbanku. Chtěl tam vyslechnout nějakého člověka, který byl pro jeho pátrání velmi důležitý.“

„Víte, jestli měl spojení s někým od policie?“

„Myslím, že spolupracoval s jistým Hazelwoodem.“

„S profesorem Corneliem Hazelwoodem?“

Boctonovi se ve tváři objevil výraz čirého úžasu.

„Ano. Proč?“

„Jak dlouho se vám už Foster neozval?“

„Nevím přesně. Asi tak týden.“

„A to vás neznepokojilo?“ zeptal se Holmes.

„Ne. Otisknu pokračování, až je od Fostera dostanu.“

„Je tu riziko, že budete čekat dlouho.“

„Co tím chcete říct?“

„Foster je mrtev!“ prohlásil Holmes a sledoval, jaká bude Boctonova reakce.

Ten nemohl zakrýt své překvapení. „Jak to můžete tvrdit?“

„Vy nečtete noviny?“

„Ne. Stěhování mi zabralo všechn čas a...“

„Jeho tělo bylo nalezeno v jedné z cel vězení v Millbanku.“

„To je strašné,“ řekl šedivý muž a podrbal se na hlavě, „ale to nejtěžší už je za námi.“

„To nejtěžší?“

„Náš prodej vzrostl. Díky tomuto neobvyklému pátrání se počet našich čtenářů týden po týdnu neustále zvětšuje. Mladí talentovaní spisovatelé nám posílají svoje rukopisy. Dosáhl jsem cíle. Konečně se dostanu z téhle stoky. To je pro mě důležité. Čekal jsem na tuhle chvíli tak dlouho...“

Vstal a ukázal na několik pytlů plných dopisů a časopisů, evidentně určených na veřejnou skládku.

„Pohřbívám minulost. Ať žije budoucnost!“

Pak ukázal ke dveřím.

„A teď mě, pánové, omluvte. Musím se s vámi rozloučit, protože čekám stěhováky. V pondělí musíme otevřít novou redakci.“

Bez velké lítosti jsme odešli. Tenhle ohavný člověk nebude nikdy patřit mezi mé přátele.

Začalo se stmívat. Když náš fiakr vyjel z East Endu, zmítaly mnou výčitky, že nechávám všechnu tu bídu za sebou, a zároveň jsem cítil sobeckou úlevu, že se mohu vrátit do našeho pohodlného bytu.

Tu noc jsem nemohl usnout. Příliš mnoho otázek mi vířilo hlavou. Měl jsem nejasný pocit, že Bocton ví mnohem víc, než nám řekl. Snažil jsem se znovu zrekapitulovat všechna fakta našeho vyšetřování, která jsme měli k dispozici. Na jedné straně tu byl onen tragický útěk z Millbanku. Věděli jsme, že uprchlík, bývalý advokát jménem Mark Dughan, se stal hračkou v rukách vyděračů. K příšerným zločinům, označeným obráceným křížem, došlo až po tomto útěku. Ale přes veškeré úsilí policie nebyl Dughan k nalezení.

A dnes jsme se dozvěděli, že Foster spolupracoval s profesorem Corneliem Hazelwoodem, novým guru moderní kriminalistiky. Na co spolu přišli? A co Mycroft Holmes? Proč se snažil z těchto případů vytlačit svého bratra?

Ani zdaleka jsem však ještě nedokázal složit všechny díly této strašidelné skládačky.

Sláva Sherlocka Holmese u obyčejných lidí dosáhla v té době vrcholu. Zároveň se však nedůvěra, panující ve vědeckých kruzích, proměnila v čirou nenávist. Vyčítali mu, že proti oficiální vědě staví instinktivní empirismus a že z několika izolovaných případů dělá obecné závěry. Zlobili se na něj hlavně proto, že díky metodám, jejichž vědecký základ není uznáván, má tak průkazné výsledky.

Holmes si velmi brzy udělal několik zuřivých nepřátel. Některé noviny ho opakovaně vláčely blátem. Označovaly ho za šarlatána, diletanta, podvodníka a bezvýznamného člověka. Ale to, co se v očích vědeckých kruhů nedalo vůbec tolerovat, byla Holmesova naprostá lhostejnost vůči jejich představitelům. V přesném slova smyslu je ignoroval. A lhostejnost je horší než pohrdání.

Kvůli řadě nešťastných nedorozumění se prostřednictvím tisku stal nejzuřivějším Holmesovým nepřítelem profesor Hazelwood, který sám sebe prohlásil za zakladatele moderní kriminalistiky. Prezentoval se jako nový prorok policie. Když se jeden novinář Holmese zeptal, proč neustále zpochybňuje oficiální vědu, Holmes mu odpověděl: „Není to proto, že celé generace imbecilů žily v mylných představách, že je všechno v pořádku.“ Chtěl tak naznačit, že v této oblasti existuje stagnace myšlení. Představitelé vědy mohli Holmesovi vyčítat jisté podivínství, ale v žádném případě nechtěl ohrozit jejich moc nebo vyvolat nějakou polemiku. Ale přesto se mu to dokonale dařilo, protože tato nešťastná poznámka přivedla do řad jeho nepřátel velkou část vědeckých a náboženských společností.

Hazelwood, jenž se považoval za zastánce vědeckého myšlení v kriminalistice, využil této neškodné věty k osobním útokům. Přestal skrývat svou nenávist vůči Holmesovi, což mu ovšem nebránilo, aby ho naprosto nestydatě nevykrádal a nenapodoboval. Přivlastňoval si Holmesovy výsledky, vědecky je zdůvodňoval a aplikoval na ně matematické zákony a nevyvratitelné statistiky. Tím, že je potvrzoval,

dával svým způsobem Holmesovým objevům oficiální punc.

Vzpomínám si na jeden z mála rozhovorů, který jsem se svým přítelem na toto téma vedl.

„Četl jste to, Holmesi? Ten Hazelwood má ale drzost! Tvrdí, že dokáže vytvořit portrét nějakého člověka tím, že bude analyzovat jeho rukopis. Že z několika řádků dokáže odhadnout chování a zvyky každého individua. Ale to jste přece už dávno napsal ve svém pojednání o grafologii.“

„Tím líp, Watsoně. Aspoň mu budu moci dát konečně za pravdu.“

Ledově klidný Holmes položil skleněnou destičku pod okuláry mikroskopu.

„Ale, Holmesi, copak nevidíte, že profesor Hazelwood zneužil váš vlastní objev? Nestydatě vás okradl a očernil přitom vaši práci.“

„Hm.“

Holmes pozoroval s okem přilepeným k mikroskopu neviditelný svět, který jej vzrušoval. Opět jsem si ověřil, že nepřikládá vůbec žádnou důležitost tomu, co si myslí, říká nebo dělá profesor Hazelwood. Sherlock Holmes nepotřeboval k životu uznání druhých. Byl silný díky svým vědomostem a jeho svědomí bylo jediným soudcem, kterého uznával.

Nedokázal jsem si vysvětlit, co mohlo přinutit tak rozdílné lidi, aby navzájem spolupracovali: Cornelius Hazelwood, geniální, ale despotický vědec, Mycroft Holmes, brilantní, ale velmi tajemný šéf tajné služby, a Reginald Foster, neohrožený novinář.

Pátrání, které Holmes vedl v případě Marka Dughana, jen zatemnilo naše vnímání celého případu. Vraždy následovaly jedna za druhou. Nejprve byl zavražděn Foster, pak malá Mary Kinsleyová, sirotci z Meredithova sirotčince, manželka bankéře kanibala, stará Emma Barnesová...

Holmes se spokojil jen s tím, že se probíral svou kartotékou. Neměli jsme žádnou stopu.

Ve svých myšlenkách jsem došel až sem, když mě zpátky do skutečnosti vrátil hlas mého přítele:

„Postupujeme obřími kroky, Watsoně.“

„Dozvěděl jste se něco nového, o čem nejsem informován?“

„Ne. Nevím o nic víc, než vy, Watsoně. Ale i to už je dost. Shrňme

si fakta. Foster úzce spolupracoval s profesorem Hazelwoodem. Spolu shromáždili dostatek informací, aby mohli jednoho dne odhalit nějakou zločineckou organizaci. Hazelwoodovi Fostera seslala sama Prozřetelnost, aby mohl učinit senzační odhalení. Není žádných pochyb o tom, že využil veškerý svůj vliv, aby přesvědčil Mycrofta, aby nechal Fostera jmenovat dozorcem ve vězení.“

„To všechno už víme. Jenomže Foster ztroskotal. Něco nebo někdo musel varovat vězně, kterému se podařilo uprchnout policii před nosem.“

„Přesně, Watson. Představte si, jak se asi museli Mycroft a Hazelwood tvářit. Foster byl zavražděn kvůli nim a vrah, opilý pomstou, je na svobodě.“

„Ale proč se vás bratr snaží z celého případu odstavit?“

„Vy přece dobře víte, že profesor Hazelwood mě považuje za svého největšího nepřítele.“

„To chápu. Hazelwood se bojí o svou pověst. Kdybyste odhalil pravdu a rozhlásil, že se dopustil obrovské chyby, zničilo by to jeho kariéru.“

„Správně, Watson! Hazelwood má velký vliv. Buď přesvědčil, nebo přinutil Mycrofta, aby do čela vyšetřovací skupiny postavil Lestrada. Ale Mycroft ani Hazelwood netuší, že Lestrade příběhne za námi, pokud sám případ nedokáže vyřešit.“

„K tomu by skutečně mohlo dojít. Ale uznejte, že v tuto chvíli nemáme k dispozici žádnou seriózní stopu, na kterou bychom mohli naše pátrání zaměřit.“

„Je mi líto, že vám musím odporovat, můj drahý Watson, ale máme vzkaz, který Dughan napsal ve své cele, a Fosterův článek, jenž vyšel v časopisu *Fantastica*. Souvislost mezi těmito dvěma dokumenty nás navede na novou stopu. Foster tvrdil, že řadu nevyřešených zločinů nařídil někdo shora. Mluví o tajemné organizaci, v níž jednu hlavních rolí hraje nějaká žena.“

„Ale to všechno je přece jen velmi nejasné.“

„Ne tak docela. V Dughanově vzkazu se mluví o pomstě: ‚Mí kati poznají, co je to peklo.‘“

Holmes vztyčil ukazováček a opakoval jako přísahu:

„Poznají peklo...! Vzpomeňte si na stopu, kterou Dughan zanechal

na čele toho ubohého Fostera.“

„Obrácený kříž?... Symbol satanových přívrženců? Myslíte si, že Dughan byl členem nějaké satanistické sekty?“

„Anebo ji použil, aby mohl vykonat svou pomstu. Na základě těchto faktů musíme pátrat po sektě vyznavačů ďábla, v níž důležitou roli hraje žena.“

Holmes opět dokázal najít schůdnou cestu tam, kde já jsem viděl jen nepřátelskou džungli plnou rozporů.

„Jak budete postupovat dál, Holmesi?“

„V tuto chvíli nemám nejmenší ponětí, Watson. Nikdy jsem se s podobným problémem nesetkal. Myslím, že to bude velmi obtížné, protože podobné sekty nemají rády publicitu. Bude to běh na dlouhou trať.“

Zavládlo mezi námi hluboké ticho.

Holmesova dýmka astmaticky sípala. Byl to jediný zvuk, který rušil ticho a monotónnost, vládoucí v bytě, nepočítaje tikot hodin.

Byli jsme teď uprostřed zimy. Den slábl pod uhlově černým nebem. Městem se začaly roztahovat stíny. Londýn se dusil pod pláštěnkou bledé mlhy a brzy se proměnil v kamenné a zablácené strašidlo. Kolik zlých skutků se ještě chystalo v jeho kdysi tak klidných útrokách? Zdálo se mi, že celé město se může propadnout do hrůzy a barbarství. Kolik vrahů se chystalo probudit uprostřed noci, aby začali vraždit nevinné lidi, kteří s nimi sdíleli jejich byty? Co se teď odehrává v jejich mysli? Budou schopni vysvětlit své činy, až přijde den? Nedávné události mě přesvědčily o tom, že šílenství může dřímat v duši těch nejkldnějších lidí a že se může rozpoutat zdánlivě bez příčiny. Ctihodný bankéř se promění v kanibala. Hodný vdovec náhle zavraždí svou dceru, jako kdyby jeho ruka poslouchala nějaký příkaz shůry, který nezávisí na jeho vůli. Laskavý farář trestá své ovečky ďábelskými tresty.

Existovala spojitost mezi těmito vraždami? Spáchal je bývalý advokát Mark Dughan nebo jen v pozadí tahal za šňůrky? Mohl se on sám stát hračkou v rukách nějaké pekelné síly, schopné proměnit soudce v krvavého kata? Nikdy se mi toto město nezdálo tak hrůzné a znepokojující.

Mé myšlenky mě natolik vyčerpaly, že jsem se znovu pokusil

začíst do jakéhosi románu. Ale písmenka mi začala brzy tančit před unavenýma očima. Nedokázal jsem se soustředit. Myšlenkami jsem byl jinde. Hodiny odbily půlnoc. Odložil jsem knihu a šel si lehnout. S obavami jsem čekal na spánek, jako odsouzenec čekající na poslední hodinku. V hlavě mi neustále vířily vzpomínky na všechny ty strašlivé události, které jsme právě prožili.

14

Doktor Holborne se chystal číst následující kapitolu, když hodiny odbily poledne. Lestrade vstal a ironicky požádal, že si potřebuje odskočit, pokud závěť nic nenamítá. Všichni jsme ho napodobili.

Když jsme uspokojili potřeby našich těl, znovu jsme se shromáždili v notářově kanceláři. A Mycroft Holmes položil otázku, která mučila nás všechny, a zejména naše žaludky:

„Nemáte hlad?“

O čtvrt hodiny později si už mí druhové s nadšením dopřávali jídlo, jež nám můj zesnulý přítel Sherlock Holmes objednal. Mně ovšem vzpomínky na tyto bolestné události vzaly veškerou chuť k jídlu.

Ve tváři doktora Holborna se objevil rozpačitý výraz. Obrátil se ke mně, a aby se ospravedlnil, řekl:

„Četba závěti je vždycky něco tak trochu výjimečného. Moje profese je strašná rutina a je v ní spousta administrativy, takže vítám každé rozptýlení.“

Když viděl, že se nesouhlasně ušklíbám, dodal:

„Vždyť tohle jídlo je tak trochu součástí závěti Sherlocka Holmese. Není na tom přece nic špatného, když ho tímto způsobem uctíme.“

„A každopádně se to týká nás všech. Dřív nebo později se budeme muset rozejít. A to, že budete hladovět, vám vašeho přítele nevrátí, doktore Watsone.“

Nakonec jsem se nechal přesvědčit, něco málo jsem pojedl a zapil to studenou vodou.

Lestrade si na talíř naložil rostbíf a pokračoval v konverzaci:

„Můj drahý Watsone, máte skutečně pozoruhodný vypravěčský talent, ale váš příběh mi připadá příliš románový a osobní.“

„To, že je románový, je v pořádku, protože dodržuje žánr, ale s tím, že by byl osobní, nemohu souhlasit. Shromáždil jsem pouze chronologicky fakta a snažil jsem se být co možná nad věcí.“

„Proč jste tam v tom případě zařadil tu dlouhou pasáž o urážkách,

které musel Holmes vytrpět. Když vás tak poslouchám, vašeho přítele muselo pronásledovat tisíce vědců a náboženských fanatiků. Tvrdíte, že ho některé noviny vláčely blátem. Ale vždyť vy jste z něj udělal národního mučedníka.“

„Mám na to důkazy.“

„Ty já vám neberu. Vyčítám vám jenom, že jste tohoto příběhu využil, abyste si vyrovnal svoje osobní účty.“

„Žádné osobní účty nemám, Lestrade.“

„Ani s tím nešťastným profesorem Hazelwoodem? Mír jeho duši! Obvinil jste ho, že vykrádal a napodoboval práci vašeho přítele, ačkoliv Hazelwood se po celý život nesmírně snažil zpřístupnit a uvést do praxe intuitivní objevy Sherlocka Holmese. Amatérovým metodám dodal vědeckou přesnost. Byl vynálezcem moderní kriminalistiky, na to nezapomínejte!“

„Mně spíš připadá, že vynalezl jen strašlivý neologismus. Celá jeho věda už byla dávno předtím obsažena v monografiích mého přítele.“

Lestrade si nalil sklenku vína. A nevzdával se: „Aspoň jste nás mohl ušetřit svých duševních výlevů.“

„Duševních výlevů?“

„Vaše nejapné noční můry nemají s příběhem nic společného.“

„Chtěl jsem jen ukázat, v jakém psychickém kontextu se tyto záhadné kriminální příběhy odehrávaly.“

Lestrade moji poznámku smetl širokým gestem ruky, po kterém zůstaly na bílém ubrusu červené skvrny po víně.

„Záhadné? Možná pro vás, ale ne pro mě. A navíc v těchto případech žádná sekta nefigurovala.“

„Rád bych vám dal za pravdu.“

„Ale je tu ještě něco mnohem vážnějšího, doktore Watsone.“

Policistova tvář ztvrdla.

„Podceňujete policii Jejího Veličenstva.“

Upřeně se mi zahleděl do očí.

„Moje poznámky mířily jen na některé její členy.“

Lestradovi zaskočilo a měl co dělat, aby se neudusil. Doktor Holborne této pauzy využil, aby nám připomněl naši povinnost.

„No tak, pánové! Neztrácejme čas zbytečnými hádkami! Musíme dočíst tuto závěť a ještě nám dost zbývá. Už se celý třesu

nedočkavostí, jak to dopadne.“

Mycroft Holmes si otřel ubrouskem koutky úst a vstal.

„Já taky.“

Lestrade se napil vína a konečně se mu podařilo polknout. Pak se s bručením vrátil na své místo.

„Pf! Sherlock Holmes si z nás ještě naposledy vystřelil. Ten příběh je jen obyčejná závěť.“

Doktor Holborne počkal, až se všichni pohodlně usadíme, potom si nasadil na nos skřípec a otočil stránku.

Teplota znovu klesla a rtuť tentokrát ukazovala několik stupňů pod nulou. Polární zima paralyzovala hlavní město. Díky ledovému slunci měly mraky neskutečný, takřka až kovový lesk. Moje nohy vážily tunu. Dnes ráno mi bylo tisíc let. Moje myšlenky a pohyby měly pomalost dinosaura.

„Přemýšlel jsem,“ pravil Holmes triumfálním tónem, „a noc mi přinesla řešení.“

Kéž bych mohl říci totéž! Právě jsem se snažil namazat toast máslem, ale to se mi jaksi vzpouzelo. Na tento zápas jsem musel vynaložit veškeré své síly.

„Vím, kde sehnat dokumenty o sektách a o všem, co se týče d'ábla,“ pokračoval můj přítel.

„Vážně?“

„Máme štěstí, protože v londýnském Britském muzeu existuje knihovna, v níž se nachází půldruhého milionu svazků. Svou proslulostí překonává všechny známé knihovny, včetně té ve Vatikánu. Proč bychom nemohli použít tento fantastický nástroj, který máme na dosah ruky?“

Přikývl jsem, ale uvnitř jsem cítil jisté zklamání. Holmes obvykle věci neřešil tak obyčejně.

„Pak si vezmeme na mušku policejní kartotéky a můj archiv. Musíme najít všechny zločiny, přisuzované sektám. Poznání minulosti často vedlo k rozluštění přítomnosti!“

„A jak se chcete dostat do policejních kartoték?“ namítl jsem jen tak pro formu.

Holmes otázku zahnal vyhýbavým gestem.

„Budu zřejmě muset použít velmi přesvědčivé argumenty. Vím, že existuje riziko, že mě to přivede na mizinu.“

Můj přítel vymyslel naprosto spolehlivou metodu, jak si pojistit služby i těch nejvzpornějších úředníků. Vytvořil velice přesný tarif,

týkající se všech úrovní úřednické hierarchie, počínaje nejvyššími šéfy a konče těmi nejbezvýznamnějšími poskoky. Když se objevil nový případ, stačila Holmesovi rychlá analýza jejich oděvu, aby na šilink přesně stanovil výši sumy.

Rozhodl jsem se, že ho do knihovny doprovodím. Bylo to pořád lepší, než zůstat tvář v tvář nervy drásajícím toastům.

Holmes zavolal fiakr. Kočí, obr s fialovou tváří, vypadal jako kdyby na kozlíku zmrzl. Měl strašlivě popraskané a oteklé rty. Musel vyvinout obrovské úsilí, aby zastavil spřežení, tak byla vozovka kluzká.

„Do Britského muzea, příteli,“ řekl Holmes.

Muž si dýchl do dlaní, aby se je pokusil ohřát.

„Ale to budeme muset přejet Londýnský most, pane.“

„No a?“

„Doprava je tam kvůli náledí dost obtížná. Možná to bude trvat dlouho.“

„To nevadí, my se tam musíme dostat. Máme dost času.“

I když panovala vlezlá zima, vypadalo to, jako by si celé město dalo v ulicích schůzku. Všude byla spousta lidí. Kam se to proboha všichni vydali?

Konečně jsme dojeli na Londýnský most. Kočí nepřeháněl. Čtyři řady nejrůznějších vozů, omnibusy, dvoukolky, kupé, fiakry, káry na sudy, nákladní a sklápěcí vozy a vozíky si tady navzájem překážely v gigantické změti. Chodníky byly plné lidí zachumlaných v kabátech, kteří se po namrzlém dláždění pohybovali jen velmi obtížně.

Starší lidé se přidržovali zábradlí, aby neuklouzli. Hrozny děti se nakláněly nad řeku a riskovaly, že spadnou do prázdna. Zdálo se, že je velmi zajímavá, co se děje pod mostem, a mávaly bůhví na koho.

Protože jsme jeli sotva krokem, využil jsem toho a vystrčil hlavu z fiakru, abych se podíval, co se dole děje. Zima mě přinutila na okamžik zavřít oči a teprve pak se mi naskytlo nevídané divadlo.

Řeku pokrývala tlustá vrstva ledu. Dav podomních a pouličních obchodníků tam na prknech postavených na dřevěných kozách nabízel nejrůznější zboží. Zabrali každý čtvereční centimetr ledu. Dole život kypěl stejně jako nahoře. Zdálo se mi, že v davu rozeznávám červené

uniformy sběračů koňského trusu, což by znamenalo, že koně a spřežení přejížděli po tomto efemérním podkladu řeku suchou nohou.

Socha Shakespeara, svatého patrona všech zmrzlých, uprostřed mostu zvedala pravou ruku k nebi, jako by žehnala lidem pohybujícím se na zamrzlé řece.

Fiakr se konečně znovu rozjel. Trvalo nám to ještě další půlhodinu, než jsme se ocitli před schodištěm vedoucím do Britského muzea.

Studovna byla obrovská kulatá místnost s kopulí, v níž se nad pozlacenou římsou nacházelo dvacet vysokých oken. Panovalo tam nábožné ticho, přerušované jen občas tlumeným zakašláním a šustěním papíru, které stoupalo z dlouhé řady stojanů na knihy. Psací stůl vedoucího studovny byl umístěn na jakémsi vyvýšeném stupínku.

Trůnil za ním zřízenec, připomínající chameleóna sledujícího svou kořist. Navzdory jeho senilnímu výrazu mu nemohlo být víc než čtyřicet.

Holmes na mě mrknul a potichu mi řekl:

„Všiml jste si Watsone, že ředitelství vždycky posadí na vrátnici ty nejméně přívětivé lidi?“

„Mluvíte vážně?“

„Naprosto! A vysvětlení je velmi jednoduché. Tito lidé často nejsou schopni zastávat jinou funkci. A tak, protože si s nimi vedení neví rady a protože se většinou jedná o starší lidi, je posadí do vrátnice.“

„Nejsou schopni zastávat jiné funkce? Co tím chcete říct?“

„U vrátných se postupně vyvíjí jakási alergie na práci. Někteří z nich skutečně onemocní a nosí stigmata své imaginární nemoci. Prostudoval jsem řadu případů chronických bederních ústřelů, předčasné senility, ochrnutí ruky, kterou se píše, záchvatů kreténismu, nevhodného koktání, nekontrolovatelné dyslexie a příležitostné krátkozrakosti.“

„Odkud tohle máte, Holmesi?“

„Říkám vám, že jsem tuhle otázku studoval. Dokonce jsem začal psát monografii o vrátných na anglických úřadech. Ten, kdo ovládá psychologii vrátných, vlastní klíč k úřadu!“

Co se týče mě, já jsem psychologii Sherlocka Holmese neovládal.

Můj přítel měl velmi specifický smysl pro humor. Většinou jsem nevěděl, jestli se mám smát nebo jestli mám brát jeho poznámky vážně.

Holmes přistoupil ke zřízenci a upozornil na svou přítomnost hlasitým zakašláním:

„Ehm! Dobrý den, příteli! Přáli bychom si nahlédnout do knih popisujících sekty.“

„Květy?“

Holmes se otočil ke mně.

„Občasná hluchota. Subjekt ztrácí své sluchové schopnosti, jakmile by od něj mohl příchozí vyžadovat nějakou práci nebo mu přerušit dřivotu. Klasický případ.“

Pak se naklonil přes stůl.

„Ne. Knihy o sektách a o ďáblu.“

„Hledáte něco konkrétního?“

„Ne. Zajímá nás téma, které jsem vám právě sdělil.“

„Hledání bude komplikované. A kromě toho, takových knih máme velmi málo.“

„Můžeme se na ně podívat?“

„Nemáte štěstí, před několika dny byly půjčeny.“

„Jste si tím jist?“

Muž pobouřeně zvedl obočí.

„Pochybujete o mých slovech?“

Holmes se zatvářil překvapeně.

„To by mě ani nenapadlo.“

Takže někdo se zajímal o stejné téma jako my? Obyčejná shoda okolností?

„Mohl byste mi popsat lidi, kteří si tyhle knihy vypůjčili?“ řekl Holmes.

„Jistě. Snažili se chovat nenápadně, ale právě proto jsem si jich všiml.“

„Myslíte si, že se schovávali?“

„To je velmi pravděpodobné.“

„Jak vypadali?“

„Byli tři. Jeden muž a dvě ženy. Muž měl na očích tmavé brýle, jako kdyby se chtěl maskovat. Jedna z těch žen mi připadala zvláštní.“

„Chovala se jako generál?“

„Ne, vůbec se nechovala jako generál! Spíš se podobala smutnému náměsíčníkovi. Měla prázdný pohled. Když se na mě podívala, naskočila mi husí kůže. Byla oblečena do černého a kolem očí měla červené kruhy.“

Holmes se ke zřízenci naklonil.

„Máte jejich adresy?“

„Ano. Jsou zapsány do registru výpůjček.“

„Můžu je vidět?“

Muž ztuhl.

„To nemyslíte vážné! Je to zakázáno! Mohl bych přijít o místo!“

Holmes vytáhl z kapsy zvonivý argument. Zřízenec se rozhlédl kolem a pak si minci strčil do kapsy. Potom zalistoval tlustým sešitem plným škrábanic, otočil jej k nám a procedil mezi zuby:

„Nic jsem neřekl. Neznám vás. Nechci nic vědět.“

„To je v pořádku,“ odpověděl přítel stejným tónem.

Pak se naklonil nad sešit a potichu přečetl:

„Erich Weiss a Anna Eva Fayová, Indická avenue 89.“

Načež zvedl oči k zřízenci trpícímu občasnou hluchotou.

„Němci?“ zeptal se.

Muži se sluch vrátil.

„Ne, Američani.“

„Proč myslíte?“

„Jejich anglický přízvuk byl příšerný a byli nevhodně oblečení.“

Holmes nasadil spiklenecký výraz. „Vysvětlili vám, na co ty knihy chtějí?“

Přišel vedoucí studovny a stoupl si za záda zřízence, kterému se okamžitě hluchota obnovila. „Jestli se knihy smějí půjčovat?“

Holmes se dál nevyptával.

Vyšli jsme z knihovny. Jakmile jsme byli venku, přítel si zamnul spokojeně ruce.

„Měl jsem čas si všimnout aspoň několika titulů, které si ti podivní návštěvníci vypůjčili. Je mezi nimi Moltonova kniha *Několik vzdechů pekla*, *Víra a pověry středověku* od Williama Paddeltona, Tennysonův *In Memoriam*, *Přízraky a zjevení* Petera Elleryho, *Dialogy s nadpřirozenem* Arthura Gimblina, kompletní dílo Thomase De

Quinceyho a *Příběh d'ábla* Daniela Defoa.* Myslím si, že tentokrát jsme narazili na vážnou stopu, Watsone!“

---

* Lord *Alfred Tennyson* (1809-1892), anglický básník, navazující na anglické romantiky Keatse a Shelleyho. *In memoriam* je jeho vrcholné dílo, reflexivní poéma, věnovaná památce jeho přítele, kladoucí však také mnohé závažné společenské otázky (MČSE, Academia, Praha 1986).

Thomas De Quincey (1785-1859), anglický romantický spisovatel a esejista, blízký tzv. jezerní škole. Mistrovsky vyličil zejména extrémní polohy lidské psychiky (román *Zpověď anglického požívače opia*, 1822, česky naposled jako *Zpověď požívače opia*, Odeon, Praha 2000) a umění (esej *Vražda jako krásné umění*, 1827, česky 1925).

Daniel Defoe (1660-1751), anglický spisovatel, vydavatel časopisu *Přehled*, autor esejů, pamfletů a dobrodružných románů (*Robinson Crusoe*, *Moll Flandersová*, *Kapitán Singelton*, *Roxana*). *Politické dějiny d'ábla* jsou z roku 1726.

16

Holmes nechal zastavit fiakr před domem číslo 70 na Indické avenui a požádal kočího, aby tam na nás počkal. Nebe bylo černé jako inkoust. Zima byla vlezlá a vítr byl vyzbrojen tisíci ostrými břitvičkami. Ušli jsme pěšky asi sto metrů, s hlavou skloněnou proti větru, a pak jsme konečně narazili na velký dům, obklopený vysokou mříží, na níž se ježily ostré hroty. Vysoké stromy natahovaly holé větve naším směrem, jako by nás chtěly varovat před nějakým strašlivým nebezpečím.

Nad našimi hlavami se zablesklo světlo, které jako by vycházelo z nicoty. Když jsem se podíval nahoru, spatřil jsem podivný systém zrcadel a světel, obklopující pozemek. Ustoupili jsme do stínu.

„Podívejte se, Holmesi. Ta zrcadla se pohybují. Nemyslím, že by to způsobil vítr. K čemu takové zařízení asi slouží?“

Můj přítel zvedl oči.

„Něco takového vidím vůbec poprvé. Myslím, že jde o optický systém, který umožňuje střežení domu. Měli bychom se to rychle dozvědět.“

Holmes vzal kamínek a hodil ho na plot. Několik zrcadel se okamžitě otočilo tím směrem a temnotou pronikl ostrý paprsek světla. Měli jsme jen tak tak čas ukryt se za křovím, abychom unikli tomuto d'ábelskému oku.

O chvíli později se bez jediného zaskřípění otevřela obrovská brána. Objevili se dva muži a pozorně hleděli do tmy. Zadrželi jsme dech. Byla strašná zima a začal padat ledový déšť. Po několika minutách se jeden z mužů otočil.

„Vraťme se, nikdo tu není.“

„Máš pravdu,“ souhlasil druhý. „To zavínil pravděpodobně vítr. Suchá větev zřejmě narazila do mříží.“ Brána se potichu zavřela.

„To není dům, to je pevnost,“ zamumlal Holmes. „Bude těžké dostat se nepozorovaně dovnitř.“

„Proč bychom se o to nemohli pokusit normální cestou? Můžeme zazvonit a pod jakoukoliv záminkou požádat o schůzku s pánem zdejšího místa.“

„Tím bychom jen vzbudili jeho podezření. Navrhuji spíš počkat, až vyjde ven. Mohli bychom se pokusit ho sledovat a...“

Holmes neměl čas větu dokončit. Brána se znovu tiše otevřela a kolem nás projel fiakr.

„To je možná naše šance, Watson!“

Rozběhli jsme se k našemu kočáru.

„Kupředu!“ přikázal Holmes kočímu.

„A kam mám jet, pane?“

„Rovně!“

Děšť zdvojnásobil sílu. Náš fiakr jel co nejrychleji asi čtvrt hodiny. Viditelnost byla takřka nulová, takže jsem nedokázal rozeznat, jestli jsme stále na dohled pronásledovanému fiakru. Náhle Holmes křikl:

„Stát!“

Kočí přitáhl opratě. Kůň se vzepjal a fiakr začal klouzat, až se po několika metrech zastavil. Přítel mě uchopil za rukáv a vytáhl ven. „Co... se děje, Holmesi?“

„Támhle! Fiakr, který jsme sledovali, se právě zastavil. Podívejte! Tohle je náš muž!“

O kus dál právě nějaký člověk, oblečený do dlouhého černého pláště a s cylindrem na hlavě, vystupoval z vozu. Ustoupili jsme do stínu za dvířka našeho kočáru.

Muž vyběhl po několika schodech, otevřel nenápadné dveře a vešel do obyčejné vypadajícího domu.

„Pojďme za ním!“ zašeptal Holmes.

Chvilí se šťoural v zámku svým čističem dýmek. Dveře se s cvaknutím otevřely. Vběhli jsme dovnitř. Holmes si položil ukazováček na rty a ukázal mi nápis nad dveřmi. Neměl jsem čas si jej přečíst.

Popaměti jsme vešli do tmavé a přeplněné místnosti. Všiml jsem si vzdáleného a rozptýleného světla. Dolehl k nám přidušený hluk davu. Měl jsem podivný pocit, že nás pozorují tisíce očí.

Prudce jsem se otočil. V tmě přede mnou stál nějaký vyděšený muž. Trvalo mi zlomek vteřiny, než jsem si uvědomil, že je to můj

odraz v zrcadle. Moje oči si konečně začínaly zvykat na tmou. Kolem nás stála celá armáda nepohnutých bytostí. Jednalo se o panáky, automaty nebo o lidi? Ustoupil jsem o krok, protože mě tahle armáda vylekala. V tu chvíli jsem do něčeho narazil nohou. Zaskřípal nějaký mechanismus a ke stropu vzlétlo hejno nějakých ptáků. Bylo slyšet máchání křídel. Znovu jsem se otočil a narazil na jednu z těch příšerných postav. Už už jsem se chystal k útěku, když mě nějaká postava popadla za ruku. „Hej! Kam jdete?“

Zůstal jsem úplně zkoprnělý hrůzou.

„Myslím, že jsme si popletli dveře,“ řekl Holmes nedbalým tónem.

„Přicházíte na představení?“

Můj přítel nasadil povýšený výraz. „Samozřejmě!“

„Pojďte za mnou,“ řekl muž, „odvedu vás. Nechápu, jak jste se dostali až sem.“

„Hledali jsme šatnu,“ řekl Holmes ledovým tónem.

Muž se začal takřka omlouvat.

„Musím přiznat, že se v tomhle bludišti člověk jen stěží vyzná.“

Vešli jsme do přeplněného sálu. Světlo nás na okamžik oslepilo. Holmes vtiskl do mužovy ruky pŕpenci.

„Díky, příteli. Pomohl jste nám z nejhorsího. Ted' už naše místa najdeme sami.“

Muž stiskl minci a už se na nic neptal.

„K vašim službám, pánové.“

Holmes mi ukázal dvě sedadla ve třetí řadě. Rychle jsme k nim zamířili. Jakmile jsme se usadili, naklonil jsem se k němu.

„Byl byste tak laskav a vysvětlil mi, co tady děláme, Holmesi?“

„Nebud'te dětinský, Watson! Vidíte přece, že jsme v divadle. Copak jste neviděl nápis. ‚Vstup pro účinkující‘ nad dveřmi?“

„Ach, tak to tam bylo napsáno! A co se bude dít ted'?“

Sál se najednou ponořil do tmy. Pouze červenou oponu na jevišti osvětlovaly zespođu reflektory.

„To se brzy dozvíme, Watson.“

Opona se zavlnila a do světla reflektorů vyšel nějaký muž. Autoritativním gestem utišil hluk v sále.

„Dámy a pánové, představení, které uvidíte, je jedinečné na celém světě. Muž, kterého uvidíte, riskuje při každém vystoupení život. Jeho

výkon vás navždy poznamená. Žádám příliš citlivé osoby, propadající emocím, aby opustily sál. Ale pokud se rozhodnete zůstat, vězte, že vaše nervy podstoupí tvrdou zkoušku.“

Naklonil jsem se k Holmesovi.

„Hloupé řeči!“

Thlustá dáma v růžové krinolíně, sedící za námi, se hlasitě ušklíbala. Muž na scéně rozpráhl paže.

„Mám tu čest představit vám největšího kouzelníka všech dob, Harryho Houdiniho!“*

Opona se zvedla a odhalila neobvyklou dekoraci, před níž stál malý muž atletické postavy. Odkudsi zazněla hlučná hudba. V sále vybuchl bouřlivý potlesk. Nedokázal jsem zadržet překvapený výkřik:

„Holmesi, to je...“

„Pst!“

Tajemný cizinec, kterého jsme sledovali od jeho domu až sem, nebyl nikdo jiný než Harry Houdini.

Hudba poněkud zeslábla. Houdini pozdravil publikum hlubokou úklonou. Potlesk dozníval ještě dlouho. Dva pomocníci Houdinimu odebrali jeho divadelní rekvizity: plášť a cylindr. Diváci se pomalu uklidnili. Kdesi se rozsvítily nové reflektory. V jejich světle se objevila poněkud zvláštní dekorace.

Střed jeviště zabíralo obrovité akvárium. Nad ním se tyčil jakýsi jeřáb, podobný přístavním jeřábům, s jejichž pomocí se nakládá zboží do nákladních lodí. Akvárium obklopovaly sloupky a sošky živých barev, připomínající vykopávky z řeckých chrámů a sochy faraónů.

Na jevišti se opět objevil muž, který Houdiniho představil.

„Velkému Houdinimu teď nasadíme kuklu a spoutáme jej svěrací kazajkou.“

Pomocníci kouzelníka začali svazovat.

„A teď ho pověsíme za nohy na jeřáb.“

Houdini, svázaný od hlavy až k patě, se brzy nedokázal ani pohnout. Pomocníci připevnili hák jeřábu k provazům poutajícím mu

---

* *Harry Houdini*, vlastním jménem Erik Weisz (1874-1926), zakladatel moderního iluzionismu, „mistr úniků“. Ve své době měl asi takové postavení, jako dnes David Copperfield. O vztazích Houdiniho a Conana Doylea viz Martin Fido *Svět Sherlocka Holmese*, Jota 2005.

kotníky. Pak se kouzelníkově tělo zvedlo do vzduchu a viselo nad akváriem hlavou dolů. Muž pokračoval:

„A teď, dámy a pánové, zachovejte naprosté ticho, aby se mistr mohl soustředit. Za několik vteřin ponoří jeřáb jeho tělo do vody. Houdini bude mít jen dvě minuty na to, aby se vysvobodil. Přes průhledné stěny budete moci sledovat jeho zázračný únik z vody.“

Mechanismus jeřábu začal v hrobovém tichu skřípat. Všichni zadrželi dech, včetně mě. Kouzelníkově svázané tělo se pomalu nořilo do vody a brzy bylo celé pod hladinou. Vpravo na scéně se náhle objevily obrovské hodiny a začaly odpočítávat čas.

Houdini sebou ve svěrací kazajce zmítal. Ale zdálo se, že žádný z řemenů nepovoluje. Hodiny odtikávaly nekonečné vteřiny, z nichž každá trvala hodinu. Houdiniho pohyby začaly být neuspořádané a křečovité. Na okamžik jsem měl pocit, že zpanikařil a že se mu nepodaří se z těchto nebezpečných pout vyprostit.

Uběhla nekonečná minuta. Toužil jsem být jinde a nemuset se dívat na toto představení. Nervy jsem měl úplně rozjitřené. Cítil jsem, jak se mi na čele perlí pot, a moje zpocené ruce křečovitě svíraly opěradla. Holmes vedle mě bez hnutí sledoval scénu. Připomínal vycpanou sovu.

V řadě za námi nějaká tlustá dáma v krinolíně omdlela. Její soused jí dal čichnout voňavé soli. Vědomí se jí vrátilo, ale okamžitě propukla v pláč, zmítána strachem.

Uběhla další pomalá, strašná a nesnesitelná minuta.

Houdiniho gesta v akváriu vypadala čím dál zoufaleji. Jeho tělo sebou ještě několikrát křečovitě škublo a pak veškeré pohyby ustaly. Konferenciér vytáhl z kapsičky u vesty hodinky a osušil si čelo.

Třetí minuta pomalu šla k závěru. Zdála se být nekonečná.

V obrovském sále zavládlo hrobové ticho. Konferenciér přeběhl hlediště a začal divoce gestikulovat směrem k technikům. Diskuse byla krátká a živá. Jeden z mužů ukázal prstem na akvárium. Jeho kolega pokýval hlavou a pro změnu zase ukázal na hodiny. Čtyři minuty. Následovala další přidušená diskuse. Na scénu vyběhlo několik kulisáků a objevilo se v pozadí jeviště. Nejistě přecházeli sem a tam. Zdálo se, že na jevišti panuje obrovský zmatek.

V sále se ozvalo zděšené mumlání.

V první řadě se náhle vztyčil nějaký muž a ukázal na akvárium. „Nevidíte, že se topí? Musíme ho odtamtud dostat!“ Konferenciér se pokusil publikum uklidnit.

„Je to... je to nehoda. Nikdy se to ještě nestalo. Zůstaňte na místech! Máme situaci pevně v rukou.“

Jeden z techniků se konečně rozběhl ke klice rumpálu a pokusil se tělo vytáhnout. Diváci vyrazili výkřik hrůzy: kulisák ve snaze vytáhnout tělo co nejrychleji zlomil kliku. Svěrací kazajka teď bez hnutí ležela na dně obrovitého akvária.

Technici a konferenciér se náhle stáhli do stínu panujícího vzadu na jevišti a nechali nešťastníka jeho osudu.

Muž z první řady vylezl na jeviště a ve světle reflektorů se se zkříženými pažemi postavil před diváky. Nedokázal jsem rozeznat, co říká.

V sále se znovu ozvaly výkřiky paniky. Několik lidí se chystalo vylézt na jeviště a vytáhnout utonulého umělce.

Muž z první řady smekl cylindr, nechal sklouznout k nohám černý plášť a hluboce se uklonil.

„Houdini!“ vykřikla náhle naše sousedka v krinolíně a znovu ztratila vědomí.

Diváci, zmítaní panikou a zároveň fascinovaní, chvíli váhali. Pak všichni v jediném neuvěřitelném pohybu vstali a napůl hystericky začali skandovat kouzelníkovu jméno a hlasitě tleskat. Dělal jsem totéž...

„Neuvěřitelné, Holmesi. Ten muž je génius. Jak to udělal?“

Holmes stál vedle mě a freneticky tleskal. Otočil se ke mně.

„Viděl jste to, Watsoně? Ten člověk je největší mystifikátor všech dob. Jak to udělal?“

Pomaloučku se vracelo ticho. Houdini zvedl svou tvář k divákům. Jediným gestem ruky si vyžádal ticho.

„Právě jsme překročili hranici nadpřirozena. Zkušenost, kterou jste prožili, může slabším povahám způsobit traumatický šok. Doporučuji, aby kardiaci a příliš citliví lidé opustili sál.“

Několik lidí se zvedlo a odešlo. Houdini počkal, dokud znovu nezavládl klid.

„Teď vyvolám samotného ďábla.“

Sálem proběhlo vyděšené mumlání.

„Ďábel uhrane náhodně vybraného diváka a poručí mu, aby splnil jeho příkazy.“

Diváci v sále opět zadrželi dech.

„Tomu ani na okamžik neuvěřím,“ zvolal jsem.

Zřejmě jsem ta slova vyslovil příliš nahlas. Okamžitě mě oslepilo světlo reflektoru. Všechny pohledy teď mířily na mě. Houdini na mě z výšky jeviště ukázal prstem.

„Chtěl byste se podvolit tomuto pokusu?“

„Já? Tedy...“

Takřka v témže okamžiku se objevila mladá žena, oblečená ve slušivých šatech s flitry, vzala mě za ruku a vedla mě na jeviště. Vrhł jsem zoufalý pohled zpět na Holmese. Povzbudil mě gestem ruky.

„Běžte. Nic neriskujete. Je to jenom další trik, ne?“

Vzápětí jsem se ocitł Houdinimu po boku. Oslepovalo mě světlo z řady reflektorů. Ze sálu, který se náhle proměnil v obrovskou černou díru, stoupaly povzbuzující výkřiky.

Odněkud zpod mých nohou se ozval skřípót nelibozvučné hudby. Houdini ke mně napřáhl obě ruce, jako by chtěl, abych obdivoval jeho nehty. Požádal mě o několik cviků, bezpochyby proto, abych se připravil na nějakou fyzickou zkoušku.

Náhle jsem v ústech cítil sladkou chuť. Nebylo to nepříjemné.

K mým uším dolehl jakýsi rozptýlený křik, do něhož se mísil potlesk a smích. Pak mě pomaličku začala obestírat tma. Náhle jsem cítil tisíce bublinek, které mi po celém těle způsobily nepříjemné mravenčení.

Sladká chuť se mi vrátila do úst.

Hudba zeslábla.

Něco horkého vyšlo z mého těla a ztratilo se v pološeru zadní části jeviště.

Po mé pravici dělal Houdini hlubokou úklonu. Diváci tleskali. Jeviště zaplavilo peří a útržky látek. Dva dělníci tento nepořádek okamžitě uklidili. Vrátil jsem se na své místo a pomalu zase nabýval vědomí. Ústa jsem měl plná peří. Lidé se ode mne odtahovali a vrhali na mě kosé pohledy.

Holmes mě přivítal tajemným prohlášením:

„Bravo, Watstone! Jaký talent!“

V pekelném tempu pak po sobě následovalo několik dalších čísel, jedno spektakulárnější než druhé. Houdini vyčaroval několik duchů, které Londýňané dobře znali. Před našima zkoprnělýma očima se odehrávaly podivné a nevysvětlitelné věci.

Potom došlo ke znepokojivému obratu. Hrůzná a morbidní dekorace, představující interiér vězeňské cely, se jako by zjevila z nicoty a brzy zaujala celý střed jeviště. Konferenciér nám v superlativech oznámil, že se staneme svědky útěku vězně z věznice v Millbanku.

Houdini byl před našima očima spoután řetězy. Těžké dveře cely za ním zapadly. O několik vteřin později se na opačné straně sálu objevil pouliční prodavač novin a začal křičet:

„Zázračný útek z Millbanku! Žádejte Houdiniho *Express News*!“

Kamelot prošel kolem nás. Zdálo se mi, že ho poznávám. Kde jsem toho chlapce už viděl? Na scénu vyběhli čtyři policisté a otevřeli celu. Před našima očima se objevila kostra spoutaná v řetězech. Na sobě měla Houdiniho oblek.

Zmatené publikum už nedokázalo rozeznat pravdu od hry. Ochraptlý prodavač novin vyšel na scénu. Pak si sundal svůj kostým a hluboce se uklonil. Obživlý Houdini se usmíval hromovému potlesku diváků.

Pak opět požádal o ticho a napřáhl k divákům ruce.

„Je čas se rozejít. Přeji vám příjemný večer.“

Kovový záblesk proletěl jevištěm a kouzelníkově tělo se rozložilo na tisíce kousků, jež zářily ve světle reflektorů. Náhle diváci vykřikli. Strop divadla zmizel a nahradilo jej černé a hluboké nebe, poseté hvězdami, planetami a galaxiemi. Po nebeské klenbě prolétla kometa a zmizela v nekonečnu.

A za námi nějaký ženský vyčerpaný hlas vykřikl:

„*Houdiniiiii!*“

17

Den vstal a já také.

Na představení jsem si uchoval nejasnou vzpomínku. Někde hluboko v mém podvědomí převládal mlhavý pocit viny. Nedokázal bych vysvětlit proč.

Holmes rovnal dvě hromady rozstříhaných novin.

„Dobrý den, Watsone. Jak se dnes ráno cítíte?“

„Po tom kouzelnickém večeru mi zůstala v ústech hořká pachut’.“

Vyprskl smíchy.

„Překvapilo by mě, kdyby to bylo jinak.“

„A proč?“

„Vy si tedy nevzpomínáte, co se vám včera večer přihodilo?“

„Více či méně ano. Myslím, že jsem udělal několik cviků. Pak už nic moc nevím. Vrátil jsem se na místo a ústa jsem měl plná peří a cukru. Ale nic konkrétního si nepamatuji. Nezranil jsem nikoho?“

„Naštěstí ne. Houdini vás jen začaroval.“

„Začaroval?“

„Sotva jste vstoupil na jeviště, proměnil vás v poslušného psa. Provedl jste celou řadu krásných kousků. Běhal jste po čtyřech a poslouchal jste všechny rozkazy. Pak vám dal za odměnu pamlsek a vy jste jej okamžitě zhltl. V tu chvíli se ještě diváci válel smíchy. Zbytek už tak k popukání nebyl.“

„Co se stalo?“

„Houdini vyvolal d'ábla.“

„D'ábla?“

„Ano. D'ábel se objevil na jevišti.“

Holmes začal tančit jako nějaký d'ábelský elf, aby mi tu scénu předvedl. Nevěděl jsem, jestli se mám té pantomimě smát.

„Neříkejte mi, že vy jste tomu uvěřil. A čemu se podobal ten... d'ábel?“

„Těžko říct. Byla to jakási ektoplasma, která neustále měnila tvar.“

A přesto jsme měli všichni neodbytný pocit, že se skutečně jedná o ďábla.“

„Nějaký vizuální efekt. A dál?“

„Ďábel, nebo řekněme vizuální efekt, vstoupil do vašeho těla.“

Holmes zvedl ruce nad hlavu a pak je pomalu spouštěl podél těla, jako by si oblékal nějakou neviditelnou noční košili.

„Vaše chování se okamžitě změnilo. Z poslušného mazlíčka jste se proměnil ve vzteklého psa. Váš štěkot byl najednou hrůzostrašný. Houdini vám ukázal loutku, oblečenou jako kulisák. Vrhli jste se na ni a s neuvěřitelnou zuřivostí jste ji roztrhal.“

„Loutka byla naplněná peřím?“

„Ano. Byla to podívaná komická a zároveň děsivá, vidět vás, jak se zmítáte uprostřed oblaku peří. Během několika vteřin jste panáka roztrhal na cucky. Neodvažují si ani představit, co by se mohlo stát, kdybyste zaútočil na lidskou bytost.“

Přítel vzal do zubů polštář a začal jím zmítat ze strany na stranu.

„Je mi líto. Nevěděl jsem to.“

Holmes pustil svou kořist.

„Nebyl jste pánem svých činů, Watsone.“

„Jak to skončilo?“

„Houdini vám dal další pamlsek a opět jste se stal Watsonem. Vrátil jste se na své místo, jako by se nic nestalo.“

„To je strašné. Představte si tu moc, jakou takový člověk vládne!“

„Představuji si ji velmi dobře, Watsone. A proto se ho chystám navštívit.“

„Říkal jste, že to je nejlepší způsob, jak vzbudit podezření.“

„Nevěděl jsem, s kým máme co do činění. Teď to vím. Vyzveme ho, aby nám to vysvětlil, a když bude třeba, tak mu pohrozíme. Chci mu položit několik otázek. Proč si nechal říkat Erich Weiss? A co doopravdy hledal v londýnské knihovně? Kdo je ta Anna Eva Fayová, tajemná žena v černém, která ho doprovázela? Jakou roli sehrál v útěku z věznice v Millbanku a v následujících vraždách?“

Holmes zastrčil do vnitřní kapsy svého kabátu revolver. Už nepřipadalo v úvahu dál hrát komedii. Udělal jsem totéž a následoval jsem ho.

Asi o půl hodiny později jsme zvonili u impozantního portálu Houdiniho domu-pevnosti. Několik zrcadel se okamžitě otočilo naším směrem. Objevil se jeden ze dvou mužů, které jsme viděli předcházející den, a změřil si nás podezřívavým pohledem.

„Kdo jste? Co chcete?“

„Jsem Sherlock Holmes,“ začal můj přítel, „a tohle je doktor Watson.“

„Nepotřebujeme lékaře!“

„Je vidět, že nejste odtud,“ pokračoval jsem, „Sherlock Holmes, největší detektiv v Anglii.“

„Nepotřebujeme ani detektiva.“

„Chceme mluvit s Harrym Houdinim,“ řekl Holmes.

Filuta otevřel dokořán svoje soví oči. „Harry Houdini? Nikdy jsem to jméno neslyšel.“ Lhaní mu moc nešlo.

„Na příkaz Jejího Veličenstva královny anglické!“ dodal Holmes, který lhal velmi dobře.

„Pozvěte je dál!“ přikázal kovový hlas, který jako by přicházel odnikud.

Brána se bezhlučně otevřela. Oba chlapíci s nechutí ustoupili.

Vstříc nám přicházel nějaký muž. Připadal mi menší, než když jsem ho viděl na jevišti. Bez líčení a kostýmů jsme konečně mohli spatřit jeho skutečnou podobu. Neměřil víc než metr šedesát, ale pod jeho širokým pláštěm jsme tušili úctyhodnou muskulaturu. Plet' měl lehce opálenou. Vyčnívající brada dominovala spodní části obličeje. Černé a husté vlasy připomínaly helmu, s níž dokonale ladily jeho tmavé oči. Ústa měl široká a nadočnicové oblouky vystouplé. Jeho hrubší rysy svědčily o nedostatku skromnosti. Vypadal poměrně mladě, ale jeho osobnost se už projevovala v celém jeho chování.

„Nezlobte se na mé tělesné strážce. Mají striktní příkazy. Buďte vítán, pane Holmesi, i vy, doktore Watsone. Co pro vás mohu udělat?“

„Chtěli bychom s vámi chvíli hovořit.“

„To je pro mě čest. Jsem potěšen vaší návštěvou. Ale jak jste zjistili mou skutečnou identitu?“

„To je moje řemeslo,“ odpověděl Holmes lakonicky.

Kouzelník se otočil ke mně a chvíli zkoumal moji tvář.

„Och, vás já znám! Včera večer jste se podílel na mém představení,

vidíte? To jistě nebyla jen shoda okolností.“

„Skutečně nebyla,“ potvrdil jsem.

„Pojďte dál, uvnitř se nám bude mluvit líp.“

Houdini nás odvedl do blahobytně vyhlížejícího salonu. Místo připomínalo muzeum, protože bylo plné kouzelných lamp, hracích skříněk, všech možných automatů a barokních předmětů, jejichž funkci jsem nedokázal uhodnout.

V rohu místnosti trůnila na podstavci sedící socha fakíra. Na okamžik jsem měl pocit, že mě sleduje pohledem. Přes svůj vzhled miniaturního divadla působil salon dost strašidelně. Strčil jsem ruku do kapsy a cítil jsem posilující přítomnost zbraně. Do jakého vosího hnízda jsme se to nechali vylákat!

Ve středu místnosti studovaly dvě ženy obrovskou mapu vesmíru, položenou na velkém stole z masivního dřeva. Otočily k nám hlavy. Starší z nich odpovídala přesně popisu, který nám dal zaměstnanec knihovny. Mladší vstala a šla nám v ústrety.

„Představuji vám svou manželku Bess,“ řekl Houdini.

Pak ukázal na ženu v černém.

„A to je moje přítelkyně a rádkyně Anna Eva Fayová.“

„Rádkyně?“ zeptal se Holmes.

„Ano. Anna je spiritistka. Poskytuje mi důležité zprávy o tom, jak se odehrávají spiritistické seance. Nebudeme ji obtěžovat, vytváří právě horoskop.“

„Vy se tedy věnujete okultním vědám?“

„Ani v nejmenším. Moje doména jsou iluze, velké iluze. Ale inspiruji se jejími zkušenostmi, abych svým spiritistickým číslům dodal větší věrohodnost.“

Slečna Anna Fayová se nás ani neuráčila pozdravit, tak byla zaujatá svou tajemnou prací.

Houdini nás pozval, abychom se posadili k nízkému stolku u obrovského krbu. Nabídl nám čaj. Vyměnili jsme si několik banálních poznámek o Londýně a o počasí, které v něm panovalo. Holmes a já jsme zůstali v defenzívě.

„Co jste hledal v Londýnské knihovně?“ otázal se Holmes náhle uprostřed konverzace. Zapůsobilo to, jako kdyby hodil dlažební kostku do vody.

„Ale... jak to víte? Och, zapomněl jsem, že jste detektiv.“

„Ano.“

„Hledal jsem knihy o Jacku Rozparovači, o spiritismu, o sektářských praktikách, o d'áblovi. Staré příběhy anglických strašidel, zkrátka všechno z bohatství a tajemství vaší země!“

„Zvláštní četba pro iluzionistu,“ poznamenal jsem.

Houdini vypadal překvapeně.

„Naopak! Anglie a hlavně její hlavní město mi poskytují nevyčerpatelný zdroj inspirace.“

„Londýn jako zdroj inspirace?“

„Ano. Pro zahraničního návštěvníka je toto město světem paradoxů a kontrastů. Tajemství se skrývá v každé ulici. Londýn může být buď úchvatný, nebo strašidelný. Je nabitý historií, v singuláru, stejně jako v plurálu. Žádné město Nového světa nenabízí tolik rozdílů.“

„Ale proč vás zajímají kriminální případy?“

„Ze stejného důvodu. Snažím se o aktualizaci, abych zapůsobil na publikum. Využívám kolektivního strachu a fantazií a uvádím je na jeviště. Chci, aby lidé o mých představeních diskutovali. Problém číslo jedna je dnes v Londýně útěk z věznice v Millbanku. A pak je tu prastarý strach z d'ábla. Proto jsem připravil iluzionistické číslo na toto téma. Uznějte, že se diváci chytí na vějičku.“

„Se mnou v roli návnady,“ připomněl jsem.

„Nehledejte v tom nic zlého, doktore Watsone. Byla to jen součást představení.“

„Mimochodem,“ zeptal jsem se ještě, „jak se vám podařilo udělat ze mě vzteklého psa?“

„Používám rovněž hypnózu, jako řada mých kolegů. A kromě toho se mi zdá, že mám velmi vyvinutou přesvědčovací schopnost.“

„A zjevení d'ábla, onen ekto plazmatický tvar, který vklouzl do těla mého přítele?“ zeptal se Holmes. „O co přesně se jednalo?“

„O obyčejný optický efekt. Ale víc vám říct nemůžu. Profesionální tajemství. Zrcadla a světla patří mezi mé vášně.“

„Toho jsme si všimli. Váš dům je strážěn systémem zrcadel, řízených zevnitř, vídíte?“

„Jistě. Jedná se o malou aplikaci jednoho z mých vynálezů.“

„Vašich vynálezů?“

„Ano. Technika mě fascinuje. Optika je jen jedna z mých vášní. Zajímám se rovněž o všechny nové techniky, ať už se jedná o chemii, mechaniku nebo elektřinu. V naší disciplíně otvírají nové možnosti. Staré triky jsou otřepané a příliš známé. Je třeba je neustále inovovat a diváky překvapovat. Moje velké iluze jsou komplexní. Vyžadují hodiny příprav a sofistikovanou mechaniku.“

„Takže to jsou technické klamy, které vám umožňují přesvědčit publikum o realitě tohoto d'ábelského zjevení?“

„Nejenom. Iluze spočívá v kombinaci několika faktorů. Důležitou roli hraje osobnost a herecký talent iluzionisty. Opakuji svá čísla před zrcadlem. Sebemenší gesto má svůj význam. Rovněž psychický stav publika velice přispívá k úspěchu toho kterého čísla. Každý podezřelý zvuk, světelná a barevná variace, náhlá změna teploty nebo rozdílné chování herců, to vše se podílí na vytváření tajemná.“

Holmes z kouzelníkova proslovu neztratil ani půl slova. Copak nebyl on sám díky svým početným převlekům mistrem v umění mystifikace?

Znovu jsem si v paměti vybavil číslo v akváriu. Houdini i technici, kteří byli sami vynikajícími herci, velice šikovně vyvolali napětí falešného utopení. Číslo trvalo jen několik minut, ale publikum jím bylo natolik ovlivněné, že všechna následující čísla se odehrávala v naprostém klidu.

Chtěl jsem vědět víc.

„A akvárium? Jak jste z něj vyvázl živý?“ zeptal jsem se.

„Nevyvázl jsem z něj živý,“ odpověděl Houdini záhadně.

„Ale vždyť jsme vás viděli zmítat se ve vodě, s hlavou dole a s tělem spoutaném ve svěrací kazajce,“ trval jsem na svém.

„Chcete říct, že jste viděl zmítající se svěrací kazajku, doktore Watstone. To není totéž. V oblasti iluzionismu by se člověk neměl spoléhat jen na to, co vidí na vlastní oči. Ale to už jsem řekl až příliš...“

Bess Houdiniová napráhla naším směrem čajovou konvici. „Ještě trochu čaje, pánové?“

Holmes nastavil svůj šálek. Cítil jsem, že jsme v našem rozhovoru dospěli k rozhodujícímu momentu a že nebude na škodu, když se budeme snažit dozvědět víc o profesionálním tajemství.

„Ale proč se skrýváte za falešným jménem německého původu?“ zeptal se náhle Holmes.

„Není německé,“ namítl kouzelník, „ale maďarské! Erik Weisz je moje pravé jméno. Narodil jsem se v Budapešti.“

„Vy nejste Američan?“

„Ne. Přijel jsem do Spojených států, když mi byly čtyři roky. Ale vždycky jsem udržoval média v přesvědčení, že jsem se narodil v Appeltonu, ve státě Wisconsin.“

„A proč takové tajnosti?“

„Usnadňovalo mi to mou kariéru v USA.“

„A jméno Harry Houdini?“

„To je divadelní pseudonym. Nechal jsem si tak říkat podle velkého francouzského kouzelníka Jeana-Eugena Roberta-Houdiniho.“

Houdini-Weiss vstal, udělal několik kroků a pak náhle ukázal na Holmese prstem.

„A teď vy!“

„My?“ opáčil Holmes.

„Víte o mně všechno. Upřímně jsem odpověděl na vaše otázky. Vaše návštěva se ale podobá obyčejnému výslechu. Připadá mi normální, když od vás chci, abyste mi řekli, o co se jedná.“

„Vyšetřuji vraždy, k nimž v nedávné době v Londýně došlo,“ odpověděl můj přítel a přitom pozoroval našeho hostitele koutkem oka. „Některé indicie způsobily, že si myslím, že by mohlo jít o dílo nějaké sekty. Moje pátrání mě přivedlo do Londýnské knihovny. A tak jsem se dostal až k vám.“

Houdini se zasmál.

„Podezříváte mě?“

Holmes hned neodpověděl. Ticho se prodlužovalo a vytvářelo atmosféru nedůvěry. Pak Holmes procedil mezi zuby:

„Chci jen analyzovat fakta a snažím se najít vysvětlení. K útěku z věznice v Millbanku došlo hned následující den po vašem příjezdu do Londýna.“

Holmes svou větu nechal viset ve vzduchu a sledoval sebemenší kouzelníkovy reakce.

„Čirá náhoda, pane Holmesi.“

„Je tu také způsob, jakým byl útěk připraven. Znal jste Marka Dughana?“

„Znám ten případ jenom z tisku, jako všichni. Nepředstavujte si...“

„A pak je tu to zvláštní pátrání v knihovně.“

„Už jsem vám své důvody vysvětlil. Co se týče mého pobytu v Londýně, bude trvat jen několik měsíců, abych mohl nasát zdejší atmosféru a vymyslet další čísla. Potom chci pokračovat ve svém turné v Paříži a Římě. Doufám, že před svým návratem do Spojených států najdu čas, abych mohl navštívit svou rodnou zemi. Jsem jen iluzionista, který hledá zvláštnosti a senzací, nic víc. To, co ve svých představeních předvádím, je jen odraz reality.“

Holmes se tvářil skepticky.

„Vraždy, k nimž v posledních dnech došlo, byly velmi reálné. Na vlastní oči jsem viděl tu hrůzu.“

Zdalo se, že našeho muže to nijak nevyvedlo z míry.

„Důležité není to, co vidíte, pane Holmesi, ale to, čemu věříte. Život je jen obrovská iluze“

Houdini luskl prsty. Socha hinduistického fakíra náhle sestoupila s podstavce, strnulým rokem zamířila ke dveřím salonu a trhavým pohybem nás vyzvala k odchodu. Náš hostitel si v našich tvářích přečetl úžas a dal se do smíchu.

„Co je to za nový zázrak?“ zeptal jsem se.

„Zázrak? A kde, doktore Watsone?“

Otočil jsem se ke dveřím. Automat zmizel.

Houdini nás doprovodil až k bráně a rozloučil se s námi.

Ve chvíli, kdy jsme se chystali odejít, zavolal na nás:

„Pánové!“

Otočili jsme se. Mířil na nás dvěma revolvery. Na útěk bylo příliš pozdě.

Náhle vzal kouzelník zbraně za hlavně a podával nám je. „Nezapomeňte si svoje zbraně.“

Celou tu dobu nás mohl zabít, ale neudělal to. Bylo to varování nebo jen obyčejná demonstrace jeho umění? Byl tak nevinný, jak tvrdil?

Nemaskovala jeho oficiální aktivita něco jiného, co se nemělo dostat na veřejnost?

Nedospěl se svými výzkumy až příliš daleko? Neocitl se v pasti svých vlastních vizí?

Zachvěl sem se při myšlence, že by takový člověk mohl dát svůj talent do služeb zla.

Zkřehlý Londýn se utápěl pod soumravným nebem a já sám jsem se necítil moc dobře.

Vyšetřování uvízlo na místě. Každá nová stopa jen zvětšila záhadu, do níž se halil tento případ. Návštěva Houdiniho nám nepřinesla nic. Holmes ho nechal sledovat najatými muži a doufal, že mu kouzelník nakonec prozradí své tajemství, pokud ovšem vůbec nějaké měl.

Holmes, skloněný nad svým psacím stolem, se probíral nejruznějšími deníky, které v posledních hodinách vyšly. Zvedl hlavu a poklepal dýmkou o okraj popelníku, aby z ní vysypal popel. Využil jsem tohoto přerušení, abych se ho zeptal:

„Co nového, Holmesi?“

„Pořád nic. Scotland Yard nechal otisknout v novinách Dughanův portrét a nabídl tučnou odměnu, která by vedla k jeho zadržení. Ale jinak nic.“

Pak dodal:

„A přece jen něco. Policie našla těla zmizelých siroteků. Stačilo, aby uposlechla mých rad.“

„Co to znamená?“

„Policisté znali data, kdy ty děti zmizely. Hledali tedy mrtvé, kteří byli ten den pohřbeni. Těla našli v jejich hrobech. Všechna byla svázána, měla roubík a byla už ve značném stádiu rozkladu. Jak jsem předpokládal, na vnitřní stranu vík rakví vrah namaloval obrácený kříž.“

„Policie tedy připustila vaši teorii?“

„Vůbec ne. Scotland Yard tvrdí, že ty kříže namaloval prostoduchý Mulligan, který rakve zakopával do země. Že to jsou jen špatně namalované kříže, které nemají nic společného s nějakou satanistickou sektou. Policie našla v Mulliganově chatrči kelímek s barvou, což – podle ní – teorii potvrzuje.“

Holmes přerušil své vysvětlování, aby si mohl zapálit dýmku. Pak

z ní dlouze zatáhl a pokračoval:

„Co se týče Lestrada, vidí v tom jen další důkaz kněžovy viny. Podle něj kněz udržoval s těmi nešťastnými chlapci necudné styky a zaprodal svou duši ďáblu.“

„Vyšetřováním toho případu byl pověřen Lestrade?“

„To jsem vám neřekl? Oznámil tisku, že policie musí postupovat s co největším důvtipem. Ve skutečnosti se z toho jako obvykle snaží udělat svou výhodu. Určitě za mnou přijde, jakmile se ocitne v další slepé uličce.“

Holmes ani neměl čas svou větu dokončit, když na dveře zaklepala paní Hudsonová.

„Pane Holmesi, dole je ten nevychovaný člověk, který nám onehdy pocákal celou podlahu.“

„My o vlku...“, řekl Holmes s úsměvem.

„Nevychovaný člověk“ odstrčil naši bytnou a vešel do salonu. Nebyl tak mokrý, jako při své minulé návštěvě, ale vzrušený byl stejně.

„Holmes! Máme starosti“, řekl, zapomínaje na slušné vychování.

„My?“ zeptal se můj přítel a spiklenecky na mě mrkl. „Chcete říct, že vy máte starosti. A že jste za mnou přišel, protože si s nimi nedokážete poradit.“

„Ehm... svým způsobem... opravdu...“, přiznal Lestrade a promnul si ruce.

„Posaďte se. V klidu to probereme.“

Policista se chystal posadit do jednoho z křesel, když ho Holmes pohybem ruky zadržel. „Stop! Nehýbejte se!“

Lestrade zůstal strnulý uprostřed pohybu, opíraje se v nejisté rovnováze o jedno opěradlo. Holmes se ke křeslu rozběhl, vzal housle, které na něm ležely, a schoval je do pouzdra.

„Teď si můžete sednout.“

Policista úlevou vzdychl a posadil se

„Promiňte, Holmesi, neviděl jsem je.“

„Opravdu? Vyšetřovatel s takovým důvtipem?“

Policista, zasažený do živého, chvíli gestikuloval nevěda, jak se má tvářit. Holmes měl vzácný dar, jak své návštěvníky učinit zranitelnými. V případě lidí, které chtěl vyvést z rovnováhy, tuto svou

techniku přímo zneužíval.

Lestrade se poškrábal na krku.

„Před dvěma dny zmizela dcera lorda Burningtona Jane. Oznámila nám to osobně lady Burningtonová. Požádala nás, abychom vedli vyšetřování v naprosté diskrétnosti, aby nedošlo ke skandálu. Pochází z vysoce postavené rodiny a své cti si považuje nade všechno. Je to pravděpodobně nejdůležitější věc v jejím životě, samozřejmě spolu s manželem a dcerou. Policie mně zcela pochopitelně pověřila vyšetřováním.“

Holmes se otočil ke mně a řekl stranou:

„Taková skromnost!“

Pak se obrátil zpátky k Lestradovi.

„Pokud mohu shrnout situaci, tak tu dívku marně hledáte už dva dny.“

„Ano. Naší jedinou stopou je tento dopis.“

Policista podal Holmesovi vzkaz a ten jej přečetl nahlas:

„Jestli chcete najít svou dceru živou, musíte nám do osmačtyřiceti hodin dát 5000 liber*. Zítra vás oslovíme, abychom upřesnili, kdy a kde nám peníze předáte. Pokud byste o tom komukoliv cokoliv řekli, obětujeme vaši dceru podle našeho rituálu.“

Holmes pokrčil obočí. Lestradův pohled se ztrácel kdesi v horním rohu pokoje. Můj přítel natáhl ruku s otevřenou dlaní k policistovi a řekl:

„Pokračování!“

„Chtěl jsem vám to vysvětlit. Není to moje vina...“

„Dejte mi druhý dopis!“

Policista vyndal z kapsy lístek papíru, který Holmes okamžitě přečetl:

„Pokusil ses nás podvést. Tvůj podfuk byl odhalen. Včera večer jsi to oznámil policii. Žádali jsme tě, abys zachoval mlčení. Chytil ses do své vlastní pasti! Tvoje dcera za tuto chybu zaplatí.“

Podle rituálu se setká s tvou rodinou v předpokoji pekla. Přesto ti

---

* V originále stálo 20 000 *courones*, tedy korun; odtud známé Holmesovy půlkoruny za jisté delikátní protislužby a pod., byly to dva šilinky a šest pencí, koruna tedy pět šilinků (60 pencí), a tedy čtvrtina libry. Zajímavé mince byla guinea: 21 šilinků, tedy jedna libra a jeden šilink.

děkujeme za tuto cenu útěchy. Dívka je na svůj věk docela mazaná. Má být po kom.“

Holmes popadl revolver a rozběhl se po schodech dolů. Následovali jsme ho.

„Situace je vážná, Lestrade. Odvezte nás k lordu Burningtonovi!“

O několik minut později náš fiakr, jedoucí podle policistových pokynů, dorazil v hustém dešti k zámku lorda Burningtona.

Ve fiakru panovalo napjaté ticho. Nakonec je přerušil Lestrade:

„Jak jste věděl, že existuje druhý dopis, Holmesi?“

„To bylo jasné. Vyděrači museli zámek střežit. Věděli tedy, že se policie o všem dozvěděla.“

„Ale vy přece víte, jak jsem diskrétní.“

„Právě proto“

„Máte... máte nějakou stopu?“

„Velmi se jí obávám. Doufám, že se mylím.“

Náš fiakr právě projel zámeckou branou. Rozběhl se k nám sluha.

O chvíli později nás dovedl do velké haly, kde na nás čekala lady Burningtonová. Mladá žena měla chování královny a vzhled madony, ale měla bledou tvář a její vlhké či prozrazovaly strach. Holmes šel rovnou k věci.

„Kde se nachází vaše rodinná hrobka?“

„Na hřbitově svatého Patrika, několik kilometrů východně od našeho panství.“

„Kde je lord Burnington?“

„Právě odešel. Vypadal velmi zneklidněně. Odmítl mi říct, kam jde, a nechtěl, abych šla s ním.“

„Pojďte za mnou!“ přikázal Holmes.

Fiakr zabrzdil tak prudce, že to s námi trhlo. Můj přítel na okamžik sevřel nešetrně zápěstí lady Burningtonové. Pak se rozběhl směrem ke hřbitovní bráně a v ruce třímал revolver. Mlha a hustý déšť způsobily, že víc nebylo vidět.

„Zaveďte mě k hrobce. Rychle!“

Proběhli jsme hřbitovem. Holmes nás zastavil na konci jedné pusté aleje a autoritativním gestem si vyžádal ticho.

Někde v ledové temnotě rezonovalo jakési neurčité kovové bušení, jako kdyby se nějaký d'ábelský kovář pustil do pekelné brány. Čím víc jsme se blížili k hrobce, tím hlasitěji se bušení ozývalo. Náhle jsme skrz mlhu spatřili ohnutá záda nějakého člověka, který obrovským kyjem bušil do závory na hrobce. Byl tak zaujatý svou hlučnou prací, že nás vůbec neviděl přicházet.

„Ruce vzhůru! Ani hnout!“ přikázal Holmes.

Muž se otočil a my jsme spatřili jeho tvář, zrůzněnou nesmírnou námahou.

„Lord Burnington!“ vykřikl Lestrade. „Co tady děláte?“

„Pro smilování boží mi pomozte!“ zvolal muž. „Moje dcera je zavřená v hrobce!“

„Jak o víte?“ zeptal se policejní důstojník zmateně.

„Nějaký kočí pro mě přijel do zámku a požádal mě, abych s ním odjel. Sám. Řekl mi, že ví, kde je moje dcera. Odvezl mě sem a vzápětí zmizel v mlze.“

Ve ztrhané tváři lady Burningtonové se mísila hrůza s pochybami.

„Ustupte!“ vzkřikl Holmes a namířil svou zbraň na lorda Burningtona.

Lord Burnington uskočil a Holmes několikrát vystřelil do závory na těžkých kovových dveřích. Ty s příšerným skřípotem povolily. Černá a vlhká hrobka nás vzápětí pohltila.

Pohled, který se nám naskytl v sinalem světle hrobky způsobil, že jsme všichni strnuli hrůzou. Asi dvanáctiletá dívka seděla ve vzduchu, jako by její tělo nevážilo nic. Její nohy se vznášely asi deset centimetrů nad zemí. Na sobě měla dlouhé černé šaty. Na její tváři se zračilo nesmírné utrpení. Lord a lady Burningtonovi se k ní vrhli. Vzal jsem její zápěstí a nahmatal puls.

„Žije. Ale má velmi nízkou teplotu a srdce bije zpomaleně.“

Dívka náhle otevřela oči a zahleděla se na matku očima plnými hrůzy a zoufalství. Její oněmělé rty pronesly jediné slůvko: „Maminko.“ Lady Burningtonová k ní přistoupila a chtěla ji vzít do náručí. Dívčinou tváří proběhla křeč strašlivé bolesti.

„Nedotýkejte se jí!“ vykřikl Holmes.

Nadzvedl cíp jejích šatů. Teprve v tu chvíli jsme pochopili tu hrůzu. Nešťastnice byla naražená na kovovou tyč, upevněnou v zemi.

Krev, vytékající z jejích vnitřností, tvořila dole u tyče černou a lepkavou kaluž.

Lady Burningtonová omdlela. Lord Burnington padl na kolena a rukama si sevřel hlavu. Před tou příšernou zrudností zůstal nehybně klečet.

Slyšel jsem se křičet, jako bych chtěl ze sebe dostat všechnu svou hrůzu a zděšení. Oči mi zaplavily slzy vzteku.

Pouze Holmes v sobě našel sílu promluvit:

„Je ztracena. Kdybychom ji sundali, okamžitě zemře. Ale jestli ji takhle necháme, bude tu umírat dlouhé hodiny.“

Po těch slovech vyndal z kapsy injekční stříkačku a malou lahvičku. Její obsah vpíchl umírající nešťastnici. Z jejích úst vyšel chraptivý zvuk. Bylo vidět, jak se jí ulevilo.

„Kdo vám to udělal?“ zeptal se Holmes.

Poslední vzdech života vyšel z jejích úst.

„Dá... ďábel.“

Pak zavřela oči. Znovu jsem hledal její puls. Byla mrtvá.

Holmes se sklonil a prohlížel si kovovou tyč, na které tělo viselo.

„Je to obrácený krucifix. To je tedy ten strašlivý rituál, o němž se zmiňoval dopis.“

Naklonil jsem se k lady Burningtonové, abych jí pomohl v návratu k vědomí, ale ona se s nečekanou silou chopila mé ruky a vztyčila se.

„Chci, abyste mi vysvětlili, co se tady stalo!“

„To by bylo předčasné...,“ začal Holmes.

Stála před námi, vzpřímená jako socha, ruce zatáté v pěst. Její krásnou tvář poznamenalo strašlivé utrpení. Hleděla upřeně na Holmese a pak vykřikla:

„Řekněte mi, co víte!“

„Já... musím ověřit své hypotézy,“ odpověděl můj přítel. Lady Burningtonová mi náhle vytrhla z ruky revolver a namířila jej na Holmese. „Mluvte!“

V jejích očích přeběhl záblesk šílenství a odhodlanosti. Holmes v rozpacích ustoupil.

„Budiž. Ale prosím, abyste považovala všechno, co vám řeknu, za pouhou hypotézu, kterou je nutné ještě ověřit. To, co uslyšíte, bude pro vás možná příliš kruté...“

„Nebude to nic ve srovnání s tím, co jsem právě prožila.“

Na přítelově spánku pulzovala namodralá žíla. Zhluboka se nadechl.

„V prvním dopisu od vás požadovali zaplacení výkupného. Vyděrači chtěli, abyste mlčeli, ale vy jste kontaktovali policii. Museli to nějak zjistit. V druhém dopisu radikálně změnili tón. Tento dopis byl adresován lordu Burningtonovi a výslovně ho označoval za člověka, který celý plán vymyslel.“

Holmes se na chvíli odmlčel. Váhal, má-li prozradit svoje dedukce. Ruka lady Burningtonové křečovitě sevřela revolver. Holmes pokračoval:

„Odesílatel napsal: ‚Chytil ses se do své vlastní pasti. Včera večer jsi to oznámil policii...‘ Těmito slovy zřejmě obviňuje vás, madam,“ dodal potichu.

Lady Burningtonové se podařilo zachovat důstojnost. Holmes pokračoval:

„Vyděrači hrozili, že vaši dceru obětují podle ‚rituálu‘, aniž by tento rituál nějak objasnili. Podle toho bychom mohli předpokládat, že adresát věděl, o co se jedná. Předpokoj pekla zcela jistě označuje hrob, v němž jsou pohřbeny ostatky příbuzných, to znamená, že šlo o rodinnou hrobku. Z vět ‚Dívka je na svůj věk docela mazaná. Má být po kom,‘ můžeme opět usuzovat, že se mluví o otci, což by v tomto kontextu mohlo naznačovat, že otec zřejmě vedl prostopášný dvojí život. Pokud tedy máme dopisům věřit, nabízí se myšlenka, že tento falešný únos zorganizoval lord Burnington s pomocí svých kumpánů, aby z vás vylákal peníze. Tento záměr se však tragicky obrátil proti němu.“

Lady Burningtonová se zapotácela. Na okamžik se opřela o vlhkou zeď krypty a sklonila zbraň. Její rty se chvěly, jako by se snažila něco říct. Pak se však vzpamatovala a znovu namířila zbraň na čelo lorda Burningtona.

„Ty jsi zradil všechno, co pro nás bylo nejdražší. Čest naší rodiny, naše dítě...“

Lord Burnington napřáhl sepjaté ruce ke své ženě, jako by chtěl vyzývat její božství, a zavrtěl hlavou.

Holmes se nešťastníci, zaslepenou bolestí, pokusil uklidnit.

„Zapřísahám vás, lady Burningtonová, vyslechněte mě. Musíme zahájit vyšetřování. Příliš mnoho otázek zůstává nezodpovězených. Měl lord Burnington dluhy? Navštěvoval nějakou tajnou společnost? Měl vážný motiv, aby vystavil nebezpečí vaši jedinou...“

Věta zůstala nedokončená. Přerušil ji zvuk výstřelu. Lord Burnington naposled pohlédl skelnýma očima na svou ženu a pak se zhroutil tváří k zemi, zasažen smrtelnou ranou.

Následující den po tomto odporném zločinu přinesly *Timesy* zprávu o dalším strašlivém případě. Holmes článek přečetl nahlas:

„Eskalace hrůzy. Tato nová příšerná jatka překonala všechny hrůzné zločiny, k nimž ve Whitechapelu došlo až do dnešního dne.

Minulou noc policie našla Richarda Abbeseona ležet v bezvědomí v koutě jeho pokoje. Obličej měl zkřivený strašlivým šklebem. Vedle něj ležela jeho žena a jeho čtyři děti v tratolišti krve. Jeho nejmladší syn měl jen jednu ruku. Při pitvě se zjistilo, že vrah jej usmrtil tak, že mu nohou od stolu rozdrtil hrudní koš. Policisté museli přemístit nábytek, aby našli hlavu manželky, jež se zakutálela pod příborník. Na lustru v salonu visely vnitřnosti jako nějaká hrůzostrašná výzdoba. Patřily nejstarší dceři, jejíž tělo s rozříznutým břichem a napůl rozsekané leželo poblíž. Tělo nejmladší dcery bylo zmasakrováno sekáčkem na maso a policisté je složili dohromady jen tak, že vyloučili všechny kusy, které nepatřily jiným členům rodiny. Vrah nakreslil obrovský obrácený kříž na zeď salonu krví svých obětí.

Richard Abbeson, zaměstnaný jako mistr v jedné keramičce, byl považován za vzorného a klidného otce rodiny. Nikdo z jeho okolí si takový čin nedokáže vysvětlit.

Při pitvě se dále zjistilo, že všechny děti požily před smrtí velkou dávku kokainu. Zrůdě tedy nečinilo žádné obtíže je povraždit a vystavit je svým morbidním choutkám. Zločin byl spáchán kolem půl jedenácté v noci, což potvrdili i sousedé. Někteří totiž slyšeli v tu hodinu nějaký rozčilený mužský hlas. Nejbližší soused, bydlící ve stejném patře, slyšel pláč ženy a dětí. Byl to on, kdo zavolal policii, protože se bál, aby nedošlo k nějaké tragédii. Vrah byl zatčen a v této chvíli je vyslýchán. Policie vybrala pro tento případ jednoho ze svých nejlepších příslušníků, pana Lestrada, aby se pokusil ukončit vlnu šílených zločinů, které v poslední době sužují Londýn. Slavný policista oznámil tisku, že konkurentům Jacka Rozparovače udělá ze

života peklo.“

Holmes vyskočil a odhodil noviny

„Lestrade se chystá zavinit justiční omyl! Pojd'te se mnou, Watson! Ještě můžeme vraha zastavit.“

O několik minut později se už náš fiakr řítí mlhou k domu Richarda Abbessona.

Znovu jsem doprovázel svého skvělého přítele, ale jako obvykle jsem z jeho dedukcí nic nechápal.

Dojeli jsme k malému domu, v němž se drama odehrálo. Domovnice nám sdělila patro a číslo bytu. Ocitli jsme se přede dveřmi. Když nás Lestrade spatřil, nedokázal zakrýt svou nelibost.

„Holmesi! Watson! Co tady děláte? Tentokrát jsem vaši pomoc nežádal. Případ vyšetřuje policie. Mám situaci pevně v rukou.“

Holmes neodpověděl, vytáhl zbraň, otočil se a zaklepal na sousední dveře.

„Pomozte mi, Watson. Musíme vyrazit ty dveře.“ Lestrade se pokusil zasáhnout.

„Co to děláte, Holmesi? Přestaňte! Spletl jste si dveře. Tenhle byt nemá s naším případem nic společného.“

Holmes policistu odstrčil, vystřelil do zámku a prudce rozkopl dveře. Vběhli jsme do takřka prázdného bytu.

Lestrade na nás ohromeně hleděl.

„Na to... na to nemáte právo! To je vloupání. Za svůj čin poneseš plnou odpovědnost.“

Holmes na policistovu přítomnost úplně zapomněl.

„Watson, podívejte se na rámy, obrazy, portréty a fotografie, pověšené na zdi!“

„Ale já vůbec nic nevidím, Holmesi!“

„No právě! Nepřipadá vám to divné?“

„No...“

„Viděl jste někdy tak neosobní byt? Máme co do činění s duchem. S mužem bez tváře, bez rodiny, bez vzpomínek.“

„Ale tak mi to konečně vysvětlíte!“ dupal vzteky Lestrade.

„Chtěl jsem vás ušetřit justičního omylu, ale obávám se, aby nebylo příliš pozdě. Musím shromáždit maximum indicií a informací o muži, který tady bydlel.“

„Nečekali jsme s tím až na vás, Holmesi,“ řekl Lestrade uraženě. „Nájemníkem tohoto bytu je zástupce mezinárodní obchodní společnosti. Jmenuje se Pedro Calmino. Je to opravdový gentleman, naprosto diskrétní a velmi vychovaný. Užívá tohoto bytu jen tehdy, pobývá-li v Londýně kvůli svým obchodům. Po zbytek času cestuje po celém světě.“

„Vyslechl jste ho osobně?“

„Ne, ale sousedé a domovník mi o něm vyprávěli. Neustále na něj pěli chválu.“

„Jak dlouho tady Pedro Calmino bydlí?“

„Asi tři roky. Ale proč se na to ptáte?“

„Ty nešťastníky zavraždil Pedro Calmino. Nikdy jste o něm neslyšel?“

Tentokrát se Lestrade přestal ovládat.

„To je naprosto absurdní! O vině Richarda Abbessona nejsou žádné pochybnosti! Byl zatčen a bude potrestán. A navíc, nemám žádný rozkaz a nikdo mi ani neporadil, abych vás do tohoto případu zapojil, pane Holmesi. Nařizuji vám, abyste odtud okamžitě odešel!“

„To jsem se právě chystal učinit, můj drahý Lestrade.“

„Vyprošuji si vaše familiárnosti! Připomínám vám, že mluvíte s policejním důstojníkem, oficiálně pověřeným vyšetřováním tohoto případu.“

„Ubohý policejní důstojník. Skutečný hlupák...,“ zamumlal Holmes a obrátil se k odchodu.

„Prosím?“

„Mluvím o těch ubohých lidech. Jak strašný osud!“

„Ano, jistě. V tom se shodneme.“

Odešli jsme. Venku se nám spustila do cesty opona sněhu. O sněhu se říká, že je to symbol čistoty a panenství. Ale mezi sněhovými vločkami, které ten den padaly na Londýn, byly šedivé saze továren na zpracování uhlí v East Endu. Jako by v sobě nesly jedovaté zárodky těch nejstrašlivějších prokletí.

Konečně jsme našli volný fiakr. Holmes kočímu nařídil:

„Do márnice!“

Márnicí byla ve skutečnosti dlouhatánská chodba se stropem a stěnami natřenými hrubou vrstvou vápna. Od jednoho konce chodby

na druhý se táhla plošina, na níž v pravidelných vzdálenostech stály dřevěné stoly. Na nich byla vyrovnána mrtvá těla. Některá zakrýval rubáš, jiná byla nahá a ležela na holém dřevě.

V tomto předpeklí vládla polární zima.

Holmes oznámil, že chce vidět těla zavražděné mladé matky a jejich dětí. Promrzlý zřízenec nám ukázal stůl, na němž těla, jak takž složená dohromady, ležela. Holmes se sklonil tak nízko nad jejich obličej, že jsem měl na okamžik pocit, že jim chce vtisknout polibek na jejich fialové rty.

Ve fiakru, který nás pak odvážel domů, mnou zmítala touha okamžitě položit příteli řadu otázek, ale zároveň jsem hodlal respektovat jeho soustředění. K mému velkému překvapení to byl nakonec on, kdo přerušil mlčení.

„Mám dost zkušeností, abych rozeznal účinky kokainu, vidíte, Watsoně?“

„A znáte můj názor na tuto otázku.“

Holmes pokračoval, jako by vedl monolog.

„Pitva prokázala, že děti měly v sobě velké dávky kokainu, což jsem si osobně ověřil. V článku se psalo, že zrudá neměla žádné potíže, když je vraždila. Děti byly ještě před masakrem omámené drogou. Soused vypověděl, že slyšel křik dětí a hluk zápasu kolem půl jedenácté.“

„Ale ostatní sousedé taky vypověděli, že ve stejnou hodinu slyšeli hluk zápasu a křik.“

„Slyšeli křičet kata, který se pustil do svých obětí. Ale nikdo nevypověděl, že by slyšel hlasy ženy a dětí.“

„Opravdu. A proč?“

„Protože to nebylo možné. Matka a její čtyři děti v době masakru spaly nebo byly v agónii po dávce kokainu!“

„A otec?“

„Ten byl samozřejmě také omámený. Možná dokonce sledoval ta strašná jatka, aniž mohl pohnout prstem, protože byl pod vlivem drogy.“

„Což by dokazovalo, že ten masakr nespáchal. Ale proč vrah vyvraždil celou rodinu a otce ušetřil?“

Poprvé od začátku naší dlouhé spolupráce jsem na Holmesově tváři

spatřil výraz skutečného zmatku.

Nový případ. Nové drama. A nový přívál otázek bez odpovědí. Zmasakroval tuto rodinu onen Pedro Calmino? Byl to pseudonym, který používal Mark Dughan? To nebylo možné, domovnice vypověděla, že tam Calmino bydlel asi tři roky. A Dughan seděl dva roky ve vězení. Měl Dughan komplice? Proč ten obrácený kříž namalovaný krvi obětí? Neměly tyto případy nic společného, jak to tvrdil Lestrade? Nebo jsme byli skutečné bezmocnými svědky nějakého d'ábelského rituálu?

Nebudu tady raději popisovat noční můry, které mě tu noc pronásledovaly...

Holmes opustil svůj psací stůl a šel se posadit do křesla naproti mně. Rysy tváře měl až skoro bolestně napjaté. Cítil jsem, že se mnou potřebuje mluvit. Často se tak choval, když se ocitl ve slepé uličce. Tvrdil, že moje otázky stimulují jeho myšlenky.

„Už je to měsíc, co jsem nechal ve dne v noci sledovat Samuela Boctona. Navštěvuje módní literární salony a vychutnává si nedávný úspěch. Je to arivista bez skrupulí, ale kromě toho jsem v jeho časovém rozvrhu nenašel nic podezřelého. Co se týče Houdiniho tria (tak Holmes nazýval Harryho Houdiniho, jeho manželku Bess a jejich přítelkyni, spiritistku Annu Evu Fayovou), je neúnavné. Navštívilo prakticky celý Londýn, od těch nejprestižnějších míst až po ty největší brlohy. Houdiniho fascinuje Krvavá věž. Ale hlavně navštívili věznici v Millbanku.“

„V Millbanku? A podařilo s vám zjistit, co tam hledali?“

„Ano, vyslechl jsem starého dozorce, který mi pomohl vyhrabat Fosterovu mrtvolu. Řekl mi, že Houdini chtěl vidět celu Marka Dughana. Udělal si několik nákresů a tvářil se velmi spokojeně. Anna Eva Fayová se mezitím věnovala zvláštní činnosti. Podle dozorce naslouchala zdem.“

„Zdi sou proslavené tím, že mají uši, ale nevěděl jsem, že mají také ústa, aby mohly prozradit nějak tajemství.“

Holmes si mého pokusu o vtip ani nevšiml.

„Anna Eva Fayová prohlásila, že umí zachytit negativní vlny.“

„Ty dokáže zachytit kdokoliv, záleží jen na tom, co se na tom místě odehrálo.“

„Jistě, ale pokračování je mnohem podivnější. Anna Fayová upadla do transu a měla vidění. Když přišla k sobě, tvrdila, že vězeň ze své cely nikdy neuprchl, že se potuluje kolem a že se pořád nachází v objektu věznice.“

„Tlachy! Policie celou věznici prohledala. Dughan přece uprchl

tak, že se oblékl do Fosterových šatů.“

Holmes mávl rukou, jako kdyby odháněl dotěrnou mouchu.

„To není důležité. Ale Houdini mi vnukl nápad.“

Přiložil si ukazováček ke spánku

„V tuto chvíli je to jen obyčejná hypotéza, ale umožňuje spojit zdánlivě nespojitelné. Vraťme se na okamžik k Dughanovi. Víme o něm, že se bál krve. Je tedy velmi málo pravděpodobné, že by osobně ty zločiny spáchal. Přesto však nesou jeho značku a zdánlivě zapadají do jeho strašlivého plánu pomsty. A z toho pramení můj nápad. Dughan by mohl sehrát roli katalyzátoru nebo jakéhosi spouštěče.“

„Chcete říct, že mohl někoho přimět ke spáchání těch zločinů?“

Tato hrůzná hypotéza mi připomněla Houdiniho číslo, na němž jsem se nedobrovolně podílel. Moje zkušenost potvrzovala, že člověk může jednat proti své vůli, jestliže mu to někdo vnukne. Takovým člověkem jsem byl i já sám. Může být každý z nás potenciálním vrahem?

„Vezměme si vraždu té dívky, jejíž tělo vylovili z Temže, Mary Kinsleyové,“ pokračoval Holmes. „Její otec je možná skutečně reálný vrah. Dughan mohl zmanipulovat jeho mysl, aby přinesl takovou hrůznou oběť.“

„Jistě, ale v případě vraždy rodiny Abbensonových jste sám přišel na to, že vrahem je soused, Pedro Calmino.“

„To se navzájem nevylučuje. Náš muž použil souseda namísto otce rodiny, aby tento zločin spáchal.“

„Ale proč?“

„Vysvětlení ještě neznám.“

Zavládlo dlouhé ticho. Oba jsme mlčky sledovali své vlastní myšlenky.

„Někteří svědci se v těchto případech na něčem shodli,“ řekl jsem.

„Kteří, Watsone?“

„Především Mulligan. Byl přesvědčen, že viděl d'ábla. Pak ta nešťastná dívka nabodnutá na kůl. Neřekla, že ji tomu mučení vystavil d'ábel?“

„Začal jste být pověřivý, Watsone?“

Ted' jsem to byl já, kdo začal pochybovat.

„Ale... ne... ve skutečnosti ne, ale přiznejte, že i vás to zmátlo.“

Vzpomeňte si na to, co napsala ta stará žena, s níž jsme se sešli v kostele: ‚Je to dílo ďábla nebo čarodějnice...‘ Na konci našeho krátkého rozhovoru dokonce dodala: ‚Bůh vám pomůže porazit satana.‘ Tyto případy nemají obdoby. Vypadá to, že kolem protagonistů tohoto dramatu krouží nějaká síla působící zlo.“

Holmes se ponořil do svých myšlenek. Uběhla dlouhá chvíle, aniž jsme si vyměnili jediné slovo. Nakonec jsem došel k závěru:

„Jestliže se nám podaří najít spojení mezi všemi oběťmi, možná budeme moci stanovit nějaké vrahy reálné motivace a podaří se nám ho odhalit.“

„V tom je celý problém, Watson. V tuto chvíli žádné logické spojení mezi oběťmi neexistuje.“

Holmes mi pak podal svůj zápisník a já jsem četl:

„Případ číslo 1: Vražda novináře Reginalda Fostera. Uprchlík a vrah Mark Dughan je stále na útěku. Fosterova mrtvola měla na čele vyrytý obrácený kříž.“

Případ číslo 2: Vražda malé Mary Kinsleyové. Zatčení jejího otce Henryho Kinsleyho, obchodního zástupce z Londýna. Na čele malé Mary byl vyrytý obrácený kříž.

Případ číslo 3: Kanibalská vražda Agathy Cardwellové. Zatčení jejího manžela Henryho Cardwella, londýnského bankéře. Obrácený kříž namalovaný lidskou krví nad krbem.

Případ číslo 4: Vražda Emmy Barnesové, důchodkyně. Zatčení jejího manžela Jamese Barnese, obchodníka na penzi. Opět přítomnost obráceného kříže.

Případ číslo 5: Vražda sirotka. Podezřelá smrt Mulligana. Zatčen kněz Paul Meredith. Nalezení čtyř dalších mrtvol. Na rakvích namalovaný obrácený kříž.

Případ číslo 6: Vražda mladé lady Jane Burningtonové, nabodnuté na obrácený kříž. Poprava lorda Burningtona jeho vlastní manželkou. Zatčení lady Burningtonové.

Případ číslo 7: Vražda paní Thelmy Abbensonové a jejích čtyř dětí. Zatčen otec Richard Abbenson. Na místě zločinu nalezen obrácený kříž. Jsem přesvědčen, že vrahem je soused Pedro Calmino.“

Holmes dodal:

„Dughan napsal: ‚Mí kati poznají peklo. Nabídnou jim krvavé

divadlo, ze kterého se jim udělá špatně.’ Dodržel slovo. A nic nenaznačuje, že by s tím chtěl skončit.“

21

Holmese jsem už téměř nevídal. Neustále byl Houdinimu v patách. Prozkoumal umělcovu bouřlivou minulost, minulost jeho ženy Bess i spiritistky Anny Evy Fayové, ale nenašel nic, co by toto tajemné trio spojovalo s útekem z věznice Millbank a se zločiny, které vyděsily Londýn. Navíc k posledním zločinům došlo v době, kdy kouzelník vystupoval na scéně, což mu poskytovalo docela výjimečné alibi. Pokud ovšem nedokázal uplatňovat své přesvědčovací praktiky na dálku, nebo pokud neměl pomocníky...

Když Holmes osobně nesledoval u domu příchody a odchody „tria Houdini“, obléhal ministerstva, knihovny a policejní kanceláře. Několikrát se pokusil setkat se s podezřelými. Ale povolení nedostal.

Pokračoval tedy v pátrání jinými směry. Díky své vytrvalosti a tvrdohlavosti se mu podařilo sestavit takřka kompletní seznam aktivních londýnských sekt. Ale tento seznam se den ode dne rozšiřoval a zdálo se obtížné a téměř nemožné ověřit si všechny posbírané informace.

Ten večer se Holmes vrátil pozdě. Šel jsem si poměrně brzy lehnout a doufal jsem, že brzy usnu, ale nepodařilo se mi to. Slyšel jsem, jak se krátce po půlnoci ozvaly v pracovně jeho kroky. Čas od času se zastavily a vystříдалo je hluboké ticho. Pak Holmes pokračoval v chůzi. Zřejmě se ocitl ve slepé uličce. Stopa Houdiniho se zdála být čím dál neuvěřitelnější a Holmes byl nyní přesvědčen, že zločiny musela spáchat nebo si objednat skutečně nějaká sekta. Ale jaká sekta mohla takhle jednat?

Holmes v tu chvíli ještě netušil, že tuto důležitou informaci mu poskytne jeho největší odpůrce, profesor Cornelius Hazelwood!

Brzy ráno jsem našel na Holmesově stole apokalyptický nepořádek. Pochopil jsem, že celou noc zpracovával informace, které získal během předešlého dne.

Vyhlédl jsem ven. Na chodnících se tlačil dav napůl udušený

mrazem. Bledé slunce pronikalo jen tu a tam závojem mlhy. Mlha však nebyla tak hustá, jako obvykle. Tohle relativní zlepšení mě natolik přesvědčilo, že jsem se rozhodl jít se trochu nadýchat čerstvého vzduchu.

Teple jsem se oblékl a za chvíli jsem se ocitl na ulici. Poryv ledového větru mě udeřil do tváře a já se konečně probudil. Mladý prodavač novin se rty zmodralými mrazem vykřikoval titulky a divoce přitom gestikuloval, částečně proto, aby přitáhl pozornost kolemjdoucích, ale i proto, aby se zahřál.

„Kupujte *Timesy*! Slavný profesor Hazelwood udělal senzační objev! Uprchlík z Millbanku je členem tajné sekty!“

Okamžitě jsem si noviny koupil a vzápětí jsem se rozhodl ukončit procházku, abych se o tuto novinu podělil s Holmesem. Vyběhl jsem schody po dvou a vrazil do salonu.

Holmes právě snídal a nos měl ponořený v šálku s kouřícím čajem. Váčky pod očima a bledost jeho tváře prozrazovaly, jak je přepracovaný a nevyspalý. Kdybych měl soudit podle stavu jeho šatů, musel bych nutně dojít k závěru, že byl tak unavený, že v nich usnul.

„Dobrý den, Holmesi. *Timesy*!“

„Dobrý den, Watsone.“

Strčil jsem mu noviny pod nos.

„Hazelwoodův článek o sektách.“

Přítel zvedl obočí. Přečetl jsem:

„Slavný profesor Hazelwood právě ukončil vynikající studii o londýnských sektách...“

Holmes znovu zvedl obočí.

„Zvláštní shoda. Pokračujte, Watsone, prosím.“

„Cornelius Hazelwood poskytl exkluzivně čtenářům *Timesů* své první závěry. Slavný profesor prostudoval desítky aktivních satanistických sekt. Došel k neuvěřitelným závěrům. Zločiny, k nimž nedávno v Londýně došlo, připomínají jakousi směsici rituálů starověkého Egypta a Keltů. Podezření padá na jistou sektu dekadentních mravů. Její členové se oddávají příšernému rouhání. Vykopávají mrtvoly a používají je ke svým ďábelským rituálům. Špiní hostie, slouží mše obráceně a obracejí i kříž. Rituály končí tak, že zabodnou obrácený krucifix do srdce dítěte. Tato sekta se jmenuje

Stříbrná hvězda. Profesor Hazelwood slíbil, že všechno objasní v knize, která brzy vyjde. Na základě těchto nových objevů už policie zahájila vyšetřování.“

Ted' se už Holmes definitivně probudil. Vyskočil ze židle, začal se hrabat v hromadě papírů na svém psacím stole a nakonec z ní vytáhl list, na němž bylo cosi v rychlosti naškrábáno.

„Ctitelé Černého anděla, Odinův chrám, Satanova církev, Enochův kult, Zlatý úsvit, Vyvolení draka, Stříbrná hvězda. Tady ji máme!“

„Stříbrnou hvězdu?“

„Podle informací, které jsem dostal, se jedná o sektu, kterou založil jistý Alister Crowley.* Ten chlap má hroznou pověst. Kdysi byl velmistrem řádu Zlatého úsvitu.“

Přítel si poznamenal adresu:

„Oxford Street 134, Londýn.“

Pak si natáhl dlouhý zimník, zkontroloval, jestli má nabitou zbraň, a strčil ji do kapsy.

Bylo zbytečné se ho ptát, kam chce jít. Vzal jsem si svůj revolver a rozběhl se za ním.

Majordomus, veselý asi jako padající soumrak, nás zavedl do tmavého a špatně osvětleného salonu. To, nad čím jsem užasl nejvíc, když jsem do místnosti vstoupil, byla obrovská knihovna, která zabírala celé tři stěny. Police, přeplněné knihami, sahaly až do stropu. Pokud člověk mohl soudit podle vůně zaprášeného papíru, který v té místnosti vládl, většina z těchto knih musela být velmi stará. Ani zdaleka to tu nepřipomínalo hravé a poněkud tajemné prostředí Houdiniho salonu-muzea. Nedokázal jsem vysvětlit proč, ale okamžitě jsem se v místnosti, v níž jsem cítil pach satanismu a morbidity, zneklidněl.

Náš hostitel seděl v černém křesle naproti krbu. Pomocí pohrabáče právě postrkoval v ohni polena. Za ním tančil na zdi jeho zvětšený

---

* Alister Crowley, vlastním jménem Alexander Edward (1875-1947), zakladatel moderního satanismu. Viz také Joris Karl Huysmans (1848-1907), *Tam dole* (1891), Jota 1995. I zde rok sem, rok tam, Holmes se ale přece nezapletl s nějakým teenagerem v době původního příběhu šestnáctiletým.

stín. Když se tak skláněl nad ohněm, připomínal samotného d'ábla, hrajícího si s plameny pekelnými.

Jakmile nás spatřil, napřímil se. Jeho hubené tělo se halilo do dlouhého černého saténového županu. Zvědavé si nás prohlížel a my jej zkoumali se stejnou pozorností. Byl vysoký a štíhlý. V jeho delikátní a pěstované tváři bylo cosi zženštilého. Černé, lesklé a pečlivě udržované vlasy měl sčesané dozadu. Dlouhé a pravidelné obočí se nad nosem spojovalo. Jeho fyzickému vzhledu nechyběl jistý půvab, ale strnulé panenky a kovově šedé oči vyvolávaly při podrobnějším zkoumání nepopsatelnou nevolnost. Jeho bledost byla distinguovaná, ale prozrazovala spíš nedostatek vnitřní vřelosti, než skutečnou aristokratičnost. Vyzařovala z něj nadřazenost a dokonce pohrdání, což ho nečinilo nijak sympatickým. Když nám ukázal na křesla, překvapila mě jemnost a štíhlost jeho rukou. Měl dlouhé prsty s pečlivě ošetřenými nehty.

Holmes vypadal zmateně. Pravděpodobně nečekal, že se setká s takovým člověkem. Muž měl chování i vzhled, které se mi zdály být dobře známé, ačkoliv jsem si byl jist, že jsem ho předtím nikdy neviděl. Jeho osobnost vyzařovala neuvěřitelnou sílu, jež mě fascinovala a zároveň znepokojovala. Jeho světle šedý pohled námi pronikal, jako kdyby měl schopnost číst v duších svých hostů. Chlad jeho očí a nehybnost panenek připomínaly hada. Náhle jsem si uvědomil, proč je mi ten člověk tak povědomý. Celým svým jednáním a vzhledem mi připomínal... Sherlocka Holmese!

Podíval jsem se na svého druha a pochopil jsem, že uhádl mé myšlenky, protože pokrčil rameny, jako by chtěl říct: „No a co...?“

Jakmile náš hostitel promluvil, okamžitě jsem věděl, že analogie s mým přítelem překračuje jen pouhou fyzickou podobu. Měl jsem pocit, že slyším mluvit Holmese.

„Jsem potěšen, že mohu přivítat velkého Sherlocka Holmese a jeho slavného životopisce,“ začal Crowley úlisně.

„Je tu ovšem riziko, že nebudete tak potěšen, až se dovíte důvody naší návštěvy,“ namítl jsem. „Padá na vás vážné podezření z vraždy!“

„U d'ábla, jestli to tak mohu říct! Jak jste na to přišli? Jsem nevinný. Ostatně, policie mě už vyslechla. Nic proti mně nenašla.“

„V tom případě jistě nebudete nic namítat, když vám i já položím

pár otázek,“ pokračoval Holmes.

„Pokud chcete ztrácet čas...“

Holmes na něj upřel hypnotický pohled, jestli to ovšem nebylo naopak. Mezi oběma muži právě vypukl intenzivní němý souboj.

„Je pravda, že se vaše sekta jmenuje Stříbrná hvězda?“ začal můj druh.

„Ano. Je to zločin?“

„Záleží na tom, co se v ní děje.“

„Nic, co by vás mohlo znepokojovat. Učíme naše členy životní etice, založené na svobodě člověka.“

„Hraje ve Stříbrné hvězdě nějakou roli žena?“

„Ano. Rose. Její role není nijak podřadná. Je naší velekněžkou.“

„Kdo je Rose?“

„Moje manželka.“

Zdálo se, že tentokrát jsme zasáhli cíl. Holmes řekl ostře: „Můžeme ji vidět?“

Pohled hada ztratil poprvé svou intenzitu. „Rose je... nemocná. Nemůže vás přijmout.“

„A kdy bychom se s ní mohli setkat?“

„Myslím, že za pár dnů.“

„Jakou trpí nemocí?“

„Vzpamatovává se z obtížné cesty.“

„Není tedy přítomna?“

„Ne, není...“

Ten člověk mě začínal rozčilovat. Rozhodl jsem se zaútočit.

„Vysvětlíte nám to, Crowley! Proč nemůžeme vidět vaši ženu?“

„Je ještě pod vlivem drogy a teprve se probudila.“

„Vaše žena bere drogy?“

Crowley upřel studený pohled na Holmese.

„To se občas slušným lidem stává, že?“

Můj přítel zachoval důstojnost. Pokračoval jsem ve výslechu.

„Znal jste vězně jménem Mark Dughan, který byl donedávna zavřený ve věznici v Millbanku?“

„Proč bych ho měl znát?“

Crowley často na nepříjemnou otázku odpovídal podobně nepříjemnou otázkou. Tato strategie mě však nedokázala vyvést z

míry.

„Předpokládám, že na podobné nešťastníky se zaměřuje většina vašich aktivit.“

„Mýlíte se, doktore Watstone. Naši členové figurují mezi intelektuální elitou země. Mezi našimi členy nejsou jen bývalí vězňové, ale také řada umělců, spisovatelů a básníků.“

Zvýšil jsem hlas, abych ukázal svou rozhodnost.

„Neodpověděl jste na mou otázku.“

„Ne, neznám Marka Dughana.“

„A vaše žena ho znala?“

„To nevím, musíte se zeptat jí. Ale mohu vědět, z čeho přesné mě obviňujete?“

„Slyšel jste o jeho útěku z věznice v Millbanku?“

„Dověděl jsem se to z novin, jako všichni.“

„Byl Mark Dughan členem vaší sekty?“

„Je to možné.“

„Přiznáváte to?“

„Říkám pouze, že je to možné. Někteří naši členové jsou zapsáni pod falešnými jmény, aby si uchovali svoji anonymitu.“

„Proč souhlasíte s takovými praktikami?“

„Žádný zákon to nezakazuje, pane Watstone.“

Byl jsem u konce se svými argumenty. Následovalo několik vteřin mlčení. Pak mi přišel na pomoc Holmes.

„Co víte o malé Mary Kinsleyové?“

„Mluvíte o té ubohé dívce, kterou zavraždil její otec?“

Můj přítel přikývl na souhlas.

„Sledoval jsem ten případ v novinách, ale...“

Crowley se zarazil. Jeho obličej zrudl.

„Snad si nemyslíte, že jsem do toho hrůzného případu zapleten?“

„Hazelwood obvinil příznivce satanismu...,“ začal jsem.

„Cornelius Hazelwood je jen domýšlivý hlupák. O satanismu neví ani zbla. Naše víra je jen reakce na represivní křesťanství, nic víc.“

„Nevěděl jsem, že křesťanství je represivní.“

„Je to přece náboženství hříchu a odpuštění. Po dlouhá staletí učilo člověka pohrdat sama sebou, odmítat a potlačovat svou vlastní přirozenost, pod záminkou iluzorní a omezené morálky. Bůh svět

opustil.“

„To říkáte vy.“

Crowley se nás evidentně snažil zatáhnout do diskuse, v níž byl jako doma. Holmes ho mlčky pozoroval a nechal ho mluvit.

„Stačí se rozhlédnout kolem sebe a přesvědčíte se sami,“ pokračoval náš hostitel. „V bídě světa není nic, co by svědčilo o království Božím. Bůh lže, když v tomto krutém světě mluví o lásce. Satanova slova o svobodě jsou autentická a upřímná. Satanismus nabízí alternativní učení.“

„Učení, jež spočívá ve vraždění svých bližních?“

Crowley buď předstíral hněv, nebo se skutečně rozzlobil.

„Hloupost! Naše náboženství je založeno na uspokojení přirozených instinktů člověka. Na rozdíl od křesťanství s jeho falešnými sliby a pokryteckou etikou, my umožňujeme našim členům volně realizovat své touhy a představy, které dlouho skrývali sami před sebou. Naše heslo je: ‚Udělej to, co se ti líbí!‘ Je to zločin, když si trouláme život?“

„Ne, to jistě ne,“ musel jsem připustit, „pokud to nevnučujete jiným lidem. To je jediná věc, která je důležitá. Ale Hazelwood tvrdí, že zesměšňujete křesťanské náboženství a hlavně katolicismus tím, že se chováte rouhavě k jeho symbolům, že špiníte hostie, mše sloužíte opačně a na oltář kladete obrácený kříž.“

„To je zcela přirozené, protože se jedná o přesný opak křesťanství. Naše rituály obřadů křesťanské symboly, proti kterým se bouříme. V čem jsou naše rituály zavrženíhodnější, než ty, které pranýřujeme?“

„Přiznáváte tedy, že si libujete v morbiditě? Tyto praktiky mohou mít vážné následky a vyvolávat ve vašich členech nedobré myšlenky.“

Crowley se suše ušklíbl.

„A co se dá říct o náboženství, které nutí své věřící, dospělé i děti, aby se hrbili před umírajícím bohem? Všiml jste si někdy Kristovy tváře na kříži? Jeho úst, křečovitě sevřených bolestí? Krve, která teče zpod trnové koruny? Jeho vyhladovělého těla, vyhublého nedostatkem jídla a strádáním, jeho propadlého břicha a vyčnívajících žeber...? Nepřipadá vám to také morbidní?“

Had se na okamžik odmlčel a pak upřel svůj pohled do mých očí.

„Nemyslíte, že tento obraz může také zanechat v člověku hluboké

trauma?“

Tento muž dokázal naprosto přesně najít u druhého člověka jeho slabé místo. Nebylo žádných pochyb, že s takovou přesvědčovací schopností mu jistě nečinilo žádné potíže zaujmout další adepty.

Odmítl jsem přistoupit na jeho hru a pokračoval jsem ve svých otázkách.

„Hazelwood napsal: ‚Satanistický rituál končí zabodnutím obráceného kříže do srdce dítěte.‘“

„To je nesmysl. Něco takového se snad dělo jen ve středověku. Od té doby se všichni snaží zdiskreditovat tuto sektu a lživě jí přisoudit ty nejpříšernější činy, podle kterých jsou častými oběťmi děti. Tento postup je ostudný.“

„Vyčítá vám rovněž nezřízené mravy a dekadentní život. Ani to nechcete připustit?“

„Hazelwood je korunovaný blázen a má krátkou paměť. Měl bych mu připomenout historii jeho vlastního náboženství, aby nemohl neustále používat slovo ‚čistý‘. Jen si vzpomeňte na papeže Jana XII., který byl zabit v posteli manželem své milenky, na Pia IV., který zemřel v náručí kurtizány nebo na Lva X., který onemocněl známou ostudnou nemocí. Tak kdo tu mluví o nezřízených mravech?“

„To je minulost.“

„Tak mluvmе o přítomnosti, chcete-li. V poslední vládní zprávě se mluví o dvaceti čtyřech tisících padlých dívek, které každou noc křižují ulicemi Londýna. A to nemluvíme o dalších přívržencích těchto zkažených rozkoší. Nesvědčí to náhodou o pokrytectví společnosti, která na jedné straně odsuzuje prostituci a na druhé k ní nutí dívky z nejrůznějších společenských kategorií? Otočím vaši otázku, doktore Watsonе. Jsou mí pomlouvači na tom tak dobře, aby mě mohli soudit?“

Ten ďábel měl odpověď na všechno. Opět se z toho vykroutil elegantní piruetou. Holmes do našeho souboje nijak nezasahoval, ale upřeně našeho hostitele pozoroval a analyzoval jeho chování. Pokud jde o mě, měl jsem ještě v zásobě několik argumentů, které jsem hodlal použít.

„Popíráte tedy znesvěcování hrobů a rakví, které byly nalezeny prázdné? Kdo, kromě přívrženců satana, mohl spáchat takové činy?“

„Přece mě nebudete srovnávat s takovými darebáky, jako byli Burke a Hare!“ Je veřejně známo, že tyto činy jsou dílem lupičů mrtvol. Vykopávají těla na hřbitovech a prodávají je studentům anatomie. Tito lidé s námi nemají nic společného. Jejich činy nevede žádná ideologie. Jsou k tomu nuceni hladem a snahou o přežití.“

Jestli si myslel, že mě tak snadno odzbrojím, tak se mýlil. Rozhodl jsem se k přímému útoku.

„Hazelwood tvrdí, že vaše sekta spáchala zločiny, které v poslední době děsí Londýn. Určitě to nenapsal jen tak.“

Crowley odbyl mou poznámku pohrdavým gestem.

„Obviním mě pokaždé, když v Londýně někdo zemře přirozenou smrtí?“

„Možná se neshodneme na definici přirozená smrt. Je podle vás pohřbívání dětí za živa přirozená smrt?“

„Samozřejmě, že ne! Víím, na co narázíte. Četl jsem o těch příšerných případech v novinách. Nemám s nimi nic společného.“

Pak se naklonil k mému příteli a řekl tónem, který měl být srdečný:

„Chtěl bych vám ve vašem vyšetřování pomoci.“

Holmes na něj překvapeně pohlédl. „Proč byste to dělal?“

„Ulpělo na mě příliš velké podezření. Chtěl bych zamezit nepravdivým řečem, které o mně kolují a poškozují pověst Stříbrné hvězdy.“

Návrh to byl náhlý a nečekaný. Crowley byl posledním člověkem na světě, na kterého bychom se obrátili s prosbou o pomoc. A jak jsme také mohli důvěřovat tak skvělému řečníkovi? V jeho nabídce jsem viděl především manévr, jímž chtěl od sebe odvrátit veškeré podezření, které ulpělo na něm a na jeho okolí.

„A co nám dokáže, že nejste vrah?“

„Nabídl bych vám svou pomoc, kdybych byl vinen?“

Podle svého zvyku odpověděl Crowley otázkou. Holmes jej pozoroval se směsicí zvědavosti a nedůvěry. Zároveň se ovšem zdálo, že se nenechává strhnout kouzlem tohoto obojakého člověka. Oba

---

* Burke a Hare, proslulí zloději mrtvol a vrazi. Viz např. *Mrtvola, která mluvila* [TALK], in D. Thomas: *Sherlock Holmes a mlčení spravedlnosti* [RUNN], Jota 2002, str. 205, či Marcel Schwob: *Král se zlatou maskou*, Odeon, Praha 1969.

muži navzájem bedlivě měřili své schopnosti.

Crowley nám adresoval plamenný pohled.

„Naše spolupráce však musí být upřímná a vzájemná. Musíte mi říct všechno, co víte o útěku z věznice v Millbanku, o vraždě malé Mary Kinsleyové a o všech ostatních případech.“

Po tomto prohlášení následovalo dlouhé ticho. Pak k němu k mému velkému úžasu Holmes napřáhl ruku.

„Přijímám vaši nabídku. Ale bojím se, že vás zklamau. Moje poznatky jsou fragmentární a někdy si protirečí. V tuto chvíli přinášejí spíš víc otázek než odpovědí. Nicméně, jestli na tom trváte, rád se s vámi o ně podělím.“

Crowley pokýval hlavou, spokojený s tímto slibem.

„Vaše sebemenší dedukce určitě stojí za víc, než ty žalostné výsledky pátrání Scotland Yardu.“

Crowley řekl tuto větu běžným konverzačním tónem, jako by se jednalo o něco zcela samozřejmého. Natolik jsem znal svého přítele, abych věděl, že tento výraz obdivu jej nenechá lhostejným. Zároveň jsem se ovšem bál, zda náš hostitel nepoužíval toto pochlebování jen proto, aby si získal Holmesovu důvěru.

Holmes pak detailně popsal okolnosti útěku z věznice v Millbanku, Fosterovu vraždu i útěk vězně převlečeného za dozorce, k němuž došlo doslova pod nosem policie. Potom informoval o ostatních vraždách, kdy ovšem vynechal řadu důležitých detailů.

Přitom neustále sledoval a analyzoval všechny reakce našeho hostitele. Při vyprávění dělal dlouhé pauzy a narážky.

Během celé té doby zůstal Crowley pozorný a soustředěný.

Nakonec, když Holmes skončil, řekl:

„Vraťte se sem za tři dny. Doufám, že budu mít odpovědi na řadu vašich otázek. Pak se seznámíte i s Rose a budete se moci přesvědčit o jejích výjimečných schopnostech.“

Pokud se mu Rose jen trochu podobala, čekalo nás ještě mnohé překvapení.

Naše milá paní domácí si všimla, že kvůli přetrvávající horečce pořádně nejím. Připravila mi tedy jediné jídlo, jemuž nejsem schopen odolat: nadívané křepelky, po nichž následoval savojský koláč.

Když jsme dovečeřeli, posadili jsme se ke krbu. Holmes si zapálil oblíbenou dýmku, která vydávala důvěrně známé zvuky. Vychutnával jsem skleničku koňaku. Žaludek jsem měl příjemně zaplněný, ale hlavou se mi honilo tisíce otázek.

„Neriskoval jste zbytečně, když jste Crowleymu řekl všechno, co víme?“ zeptal jsem se Holmese.

„Zvážil jsem riziko a své dedukce jsem mu pečlivě dávkoval. Byl to navíc jediný způsob, jak si získat Crowleyho důvěru a vyzkoušet jeho reakce. Během rozhovoru jsem ho neustále pozoroval. Už jsem vám říkal, že tvář prozrazuje myšlenky.“

„A co vám jeho tvář prozradila?“

„Objevil jsem v ní jenom úžas a rozhořčení, ale nenašel jsem v ní ani stopu viny, dokonce ani rozpaky.“

„Myslíte si, že by Crowley mohl být nevinný?“

Holmes zavřel oči a odpověděl potichu, jako kdyby mluvil sám k sobě.

„Proč ne? Ale existuje řada dalších vysvětlení...“

„Ano? A jakých?“

„...“

„Holmesi?“

„...“

„Holmesi!“

Holmes, ztracený v myšlenkách, mi neodpověděl. Hlavou se opíral o opěradlo křesla. Čas od času z jeho dýmky unikla spirála kouře, která se pod stropem rozplynula.

Ocitl jsem se sám se svými myšlenkami a starým koňakem. Pomalu se mě začala zmocňovat zvláštní strnulost. Oddal jsem se pozorování

tančících plamenů, což je ten nejlepší lék na přemýšlení. Podobně jako Holmes jsem i já zavřel oči a snažil jsem se soustředit.

Jakou hru to s námi Crowley hrál? Když tvrdil, že nám chce pomoci, nesnažil se jen zprostit viny a přenést naši pozornost někam jinam? Byl jsem přesvědčen, že před tímto člověkem bychom se měli chránit jako před mořem.

Co myslel Holmes tím: „Existuje řada dalších vysvětlení...?“ Kdo mohl mít zájem například na vraždě té ubohé dívky? Jakou roli v tom hrál Hazelwood? Mohl si objednat vraždu, aby podpořil své teorie? Vědělo se o něm, že je schopen všeho, jen aby podpořil své renomé. Ale spáchat vraždu? Kdo asi tahá za nitky v pozadí těchto strašných činů? Tajemná Rose Crowleyová?

„Za tři dny se to dovíme, Watstone!“

Hlas mého přítele mě vytrhl z přemýšlení.

„Holmesi! Přestaňte mi číst v myšlenkách! Nemám žádné soukromí!“

„Nečetl jsem ve vašich myšlenkách, můj drahý Watstone. Jen jsem poslouchal váš zajímavý monolog. Není to má vina, že sníte nahlas. Zdá se, že vás ten koňak povzbudil. Je ovšem pravda, že nadívané křepelky a savojský koláč nejsou ideálním jídlem na noc.“

„To už je příliš!“ vybuchl náhle Lestrade. „Je to čiré bláznovství!“ Doktor Holborne přestal číst a přes skřípec pohlédl na detektiva.

„Co se vám stalo, Lestrade?“

„To vyprávění je naprosto nesouvislé! Pisatel v něm pořád odbočuje od tématu.“

„Odbočuje od tématu? Co tím myslíte?“ zeptal jsem se.

„Říkám, že odbočujete od tématu. Nejmiň tři kapitoly jste věnoval Harrymu Houdinimu a popisoval jste jeho cirkusový výstup. A to všechno jen proto, abyste zjistil, že se jedná o velkého iluzionistu. To už přece dávno všichni víme!“

Mycroft Holmes a William Holborne se otočili ke mně a čekali na mou odpověď.

„Můj ubohý příteli,“ řekl jsem. „To vy jste odbočil od tématu. Nesledoval jste pozorné linii příběhu, jinak byste pochopil, že Anna Fayová přesně odpovídala Fosterově popisu té dámy v černém.“

„Žádná zmínka o dámě v černém tam nepadla!“

„Ale padla! Vy jste při Holbornově četbě spal? V článku, publikovaném v časopisu *Fantastica* Foster přece napsal, že objevil záhadu tajemné organizace, v níž hrála rozhodující roli jakási žena. Dokonce ji poměrně přesně popsal: střední postava, oblečená v černém jako vdova, věštecký pohled. Právě kvůli této podobnosti jsme se začali zajímat o Houdiniho.“

„Budiž,“ připustil Lestrade. „Na to jsem zapomněl. Ale i tak je to chatrný argument.“

„Nebyl jediný. Houdini praktikuje magii a hypnózu. Uznejte, že jeho zájmy jsou více než pochybné. Tento muž by mohl být velmi nebezpečný, kdyby dal své úžasné schopnosti do služeb zla. Ostatně, ještě o něm v pokračování příběhu uslyšíte. To byste vy měl vědět.“

Lestrade udělal rukou nervózní pohyb.

„Dobře, dobře, budiž. Ale totéž jste napsal o tom dalším

pochybném kouzelníkovi. Jak se jen jmenoval...? Alister Crowley!“

„To spolu nesouvisí!“ protestoval jsem. „Crowley není kouzelník. Je mnohem horší, je to satanista. Pořád ještě si myslím, že ten člověk je hrozbou pro naši společnost. Nejen že pevně věří tomu, co říká, ale navíc se obklopuje řadou fanatiků.“

„To z něj nedělá zločince.“

Pohledy notáře a Mycrofta Holmese přeskakovaly střídavě na Lestrada a na mě, jako kdyby sledovaly tenisový zápas.

„Na to jste také zapomněl, Lestrade? Připomínám, že případ Alistera Crowleyho a Stříbrné hvězdy vytáhl na světlo boží Hazelwood. Rose Crowleyová ostatně v této organizaci hrála znepokojivou roli...“

„Měl byste se slyšet, doktore Watsone. Před chvílí jste obvinil ze spiritismu Annu Fayovou a teď je zase řada na paní Crowleyové. Mě takovými nesmysly neobalamutíte. Nejsem takový hlupák, jak si myslíte.“

„A jaký tedy jste hlupák?“

„Jsem člověk, který nemění názory jako košile.“

Spor se vyostřil. Doktor Holborne usoudil, že je nejvyšší čas zasáhnout.

„Možná bychom si měli udělat přestávku a pokračovat v četbě později. Je na čase dát si čaj.“

Sotva notář svou větu dořekl, už se ozvalo zaklepání na dveře. „Vstupte!“ přikázal Holborne.

Slavnostně jako královský komoří vešel majordomus a za ním vklouzla do místnosti komorná, ruce plné šálků. „Dáte si čaj, pánové?“

„Ano! Nemohl jste přijít ve vhodnější chvíli!“

Sherlock Holmes opět všechno předvídal. V tomto případě to připomínalo nejlepší londýnskou čajovnu, včetně dokonalého personálu.

Lestrade snědl pár sušenek, ale myšlenkovou nit ze zřetele nepustil.

„Jsem tedy jediný, kdo si myslí, že tomu vyprávění chybí soudržnost?“

Pohledem se ptal Mycrofta Holmese. Ten, zabořený do křesla a s rukama položenýma na opěradle, si však uchoval svůj neochvějný

flegmatismus. Zdálo se, že sleduje situaci zpovzdálí, jako kdyby se ho nic z toho netýkalo.

„Neřeknete nám svůj názor, pane Holmesi? Proč mlčíte?“

Tvář Mycrofta Holmese zůstala neproniknutelná.

„Protože si chci vychutnat ten čaj. Napijte se, příteli, nebo vám vystydne.“

Když policista viděl, že se mu žádné podpory nedostane, otočil se ke mně.

„Přiznejte, doktore Watsone, že to všechno není příliš seriózní, hlavně když víme, jak ty případy skončí.“

„A co když je váš závěr jen jedno velké nedorozumění?“

Lestrade se nuceně zasmál a poprskal své okolí drobky sušenek.

„Tak to je nejlepší, doktore Watsone! Chcete přepsat historii?“

Protože nikdo jiný se nesmál, policista si nakonec uvědomil, že je směšný, a ponořil nos do šálku s čajem.

Svačina byla u konce. Venku prohrávaly poslední záblesky dne svůj pravidelný souboj s armádami temnot. Rudé stužky soumraku se na konci své vlády táhly po nebi. Fasády domů se koupaly ve zvláštním světle, které jim dodávalo poněkud fantastický vzhled.

Majordomus vzal pohrabáč a probudil oheň, jen tak dřímající v krbu. Pak zatáhl záclony a v místnosti okamžitě zavládla ponurá atmosféra. V rozích pracovny se krčily stíny, probouzející ty nejhorší obavy. Jakmile dosáhly až k mému křeslu, můj pohled padl na obrazy visící na stěnách. Když jsem sem přišel, připadaly mi tyto rytiny matné a bez života. Ale teď jako by ožily zlatohnědými odlesky, které je obdařily chorobnou a takřka hrůznou krásou. Ostatně, copak nezobrazovaly město, jež bylo jevištěm těchto příšerných zločinů?

Komorná posbírala tácy, na nichž ležely zbytky naší svačiny, a pak se vytratila jako mlčenlivý stín.

Doktor Holborne se vrátil k psacímu stolu.

Lestrade se zavrtal do křesla, tváře se přitom nadmíru mrzutě.

Notář si opět nasadil skřípec na nos, odkašlal si a začal číst následující kapitolu.

Paměť se někdy podobá napůl zapomenutému snu.

Můj kolega a přítel London Cayle mě varoval: tahle koňská dávka léku mě vyléčí za několik dnů, ale její vedlejší účinky mohou být poněkud divoké. Byly.

Třásl jsem se horečkou od hlavy až k patě, ale nechtěl jsem v Baker Street zůstat sám. Potřeboval jsem vědět, pochopit. Rozhodl jsem, že navzdory únavě půjdu se svým přítelem.

Všechno začalo anonymním dopisem, adresovaným Sherlocku Holmesovi. Bylo v něm popsáno místo vraždy, údajně strašidelný dům, ztracený na konci East Endu, stojící na rozhraní mezi městem a venkovem.

Pak se všechno odehrálo hrozně rychle. Skočili jsme do prvního fiakru, který přijel. Brzy jsem upadl napůl do spánku, napůl do bezvědomí. Fiakr se na okamžik zastavil. Otevřel jsem oči. Holmes zmizel. Znovu jsem usnul. Probudilo mě prásknutí bičem. Holmes opět seděl naproti mně. Znovu jsme se rozjeli a vůz se kymácel jako nikdy předtím. Pod jeho koly vystřídala londýnskou dlažbu kamenitá cesta. Během celé cesty jsem se probouzel a zase usínal a můj duch se potácel mezi snem a realitou.

Když se náš povoz konečně zastavil, všiml jsem si, že nějaký další fiakr jel za námi. Vystoupili z něj Lestrade a Hazelwood a přiběhli k nám.

Noc se zmítala v poryvech větru. Její děsivý dech jako by byl předzvěstí nějakého bezprostředního nebezpečí. Mrzlo a vítr byl nepříjemně ostrý. Na nebi se nad tímto koncem světa houfovaly černé mraky. O čelo se mi rozprskly tři velké kapky deště, jako nějaké božské varování.

Náhle tmu roztrhl intenzivní a chvějící se oslepující záblesk. Na okamžik se z temnoty vynořila pochmurná a pustá krajina. Místo jako by vzešlo z úsvitu dějin. Uchovalo si nejprazákladnější děs a panickou

hrůzu, kterou se lidstvu navzdory největšímu úsilí dodnes nepodařilo zcela zahnat. Vzápětí následoval nečekaně silný úder hromu. Připomínal chraplavý a hrobový hlas, jako kdyby sám ďábel vyplivl na ubohé lidstvo svou nenávist. Bouře řvala ve větvích vysokých stromů, jež se jí vzpouzely se zuřivým odporem. Měl jsem sotva čas zahlédnout svého přítele, který ukázal na zchátralý a strašidelný malý dům stojící na rozbahněném pahorku.

„Támhle!“ vykřikl. „Utíkejme!“

Jeho výkřik přehlušilo prasknutí hromu. Doběhli jsme k domu, který se otrásal pod strašlivými poryvy větru.

Blesk osvětlil velmi ostrým a takřka až nereálným světlem místnost, do níž jsme právě vpadli. Do očí se mi na zlomek vteřiny otiskla neobvyklá scéna, kterou jsem však nedokázal rozeznat. Můj zrak se vzápětí utopil v temnotách. Někde v patře se otevřelo okno a ozval se třesk rozbitého skla a lámajícího se dřeva. Každý centimetr našeho úkrytu teď vibroval pod neustálými útoky rozběsněných živlů. Průtrž mračen bičovala dům, jako kdyby jej chtěla za něco potrestat. Měl jsem pocit, že se potácím na potápějící se loďce.

Místnost strnula v druhém, a tentokrát delším oslepujícím záblesku. Uprostřed ní visel muž pověšený za zápěstí, s rukama zvednutýma nad hlavou. Smrt mu vyryla do obličeje výraz posledního utrpení. Jeho vytřeštěné oči svědčily o síle bolesti, již byl vystaven. Na kotnících mu visela velká olověná závaží, způsobující, že tělo vypadalo nepřirozeně dlouhé. Něco měl připevněné i na břiše.

Třetí blesk opět ozářil scénu. Všichni změnili svá místa. Hazelwood vzpínal paže k nebi. Holmes stál těsně vedle těla a zkoumal je silnou lupou. I já jsem se přiblížil pověšenci, aniž jsem si to uvědomil. Stěny místnosti byly popsány podivnými nápisy, připomínajícími klínové písmo.

Po několika minutách v dálce dozněl hrom a přestalo se blýskat. Mraky se rozplynuly. Kalné měsíční světlo ozářilo pekelné divadlo. Ted' jsem si mohl scénu prohlédnout ve vší její hrůze. Nešťastník měl koženými pásy k břichu připevněnou klec, jaká se používá na chov malých hlodavců. V části klece, jež byla v kontaktu s tělem, zela kulatá díra, velká jako pěst.

Holmes obcházel viselce a prohlížel si díru lupou.

„Tahle poprava je dílem šílence.“

Lestrade zjevně zpanikařil.

„K čemu... k čemu sloužilo tohle zařízení?“

Holmes ukázal prstem nad mrtvolu.

„Muž byl pověšen za zápěstí, což dokazuje, že vrah ho nechtěl zabít hned. Vidíte ta závaží? Náš viselec se nemohl ani pohnout, natož osvobodit.“

Holmes uvolnil klec a otočil tělo. Spatřili jsme příšerný otvor v zádech mrtvého, těsně nad ledvinami, jenž vedl celým tělem. Holmes se k němu sklonil s lupou a konečky prstů z něj vytáhl jakousi mazlavou černou šňůrku. O několik vteřin později držel za ocas slizkou, zakrvácenou krysu.

„V kleci byly vyhladovělé krysy. Měly odtamtud jenom jeden jediný východ. Musely prohryzat břicho tohoto nešťastníka a udělat v jeho těle díru, aby mohly uprchnout. Některým se nepodařilo tělem projít a zůstaly uvězněné v jeho útrokách, v nichž se pokoušely vybudovat si obvyklé chodby, jako nějácí ženisté.“

Přiložil jsem si ruku k ústům a zoufale se snažil, abych se nepozvracel. Ve spáncích mi bušilo. Celý jsem se třásl a nevěděl, je-li to zimou, hrůzou nebo horečkou. Chtěl jsem odejít, ale nedokázal jsem najít dveře. Místnost nebyla dostatečně osvětlená. V tu chvíli jsem pochopil smysl nápisů, pokrývajících stěny. Jednalo se o řadu rudých obrácených křížů. Satanovo znamení bylo všude, ať se můj pohled obrátil kamkoliv. Ucítil jsem krutý a nelidský děs. Zůstal jsem bez pohnutí stát před tímto divadlem, jako otrávený v sarkofágu strachu.

Pokračování se v mém vykojeném mozku smísilo s podivným scénářem. Myslím, že jsem ležel na lavici ve fiakru a kdosi mě přikryl teplým kabátem. Druhý fiakr odjel a pravděpodobně s sebou odvážel Lestrada a Hazelwooda.

Slyšel jsem, jak Holmes opakuje jako zaříkávání:

„Allakabal, Silkini a Mordora!“

Tato znepokojivá, strašlivá a tajemná slova ještě dlouho rezonovala v mé mysli. Celé mé tělo se otřásalo v zimnici, již nic nedokázalo zastavit. Nakonec jsem se ponořil do ledových temnot obydlených ohavnými bytostmi, které na mě hleděly s výčitkami a obavami.

Zavalil mě bezedný smutek. Cítil jsem se sám a naprosto bezbranný vůči silám zla.

Když jsem se probudil, doma v posteli, právě se stmívalo. Pochopil jsem, že jsem celý den strávil v deliriu a že horečka opadla teprve ke konci dne. Vstal jsem a potácivě došel do salonu. Hlava se mi točila, jako bych byl opilý.

„Allakabal, Silkini a Mordora.“ Holmes vyslovoval tato podivná slova zprostřed pekla jako nějaké ďábelské zaříkávání. Co mohou znamenat? Zněla jako nějaká magická formule, kterou vyrazí černokněžník, aby vyvolal ducha nebo zahnal osud. Nebo aby složil přísahu... Pekelnou přísahu?

Mohl jsem se odvážit a zeptat se Holmese? Rozhodl jsem se jít na to takticky. Vrhnu mu do tváře tuhle formunku, překvapím jej a počkám si na jeho reakci. A uvidíme, co se stane.

„Allakabal, Silkini a Mordora!“

Holmes nepohnul ani brvou.

„Holmesi! Řekl jsem: Allakabal, Silkini a Mordora!“

Nakonec otevřel oči a poněkud nevraživě na mě pohlédl.

Upřeně jsem na něj hleděl a znovu jsem ta tři slova zopakoval, pečlivě odděluje jednotlivé slabiky:

„Alla-ka-bal, Sil-ki-ni a Mor-do-ra!“

Holmes vstal a pomalu zamířil do svého pokoje.

„Myslím, že byste si měl jít raději lehnout.“

Zůstal jsem chvíli sedět u krbu s těmi tajemnými slovy „Allakabal, Silkini a Mordora“ v hlavě. Vymyslel jsem si je snad? Byl jsem ve stavu, kdy jsem mohl rozumět tomu, co Holmes říkal? Klidně mohl říkat třeba: „Do Baker Street. Tady už nemáme co dělat!“ nebo „Pojedme na pláž, ať žije piknik u moře...“ I tahle věta by mi připadala nepravděpodobná, vzhledem k roční době a kontextu.

Holmes měl pravdu, potřeboval jsem hlavně odpočinek. Vrátil jsem se do postele a znovu jsem se ponořil do snů plných mágů, podivných čarodějů a vražedných krys.

Horečka mi konečně klesla a já se cítil o něco líp. Případ pověšence pokračoval. Nikdo neznal nešťastníkovu totožnost. Těch několik málo lidí, kteří se uvolili policistům odpovídat, tvrdilo, že dům byl opuštěný. Lestrade všechny informace žárlivě tajil, takže hrozilo, že případ definitivně pohřbí.

Od naší návštěvy u Crowleyho uplynuly tři dny. Nadešla chvíle se tam vrátit, jak jsme byli dohodnuti, abychom se seznámili s jeho ženou a s jejími „výjimečnými schopnostmi“.

Crowley nás přijal jako staré přátele. Zdvořile nám nabídl čaj. Nepřipadal mi již tak odtazitý. Tón rozhovoru byl mnohem uvolněnější než při naší první návštěvě. Začal se bavit o banalitách, o tom, jak dlouho trvá zima, o neustálé mlze, která začala být už opravdu neodbytná, a o tom, že jaro ne a ne začít. Konverzace se pomalu stočila na meteorologické předpovědi a já jsem velmi brzy začal mít dojem, že se náš hostitel pouze snaží zabít čas. Snažil se snad jako had zhyponotizovat svou kořist?

Tentokrát jsem se nehodlal nechat ukolébat tímto výtečným řečníkem a odbočkami jeho dlouhého monologu, týkajícího se vlivu uhelného prachu na plíce občanů města. Rozhodl jsem se jít rovnou k věci.

„Neměli jsme se dnes setkat s vaší paní?“

Crowley náhle strnul.

„Uvidíte ji za chvíli, až nabude vědomí.“

„Vědomí?“

Náš hostitel se tvářil, jako by mou otázku neslyšel. „Chtěl jsem si s vámi nejprve promluvit o jisté delikátní záležitosti.“

Jakou historku se na nás chystal vytáhnout? Doufal jsem, že aspoň znova nezačne učeně rozprávět o hrůzách londýnského ovzduší.

„To, co uvidíte a uslyšíte, není běžné. Spousta lidí se s tím jen těžko vyrovnává. Ti největší hlupáci se urážejí a podávají tak důkaz o

své neuvěřitelné omezenosti. Ale když budete trpěliví, jsem přesvědčen, že Rose nám dá odpověď na některé otázky.“

Připadalo mi, že tento úvod nás měl jen duševně připravit na to, abychom spolkli jeho povídačky. Ať to byl had nebo ne, ten člověk mě popuzoval a já ztrácel trpělivost.

„Přejdeme k faktům. O co se jedná?“

„O fyzické rozdvojení.“

„Prosím?“

„O fyzické rozdvojení! Spočívá v tom, že necháme duši, aby na jistý čas opustila tělo. Až se vrátí do své tělesné schránky, může svědčit a přinést důkazy o tom, co viděla, slyšela a dělala.“

Byl jsem připraven na všechno, kromě něčeho takového.

„Nepřišli jsme sem poslouchat takové hlouposti!“ vykřikl jsem.

Holmes a Crowley si vyměnili rychlý pohled, v němž, jak se mi zdálo, jsem rozeznal jistou shovívavost. K mému velkému úžasu můj přítel vyběhl gestem ruky našeho hostitele, aby pokračoval ve svém výkladu.

„Rozdvojení je naprosto reálný fenomén. Nikdy jste neslyšel o autoskopii, doktore Watsone?“ začal znovu Crowley.

„Auto co?“

„Autoskopie. Je to fenomén, jenž spočívá v tom, že můžete vidět svého dvojníka, to znamená sám sebe, chcete-li.“

„Myslím, že tuhle autoskopii praktikují pokaždé, když se dívám do zrcadla.“

„Nejedná se o odraz, ale o nezávislou, autonomní a naprosto reálnou entitu. K autoskopii dochází takto: člověk má najednou ve spánku pocit, že se vznese do vzduchu a pozoruje svoje vlastní tělo. To je projev autoskopického rozdvojení.“

Zdálo se, že Holmese Crowleyho vysvětlování mimořádně zajímá.

„Skutečně. Já sám jsem tento pocit zažil. Ale ačkoliv to byl velmi silný zážitek, myslel jsem si, že je to jen sen. Jako když se vám zdá, že létáte nebo padáte.“

„To, co jste cítil, nebyl sen, ale fyzická aktiva, k níž opravdu došlo. Rozdvojení patří mezi schopnosti, které člověk v průběhu staletí ztratil.“

Crowley zamířil ke své impozantní knihovně a bez nejmenšího

zaváhání z ní vytáhl několik svazků, které vybral. Pak se vrátil ke stolu a knihy postupně pokládal před nás.

„Tohle je *Démonomanie* Jeana Bodina z roku 1576. A tohle *Magia Naturalis Libri*. Obě tyto knihy popisují stejná fakta. Některé kataleptické stavy nebo komata mohou být vyvolány nemocí nebo spánkem. Umožňují Dvojníkovi opustit tělo a po libosti se toulat. V takovou chvíli se Dvojník řídí buď sám sebou, nebo nějakým požadavkem. Kdokoliv, kdo má dostatek vědeckých vědomostí, může prostřednictvím tohoto Dvojníka ovlivňovat živoucí hmotu. Věčnost a trvalost víry jsou ve Dvojníkovi totožné. Posbíral jsem několik stovek svědectví, jež jsem našel ve staré i moderní literatuře. Poskytnu vám je, abyste se s nimi mohli seznámit a sami je posoudit. Všechna tato svědectví nemají nic společného s vírou nebo přesvědčením svých autorů. Pouze jejich interpretace se mění. To, co u křesťanských vizionářů označujeme boží vůlí, je v případě kouzelníků a alchymistů plodem vědeckého zkoumání. Každopádně, podmínka *sine qua non* cesty mimo svět je vlastně komatem těla. Pohanské a křesťanské tradice mají stejný zdroj a všechny svým způsobem vysvětlují historii Zdvojení.“

„Pokud to, co říkáte, je pravda,“ shrnul to Holmes, „každý z nás je schopen se... zdvojit“

„Přesně tak. Ale člověk se během staletí uzavřel do jeskyně pragmatismu a vědy. Zapomněl na skutečný svět, z něhož zná už jen nepatrné drobty. Dnes už málo lidí ví, že mají své druhé já. Pouze několik málo zasvěcenců ovládá techniku, umožňující osvobodit svou vůli. Někteří lidé jsou samozřejmě předurčení k takovému daru. Ostatní jej mohou dosáhnout jen prostřednictvím alkoholu nebo drog.“

Byl jsem překvapen, že se můj přítel o takové hlouposti zajímá. Pokud šlo o mě, Crowley mě nepřesvědčil.

„Všechno to je čirá fantazie a také příliš iracionální!“

„To, co se může zdát dnes iracionální, může být zítra docela racionální, doktore Watsons.“

Zvedl jsem oči ke stropu.

Crowleyova tvář se křečovitě stáhla ve výrazu naprosté vážnosti.

„Dnes dokážeme vysvětlit fenomény, které byly kdysi nepochopitelné. Příklady je spousta. V antice přisuzovali Řekové duši

některým minerálům, protože z nich mohli získávat další. Dnes fyzikální zákony magnetismu nikoho nepřekvapují. Ve středověku byl sebemenší epileptický záchvat považován za projev ďábelských sil. Nejen že vědci těmto jevům nerozuměli, ale bojovali proti nim s nenávisí a násilím, jež plodily strach. A to se tu nezmiňuji o obvinění z heretismu, vzneseném proti Galileovi...”

„Vaše poznámky jsou správné,“ souhlasil Holmes. „Ale pokud jde o mě, dávám přednost přesné analýze faktů.“

„Já také,“ řekl Crowley. „Ale existují fakta, jež se ještě dnes dají jen obtížně vysvětlit vědeckou cestou. Všichni jsme vězni našeho století, karteziánství a získaných i předpokládaných myšlenek. A vědci, víc než kdokoli jiný, se pořád staví odmítavě k novým objevům, jež by mohly otrást oprávněností jejich znalostí a názorů.“

Holmes přisvědčil. Bylo zřejmé, že Crowleyova slova našla odezvu v jeho vlastních zkušenostech. Copak řada vědců a církevních hodnostářů jej nepovažovala za kacíře a obrazoborce?

Ale pokud Holmes propadl kouzlu této zvláštní osobnosti, v mém případě to tak docela neplatilo.

„Jestliže tomu dobře rozumím,“ řekl jsem ironickým tónem, „každý člověk má schopnost se zdvojit, k čemuž může dojít v kataleptickém stavu, vyvolaném účinkem drog nebo vysokou horečkou, je to tak?“

„Přesně tak.“

„Toto zdvojení, nebo Dvojník, chcete-li, se může pohybovat dle své vůle, nebo sloužit někomu, kdo mu přikáže, co má dělat.“

„Naprosto přesně.“

„Takže podle vás by mohl vrah, který se nechá uspat, vykonat zločiny částí své osobnosti, ovládané svým ‚dvojníkem‘. Nebo něco vtom smyslu...”

„Ano. Ale podle vašeho ironického tónu soudím, že mi nevěříte, doktore Watsons. Je mnohem snazší zařadit tyto úvahy mezi sny a fantastické představy, než aby člověk připustil, že to může otrást jeho vírou, že?“

„Já bych vám rád uvěřil, Crowley. Dejte nám hmatatelný a věrohodný důkaz vašich tvrzení a já budu vašim prvním přívržencem.“

„Proto jsem vás dnes pozval. Račte mě následovat, pánové. Rose je teď už jistě vzhůru.“

Crowley nás vedl do podzemí svého domu. Sestoupili jsme dolů po úzkém točitém a špatně osvětleném schodišti, pak jsme přešli přes dvě tmavé místnosti a ocitli se ve velkém klenutém sálu, osvětleném dvěma pochodněmi upevněnými na zdi. Z jejich nepříjemného syčení mi naskakovala husí kůže.

Podél stěn místnosti stálo seřazeno do čtverce mlčky asi dvacet lidí. Byli oblečení do dlouhých černých hábitů, hlavy ukryté pod širokými kápěmi a v rukou drželi černé svíce. Z místa, kde jsme stáli, nebylo vidět, co se nachází ve středu mezi nimi.

Crowley položil prst na ústa a naznačil nám, abychom všechno pozorovali v naprostém tichu. V místnosti vládlo zvláštní napětí, jako by tam mělo dojít k něčemu mimořádnému. Pomalu se mě začalo zmocňovat neblahé tušení.

Připojili jsme se ke skupině. Teprve pak jsem spatřil ženu, ležící se zavřenýma očima na mramorové desce uprostřed. Páteří mi projelo mrazení a šok byl tak velký, že jsem nedokázal zadržet hlasité „Och!“ úžasu. Okamžitě se ozvalo kolektivní „Pst!“ Žena, ležící na tomto kamenném loži, přesně odpovídala tomu, jak nám Reginald Foster popsal svou famózní ženu v černém. Mrtvolná bledost jejího obličeje se odrážela od jejích černých šatů. Pod očima měla hluboké kruhy, prozrazující obrovskou únavu. Celá její bytost jako by se roztékala. Připomínala svíčku, pohlcovanou ohněm.

Crowley k nám přistoupil.

„To je Rose, moje žena. Už několik hodin je se v kataleptickém stavu. Právě podstupuje pokus rozdvojení pod dohledem některých našich přívrženců.“

Jeho tvář se náhle proměnila. Zračily se v ní jasné obavy.

„Co se děje?“ zeptal se Holmes.

„Já... já to nechápu. Měla svou pout' ukončit už před hodinou.“

Holmes přistoupil k tělu ženy v černém a pokrčil obočí. Na Crowleyho čele se navzdory chladu, jenž tu panoval, třpytily kapičky potu. Jako kdyby se chtěl ujistit, řekl:

„Mělo by k tomu dojít každou chvíli. Je to jen trochu delší, než obvykle. Měla by se vrátit. Vždycky se vrátila. Pak nám řekne, co

viděla a dělala.“

„Už nám neřekne nic,“ řekl Holmes. „Ta nešťastnice je mrtvá.“

Nějaký muž sebou trhl a otočil se k nám:

„Cože? Co to říkáte? Rose je mrtvá?“

Když jsem ve svitu svíčky spatřil jeho tvář, zachvěl jsem se. V duhovce jeho očí zářila žlutá zrníčka. Jeho kůže nebyla lidská. Na krátký okamžik jsem měl pocit, že hledím do tváře vlkovi. Pak muž svíci odtáhl a jeho tvář zmizela ve tmě pod kápí. Neviditelná ruka mi sevřela žaludek. Události rychle spěly kupředu. To, co před chvílí bylo jen neurčitým mumláním, se teď proměnilo v děsivý hukot.

Holmes popadl Crowleyho za paži a stiskl mu ji.

„Zapřísahám vás, nechte Watsona, aby tu nešťastnici vyšetřil!“

Crowley zbledl a vrhl na svou ženu vyděšený pohled, jako kdyby si právě uvědomil hrůzu všeho, co se stalo. Po dlouhých vteřinách váhání nám nakonec dal souhlas nepatrným pokývnutím hlavy.

Nějaký muž v kápí se mi pokusil zastoupit cestu.

„Nedělejte to, nešťastníku! Jediný fyzický kontakt by ji mohl zabít! Její duše se nebude moct vrátit do těla a navěky se bude muset toulat.“

„Hlouposti! Nechte mě projít!“ vykřikl jsem.

Po krátké strkanici jsem se konečně dostal k tělu. Při kontaktu s napjatou a ledovou kůží jsem se zachvěl.

„Vzhledem k mrtvolné ztuhlosti,“ řekl jsem, „si myslím, že tato žena je mrtvá už nejméně tři hodiny.“

Moje slova vyvolala nepopsatelnou paniku. Crowleyovi přívrženci odhodili svíce a všechny tretky na zem a co nejrychleji zamířili ke dveřím. Shromáždění se rozlétlo jako hejno vrabců. Crowley ustoupil do rohu velkého sálu a tam se schoulil jako dítě, s ohnutými zády a s hlavou sevřenou v dlaních položenou na kolena.

Ohlédl jsem se a zjistil, že jsem v pochmurném sklepě zůstal sám s Crowleym a mrtvolou jeho ženy. Dokonce i Holmes zmizel.

S obtížemi se mi podařilo postavit pána domu na nohy. K mým posilujícím slovům zůstal netečný. Už byl jen stínem sebe sama. Odvedl jsem jej do jeho pokoje a uložil do postele. Ve tváři měl docela nepřítčný výraz. Zdálo se, že není schopen navázat kontakt s realitou.

Potom jsem se musel postarat o zesnulou. Po několika hodinách se

mi nakonec podařilo sehnat márnici, která poslala jednoho ze svých zaměstnanců. Muž zabalil tělo paní Crowleyové do bílého rubáše a na zádech je odnesl.

Domů jsem se vrátil uprostřed noci, znavený po tak namáhavém dnu. Našel jsem Holmesa pohodlně usazeného u krbu a kouřícího dýmku.

„Ach, Watson! Konečně jste tady! Kde jste byl celý ten čas?“

„Holmesi! To bych se měl ptát spíš já.“

„Jaké jsou vaše závěry, co se týče paní Crowleyové?“

„Moje...? Tak tedy, podle mě zemřela na infarkt. Její fyzický stav byl žalostný. Musela nerozumně užívat velké dávky drogy, aby se dostala do transu a mohla tak podstupovat ty svoje nebezpečné pokusy. Následkem těchto praktik měla velmi křehké zdraví.“

Usadil jsem se do svého křesla a ohřál si ruce nad ohněm, praskajícím v krbu.

„Ale kde jste byl vy, Holmesi? Nechal jste mě tam bez jediného slova vysvětlení.“

„V tu chvíli na to nebyl čas. Běžel jsem za Samuelem Boctonem, ředitelem časopisu *Fantastica*. Nevšiml jste si jeho přítomnosti?“

„Na zlomek vteřiny jsem si myslel, že je to on. Ale všechno se odehrálo příliš rychle. Podařilo se vám ho vyslechnout?“

„Ano. Řekl mi, že je členem Stříbrné hvězdy od jejího založení. Potkával se tam se slavnými umělci a spisovateli, jako je třeba Bram Stoker.“

„Autor *Dráculy*?“

„Ano. Bocton tvrdí, že si s těmi lidmi skvěle rozumí. Své členství ve Stříbrné hvězdě považuje za společenské uznání.“

„Nic takového nám neřekl, když jsme jej navštívili.“

„Proč by nám to měl říkat? Ale vzpomeňte si na jeho slova. Má podobně pomýlené názory jako Crowley. Oba oslavují kult individuální osobnosti. Vzpomeňte si na Crowleyho krédo: ‚Dělej to, co se ti líbí.‘“

Na návštěvu u Boctona jsem si vzpomínal docela přesně. Neviděl jsem, v čem by se Crowley a jeho přívrženci lišili od těch, které pranýřují. Copak oni rovněž v rámci své doktríny nehlásají jen

egoismus a cynismus?

Holmes na chvíli zmlkl a znovu si zapálil dýmku.

Natáhl jsem nohy k ohni. V poslední době mě opět bolelo pravé koleno.*

Když jsem se dostatečně ohřál, pokračoval jsem ve svých úvahách.

Pomalu se začalo rýsovat spojení mezi jednotlivými osobnostmi. Samuel Bocton a Reginald Foster spolupracovali v rámci časopisu *Fantastica*. Foster a Hazelwood společně usilovali o odhalení tajemné zločinecké sítě. Crowley a Bocton byli dlouhodobí přátelé. Co se týče tria Houdini, všichni se o tento případ zajímali až příliš. Zůstával jeden podivný článek...

„Ptám se ještě jednou. Co má s tímto případem společného váš bratr Mycroft?“

Na tváři mého přítele se objevil výraz naprostého překvapení.

„Mycroft? Pracuje s Hazelwoodem! Ale to víme už dávno. Je evidentní, že s touto historií nemá můj bratr společného vůbec nic.“

Bylo to skutečné tak?

---

* Památka na Watsonovo zranění z bitvy u Maiwandu 27. července 1880 za tzv. druhé afghánské války.

Soudní lékař potvrdil mou diagnózu: infarkt jako následek požití velkého množství drog. Rose Crowleyová až příliš často koketovala se smrtí a nakonec upadla do jejích spárů.

Několikrát jsme Crowleyho navštívili. Jeho psychický stav byl kritický. Z pyšného a arogantního muže, jakého jsme znali, nezbylo nic. Nedokázal se vyrovnat se smrtí své ženy. Celé dny bral drogy, protože byl přesvědčen, že mu to umožní komunikaci se zemřelou.

Občas pronášel naprosto nesrozumitelné projevy. Ale pro něj možná tak nesrozumitelné nebyly. Stále jsme nevěděli, čeho chtěl docílit při té obskurní seanci zdvojení, jež stála jeho ženu život.

Ten den se Holmes rozhodl, že Crowleyho navštívíme znovu. Pořád ještě doufal, že od něj získáme nějaké rozumné informace. Požádal mě, abych šel s ním a abych mu řekl svůj názor na Crowleyho zdravotní stav.

Našli jsme jej v posteli. Byl zesláblý a jeho pohled se ztrácel v mlhách. Nespál, ale zdálo se, že jeho duch se toulá v nějakém jiném světě. Jeho tvář byla mrtvolně bledá. Sebemenší gesto jej zjevně stálo spoustu sil. Holmes na něj promluvil s účastí, jakou jsem u něj neznal.

„Jak se dnes cítíte?“

„Lépe, díky. Hodně jsem pracoval. Zahlédl jsem strašlivou pravdu.“

Crowley byl zesláblý, to jisté, ale určité nyní nebyl pod vlivem drog. Holmes to poznal a pokusil se toho využít, aby jej vyslechl.

„Je mi líto, že se musím vracet k těm bolestným událostem, ale v rámci vyšetřování to udělat musím.“

„Slíbil jsem vám svou pomoc a slovo dodržím.“

Můj přítel zvolil uvážlivý a klidný tón, vzbuzující důvěru.

„Co jsme se měli dozvědět od vaší paní?“

„Problém je, že já sám to nevím. Pověřil jsem ji zvláštním úkolem, který měla při rozdvojení splnit.“

„Jaký to byl úkol?“

„Najít vraha, samozřejmě.“

Holmes na mě vrhl spiklenecký pohled.

„Ano, samozřejmě.“

Crowley pokračoval v přesvědčení, že našel spřízněnou duši. „Definitivně by nás to zbavilo podezření. Ale moje pokusy spojit se s Rose selhaly.“

Vytřeštil jsem oči. „Spojit? Ale vždyť je mrtvá!“

Holmes na mě vrhl nesouhlasný pohled. Crowley pokračoval, aniž mi věnoval pozornost:

„Pro nás zasvěcené je to maličkost. Spiritismus praktikují odjakživa. V podstatě mi nečiní žádné těžkosti komunikovat s dušemi zesnulých. Je to téměř formalita.“

Chystal jsem se na další námitku, ale Holmes mi téměř dupl na nohu.

„Já vím,“ řekl jsem s bolestným úšklebkem.

Jediná věc, kterou jsem věděl, byla, že ztrácíme čas, když posloucháme morbidní delirium toho dlouhodobého narkomana.

„Ale tentokrát se vám spojení nepodařilo?“ řekl Holmes, jako kdyby to jinak bylo něco naprosto přirozeného.

„Ano. Proto jsem přesvědčen, že se Rose nechala chytit do pastí.“

Holmes se k němu naklonil. „Do pastí?“

„Mluvím samozřejmě o jejím Dvojníkovi.“

„Samozřejmě,“ opakoval jsem jako ozvěna.

„Její Dvojník se nemohl vrátit do tělesné schránky mé ženy. To znamená, že je někde uvězněn nebo odsouzen navěky bloudit mezi světem živých a mrtvých.“

Crowley měl skutečně zvláštní koncepci smrti. A zdálo se, že se Holmes vážně zajímá o jeho teorie. Což mě překvapovalo ještě víc.

„Dnes jsem získal jistotu,“ dodal Crowley. „Rose objevila něco důležitého. Někdo jí brání mluvit a vrátit se do světa živých. Musím ji vysvobodit.“

Crowley se zvedl. Měl nepřítelny pohled a chvíli se potácel. Holmes jej chytil za loket.

„Jak to chcete udělat?“

„Nachystám našemu nepříteli léčku.“

Crowley nejistým krokem zamířil ke své obrovské knihovně. Vytáhl z ní velkou knihu, mnohem novější než ostatní, mezi jejímiž stránkami čněla spousta záložek. Položil ji před nás na stůl. Spatřil jsem titul ve stejném okamžiku, jako můj přítel: *Historie tajných sekt*, autor Cornelius Hazelwood.

„Jak jste k té knize přišel?“

„Jistý nakladatel, můj přítel Samuel Bocton, mi ji sehnal ‚v předpremiéře‘. Na knižních pultech by se měla objevit za několik dnů.“

Holmes na mě spiklenecky mrkl. Toto spontánní doznání potvrzovalo, že se Crowley a Bocton znají opravdu velmi dobře.

„Zajímáte se o to, co Hazelwood tvrdí?“ odvážil jsem se zeptat.

„Jsem k tomu přinucen. Jestliže se chci bránit, musím vědět, z čeho mě obviňuje.“

Crowleyho tvář náhle ztvrdla a objevil se na ní výraz trpkosti a pohrdání.

„Tahle kniha je obrovský podfuk. Obsahuje ty nejhorší hlouposti a lži, jaké jsou v tomto oboru k dispozici. A to nemluvím o anachronismech, nedůslednostech a dokonce školáckých chybách...“

Pokusil jsem se udělat si v tom jasno.

„Vy tedy toto dílo považujete za neseriózní?“

„To je to nejmírnější, co o něm mohu říct. Nejenže je neseriózní, ale ještě ke všemu je to z nemalé části jen plagiát *Kladiva na čarodějnice*.“

„*Kladiva na čarodějnice*?“

„To je kniha s příšernou historií. Po dvě staletí sloužila jako učebnice inkvizitorských praktik. V roce 1486 ji napsali dva profesori teologie, Henri Institor a Jacques Sprenger, na žádost dominikánů. Dílo odhaluje existenci čarodějnictví a satanismu a vysvětluje konkrétní podmínky, za nichž mají být podezřelí vyšetřováni. Stovky tisíc domnělých heretiků byly podle této knihy mučeny a zmasakrovány. Jejich jedinou chybou často bylo pouze to, že se postavili proti oficiální doktríně katolické církve.“

„Tvrdíte, že Hazelwoodovo dílo je opsáno z tohoto... *Kladiva na čarodějnice*?“

„Z větší části ano! Zbytek náš slavný vědec opsal, odkud mohl.

Mám formální důkaz. Pojd'te se mnou.“

Crowley opět zamířil ke knihovně a vyjmul z ní nějakou kouzelnickou knihu v cárech.

„Poslechněte si tohle: ‚Většina obětí satanistických rituálů je nejprve uškrcena, pak rozsekána na kusy a končí v kotlích, v nichž čarodějníci připravují proslulou ďábelskou masť, jež musí nezbytně obsahovat něco lidského tuku. Zde uvádíme přesný recept: v měděném kotli uvaříme dítě, pak sebereme tuk, který plave na povrchu a zahustíme bujón, aby mohl být požit. Tuk smícháme s omějem, listím z topolu a sazemi a tento ďábelský přípravek pak slouží k ničení úrody, k trávení dobytka a k odesílání nepřátel na onen svět...‘ Hazelwood tyhle hlouposti přepsal slovo od slova a přisoudil tento barbarský rituál řádu Stříbrné hvězdy. Nic víc, nic méně.“

Crowley poněkud zrudl hněvem. Pomalu se mu vracela jeho svárliвість a bojovnost. Hlas mu o tón stoupl:

„Ale to všechno nemá vůbec žádný význam ve srovnání s tím, co vám ukážu teď. Tato kniha obsahuje velmi znepokojivé poselství, které definitivně obžaluje jejího autora a mně umožní dokázat, že jsem obětí ničemného spiknutí. Je čas označit skutečného viníka. Připravte se na hrozný šok.“

Jaké děsivé odhalení nám přichystal? Není pro manipulátora, jako byl on, nejlepší způsob, jak se zbavit podezření, zařídit to tak, aby se stal v očích všech obětí?

Crowley otevřel Hazelwoodovu knihu na další straně označené záložkou a ukázal prstem na malou rytinu.

„Přečtěte si tenhle text, pane Holmesi, a pozorně si prohlédněte rytinu, která jej doprovází.“

Můj přítel se sklonil nad knihou.

„V Egyptě, za dynastie faraóna Amenhotepa, existoval zvyk, že se vodám Nilu obětovala mladá panna, aby si lidé v údolí pojistili úrodný rok... Ruce oběti byly uříznuty, nabalzamovány a dány jako zvláštní oběť Sethovi, egyptskému satanovi. Tento strašlivý zvyk se obvykle připisuje pseudoegyptské sektě Stříbrná hvězda, řízené hanebným Alisterem Crowleym.“

Pak vyndal lupu a chvíli si jí prohlížel obrázek. Náhle se jeho tvář výrazně proměnila. Zvedl zmatený pohled ke Crowleymu, upustil lupu

a odvrávorál do křesla, kam se zhroutil, jako by jej někdo udeřil do hlavy.

Popadl jsem lupu a vrhl se k obrázku. To, co jsem spatřil, zdaleka překračovalo mou fantazii. Rituál, zobrazený na této kresbě, se neodehrával v Egyptě, ale v Londýně, přesně na místě, kde byla zavražděna malá Mary. Poznal jsem nábreží, koleje, po nichž jezdily vozíky na uhlí i ten slavný most, pod nímž jsme se setkali s Jackem Žebrákem.

„To není možné!“ vykřikl jsem.

Znovu jsem přiblížil lupu k obrázku. Vrah měl rysy Setha, egyptského ekvivalentu našeho d'ábla.

I já jsem obrátil svůj pohled ke Crowleymu. Ten otočil pár stránek až k další záložce. „To platí i o těch ostatních.“

„Ostatních?“ řekl jsem.

Otevřel knihu na straně, na níž se nacházel popis řeckého rituálu, pocházejícího z antiky: pohřeb pěti osob zaživa. Holmes i já jsme si jej prohlédli. Poznal jsem hřbitov a chatrč ubohého Mulligana. Kresba zachycovala i ty nejmenší detaily.

Crowley znovu otočil několik stránek.

Poznal jsem hrobku, v níž byla Jane Burningtonová naražena na obrácený kříž. Přitiskl jsem oko k lupě. V rohu kresby jsem rozeznal obscénní úšklebek d'ábla, jenž jako by se z téhle scény zvláště radoval.

Postupně jsme našli všechny vraždy.

Pak Crowley knihu zavřel, šel k posteli a klesl na ni. Byl u konce svých sil.

Čas se zavřel jako voda.

Všechny nás zdrtila tíha tohoto objevu.

Holmes hleděl do nicoty, v očích měl prázdno.

Nemohli jsme déle odkládat setkání s Hazelwoodem. Můj přítel jen obtížně skrýval napětí. Ale jeho odhodlání bylo silnější než obavy.

Ani ne za hodinu poté, co jsme odešli od Crowleyho, jsme dorazili k profesorovi.

Holmes zabušil na domovní dveře. Chladný a povýšený majordomus nám otevřel téměř okamžitě.

„Pane Holmesi a doktore Watsoně, raďte jít za mnou, pánové vás už očekávají.“

„Pánové... nás očekávají?“ řekl jsem ohromeně.

Sluha neměl čas odpovědět. Nějaký muž vysoké postavy nám kráčet v ústrety. Můj úžas dosáhl vrcholu, když jsem v něm poznal Mycrofta Holmese. Jaká mimořádná událost vytáhla tohoto medvěda z jeho brlohu?

„Sherlocku!“ zvolal bratr. „Přicházíš teprve teď?“

„Myslí mi to mnohem pomaleji než tobě, Mycrofte, to víš dobře,“ odpověděl můj přítel rádoby nedbalým tónem.

Mycroft Holmes nás zavedl do salonu. Dva muži se tam skláněli nad nějakými knihami a časopisy, rozloženými na psacím stole. Jejich rozhovor se zdál být velmi živý. Zachytil jsem z něj pár útržků.

„Kde jsou teď?“

„U knihkupců. Na knižních pultech se mají objevit zítra.“

„Katastrofa! A tisk?“

„Kampaň už byla zahájena. Noviny se právě tisknou.“

„Můžeme to ještě zastavit?“

„Ne, je příliš pozdě.“

Jakmile jsme se přiblížili, oba muži se k nám obrátili. Šli jsme od překvapení k překvapení. Poznal jsem Samuela Boctona, ředitele časopisu *Fantastica*. Ten druhý muž musel být Hazelwood.

Právě on vyskočil a rozběhl se k nám. Nevím proč, ale vždycky jsem si představoval, že jméno Cornelius Hazelwood patří starému,

hašteřivému a autoritářskému profesorovi. Muži, jenž nám šel vstříc, však nemohlo být víc než padesát. Oblečen byl se střídmou elegancí. Nebyl vyšší než já, ale musím přiznat, že byl štíhlejší. Bezpochyby provozoval nějaký sport, aby si udržel mladistvou a dynamickou postavu. Jeho ostrý pohled, skrývající se za malými brýlemi s kulatými skly v kovových obroučkách, dodával jeho tváři poněkud přísný výraz. Okamžitě jsem si uvědomil, že byl nejprve intelektuálem, než se z něj stal muž činu. Na spáncích mu vlasy již ustupovaly, což zvýrazňovalo čelo, které se zdálo být příliš velké a dosahovalo mu vysoko do nakadeřených vlasů. Jeden takřka anachronický detail přilákal mou pozornost: špičatá bradka střižená po mušketýrsku, kterou si neustále hladil.

„Pane Holmesi! Jsem rád, že jste přišel tak rychle!“

Můj přítel nedokázal skrýt své překvapení.

„Tak rychle?“

„Nebudeme se zdržovat u zbytečných slov,“ přerušil ho náš hostitel a podal mu ruku. „Uzavřeme mír. Uznávám chyby, jichž jsem se v minulosti dopustil.“

Sherlocku Holmesovi se nedostávalo slov, tak byl vyveden z míry tímto nečekaným přivítáním. Zdálo se, že Cornelius Hazelwood je velmi nervózní.

„Čas kvapí. Za každou cenu musíme zabránit katastrofě. Tento případ už nadělal velkou spoušť. Mezi lidmi začíná psychóza. Ve hře je důvěryhodnost vlády a... moje rovněž.“

„Nechcete mi to nejprve vysvětlit?“ podařilo se nakonec mému příteli ze sebe vypravit.

Mycroft Holmes mu přišel na pomoc.

„Sherlock evidentně nemá všechny informace. Potřebujeme čas, abychom mu mohli situaci vysvětlit.“

Posadili jsme se k psacímu stolu. Mycroft Holmes pokračoval: „Bylo to tak: před časem přišel jistý nezávislý novinář, Reginald Foster, za Samuelem Boctonem do redakce časopisu *Fantastica*, aby...“

Sherlock bratra zarazil pohybem ruky.

„Aby mu nabídl, že napíše článek o svém vyšetřování. Foster byl na stopě zločinecké organizaci, v níž hrála důležitou roli nějaká žena v

černém. Plánoval, že se v rámci pátrání setká s Markem Dughanem v Millbanku.“

„Ty to víš?“

Můj přítel pokrčil rameny.

„Možná mi to myslí pomaleji, ale přece jen myslí.“

„Co víš dalšího?“

„Nechal jsi jmenovat Fostera dozorcem v Millbanku. Ale Foster byl špatný vyzvědač a svou zvědavost zaplatil životem. Jak jsi mohl svěřit takový úkol amatérovi, Mycrofte?“

„Neměl jsem na výběr. Dokonce jsem se s tím Fosterem ani nemohl setkat, jinak bych mu poradil, co a jak. Profesor mi ho...“

Tomu to viditelně nebylo příjemné. Zakašlal do dlaně a několikrát si pohládl bradku.

„Nebojte se těch slov, Mycrofte,“ řekl. „Vnutil jsem vám ho. Využil jsem svůj vliv. Foster mi připadal jako člověk, který situaci zvládne. A chtěl jsem mít podíl na jeho odhalení.“

Na rtech Sherlocka Holmese se na okamžik objevil úsměv.

Hazelwood pokračoval:

„Foster bohužel selhal a jeho vrah uprchl za okolností, které už znáte. Po tomto útěku následovala série vražd.“

„To všechno už vím,“ přerušil ho můj přítel. „Ale jak jste věděli, že sem přijdu?“

„K tomu muselo nevyhnutelně dojít, protože jsi objevil ty rytiny v profesorově knize,“ řekl Mycroft Holmes. „Bylo jasné, že ho okamžitě požádáš o vysvětlení.“

Sherlock se s obviňujícím pohledem obrátil na profesora.

„Je to tak.“

Hazelwood se tvářil zkroušeně.

„Můžu to vysvětlit. Příliš jsem pospíchal. Nesnažím se najít nějakou omluvu, ale existují polehčující okolnosti. Úřady a veřejnost na mě neustále tlačily, abych publikoval nové objevy a došel k nějakým závěrům. To je cena, kterou se platí za slávu. Vy to přece musíte znát, pane Holmesi.“

Holmes neodpověděl.

Hazelwood se rozpačité usmál.

„Přiznávám, že to byla chyba, když jsem do toho zatáhl Fostera a

když jsem se vás pokoušel z případu vyloučit. Ale teď není čas na spory. Musíme spojit síly, abychom porazili neznámého a potměšilého nepřítele.“ Holmes nedočkavě řekl:

„Přejdeme k faktům. Řekněte mi, kde jste sehnal ty obskurní rytiny?“

„Koupil jsem je od Fostera. Tvrdil, že má spoustu doposud nepublikovaných informací o sektářských rituálech. Společně jsme shromáždili o tomto tématu velkou dokumentaci. Připadalo mi, že Foster je dokonale informovaný a jistý sám sebou. Proto jsem si ty informace neověřoval. Neměl jsem čas, příliš jsem spěchal...“

„To ovšem pořád náš problém nevysvětluje. Kde tedy Foster sehnal ty rytiny a komentáře k nim?“

Bocton, který až doposud mlčel, ukázal na hromadu časopisů, ležících na stole.

„V archivech *Fantastiky*.“

Holmes spojil konečky všech svých prstů a zamračil se. „Foster vám nikdy zdroje svých informací neodhalil, profesore?“

„Ne. I v tom jsem chyboval.“

„Jak to?“

„Vložil jsem mu na ramena příliš velké břímě. Věděl jsem, že potřebuje peníze, aby mohl financovat své pátrání. Udělali jsme spolu dohodu. On mi měl poskytnout senzační informace a já mu na oplátku měl vyplatit značnou částku peněz. Dal mi materiály, jež vytáhl z archivů *Fantastiky*, aby dostal slíbené peníze.“

Sherlock Holmes se obrátil k Samuelu Boctonovi.

„Pořád se vracíme k jedné a téže otázce. Kdo je původcem těch rytin a komentářů, které je doprovázejí?“

Boctonovi se ve tváři objevil škleb odhalující jeho vlčí pohled, jako by ho do ní právě udeřil nějaký světelný záblesk.

„Několik autorů. Většinu z nich neznám, protože píšou jen příležitostně. Nikdy jsem se s nimi osobně nesetkal. Komunikovali jsme spolu jen prostřednictvím dopisů. Posílali mi krátké ilustrované povídky, popisující krvavé příběhy a uvádějící na scénu okultní síly.“

„Kde brali témata k těmto povídkám?“

Bocton lehce natočil hlavu a nabídl nám pohled na svůj znepokojivý profil.

„Vůbec nevím. To je tajemství literární tvorby. Myslím, že vycházeli ze své fantazie nebo se odvolávali na fámy, šířené více méně kolektivní pamětí.“

„Máte jména a spojení na tyto autory?“

„Ne. Při stěhování jsem vyhodil velkou část svého archivu. A navíc, většina těchto autorů psala pod nabubřelými pseudonymy, takže jejich skutečná jména jsem neznal.“

„Spolupracujete ještě s některými z nich?“

„Ne.“

Pak zaváhal.

„Pokud ovšem nepoužívají jiné pseudonymy. *Fantastica* dnes otiskuje díla na pokračování, podobně jako *Strand Magazine*.“

Pro nikoho nebylo tajemstvím, že Bocton od začátku snil o tom, že překoná *Strand*, považovaný v tomto žánru za vzor.

„Kdy jste ty povídky otiskl poprvé?“

„Asi před třemi roky,“ řekl Bocton a podal Sherlocku Holmesovi jeden časopis. „Tady je první.“

Sherlock Holmes vyndal lupu a zkoumal kresbu. Jeho tvář se křečovitě stáhla.

„Tenhle obrázek připomíná...“

„Vraždu Fostera. My si to myslíme taky.“

„Sdělili jste to policii?“

„Samozřejmě. Naši nejlepší pátrači teď tuto otázku studují. Ale někteří v tom vidí jen shodu okolností, která nemá se zločiny přímé spojení.“

Prohlédl jsem si rytinu. Byla na ní skutečně zobrazena středověká pevnost. Nebylo však žádných pochyb, jednalo se o Millbank. Holmes pokračoval:

„Jak jste se dozvěděl, že některé z těchto textů převzal do své knihy profesor Hazelwood?“

„Obyčejná shoda okolností. Můj přítel Alister Crowley mě požádal, abych mu profesorovu knihu sehnal dřív, než se dostane do knihkupectví. Bylo to pro mě snadné, protože mám mezi nakladateli spoustu známých. Prolistoval jsem knihu a zjistil jsem, že některé z rytin znám. Pak jsem ji dal Alisterovi. Teprve později, když jsem prohlížel svůj archiv, jsem zjistil pravdu.“

Holmes vrhl na Boctona nevěřící pohled.

„Ale proč jste přišel sem? Hazelwood ve své knize vašeho přítele Crowleyho otevřeně obviňuje!“

„Za profesorem jsem šel proto, abych Alistera Crowleyho obhájil a abych zabránil policejnímu omylu. Alistera strašné zasáhla Rosina smrt, a nemohl by se proto obhajovat sám. Velmi dobře ho znám. Jeho myšlenky mohou leckoho šokovat, ale určitě to není vrah.“

Po tomto prohlášení následovalo dlouhé ticho. Pomyslel jsem si, že vlk a had jsou skutečně výteční spojenci.

Samuel Bocton přimhouřil oči a jeho ústa se zvlnila, jako kdyby se nám chystal sdělit rozhodující odhalení.

„*Fantastica* je týdeník,“ začal. „Uveřejňovali jsme tyto povídky po tři roky...“

Hazelwood zvažněl a pokračoval v Boctonových myšlenkách: „To představuje kolem sto padesáti ilustrovaných povídek, popisujících jeden příšerný zločin za druhým. Čeká nás obrovská práce. Musíme analyzovat každou z těchto povídek a pokusit se lokalizovat místo příštího zločinu. Jestliže vrah postupuje podle stejné logiky, musí tyto povídky popisovat další místa, kde dojde k těm nejhorším zločinům. Pokud se nám je podaří dešifrovat, možná bychom jej mohli předejít a nachystat mu past. Pokud jde o mě, budu analyzovat všechny rytiny, obsažené v mé knize...“

Profesor přerušil větu a zaváhal.

„Všechno, co se stalo, je má vina. Nikdy jsem neměl Fostera pověřovat takovým úkolem.“

„Nesu stejnou odpovědnost jako vy,“ řekl Mycroft Holmes. „Měl jsem se vám postavit a celý plán vám vymluvit. Bylo to příliš riskantní.“

Samuel Bocton sklopil zrak.

„I já částečně nesu odpovědnost. Příště budu opatrnější při výběru povídek, které otisknu a...“

Holmes napřáhl ruku.

„Dost! K čemu je dobré hledat viníka? Zlo už bylo rozpoutáno. Každý z nás nese svůj díl odpovědnosti. Ale teď se na celý případ musíme podívat z jiného úhlu.“

Profesor se k němu otočil.

„Proto jsem myslel na vás, pane Holmesi.“

„Na mě?“

„Ano. Musí existovat detaily, jež nám unikly. I ta nejmenší indicie může v takovém případě sehrát svou roli.“

Vyšetřování tedy nabralo naprosto nečekaný směr. Sherlock Holmes přišel za Hazelwoodem žádat vysvětlení a teď jej profesor žádal o pomoc. Sherlocka Holmese potřebovali ti, kteří jej zpočátku drželi stranou. Bylo to nepochopitelné.

Ticho se dalo krájet. Bocton vrhl na Hazelwooda vyděšený pohled. Profesor odvrátil oči a nervózně si hladil bradku.

Místnost zvolna zaplnil neklid.

Náhle jsem měl neurčitý, ale zřetelný pocit, že jeden z nás ví víc, než říká. Byl snad vrah u tohoto stolu?

Někdo třikrát zaklepal na dveře salonu. Holmes odložil noviny. „Pojďte přece dál, paní Hudsonová!“

Už dávno nastala noc. Podíval jsem se na hodiny: půl dvanácté. Naše domácí vsunula hlavu do pootevřených dveří. „Promiňte, že vás obtěžuji v takovou pozdní hodinu, ale myslela jsem, že by to mohlo být důležité...“

„Co se stalo?“

„Právě jsem dokončila v přízemí nějaké domácí práce, když tu jsem zaslechla od domovních dveří jakýsi podezřelý zvuk. Rozběhla jsem se tam a viděla, že někdo strčil pod dveře tenhle papír.“

Podala Holmesovi list papíru, složený na čtyřikrát. „Než jsem stačila otevřít dveře, náš tajemný pošťák už zmizel v mlze.“

Holmes vzal dopis, poděkoval paní Hudsonové a pak začal nahlas číst:

„K rukám pana Sherlocka Holmese. Něco děsivého se děje v domě v Downing Street číslo 78. Jakmile se setmí, chodí tam nějakí lidé. Později odcházejí pod mými okny a nosí na zádech obrovské jutové pytle. Ani si netroufám představit, co v těch pytlích asi může být. Viděla jsem mladého Jamese Pickoxe, jak vešel do tohoto tajemného domu, ale ven už nikdy nevyšel, aspoň ne po svých. Nedůvěřuji policii, a proto se obracím na vás, pane Holmesi. Vyřešte tento případ a zbavte už konečně město té Zrůdy. Buďte opatrný, to místo je velmi nebezpečné.‘ Samozřejmě tady chybí podpis.“

„To se dá pochopit. Londýn je v zajetí hrůzy. Autorka toho dopisu chce zůstat v anonymitě, aby jí nehrozila nějaká pomsta. Všichni mají strach.“

„Já ne, Watstone.“

Holmes si oblékl svůj široký plášť a na hlavu nasadil teplou čepici s klapkami na uši, aby mohl čelit mrazivé noci. Rozhodl jsem se, že půjdu s ním. Strčil si do kapsy revolver jako pokaždé v těchto dnech a

já jej vzápětí napodobil.

Petrolejové lampy, které se kymácely na obou stranách naší drožky, osvětlovaly jenom stěnu husté mlhy, rozdělené plynovými lampami, vytvářející před každým domem kruhy bledého a zamlženého světla. Na Holmesův příkaz zastavil fiakr přibližně před číslem 60 v Downing Street. Zbytek cesty jsme šli pěšky podél tmavých domů.

Vítr nám lepil šaty na tělo a tak ještě znásoboval pocit chladu. Vypadalo to, jako kdyby se nám dech kolem rtů srážel v led.

Brzy jsme dorazili k domu číslo 78. Byla to dvoupatrová budova, vyhlížející jako nějaké skladiště. Domovní dveře chránila kovová mříž zamčená visacím zámkem. Obešli jsme budovu a hledali jiný vchod. Holmes si položil prst na ústa. Potom ukázal na okno bez mříží, jež bylo poměrně přístupné, a z jeho gestikulace jsem pochopil, že právě tudy chce proniknout dovnitř. Opřel jsem se o zeď, doufaje, že nás při tomto nebezpečném podnikání nikdo nepřistihne, a nastavil jsem Holmesovi ruce. Vylezl mi na ramena. Chvilí jsem slyšel, jak se snaží otevřít okno, které mu zřejmě vzdorovalo. Náhle se ve tmě ozvalo řinčení skla a vzápětí se zdálky ozval psí štěkot.

Zůstali jsme bez hnutí v naší nepohodlné pozici. Pes nakonec zavyl a zmlkl. Zavládlo tíživé ticho. Prsty jsem už měl fialové mrazem. Brzy jsem na rameni cítil jen jednu nohu a pak už nic. Pochopil jsem, že se Holmesovi podařilo dostat dovnitř. Zvedl jsem hlavu: podával mi z okna ruku. Bez větších obtíží se mi podařilo vylézt za ním. Holmes vytáhl zbraň a naznačil mi, že mám udělat totéž. Stiskl jsem svůj revolver třesoucí se rukou.

Měsíc si hrál na schovávanou s mraky a místnost se chvílemi koupala v jeho světle. Pokusil jsem se rozeznat, kde to vlastně jsme. Ve vzduchu se vznášel jakýsi štiplavý a nepříjemný zápach.

Ve tmě se tu a tam objevovaly nějaké podivné namodralé záblesky. Zamířil jsem k nim. Rukama jsem narazil na velikánské police, které, jak se zdálo, zakrývaly celou jednu stěnu. Hmatal jsem po nich, abych zjistil, co obsahují. Brzy jsem pochopil, že na nich jsou naskládány nějaké sklenice nejrůznějších velikostí, podobné sklenicím na zavařeninu. Některé z nich vydávaly strašidelný svit, jako kdyby se v

nich nacházela nějaká světélkující substance.

Měsíc brzy zmizel definitivně a nechal nás v absolutní tmě. Ztratil jsem orientaci. Pár kroků ode mne škrtl Holmes sirkou. Její světlo se zachvělo, ale pak se konečně ustálilo. Zjistili jsme, že se nacházíme v místnosti bez nábytku, se širokým stolem uprostřed. Leželo na něm cosi bílého.

Holmes přiblížil sirku k policím.

V několika úrovních byly seřazeny desítky sklenic. S hrůzou jsme spatřili, co obsahují. Kapka ledového potu mi sklouzla po páteři. Ve sklenicích, umístěných úplně nahoře, byly mozky všech velikostí, celé nebo různě zmrzačené. Holmes přešel světlem podél polic. O kus dál plavaly v jedné sklenici s vysokými okraji lidské oči. Na další polici jsem rozpoznal kusy jater, ledvin a plic. A hned vedle trůnila na polici srdce a další orgány, jež jsem v té chvíli nedokázal rozeznat.

Sirka zhasla a my se opět ponořili do absolutní a neproniknutelné tmy.

Se vši jistotou jsme se nacházeli v doupěti nějaké zrůdy.

Holmes škrtl další sirkou a zamířil ke stolu ve středu místnosti. Pod bílým prostěradlem jsme rozeznali tvar lidského těla.

Náhle se v místnosti rozsvítilo tak ostré světlo, že nás téměř oslepilo. Nějaký obr v noční košili stál ve dveřích a mířil na nás pistolí. Jeho fyziognomie měla tvrdost a sílu žulového monolitu. Vypadal sice jako řezník, ale nebylo na něm nic hrubiánského.

„Ruce vzhůru! Ani se nehněte!“

Zůstali jsme strnule stát.

„Kdo jste?“

„Jsem Sherlock Holmes a tohle je můj přítel, doktor Watson,“ řekl můj přítel a ukázal na mě bradou.

Muž se nedůvěřivě ušklíbl a postoupil směrem k nám, aniž by sklonil zbraň.

„Skutečně, poznávám vás. Ale co děláte u mě doma v takovou hodinu?“

Můj přítel vytřeštil oči.

„U vás doma? Proboha, kdo jste?“

„Jsem profesor John Pickox, chirurg.“

„Pickox?“ zvolal jsem. „Ale co má znamenat tohle všechno?“

Ukázal jsem na řadu sklenic.

„Je to jen pár lidských orgánů naložených do směsi formalínu a fosforu.“

„Mysleli jsem si... kdosi nám tvrdil... jste opravdu chirurg?“ koktal jsem.

Pickox sklonil zbraň a otevřel skříň plnou pilek, mikroskopů a lebek se zažloutlými zuby pověšených na hedvábných nitích.

„Vypadáte zmateně, doktore Watsone. Ale předpokládám, že to není poprvé, co jste se ocitl v anatomické studovně.“

Teď byla řada na nás, abychom sklonili zbraně. Styděli jsme se za své podezření.

„Mám malý pokoj dole v přízemí,“ pokračoval John Pickox. „Zaslechl jsem, jak se rozbilo okno a jak štěká pes. Vloupali jste se ke mně. Čekám vysvětlení.“

„Mýlíte se v našich úmyslech,“ řekl Holmes. „Dostali jsme dopis, v němž se psalo, že se mladý James Pickox dostal právě tady do smrtelné pasti.“

„To je směšné!“ odpověděl chirurg. „Ujišťuji vás, že se můj syn těší dokonalému zdraví.“

„Kde je teď?“ trval na svém můj přítel.

„Předevčírem odjel na venkov k mým rodičům. Chce si tam odpočinout a připravit se na zkoušky. Rozhodl se stát chirurgem jako já.“

Zdálo se, že Holmes je v rozpacích. Ukázal na tělo ležící na stole uprostřed místnosti.

„Ale kdo je... pod tím prostěradlem?“

„Stará žena, která včera zemřela. Darovala své tělo vědě. Zaměstnanec márnice je sem přinesl včera večer. Chci je použít zítra ráno pro svou hodinu anatomie. Chodí ke mně asi dvacet studentů.“

„Můžeme to tělo vidět?“ trval na svém Holmes. „Jestli vás to uklidní...“

Doktor Pickox přistoupil k anatomickému stolu a rychlým pohybem strhl prostěradlo. Jeho rysy se doslova propadly. Zapotácel se a musel se opřít o zeď, aby se nezhroutil.

Na stole leželo promodralé tělo asi dvacetiletého mladého muže. Na obličeji mu vystupovaly modré žíly a kolem očí měl temné kruhy,

mnohem hlubší než u normálního člověka. Na čele měl vyrytý obrácený kříž, na němž se už vytvořil příšerný hnědý strup.

Holmes si sundal kabát a uvelebil se v křesle. Byl jsem zvědavý, co zjistil.

Nemusel jsem se jej však vyptávat, protože se sám ujal slova.

„Ten zavražděný mladý muž je skutečně syn doktora Pickoxe. Vrah mu píchl injekci s virem cholery, což vysvětluje tu charakteristickou barvu pleti.“

„Cholera... Skutečně měl namodralou pleť a abnormálně propadlé oči. Ale kde mohl vrah sehnat aktivní virus?“

„Otec oběti s ním pracoval. Lestrade víc nepotřeboval, aby ho zatkl.“

„A on se přiznal?“

„Ne. Je pořád v šoku. Tvrdí, že to vůbec nechápe. Podle něj musel někdo vyměnit tělo staré ženy za tělo jeho syna.“

„Kdo mohl spáchat tak příšerný čin?“

„Poslední osoba, která do místnosti vstoupila, byl ten zaměstnanec márnice. Večer přinesl tělo té staré ženy. Sluha mu otvíral. Zřízenec položil tělo na stůl a pak odešel. Podobné dodávky byly docela běžné, vzhledem k činnosti doktora Pickoxe.“

„Nikdo pak už mrtvolu neprohlížel?“

„Ne. Byla od hlavy až k patě zabalená do rubáše, aby nenakazila okolí. Sluha má navíc z mrtvol panický strach. Sejmутí rubáše nechával vždy na doktorovi. Co nejrychleji se zbavil chlapíka, který mrtvolu přinesl a dokonce ani svého pána nevzbudil, aby mu oznámil, že mrtvola je v domě.“

„A co ten zaměstnanec márnice?“

„Vyšetřoval jsem to. Ten muž, který mrtvolu přinesl, nepatří mezi zaměstnance márnice. Mrtvola staré ženy měla být dodána až následující den, těsně před Pickoxovou přednáškou z anatomie.“

„Vy tedy nevěříte, že je doktor Pickox vinen?“

„Ne. Je proti němu příliš mnoho důkazů. Kdyby z něj chtěl někdo

udělat dokonalou oběť, nemohl by si zvolit líp.“ Přemýšlel jsem nahlas:

„Skutečně. Vrah možná unesl mladého Pickoxe ve chvíli, kdy se drožkou rozjel na venkov. Pak ho zabil a odnesl jeho mrtvolu otcí. Může sluha popsat toho falešného zaměstnance márnice?“

„Bohužel ne. Měl na obličej lékařskou roušku, jakou nosí chirurgové. Vysvětlil, že se nechce nakazit.“

„Našel jste nějakou stopu?“

„Ano, desítky, Watsone.“

„Ano?“

„Ale všechny souvisí s doktorem Pickoxem. A zdá se, že všechny jsou zaměřeny proti němu, doslova jej obviňují. Vrah je bezesporu génius zločinu. Mám před sebou dvojí úkol. Musím dokázat Pickoxovu nevinu, ale co je mnohem horší...“

„Ano, Holmesi?“

„Pokusit se přesvědčit Lestrada, že se mýlí.“

V téže chvíli se v přízemí paní Hudsonová točila jako velká káča a mávala nad hlavou smetákem. Ale nic nezmohla proti hordě špinavých a neposlušných dětí, které se tlačily na schodiště.

Kluk s drzým pohledem a čepicí posazenou šikmo na hlavě vyběhl až do salonu.

„Pane Holmesi! Pane Holmesi!“

Vyskočil jsem z křesla, připraven pustit se do útočníka holí, ale Holmes mou ruku zadržel.

„Nechte ho, Watsone! Vždyť vidíte, že jsou to moji malí detektivové z Baker Street?“

„Vskutku?“*

„Zřejmě mi nesou nějakou zprávu. Požádal jsem je, aby hlídali starý most, kde si Jack Žebrák zřídil svůj brloh.“

Pak si můj přítel nasadil autoritativní masku velitele, obracejícího se na své vojáky. Ukázal bradou na nejvyššího z chlapců, který byl zřejmě vůdcem celé bandy.

---

* Watson je samozřejmě dobře zná, vždyť o nich sám psal již ve *Studii v šarlatové* na str. 43.

„Podejte hlášení, Wiggins!“^{*}

„Viděli jsme ho, pane, tak jasně, jako teď vás.“

„Jacka Žebráka?“

„Ne, pane. Ďábla!“

„Ďábla?... A kde?“

„V samém centru Londýna, pane. V jednom sklepě, který vypadá jako Ali Babova jeskyně. Jsem si jistý, že se tam dějí divné věci.“

Zřejmě mluvil ze zkušenosti.

„Rychle mě tam odveďte, můj mladý příteli!“

Holmes dal náčelníkovi bandy půlkorunu, za což se mu dostalo tisícových díků. Horda seběhla po schodech a rozprchla se po ulicích, provázena marným hudováním paní Hudsonové. Pouze onen báječný Wiggins zůstal s námi.

Zavolali jsme drožku. Chlapec se posadil na kozlík vedle kočího a vedl jej labyrintem špatně osvětlených uliček, které zřejmě znal jako své boty.

Spřežení se muselo brzy zastavit, protože ulice byly čím dál užší. Vystoupili jsme a chvíli jsme šli pěšky mezi dvěma řadami domů, které se nakláněly natolik, až se zdálo, že se jejich střechy spojí. Ulice se změnila ve slepou, tmavou a špinavou uličkou. Bylo to místo jako stvořené pro dostaveníčka hrdlořezů. Stiskl jsem pažbu revolveru a chystal jsem se jej použít při sebemenší podezřelé situaci.

Wiggins ukázal na černou díru sklepního okna pod jedním z menších opuštěných domů. „Tady je to, pane!“

Chlapec na nás obrátil vyděšené oči a o několik kroků ustoupil. „Promiňte, pane Holmesi, ale já už dál nepůjdu. Mám strach.“ A po těch slovech zmizel v mlze. Holmes za ním křikl: „Hlídejte dál, Wiggins! Čekám, že mi přinesete zprávy o Jacku Žebrákovi.“

Sestoupili jsme dolů po několika schodech. Místo páchlo plísní a rozkládajícími se mršinami. Jakmile jsem vstoupil do temnoty té krypty, okamžitě se mě zmocnila skutečná hrůza. Holmes škrtl sirkou. Před našima očima se objevil klenutý sklep, plný nejrůznějších krámů, napůl rozbitých a chátrajících. Místo čímsi připomínalo brloh

---

^{*} O Wiginsově další skvělé kariéře máme zprávy z knihy Roberta Lee Halla *Sherlock Holmes odchází* [EXIT], Jota 2001.

nějakého orientálního loupežníka. Holmes mě náhle chytil za ruku, až jsem sebou trhnul. „Poslouchejte, Watson!“

Napjal jsem uši a skutečně jsem zaslechl nějaký tlumený hukot. Nedokázal jsem však rozlišit, ozývá-li se zdaleka či zblízka. Jako kdyby ve tmě vibrovala nějaká nehmotná bytost a rozechvívala vzduch kolem sebe. Na páteři jsem cítil husí kůži.

Jak jsme pomalu postupovali kupředu, čím dál víc se mi třáslы nohy a zdálo se mi, že se tajemné vibrace přibližují. Něco hrůzného a nepředstavitelného sténalo a svíjelo se v temnotách nedaleko od nás. Nenapadalo mě vůbec nic, co by mohlo vydávat ten zvuk, jehož jsem měl teď plné uši. Žádnými slovy nedokážu popsat ono „cosi“, k němuž jsme se s hrůzou blížili. Sirka zhasla a rázem jsme se ponořili do černočerné tmy. Nestydím se to přiznat, měl jsem strach, příšerný strach. Svírala mě rostoucí a nekontrolovatelná hrůza, která mě naprosto paralyzovala. Byl to strach iracionální a neznámý.

„Už nemám sirky, Watson. Zbyly vám nějaké?“

„Ano... aspoň myslím.“

Prohledal jsem kapsy svrchníku a ke své neskonale úlevě jsem nahmatal malou krabičku. Škrtl jsem sirkou. Vylétla jiskra, ale skoro v témže okamžiku se nějaký vibrující oblak zachvěl těsně u mého obličeje a vlétl mi do vlasů. Uskočil jsem a začal kolem sebe mlátit rukama, abych zahnal toho éterického poletujícího útočníka. Sirka zhasla a krabička mi upadla na zem. V temnotách znovu zavládlo ticho. Hrůza byla blízko, snad jen několik centimetrů vzdálená. V jaké zruďné formě se objeví?

„Kde jste, Watson? Proč jste tu sirku zhasl?“

„Krabička... Upadla mi na zem.“

„Tak ji seberte, příteli.“

Začal jsem hmatat v ledové tmě a náhle jsem se dotkl něčeho slizkého a pohybujícího se. Nepocházelo to z tohoto světa, nebo aspoň teď už ne. Prudce jsem ruku stáhl a několikrát si ji otřel o šosy kabátu. Slyšel jsem, jak můj druh někde vlevo ode mne o něco zakopl. Ani on se nedokázal v té tmě orientovat.

„Tak co je s těmi sirkami, Watson?“

Sedl jsem si na bobek a pokusil jsem se tu prokletou krabičku najít, když tu náhle jsem pod pravou nohou ucítil slabé prasknutí.

„Mám je, Holmesi!“

Tentokrát jsem byl rozhodnut nenechat se překvapit. Rozsvítil jsem novou zápalku.

Stále ještě jsem seděl na bobku a v této pozici jsem zůstal jako přimražený při pohledu, jenž se naskytl mým očím.

Krev mi v žilách ztěžkla a zledovatěla jako rtuť.

Dusil jsem se a nebyl jsem schopen vstát, uprchnout nebo promluvit.

Holmes, vedený slabým světlem, se ke mně vzápětí připojil. „Dobrý Bože, Watsoně, co to je?“

Jen několik centimetrů od mého obličeje se nacházelo „to“: rozložené a hnijící zbytky lidské hlavy, v níž se to hemžilo hmyzem a červy. Na lebce ještě visely cáry průsvitné kůže, ale na některých místech byl obličej prohryzaný až na kost. Armáda odporných tvorů sežrala oči a pronikla do lebky všemi otvory. Pouze dlouhé černé vlasy, bezpochyby méně jedlé, zůstaly nedotčeny.

Holmes mi pomohl vstát. Na okamžik jsem odvrátil hlavu, abych se vzpamatoval, ale znovu jsem se zapotácel: podobné příšerné divadlo se nacházelo za mnou.

Prudká bolest, kterou jsem ucítil mezi palcem a ukazováčkem, způsobila, že jsem vykřikl a vrátil se do reality. Pofoukal jsem si spálené prsty a zapálil další sirku. Pochopil jsem, že tu je pouze jediná oběť, jejíž obraz se odrážel ve velkém zrcadle. Jednalo se o ženu. Její ruce a krk byly uvězněny v kládě, která se kdysi vystavovala na náměstích a jež kromě trestu vyvolávala i nenávist davu.

Holmes teď držel velkou lupu několik centimetrů nad napůl sežranou hlavou. Zvětšené detaily musely vypadat ještě mnohem zrušněji a nelidštěji.

Byl jsem bdělý a přesto jsem prožíval noční můru. Kdy skončí tahle série příšerných vražd? Kde se zastaví ta eskalace hrůzy? Musí někdo tak nenávidět lidské bytosti, aby mu působilo takovou radost mučit je na těle i na duchu a takovým způsobem degradovat pojem člověka?

V napjaté tváři mého přítele se zračilo ohromení a znechucení.

„Dostali jsme se až na samé dno, můj ubohý Watsoně. Za celý život jsem nikdy neviděl něco podobného. Ta nejhorší nemoc není nic

ve srovnání s tím, co musela před smrtí vytrpět tato nešťastnice.“

Nenašel jsem sílu promluvit. Do krku mi stoupla žluč. Holmes pokračoval ve vysvětlování, jako kdyby vedl zamyšlený monolog.

„Máme co do činění se šílencem, Watsone, s nebezpečným bláznem, posedlým zlými silami.“

Ukázal na nádobu ležící o kus dál, jíž jsem si předtím nevšiml. Byl na ní zvláštní erb: lev, kolem jehož krku byl ovitý had.

„Tahle nádoba obsahovala med,“ vysvětloval Holmes. „Někdo jím několikrát natřel dívčin obličej. Tahle lepkavá a sladká tekutina přilákala všechen hmyz ze sklepa. Mouchy a švábi užírali tuto ubohou tvář několik dní a udělali si v ní hnízda.“

Holmes mi ukázal zbytky jídla, v němž se hemžili červi. Na talíři a příborech byl stejný erb. Zvedl se mi žaludek.

„Jako kdyby tohle utrpení nestačilo,“ pokračoval Holmes, „když oběť krmil a dával jí vodu po celou její dlouhou agónii. Jeho sadismus došel až tak daleko, že proti jejímu obličejí umístil zrcadlo, aby nešťastnice musela sledovat svou příšernou zkázu. Nad zrcadlem je namalovaný obrácený kříž...“

Začalo se mi nedostávat vzduchu. Musel jsem okamžitě pryč.

Rozběhl jsem se k východu, když tu náhle mě do očí udeřilo oslepující světlo.

„Ani hnout! Jste obklíčen!“

Instinktivně jsem si zakryl oči rukama. Dva muži mě popadli za zápěstí a znehybnili mě. Třetí mi namířil světlo do obličeje. „Doktor Watson!“ Poznal jsem Lestradeův hlas. „Jste poslední, koho bych podezříval!“

Holmes se k nám naštěstí okamžitě připojil a snažil se vysvětlit nedorozumění. Zamračený policista poslouchal naše vyprávění se zřejmou nedůvěrou. Jeho obličej však zvažněl, když zjistil strašlivou pravdu.

Lestrade a jeho muži místo prohledali. Pak náhle na nás policista namířil ukazováček a kategoricky se otázal:

„Byla ta žena mrtvá, když jste ji našli?“

„Nevěděl jsem, že existují živé mrtvolky, můj milý Lestrade.“

Policista se naježil jako rozčepýřený kohout.

Pak se v jeho lasiččí tváři objevila potutelná radost.

„Chci vás oba vidět zítra ráno ve své kanceláři!“

„A to proč?“ zeptal se Holmes.

„Jste hlavní svědkové!“

Když jsme se vrátili do Baker Street, Holmes se vrhl na Hazelwoodovu knihu, začal v ní spěšně listovat a pak položil ruku na stránku, kterou hledal.

„Tady to je! Já věděl, že už jsem tuhle scénu viděl. Podívejte se, Watson!“

Rytina, již mi ukázal, naprosto přesně zobrazovala fantasmagorické místo, které jsme právě opustili. Holmes přečetl nahlas komentář:

„U Peršanů velekněžka smrti nesnášela, když byla nějaká žena hezčí než ona. Všechny ženy a dívky království se zohyzďovaly, aby nevyvolaly její hněv. Někdy se stávalo, že si nějaká dívka neuvědomila svou mladistvou krásu a na toto pravidlo zapomněla. V takovém případě nešťastníci strčili mezi dvě prkna a nechali vyčnívat jenom její hlavu. Pak jí obličej natřeli medem, aby ji mohl ožrat hmyz. Velekněžka ji nutila jíst a pít, aby smrt byla co nejpomalejší. Vrcholem krutosti bylo, že nechala před její tvář umístit zrcadlo, aby oběť musela přihlížet pomalému a bolestivému ničení krásy své vlastní tváře. Tvrdí se, že tento strašný zvyk, zvráceně vylepšený v průběhu staletí, se stal základem legendy o Sněhurce. Některé satanistické sekty tento rituál ještě provozují, chtějí-li potrestat ženy, jež neuznaly nadvládu své velekněžky.“

Holmes zavřel knihu, vrátil ji zpět do knihovny a vyňal velký svazek o heraldice, obsahující všechny anglické erby.

„Lev, had... To je erb rodiny Wheelerových.“

Usedl do křesla, spojil špičky prstů k sobě a sevřel čelisti v absolutním soustředění.

Uběhla dlouhá hodina, aniž řekl jediné slovo. Asi podeváté jsem si četl předmluvu k jakémusi novému románu, aniž jsem vnímal, o co se v ní jedná. Představa té hnijící tváře v rozkladu mě neustále pronásledovala a bránila, abych se soustředil na cokoli jiného.

Hodiny odbily půl jedné. Už dávno byla noc. Cítil jsem, jak mi opět stoupá horečka. Až do poslední chvíle jsem se bránil spánku, protože jsem věděl, že mě budou až do úsvitu pronásledovat strašlivé

noční můry.

Můj přítel si vzal zápisník a napsal: „Případ číslo 10: vražda lady Wheelerové. Obviněn její manžel.“

Pak zamířil do svého pokoje a cestou si mumlal sám pro sebe: „Všechno do sebe zapadá. Je to skoro až příliš jednoduché.“

Nazítří ráno se Holmes vydal na schůzku s Lestradem. Nemohl jsem jít s ním, protože mě znovu trápila vysoká horečka. Koňská dávka léků, které mi předepsal můj přítel London Cayle, zabírala pomalu.

Celý den jsem se bezcílně potuloval po bytě a vlekl jsem se z postele ke křeslu, od křesla k oknu a od okna do postele. Čelo mi hořelo. Tělem mi zmítal třes. Nebyl jsem schopen se na cokoliv soustředit. Otázky se mi převalovaly v hlavě a jakmile jsem zavřel oči, za víčky mi proplouly hrůzostrašné obrazy.

Nebylo ještě ani pět hodin, ale dávno už nastal soumrak. Nevím už pokolikáté jsem roztržitě vyhlédl z okna. Tisíce komínů chrlily své černé myšlenky na hlavní město. Domy vypadaly strašidelně. Halily se do špinavé mlhy jako do nějakého zámotku strachu. Ulice byla takřka pustá. Několik stínů bez tváře klouzalo po chodnících, s hlavou vraženou mezi ramený.

Náhle jsem zaslechl bouchnutí vchodových dveří, následované důvěrně známým skřípěním schodů. Holmes vešel do salonu. Mokrý kabát si pověsil na věšák a ruce napřáhl ke krbu.

„Mluvil jsem s Lestradem.“

„Neznepokojila ho moje nepřítomnost?“

„Myslím, že si jí ani nevšiml.“

„Vyslychal vás?“

Po rtech mého přítele přeběhl tajemný úsměv. „Zkusil to. Ale na tuhle hru moc velké nadání nemá. Nakonec jsem to byl já, kdo z něj tahal rozumy.“

Holmes se otočil, naklonil se dopředu, zvedl šosy svého redingotu a nastavil ohni zadní část těla.

„Policie pátrala po lady Wheelerové na základě oznámení o jejím zmizení.“

„Jak se ji Lestradowi podařilo najít? Přece mu to neřekl Wiggins a jeho kamarádi.“

„Ne. Náš přítel dostal anonymní dopis, popisující podivné chování lorda Wheelera. Nikomu o něm neřekl, protože zřejmě doufal, že mu připadne ta čest a najde lady Wheelerovou sám. V dopisu stálo, že lord Wheeler udržoval milostný vztah s jistou mladou tanečnicí, přezdívanou Lulu Velkopusá. Lady Wheelerová se to dozvěděla a najala si pár ničemů, aby dívku zohavili vitriolem. Ale slavné Lulu se podařilo útočníkům uniknout a zranění přežít. Okamžitě se ukryla u lorda Wheelera a vyprávěla mu o svém strašlivém dobrodružství. Lord byl bez sebe vzteky a rozhodl se svou ženu potrestat ještě mnohem nemilosrdněji. V dopise bylo mimo jiné detailně popsáno místo činu.“

„Kdo jej mohl napsat?“

Holmes se náhle vzpřímil a rychle od krbu odešel. Ve vzduchu se vznášel zápach spáleného prádla. „A jak to mám vědět, Watsoně? Anonymní dopisy bývají podepsány jen velmi zřídka. Ale písmo mi připadalo chaotické, bizarní a složité...“

„Chcete říct, že to psal nějaký blázen?“

„Ne. Jen jsem analyzoval charakteristické prvky písma. Tvar písmen se neustále měnil, jako kdyby se k napsání tohoto textu spojilo několik lidí různého pohlaví.“*

„Někoho každopádně podivné jednání lorda Wheelera udivilo natolik, že jej udal. Musíme zjistit, koho. Chcete vyslechnout lorda Wheelera?“

Holmes mával rukama za zády a držel se v bezpečné vzdálenosti od krbu.

„To jsem chtěl udělat, ale Lestrade mi to zakázal. Vyhrožoval mi vážnými následky, pokud se o tenhle případ budu zajímat. Považuje mě za potenciálně podezřelého. A vás taky.“

---

* Ačkoliv neexistuje přímý důkaz, že Sherlock Holmes dovedl určit pohlaví osoby podle jejího rukopisu, v *Reigateském panstvu* [REIG] rozpoznal věk a příbuzenský vztah mezi dvěma muži, kteří společně napsali dopis, jehož zmačkaný útržek svíral v ruce zavražděný William Kervin. Prohlásil také, že z jejich rukopisu vydedukoval třidvacet dalších detailních znaků, in *Vzpomínky na Sherlocka Holmese* [MEM], Jota 1998, str. 118. (Viz J. V. Thomson /June Thomsonová: *Tajné dokumenty Sherlocka Holmese*. Jota 2002)

„To je přece absurdní.“

„Jistě, ale nenašel nic lepšího, aby nás z těchto případů odstranil. Znáte přece Lestradowy metody. Bude se dovolávat mých služeb, až to bude potřebovat. Po zbytek času mě bude držet stranou ze strachu, abych jej nepředběhl.“

„A mezitím jsme se znovu ocitli ve slepé uličce.“

„Dvě nebo tři věci jsem se přece jen dozvěděl. Erb, který jsme viděli ve sklepech, skutečně patří rodině Wheelerových. Lestrade a jeho muži to tam pečlivě pročesali a našli několik osobních věcí, patřících lordu Wheelerovi. Byl tedy zatčen a odvezen do vězení. Ještě teď ho vyslýchají.“

„Přiznal se?“

Na čele mého přítele se objevila hluboká vráska.

„Ne, naopak. Prohlašuje, že je nevinný. Tvrdí, že nikdy milenku neměl a že svou ženu vroucně miloval. Křičí, že se jedná o komplot a machinace, podobně jako doktor Pickox.“

„Zmínil jste se o tom obráceném kříži na zrcadle?“

„Ano, ale Lestrade tvrdošíjně lpí na svých teoriích. Bulbabův syndrom.“

„To je přece směšné. Kromě toho, znovu stojíme před problémem anachronismu. Jak by mohla rytina stará několik století detailně popisovat zločin, který byl spáchán právě dnes? Co na tohle říká Lestrade?“

„Ty záhadné rytiny analyzoval a tvrdí, že se skutečností nemají nic společného. Jeho argumentace je prostá. Otevřte jakoukoliv fiktivní ilustrovanou knihu pojednávající o zločinech a mající spojení s Londýnem a při troše fantazie najdete nějakou spojitost s našimi zločiny. Demonstraval to na sborníku takových povídek z minulého století. Nebyl tak úplně vedle, ale já na podobné shody nevěřím, Watsoně. V těchto případech je něco...“

„Dábelského?“

Holmes neodpověděl. Obrátil se ke krbu, vzal pouzdro s injekční stříkačkou a zmizel ve svém pokoji. Byl to jeden ze způsobů, jak ukončit konverzaci, která v jeho mysli byla bezpochyby jen monologem.

Kdesi ve tmě se ozýval temný hukot. Pomalu rostl, přibližoval se a stával se zřetelnějším. Podobal se hlubokému a mučivému tlukotu nějakého obrovského zvonu. Přicházel odnikud a odevšad. Teď byl již docela blízko. Neustále rostl. Nebyl to však zvon, ale desetitisíce čmeláků, kteří vyhrávali svou žalostnou melodii. Nebo to spíš bylo zvonění zvonků, ohlašujících nějakou katastrofu.

V dálce nabyl hukot na síle. Přerušovaly jej gigantické exploze.

A přesto jsem věděl, že se jedná jen o sen. Horečka někdy v mém rozpáleném mozku vyvolávala ty nejšílenější halucinace. Ale jak uniknout této noční můře? Jak se probudit? Chtěl jsem volat o pomoc, ale dál jsem spal, vystaven neúprosnému narůstání strachu. Strachu, který vám sváže údy a do lebky zabodne ledové jehly.

Řev hrůzy začal být nesnesitelný.

K zoufalému vyzvánění zvonků se teď přidaly ty nejstrašlivější zvuky. Zdi praskaly s rachotem, jako na konci světa. Lidé křičeli a volali o pomoc. V temnotách se ozýval d'ábelský řev a skřípění. Ubožáci se v panice rozbíhali do všech stran. Někteří padali na zem a již neměli sílu vstát. Jiní spínali ruce k nebi, aby si vymodlili boží milosrdenství. Vše živé se zmítalo v chaosu.

Řev dosáhl svého vrcholu. Myslel jsem, že se mi rozletí hlava. Smrt byla mírnější než tohle peklo.

Jak prchnout před touto obludností?

Náhle jsem otevřel oči.

Nějaký člověk stál před oknem v mém pokoji a fascinovaně a zároveň vyčerpáně hleděl na chaos venku.

Potřeboval jsem několik vteřin na to, abych si uvědomil, že jsem to já.

Už jsem nespál.

Byl jsem vzhůru, trásl se zimou a strachem, nos přilepený na sklo a nechápal jsem, co se děje.

Na ulici vládlo ničivé třeštění. Starými novinami, sutí, odpadky a lidmi zamazanými blátem a krví zmítala jakási neviditelná síla. Obrovský kus plechu se vznesl do vzduchu a o několik metrů dál se zřítil na zem v ohlušujícím rachotu. Střešní tašky, stromy vyrvané z kořenů, kameny, kusy krytin a stavebních konstrukcí se kutálely po ulici, narážely do fasád domů a v šíleném běhu s sebou strhávaly další podmínky. Po nebi křížovaly apokalyptické blesky.

Náhle se dveře mého pokoje rozlétly.

Ve dveřích se objevil Holmes v noční košili, doběhl ke mně a za rukáv mě odtáhl dozadu.

„Watson! Zbláznil jste se? Ustupte!“

„Co se děje?“

„Město pustoší bouře. Rozbílí okenní tabule. Pomozte mi zabarikádovat okna.“

Holmes se zády opřel o jedinou skříň, kterou jsem v pokoji měl. Pak se ohnul, zapřel se o zeď a podařilo se mu ji dostrkat až k oknu. Nohy skříně ostře skřípaly po parketách, ale jejich zvuk nedokázal překrýt hysterický řev větru.

O čtvrt hodiny později byla všechna okna v patře i v přízemí zatarasena.

Zůstali jsme tam zavření poměrně dlouho a modlili se, aby se nebezpečí vzdálilo.

Pak nastalo absolutní ticho. Už jsme neslyšeli nic, dokonce ani žádnou ozvěnu. A toto brutální a neproniknutelné ticho snad bylo ještě děsivější než rachot rozpoutaných živlů.

Pomalu jsme začínali věřit, že nebezpečí pominulo.

Avšak trvalo ještě další hodinu, než jsme dali byt jakž takž do pořádku. Žádné okno se nakonec nerozbilo.

„Měli jsme štěstí,“ řekl Holmes, „vítá dul ve směru ulice. Neodvažuji se ani pomyslet, co by se stalo s bytem a dokonce s celým domem, kdyby foukal přímo proti nám.“

Konečně bylo ráno. Denní světlo začalo klíčit nesměle, jako by se bálo odhalit noční hrůzy.

Pak začalo pršet. Nebylo to jistě poprvé, co v Londýně přšelo, ale tentokrát šlo o skutečnou průtrž mračen. Potoky a vodopády, ledové a bahnité, stékaly po fasádách zpustošených domů a valily se po ulicích.

V několika dnech se město proměnilo v páchnoucí bažinu.

Díky novinám jsme mohli rekonstruovat události uplynulé noci. Na město se snesla nečekaně silná bouře a napáchala obrovské škody, jak na lidech, tak i na majetku. Spousta komínů spadla do ulic a způsobila smrt desítkám lidí. Trubky v mnoha budovách se buď zkroutily, nebo byly dokonce vyrvány, jako by zdi byly z papíru. Mnohé balkóny se zřítily. Stovky domů byly poškozeny, jako při zemětřesení.

Ale byly tady ještě větší škody. Shakespearova socha uprostřed Londýnského mostu se pod neslýchaným poryvem větru zřítila do Temže. Při svém pádu prorazila led. Během několika minut se desítky lidí, kteří si v tuto brzkou hodinu chystali své prodejní stánky, ocitly v černých a ledových vodách.

Jedním z nečekaných následků bouře bylo, že se všechny zvony ve městě divoce rozhoupaly a začaly najednou zvonit. Připomínalo to gigantický umíráček, oznamující pohromu, jež Londýn postihla. Westminsterský zvon praskl, tak prudce do něj narazilo kladivo. To byl tedy ten neuvěřitelný hukot, který jsem slyšel v noci.

To, čeho se Cornelius Hazelwood obával, nastalo. Obyvatel se zmocnila kolektivní psychóza, navíc podněcovaná tiskem. Což není zjevné, že existuje spojení mezi tímto božím varováním a příšernými zločiny, jež se ve městě odehrály?

Pod pery „dobře informovaných“ novinářů se okamžitě vyrojily ty nejšílenější teorie. Ze „zaručených zdrojů“ se čtenáři dozvídali, že uprchlík z Millbanku je vlastně jakýmsi ďáblovým poslem, který přišel na Zem, aby nastolil vládu temnot.

Několik církevních hodnostářů začalo podporovat myšlenku, že Londýn sám je odpovědný za katastrofu, která jej postihla, a že tyto vraždy jsou jen nevyhnutelnými následky moderního života, jenž město vede k úpadku. Londýn onemocněl svou vlastní hanebností a nakazil své obyvatele. Nějaká předpotopní síla, jež se zjevila z hlubin nicoty, se projevila v celém městě a brzy si podmaní celou zemi jako nějaká epidemie. Na svobodu se dostal nějaký zlý duch.

Kterýsi novinář přirovnal v *Pall Mall Gazette* Londýn k Minotaurovi, požadujícímu lidské oběti. Odborníci na apokalypsu a boží učedníci se překonávali ve svých fantaziích a předpovídali ty

nejstrašlivější hrůzy. Jednohlasně tvrdili, že tyto vraždy jsou zjevením pekla. Že jsou dílem samotného ďábla.

Fanatikové předpovídající konec světa se jako obvykle oháněli strašákem posledního soudu.

Tváří v tvář neúspěšnému snažení policie se mnohem pragmatictější lid rozhodl konat a vzít věci do vlastních rukou. Začaly se vytvářet lidové milice, vedené pochybnými ideologiemi. Organizovaly hony na čarodějnice zavánějící vraždou.

Jakousi starou ženu dav málem zlynčoval pod záminkou, že její páchnoucí dech nemůže být ničím jiným, než dechem ďáblovým. Policii se jen s velkými obtížemi podařilo prokázat, že nešťastnice trpí vážnými zažívacími problémy, jež jsou však prostým následkem nadměrného požívání ginu a syrové cibule.

Na předscénu se vrátily mocné nátlakové skupiny, jako například Lord's Day Observance Society. Na Den Páně vyhlásily přísná opatření. Každou neděli jako by celá země ochrnula. Pocit církevního rozjímání a pochmurné rezignace byl všudypřítomný. Místa, která obvykle překypovala lidmi, teď byla zakázána, zamčena a zabarikádována. Veškeré světské zábavy nebo aktivity, které nebyly spojeny s církví, byly od nynějška v neděli považovány na hřích a dokonce za přečin. Od tohoto okamžiku se Londýn začal podobat mrtvému městu, velkému ochrnutému tělu, zabydlenému vyděšenými stíny.

Jako kdyby chtěly dát za pravdu Hazelwoodovi, začaly růst jako houby po dešti nejružnější sekty. Falešní proroci – ale zkušení podvodníci – slibovali za tučný úplatek vykoupení všem, kteří se k jejich hnutí připojí. Obyčejní lidé, sužovaní strachem a pochybnostmi, už nevěděli, ke komu se obrátit, aby se zachránili. Pronásledovala je teď jediná jistota: musí vykoupit své hříchy a pykat za svá pochybení.

Brzy se mezi lidmi rozšířila zpráva, okamžitě převzatá tiskem, že došlo k senzačnímu zázraku.

Fakta jsme si mohli přecíst i my a s námi celá země ve velmi seriózním *Times Magazine*. Můj přítel článek přečetl nahlas:

„K zázraku došlo asi před týdnem v napůl opuštěném kostelíčku v Perntorn Street 34. Socha, nazývaná Lucullova Madona, začala ronit

krvavé slzy. Krev jí vytryskla rovněž z nohou, rukou a z několika dalších míst na těle. Důvěryhodní svědkové viděli stékat krev po podstavci, kde ji nábožně zachycovali do přinesené nádoby. Tímto úkazem se začali zabývat i lékaři a chemici. Analýzy odhalily, že krev je skutečně lidskou krví. Pro tuto chvíli vědci tento vzácný jev nedokážou vysvětlit. Církevní hodnostáře to ovšem nepřekvapilo. K takovým zázrakům už v minulosti došlo. V tomto případě se jedná o Boží poselství, které každému ukazuje cestu k duchovnímu vykoupení, vedoucí přes pokání a umrtvování. Věřící a církevní hodnostáři bdí nad sochou ve dne v noci. Tvrdí, že několikrát zasténala a vzdychla.

Nejedná se o obyčejnou sochu. Představuje svatou Pannu na konci jejího života, s rysy ztrhanými a tváří unavenou strádáním a utrpením. U jejích nohou leží cherubín s tváří plnou naděje a života, symbolizující budoucnost a obrození. Svou zářící sebejistou tvář obrací k Svaté Panně. Jeho buclaté ručky chtějí hladit a hýčkat tuto matku světa. Dětský pohled vyjadřuje oddanost a lásku. V napřažené pravé ruce drží kříž, jako kdyby chtěl přimět k modlitbě všechny, kdož se na výjev dívají.

Před sochou se od onoho zázraku každý den tvoří dlouhé fronty. Lidé přijíždějí z daleka, aby mohli spatřit zázrak. Jsou přesvědčeni, že Madona je může zbavit jejich hříchů a osvobodit od zla. Během několika dnů se z kostelíku stalo poutní místo. V době strachu a beznaděje k němu lid upírá veškeré své naděje. Svým způsobem se tak dovršila potřeba neuspokojené duchovnosti.

Nicméně ve chvíli, kdy tiskneme tyto řádky, socha už nekrvácí, nesténá a nedává žádné Boží znamení. Teď se z ní line jen pach smrti. V nádobě, položené u jejích nohou, už je jen pár kapek sražené krve. Zdá se, že Lucullova Madona už vydala všechna svá tajemství.“

Holmes odhodil noviny na stůl, vyskočil z křesla a vrhl se na Hazelwoodovu knihu. Horečné v ní začal listovat a pak jeho ruka spočinula na jedné otevřené stránce.

„Lucullova Madona!“

Zabouchl knihu. Jen tak tak jsem si stihl navléknout kabát a seběhnout za ním po schodech. „Jdu s vámi!“

„Ve vašem stavu? Měl byste spíš odpočívat.“

Na ulici zastavil autoritativním pohybem ruky fiakr.

„Perntorn Street 34. Co nejrychleji!“

Kočí zapráskal nad spřežením bičem a rozjeli jsme se do vlhké a lepkavé mlhy.

„Co jste v té knize uviděl, Holmesi?“ Pod jeho pohledem jsem se zachvěl. „Lucullovu Madonu v celé její hrůze!“

Víc jsem se neptal. Ostatně, nebyl jsem si jist, chci-li slyšet nějaké vysvětlení.

Když jsme dojeli ke kostelu, vystoupili jsme. Dav, o němž se psalo v novinách, na schůzku nepřišel. Kolem kostela se mlčky potulovalo jen pár zevlounů. Zdálo se, že na někoho nebo na něco čekají. Jejich tváře byly zkřivené němým strachem. Policista s rozhodným pohledem a s rukama zkříženýma na prsou sřezil vchod do budovy. Za jeho zády se náhle objevil nějaký nervózní muž. V pravé ruce držel kapesník, který si tiskl na obličej. Když nás spatřil, zamířil nám vstříc.

„Holmesi! Watstone! Co tady děláte?“

Sundal kapesník a zatřásl s ním, jako by chtěl odehnat morové výpary. Okamžitě jsem poznal důvěrně známou Lestradovu krysí tvář. Nečekal na naši odpověď a dodal:

„Jaký nesnesitelný zápach! Ta socha páchne smrtí. Hazelwood se pokouší přijít tajemství na kloub. Nechali jsme kostel vyklidit.“

Zdálo se, že mého přítele zjištění, že nás profesor předběhl, nepřekvapilo. Udělal krok vstříc Lestradovi.

„Nechte mě vstoupit a já to tajemství vyřeším jakoby nic.“

A svá slova doprovodil věšteckým gestem, vypadajícím však, jako kdyby žádal po hospodském, aby mu dolil skleničku.

Lestrade pokrčil rameny.

„Jak chcete. Ale varuji vás, oficiálně jsem...“

„...odpovědný za vyšetřování, já vím,“ doplnil Holmes a odstrčil ho stranou.

Vešli jsme do kostela. Vitrážemi v oknech dopadalo dovnitř modrozelené chorobné světlo. Zápach byl nesnesitelný.

Okamžitě jsme uviděli Hazelwooda. Na obličejí měl masku, jakou nosí soudní lékaři, a poklepal na sochu kovovým kladívkem, jako by doufal, že v ní vyvolá nějakou lidskou reakci. Otočil se a zamával

na nás, ať jdeme blíž. Jeho obličej byl rudý horkem, jež muselo panovat pod maskou. Po širokém čele a po spáncích mu stékaly velké kapky potu. Vyňal kapesník, osušil se a pak řekl přidušeným hlasem:

„Musíme jednat rychle, Holmesi. Tisíce lidí tuhle sochu líbaly. Existuje nebezpečí, že se rozšíří tyfus nebo mor. Asi hodinu ji neúspěšně studuji a bojuji s nevolností. Myslím, že ji budeme muset rozbít.“

Ucpal jsem si nosní dírky a zadržel dech, abych ten morový zápach necítil. Holmes však vytáhl silnou lupu a soustředil svůj pohled na skřítku, který se šklebil u nohou Panny.

„To nebude nutné.“

Napnul svaly a podařilo se mu pootočit cherubínovým záplestím. Kříž, který dítě drželo v ruce, se obrátil. Ozvalo se tiché cvaknutí, podobající se zvuku hodinových ručiček. Instinktivně jsme ustoupili. Hazelwood se pokřížoval.

„Pane Bože, jako na té rytině!“

Na soše se odshora dolů objevil asi centimetr široký otvor. Holmes do něj strčil Hazelwoodovo kladívko. Ozvalo se žalostné zaskřípání a socha se otevřela. Před hrůzou, která se zjevila našim očím, jsme zůstali stát jako zkamenělí. Vnitřek sochy se ježil ostrými hroty, na nichž viselo rozkládající se ženské tělo. Náhle se uvolnilo ze svého smrtelného sevření a zhroutilo se na dlažbu kostela, strnulé v pozici, kterou zaujalo uvnitř sochy.

Za našimi zády najednou kdosi přidušeně vykřikl. Zvuk vyšel ze zповědnice, napůl skryté ve tmě. Holmes se otočil a zamířil na ni revolverem.

„Vyjděte ven! A ruce vzhůru!“

Objevil se muž s rukama nad hlavou: Harry Houdini!

„Já... chtěl jsem jen pozorovat, co se bude dít,“ koktal.

„Proč?“ zeptal se Holmes ostře.

„Víte to dobře. Inspiruji se současnými událostmi, abych mohl připravit nová čísla. Už jsem vám to vysvětloval.“

„Proč jste se skrýval?“

„Neměl jsem na výběr. Policie kostel vyklidila. Zповědnice mi posloužila jako nejlepší místo pro pozorování.“

Kouzelník byl prohledán a pak propuštěn, protože proti němu

nebylo vzneseno žádné obvinění.

Hlavou se mi začala honit otázka: Jak mohl tento d'ábelský muž uniknout pozornosti Holmesových pátračů?

Napadla mě strašlivá odpověď. Co když se můj přítel nechal od začátku vtáhnout do léčky a nechal tak Houdinimu volné pole působnosti?

Na ulicích se hlavy ještě víc ohnuly. Ve městě zavládl pocit hrůzné rezignace. Prožívali jsme období strachu a beznaděje. Londýn den za dnem ztrácel iluze.

Houdini ovšem ty iluze provozoval dál a každý večer plnil sál v Princess Theatre. Pět chlapů v Holmesově žoldu jej diskrétně sledovalo ve dne v noci. Nebo aspoň tomu Holmes věřil...

Zdálo se, že Houdini se velmi důkladně zajímá o kriminální případy, ale až do dnešního dne neexistovalo nic, z čeho by mohl být obviněn.

Malí detektivové z Baker Street neúnavně sledovali brloh Jacka Žebráka a čekali na jeho návrat. Zdálo se, že se tulák rozplynul v jedovaté atmosféře Londýna.

Mark Dughan také nebyl k nalezení, navzdory odměně, slíbené policií.

Pokud šlo o Holmese, ten trávil celé dny v Crowleyově společnosti. Vracel se domů čím dál později. Pohled měl zastřený a pohyby nekoordinované. Když zůstal doma, nořil se do práce a neustále řadil a měnil svůj velikánský rejstřík, jako by hledal v minulosti počátek vysvětlení zločinů posledních dnů.

Já zatím nedohledal konce té podivné horečky stravující mě na těle i na duchu. Navzdory své dlouhé lékařské praxi a navzdory tomu, že jsem prostudoval řadu odborných knih, nedokázal jsem odhalit příčinu své nemoci. Konzultoval jsem ji s několika kolegy, kteří mi předepisovali léky, stejné rozdílné jako neúčinné.

Podle jedněch jsem se stal obětí vzácné formy malárie, kterou jsem se nakazil již během svého pobytu v Afghánistánu a která se náhle projevila po dlouhé inkubační době. Podle druhých byl můj současný stav následkem mé někdejší profese. Nakazil jsem se od mnoha pacientů v East Endu, které jsem v té době léčil. Moje nemoc se podobala zákeřné kombinaci nejrozumnějších zánětů, aniž by měla

nějaké přesné zařazení. A konečně podle dalších jsem trpěl následky mimořádně tuhé zimy, znásobené setrvalou vrstvou mlhy, kouře a morových výparů, z níž se doslova zvedal žaludek a která neustále dusila Londýn. Slibovali mi, že to všechno na jaře zmizí a že bych měl odjet na venkov, abych si trochu odpočinul.

Všichni mi však radili, abych na čas svou spolupráci s Holmesem přerušil a abych jeho případy zapsal později. Ale to nepřipadalo v úvahu. Víc než kdokoli jiný jsem chtěl pochopit a odhalit tajemství případů, které se nás přímo dotýkaly, protože se v nich můj přítel osobně angažoval.

Když jsem ve svých úvahách dospěl až sem, vzal jsem pero a rozhodl jsem se opsat Hazelwoodův text, týkající se Lucullovy Madony:

„První křesťané byli v Římě systematicky pronásledováni a zabíjeni. Na rozdíl od všeobecné rozšířené představy se Římané tomuto křesťanskému náboženství obecně vysmívali. Viděli v něm však nebezpečí, protože několik set lidí se mohlo sdružit a postavit se proti císařství. To byl důvod, proč pronásledovali křesťany a zesměšňovali jejich víru. Jejich krutost vůči nim neznala mezí. Vyzývání cynismu a zvrhlosti dosáhlo vrcholu za císaře Luculla, jenž se zabíral technikami pomalé smrti. Antické texty svědčí o tom, že Lucullus nechal odlít obrazoboreckou sochu Panny Marie s vulgárními a ztrhanými rysy, jež připomínala spíš přestárlou prostitutku než svatou ženu. U jejích nohou ležel cherubín s odulou hlavou, podobající se Bakchovi, který na ni zíral s vilným a perverzním úšklebkem. Socha byla dutá a skládala se ze dvou částí, přiléhajících k sobě. Uvnitř byly upevněny hroty napuštěné jedem. Socha se otvírala a zavírala pomocí zatím záhadného mechanismu. V textech se uchovala pouze zmínka o tom, že Lucullus zvedal pravou ruku a obracel palec k zemi, když chtěl nařídít mučení. Mučedníka umístili do sochy, v níž umíral dlouhé hodiny, s tělem probodeným stovkami jedovatých hrotů. Nešťastníková krev vytékala miniaturními otvory a byla zachycována do vázy, umístěné u nohou sochy. Římané pak nutili ostatní křesťany tuto krev pít v parodii na křesťanskou mši. Byl to symbol vítězství římských bohů nad novou vírou.“

„Mimo chodem, Holmesi, jak jste objevil otvírací mechanismus

sochy?“

Holmes zvedl hlavu od svých kartotéčních lístků a upřel na mě skelný pohled.

„Všiml jste si obličejů toho strašného skřeta ležícího u nohou té takřečené panny?“

„Skutečně. Říkal jsem si, že je příliš odulý, než aby to byl obličej dítěte. Pripadal mi starší a jakoby poznamenaný nejružnějšími výstřelky. Představuji si, že to má být Bakchus.“

„Není to Bakchus, ale sám Lucullus. Ověřil jsem si to v *Pojednání o antické historii*. V textu, citovaném Hazelwoodem, se říká: ‚Lucullus zvedal pravou ruku a obracel palec k zemi...‘ A tak jsem udělal totéž. Mechanismus byl sice trochu zadřený, ale fungoval.“

„A... už identifikovali tělo té ubožáčky?“

Holmes se zahleděl dlouze na strop, než odpověděl. Konečně se jeho myšlenky vrátily zpět ke mně.

„Ano. Hazelwood to vypátral. Několik dní před naším hrozným nálezem policie zaznamenala zmizení jisté mladé ženy. Popravdě je to odporný případ.“

Vzal jsem si nový list papíru a namočil pero do inkoustu.

„Musíte to opravdu všechno zapisovat, Watsoně?“

„Dělám jen svou práci kronikáře, Holmesi. Každý detail může být důležitý. Nesmíme nic zanedbat. Opakoval jste mi to stokrát.“

„Dobře, když to musíte vědět.“

A detailně mi vyprávěl celý příběh. V prstech jsem křečovitě svíral pero, ale nemohl jsem napsat jediné slovo, tak hrůzný to byl případ. Nenašel jsem sílu popsat takovou ohavnost. Jak mohl Malcolm Fellow, slavný a uznávaný vědec, dospět k takovým nepředstavitelným hrůzám? Jak mohl vystavit tak strašlivému duševnímu a fyzickému týrání nevinnou a bezbrannou bytost, jakou byla jeho nevlastní dcera? Do očí mi náhle vhrkly slzy vzteku a znechucení.

Holmes stál za mnou. Položil mi ruku na rameno.

„Já vás varoval, Watsoně. Sám jsem byl rozrušen, když jsem se dozvěděl pravdu. Teď víte, proč jsem vás toho všeho chtěl ušetřit. Kdyby se vaši čtenáři chtěli dozvědět víc, mohou si prostudovat archivy Scotland Yardu. Co mě se týče, nikdy na to nezapomenu, ať

už to napíšete nebo nikoliv.“

Projednou jsem musel Lestradův postup schválit. Měl důvod, proč zavřel do vězení mučitele tohoto ubohého dítěte.

Holmes se teď jal přecházet po pokoji, s hlavou sklopenou a s rukama zkříženýma za zády.

„Fellow však všechno popřel, Watsone. Plakal, přísahal, že nic z toho nechápe. Úpěnlivě prosil svou ženu, aby mu uvěřila, klečel jí u nohou a zapřísahal ji. Byla to patetická a politováníhodná scéna. A víte, co jeho žena udělala?“

Já sám bych otočil palec k zemi jako Lucullus a nařídil okamžitou smrt pro tak odporného a amorálního člověka.

„Plivla mu do tváře, Watsone. U osoby z jejích kruhů mluví toto gesto za vše.“

Ve skutečnosti mně její reakce připadala nedostatečná ve srovnání s vážností zločinu.

„Je zbytečné hledat polehčující okolnosti, Holmesi, mluví proti němu příliš mnoho důkazů.“

Můj přítel zvažněl.

„Inu právě, Watsone, až příliš důkazů!“

Otevřel svůj notes a napsal: „Případ číslo 11: vražda Agáty Edwardové, nevlastní dcery Malcolma Fellowa. Zatčení jmenovaného.“

Holmes si otevřel nohou a bez dechu vstoupil do salonu, s náručí plnou zaprášených knih. Za ním vešel poslíček, jenž se pod tíhou dvou velkých tašek rovněž plných knih ohýbal takřka až k zemi.

„Položte to na psací stůl!“ přikázal můj přítel.

Poslíček na okamžik zaváhal. Psací stůl byl plný novin, časopisů a výstřižků. Nakonec se mu podařilo na těchto vratkých základech vystavět hranici knih, jež každou chvíli mohla spadnout. Pak si hřbetem ruky otřel čelo a vyšel z místnosti, vrhaje poslední znepokojený pohled na tu babylonskou věž, kterou vytvořil.

Holmes si zamnul ruce.

„Crowley se mi konečně svěřil s výsledkem svého bádání. Můžu vás poprosit o pomoc, Watsoně?“

„Samozřejmě, Holmesi. Co ode mne potřebujete?“ Přítel ukázal na hromadu knih.

„Crowley je přesvědčen, že řešení všech těch zločinů je někde v těchto knihách.“

„O čem ta díla pojednávají?“

„O praktikách starodávných sekt.“

„Jako Hazelwoodova kniha?“

„Ano, ale podle Crowleyho jsou tyto dokumenty mnohem spolehlivější. Přinejmenším nám poskytnou stejné informace jako Hazelwoodova kniha, a přinejlepším ji ještě doplní.“

„Jak chcete postupovat?“

Holmes mi jednu knihu podal.

„Crowley nám usnadnil práci. V každé knize jsou desítky záložek, které označují stránky, popisující rituály, jež mohly našeho vraha inspirovat. Pokusíme se je porovnat se skutečnými vraždami a možná se nám podaří určit společného jmenovatele.“

Asi za hodinu se mi podařilo vytvořit kartotéční lístek s hrozivým názvem „Rituál useknutých rukou“. Dověděli jsme se z něj, že

nevěrným ženám se v Egyptě usekávaly ruce a že totéž se dělo v Orientu v případech zlodějů. A že Athéňané usekávali ruce sebevrahům a pohřbívali je zvlášť. Tyto praktiky se používaly rovněž ve středověké Anglii. Ale jakou to všechno mělo souvislost s vraždou malé Mary Kinsleyové?

Právě jsem se pustil do zpracovávání lístku s názvem „Mučení medem“, když mě vyrušil Holmesův hlas:

„Poslechněte si tohle, Watstone! Král Adalbert III. nechal pohřbít zaživa svých pět dětí s odůvodněním, že jim tak zajistí věčný život.“

„Mohlo by to mít nějakou souvislost s těmi pěti dětmi abbého Mereditha?“

„To nevím, Watstone. Každopádně to něco dokazuje.“

„A co tedy?“

„Že šílenství lidí není včerejšího data.“

Ze svého pátrání jsem se kromě jiného dozvěděl, že jistý sir Fayel dal sníst své manželce Gabriele de Very srdce jejího milence Raoula de Coucy. Když ubožačka zjistila, co udělala, utrápila se hladem k smrti. Dozvěděl jsem se rovněž, že v Indii vykopávali a jedli srdce mrtvých, protože jim přisuzovali magickou sílu. Měli jsme snad v těchto praktikách hledat motiv našeho bankéře-lidojeda, jenž byl přistižen in flagranti, jak pojídá svou zemřelou ženu?

Další rituály byly, co se týče rozsahu a krutosti, ještě příšernější. Jen u příležitosti dokončení Sluneční pyramidy nařídil Tenochtitlan obětovat na oltáři dvacet tisíc lidí. Lidé, obětovaní bohu Xipemu, byli staženi z kůže, do níž se jeho uctívači oblékali během oslav. Tentýž národ obětoval bohyním plodnosti ženy a dívky, jimž byla nejprve useknuta hlava.

Objevil jsem také několik antických „lékařských“ rituálů. Tyrani z jistých barbarských zemí, kteří onemocněli leprou, se – aby se vyléčili – koupali v krvi svých poddaných. Jiní pili krev svých poražených nepřátel, aby zvýšili svou sílu.

Přežily snad tyto podivné zvyky v nějaké formě až dodnes? Žili jsme snad na počátku éry masakrů páchaných ve jménu nějaké nové věštby či bezbožné víry?

Naše práce trvala několik hodin. Nakonec si Holmes všechny kartotéční lístky přečetl a zklamané se ušklíbl.

„Jaké jsou vaše závěry Holmesi?“

„Platí buď jedno, nebo druhé. Buď si z nás Crowley dělá blázny, nebo je řešení jinde.“

Někdo zaklepal na dveře.

Doktor Holborne přerušil četbu a zvedl hlavu. „Dále!“

Do pracovny vešel vrchní číšník v neposkvrněné livreji, následovaný starým lokajem s šedivějícími vlasy. „Večeře, pane.“

„Už?“

Čtyři páry očí se obrátily k hodinám. Devět hodin!

Uplynulo takřka deset hodin od chvíle, kdy doktor Holborne začal číst. Četl nadšeně a nechal se unést příběhem, jenž jej vzrušoval. Viseli jsme mu na rtech, včetně mě, neboť jsem v předcházejících letech už spoustu detailů zapomněl. Pouze Lestrade dal několikrát najevo svou netrpělivost.

Mé pravé koleno trápilo staré zranění. Opřel jsem se o hůl a vstal. Pouze malé cvičení mi mohlo obnovit krevní oběh.

Na Lestradových rtech se objevil jízlivý úsměv.

„Už chápu, proč se Sherlock Holmes bránil otištění tohoto textu. Kdyby vyšel, mělo by to pro jeho kariéru katastrofální následky.“

Byl jsem rozhodnutý nenechat si jeho kritiku líbit.

„Musím konstatovat, že jste neposlouchal, ubohý Lestrade. Sherlock Holmes nikdy *nebránil* jeho otištění. Přál si ho pouze nechat, aby ho mohl doplnit svými poznámkami.“

„Já bych ty slavné poznámky rád viděl!“

„Ujišťuji vás, že k nim dojdeme.“

„Prozatím je ten příběh pořád nesouvislý. Ostatně nevím, který nakladatel by byl tak nesoudný, aby jej vydal.“

„Je samozřejmé, že v této podobě by text nemohl nikdy vyjít.“

„Připouštíte tedy, že mám pravdu?“

„Připouštím především, že o světě nakladatelů nemáte ani ponětí. To, co čte doktor Holborne, je jen sled bezprostředné zachycených dojmů. Je to spíš osobní deník než text, určený k vydání.“

Notář se obrátil k Lestradovi.

„Mně připadá, že tento příběh zachycuje události naprosto dokonale. Neměl byste zpochybňovat práci doktora Watsona.“

„Děkuji, doktore,“ pokračoval jsem, „ale znám své možnosti. Ze zkušenosti vím, že můj přítel Georges Newnes, vydavatel *Strand Magazinu*, by mě jistě požádal o některé úpravy, aby zachoval svou nakladatelskou linii.“

Přes čelo doktora Holbrona přeletěl mrak.

„Vy byste souhlasil s úpravami svého textu?“

„Pouze ve věcech formy. Jistě bych některé stránky zhutnil a některé scény přepsal, abych nešokoval příliš citlivé čtenáře.“

Lestrade znovu přešel do útoku.

„Kdybych byl Georges Newnes, prostě bych tento příběh odmítl jako příliš nesouvislý.“

„Naštěstí jím nejste. A vyzývám vás, Lestrade, abyste v příběhu našel nějakou nesouvislost.“

„Je jich tam spousta. Například ono takzvané fyzické rozdvojení, které skončí smrtí paní Crowleyové, je groteskní a mimo námět. Ostatně, zdá se mi, doktore Watsone, že i vy sám jste vůči tomuto pokusu zůstal rezervovaný.“

„Jistě, ale byl součástí našeho pátrání. Je mnohem snazší formulovat kritiku *a posteriori*.“

„Budiž. Ale jsou tam mnohem horší věci. V předcházejících kapitolách nám profesora Hazelwooda představujete jako největšího odpůrce vašeho přítele. A najednou Hazelwood a Sherlock Holmes spolupracují jako ti nejlepší přátelé na světě. A to není nejmenší protimluv toho textu.“

„Vaše paměť je natolik selektivní, že trpí výpadky, můj ubohý příteli. Mám vám připomenout, že to byl sám Hazelwood, kdo požádal Sherlocka Holmese o pomoc, když zjistil, že se dopustil omylu? Ostatně, Hazelwoodův případ není ani zdaleka u konce. Je v těch věcech až příliš angažovaný.“

Policista pokrčil rameny.

„A co si mám vlastně myslet o výpiscích z Crowleyových knih? Kromě jiného se z nich dozvídáme, že královna Autrigilda, nebo tak nějak, se nechala se dvěma svými lékaři pohrbit zaživa. Jakou to může mít souvislost, byť třeba vzdálenou, s popisovanými případy?“

„Hledáme a klademe si otázky. Možná jsme se na chvíli pustili po falešných stopách, ale měli jsme odvahu pátrat dál. To nebyl váš případ.“

„Já jsem nemohl ztrácet čas. Když chytím viníka, okamžitě ho předám spravedlnosti. Nesnažím se zjistit, jestli ho ovlivnila četba nějakých špatných knih.“

Zatímco jsme se spolu dohadovali, majordomus a starý lokaj prostřeli k večeři.

Mycroft Holmes si radostně zamnul ruce, když spatřil hostinu, která na nás čekala. Zvedl své impozantní tělo z křesla a řekl:

„Co kdybychom v této vášnivé diskusi pokračovali u stolu?“

Pokud jde o mě, měl jsem trochu stažený žaludek a docela rád bych se obešel bez této gastronomické mezihry. Proto jsem měl v úmyslu si s jídlem pospíšit. Pokračování příběhu obsahovalo nejbolestnější události mého života a věděl jsem, že i když od nich uplynula už delší doba, nezůstanu k nim lhostejný.

Náhle, aniž bych o cokoliv žádal, přede mě starý lokaj s šedivějícími vlasy položil nějaké jídlo, ukryté pod příklopem. Ze zvědavosti jsem jej nadzvedl.

„Nadívané křepelky!“

Zvedl jsem další příklop.

„Savojský koláč!“

To bylo jediné jídlo, jemuž jsem nedokázal odolat.

Sluhu moje reakce zmátla. Naklonil se ke mně a zašeptal mi do ucha, jako by se omlouval:

„Nadívané křepelky a savojský koláč jistě nejsou ideálním jídlem na noc, ale byl to příkaz, doktore Watsone...“

„Nemohl jste udělat nic lepšího, příteli.“

Večeře proběhla docela normálně. To znamená, že Lestrade láteřil na všechno a na nic, doktor Holborne a Mycroft Holmes si mezi sebou vyměnili pár banálních frází, nemajících s případem nic společného, a já si s rozkoší nacípal břicho. Menu, seslané Prozřetelností, mi dodalo nezbytný optimismus, abych vydržel poslouchat příběh až do konce. Lestrade si od této chvíle mohl říkat co chtěl.

Večeře skončila ani ne za půl hodiny. Nikdo netoužil zdržet se u stolu. Postupně jsme si zašli na toaletu, protože nikdo nechtěl čtení

závěti přerušovat.

Notář se vrátil na své místo za psacím stolem jako první. Za jeho zády praskal v krbu oheň, který majordomus prohrábl a do něhož přiložil. Bledé odlesky měsíčního světla pronikaly mezi záclonami a my jsme si uvědomili, že venku už dávno nastala noc.

Doktor Holborne si znovu nasadil skřípec, odkašlal si a začal číst v místě, kde přestal.

Holmes vedl hrdinský boj s odlidštěnými a hluchými úřady. Několikrát se pokusil vystoupit na obhajobu podezřelých, ale jeho slova už nikdo neposlouchal. Vláda si přála rychlé soudy a příkladné sankce, které by uklidnily občanstvo. Potřebovala proto podezřelé postavit co nejrychleji před soud a ve zkráceném jednání jim udělit přísné tresty.

Bezmocně a zklamaně jsme sledovali dvojnásobnou hekatombu. Ke krveprolití, spáchanému vrahem, se přidalo další, uchystané justiční mašinérií.

Můj přítel neměl nejmenší pochybnosti: Někteří z podezřelých byli potrestáni za vraždy, které nespáchali. Ti, kteří měli větší štěstí, dřepěli v příšerných kobkách a čekali na tak zvaný proces.

Sžíraly mé černé myšlenky, které se mi vloudily do mysli jako nezvaní hosté, jichž se člověk nedokáže zbavit. Ty vraždy mi nedaly spát. Nedokázal jsem říct proč, ale cítil jsem se vinen, že jsem nedokázal nic udělat pro příbuzné a nejbližší obětí, kteří tyto strašlivé zločiny přežili.

Čím rychleji ubíhal čas, tím víc jsem si uvědomoval, že můj slavný přítel ztrácí půdu pod nohama. Teď už bylo jasné, že z té spousty informací nedokáže vytáhnout nějakou významnou indicii, která by mu pomohla najít vraha a pochopit jeho motivy.

Přesto však byl Holmes přesvědčen, že mezi těmito vraždami existuje nějaká spojitost. Podle něj si vrah oběti nevybíral náhodné. Veškerou svou energii proto věnoval snaze najít souvislost mezi těmito příšernými zločiny. Ale otázky zůstávaly bez odpovědí a každá nová vražda záhadu jen prohloubila. Jaký osud mohl spojovat malou školačku, budoucího chirurga a manželku bankéře upečenou na rožni? Byl vrahem uprchlík z Millbanku? Konal sám? Poslouchal nějaké příkazy? Proč vrah tak strašlivým způsobem zavraždil malou Mary Kinselyovou a ušetřil jejího otce? Proč zavraždil mladého studenta

medicíny s budoucností a ne jeho otce? Jaká logika vedla tento morbidní výběr?

V nejvyšším stupni vzrušení jsem zamumlal sám pro sebe:

„Skutečnými oběťmi jsou ve skutečnosti ti, kteří přežili...“

Příšerný rámus, který se vzápětí ozval za mými zády, způsobil, že jsem málem omdlel. Otočil jsem hlavu a spatřil nevídaný obraz. Holmes stál uprostřed hromady rozbitého skla a papírů. Vstal tak prudce, že porazil svůj pracovní stůl a shodil všechno, co na něm leželo. S nepřítčným pohledem a chvějícími se rty na mě ukazoval prstem, jako kdyby mě z něčeho obviňoval.

„Opakujte, co jste právě řekl, Watson!“

Zavrtěl jsem se v křesle.

„To nebylo nic důležitého, Holmesi.“

„Říkám, abyste to opakoval!“

Bylo zbytečné mu odporovat.

„Jen jsem nad něčím uvažoval. Říkal jsem si, že nakonec nejubožejší na těchto případech jsou ti, kteří přežili, nikoliv ti mrtví.“

„A proč myslíte?“

„Připadá mi to zřejmé. Protože budou až do své smrti oplakávat ty, kteří pro ně byli nejdražší. Ano, trvám na tom, že oni jsou skutečné oběti.“

Holmes přeskočil z nohy na nohu jako v nějakém kuriózním tanci. Pak se dal do smíchu a opakoval:

„Vy jste génius, Watson! Skutečný génius!“

Zvedl jsem hlavu.

„Jste si tím jistý?“

„Naprosto. Jste bezpochyby geniální. Vaše vnímavost mě udivuje.“ Pak z trosek, jež mu ležely u nohou, vytáhl list papíru, rychle na něj naškrábal pár slov a podal mi jej.

„Tohle je seznam skutečných obětí našeho vraha.“

Četl jsem:

„Oběť číslo 1: John Kinsley, obchodí zástupce.

Oběť číslo 2: Henry Cardwell, bankéř.

Oběť číslo 3: James Barnes, obchodník na penzi.

Oběť číslo 4: abbé Meredith.

Oběť číslo 5: Richard Abbenson, průmyslník.

Oběť číslo 6: Lady Burningtonová.

Oběť číslo 7: neznámý oběšenec.

Oběť číslo 8: John Pickox, chirurg.

Oběť číslo 9: Lord Wheeler.

Oběť číslo 10: Malcolm Fellow, vědec.“

Holmes znovu přeskočil z jedné nohy na druhou.

„Proč jsem na to nepomyslel dřív! Jestliže je tato hypotéza pravdivá, pak to znamená, že Mark Dughan chtěl tyto muže a ženy vystavit stejně hroznému utrpení, jakému musel čelit sám. To je přesný smysl jeho poselství. Mí kati poznají peklo... Možná pak pochopí, co jsem musel prožít.“

V tu chvíli se mi zjevila obludná a odporná pravda.

„Zavraždil malou Mary jen proto, aby trpěl John Kinsley. Zabil pět sirotků, aby obvinil a zničil otce Mereditha. Totéž udělal v případech Cardwella, Barnese a ostatních. To znamená, že ti všichni se proti němu v jisté době spojili, a dopustili se na něm něčeho nekalého. To je ten tajemný společný bod, který jsme od počátku hledali.“

„Přesně tak, Watson. Právě jste vyřešil jednu ze záhad, halících tyto případy. Ale to neznamená, že jsme našli řešení. Musíme pátrat v minulosti těchto lidí a zjistit, čeho se dopustili. Co nejrychleji musíme konfrontovat všechny, kteří to krveprolití přežili. Musí se navzájem znát nebo aspoň o sobě už museli slyšet. Možná dokážeme odhadnout budoucí oběti a pochopit vrahovo konání.“

Tu noc jsem uléhal s pocitem, že jsem byl něčemu užitečný. Trvalo však celé hodiny, než s dostavil spánek. V mysli se mi rodily nové hypotézy a nové nápady. Vzpomínal jsem si na mnohé detaily. Mark Dughan prošel po zmizení své ženy rychlým pádem. Holmes zjistil, že Dughan byl vystaven vydírání. Žila jeho žena nebo byla mrtvá? Zabili ji vyděrači? Jestliže ano, pak mohl jednat pod vlivem strašlivého utrpení, o němž se ve svém vzkazu zmiňoval. Jaké existuje spojení mezi vydíráním a těmito deseti oběťmi? Byli to všichni vyděrači?

V mé mysli se zrodil následující příběh. Dughanova manželka byla unesena jedním nebo několika vyděrači. Ti pak začali Dughana vydírat a výměnou za život jeho ženy od něj požadovali čím dál víc peněz. Ale nakonec byl zruinovaný a zadlužený Dughan uvězněn.

Vyděrači pochopili, že už od něj žádné peníze nezískají, a tak jeho ženu krutým způsobem zabili. Proto ten vzkaz, který Dughan zanechal: „Nabídnu jim krvavé divadlo, z něhož se jim udělá špatně. Možná pak pochopí, co jsem musel prožít.“

Zde začaly moje myšlenky tápat. Žádná z deseti obětí nevypadala na vyděrače a ještě méně na vraha. Nic v jejich minulosti nenaznačovalo žádný morální prohřešek. Všichni byli svým způsobem vzornými občany: farář, bankéř, chirurg, vědec, bohatá lady... Tak proč by se měli spolčovat proti Marku Dughanovi, advokátovi s velice slibnou budoucností, jenž byl rovněž vzorným občanem?

A náhle se zjevila další otázka. Kolik obětí ještě bude? Hazelwood v archivu časopisu *Fantastica* napočítal asi sto padesát hrůzostrašných rytin...

Ačkoliv to bylo naprosto legální, získat povolení k návštěvě vězňů obviněných z vraždy bylo velmi obtížné a svolení se udělovalo jen velmi zřídka. Úřady vynikaly v umění znechutit žadatele nekonečnými překážkami.

„Existuje pouze jediný člověk, který nám může pomoci navštívit vězně,“ řekl Holmes. „Tím je Cornelius Hazelwood.“

Za necelou půlhodinu jsme se ohlásili v profesorově domě a byli jsme okamžitě přijati.

„Něco nového, Holmesi?“

„Možná. Musím konfrontovat podezřelé mezi sebou, abych se to dozvěděl.“

„Konfrontovat? A proč?“ Holmes se rozohnil.

„Došel jsem k závěru, že všichni zatčení se museli v minulosti navzájem znát.“

„A při jaké příležitosti se poznali?“

„To právě chci zjistit. Jsem si jistý, že v jejich minulosti existuje nějaký společný jmenovatel. Víte, kde jsou v tuto chvíli uvězněni?“

„Ano. Všichni byli převezeni do Millbanku, kde čekají každý na svůj proces.“

„Do Millbanku?“

„Ti lidé mají pověst nebezpečných zločinců. Aby se uklidnilo veřejné mínění, bylo důležité...“

„Musím je co nejrychleji vidět. Je to naše jediná šance, jak předejít dalším zločinům a jak chytit vraha.“

Tento dvojité argument Hazelwooda přesvědčil. „Mám povolení se s nimi kdykoliv vidět. Jedeme tam.“

Baltimor Compostel nám běžel naproti a dýchal přitom, jako astmatické dobytče. Jeho tlusté tělo obklopoval i tentokrát zvířecí pach. Na nepravděpodobnou dvojici, jakou tvořili Sherlock Holmes a

Cornelius Hazelwood, třesl vyděšené oči.

Pak nám podal lepkavou ruku, jež připomínala kus zkaženého masa.

„Je to pro nás... čest. Co pro vás můžu udělat, pánové?“

„Chceme konfrontovat podezřelé mezi sebou a vyslechnout je.“
Compostel si otřel čelo špinavým kapesníkem. „Ve stejné místnosti?
Za vaší přítomnosti? Ale to je mimořádné nebezpečné!“

Hazelwood navzdory své malé postavě vyzařoval přirozenou autoritu. Neustále z něj číselá chladná rozhodnost. Když promluvil, pečlivě odděloval každou slabiku.

„Tak nám zajistěte bezpečnost! A okamžitě nám vězně přiveďte!“

Baltimor Compostel si zamnul ruce a upřeně se zahleděl na špičky svých bot.

„Ale to... nebude snadné.“

Hazelwood nesnášel výmluvy a tak řekl ostře:

„Vysvětlete mi, příteli, co se děje!“

„Někteří už byli oběšeni.“

Holmes jej zpražil pohledem.

„Cože? Uvědomujete si, že jste nás zbavili těch nejdůležitějších svědků?“

„Jen jsem vykonal trest, nařízený soudem. Ti lidé byli shledáni vinnými.“

„A co lady Burningtonová? Tu jste také popravili?“

Compostel si svým hadrem utřel obličej. „Na to jsme neměli čas.“

„Neměli jste čas?“ zařval Holmes.

Muž ustoupil a zakryl si obličej rukama jako kluk, který se bojí, že dostane facku.

„Není to naše vina. Umřela hlady ještě před soudem.“

„A ostatní?“

„James Barnes přišel o rozum.“

„Lord Wheeler?“

„Prokousl si zuby žíly.“

„Co... cože? A Malcolm Fellow?“

„Spáchal sebevraždu tak, že spolkl jazyk.“

Hazelwood zdrtil Compostela zuřivým pohledem.

„Jak to, že dozorci nezasáhli?“

Ten dobytek se trásl od hlavy až k patě jako obrovský kus želatiny.

„Dozorci? Představte si sebe na jejich místě. Pokaždé když nějaký vězeň umře, ubude jim práce.“

„To stačí!“ zařval Holmes řediteli do tváře. „Kdo je ještě naživu a má ještě natolik zdravý rozum, aby mohl odpovědět na mé otázky?“

Ředitel věznice začal počítat na svých tlustých prstech: „No... bankéř Cardwell, abbé Meredith a chirurg John Pickox. Jejich procesy byly odloženy, protože se za ně přimluvil někdo z vyšších míst.“

„Chci je okamžitě vidět!“

Compostel nás zavedl do vlhkého sklepa, kde nám ukázal místnost, speciálně zařízenou pro výslechy. Podle nástrojů a zařízení, které se tam nacházely, jsem usoudil, že tyto výslechy se provádějí spíš silou svalů. Některé z těchto nástrojů by mohly figurovat na čestném místě v jakémkoliv muzeu věnovaném středověkému mučení. Compostel nezapřel svou strašlivou pověst.

O několik okamžiků později přivedli čtyři dozorcí s nenávislivými výrazy v obličejích tři nešťastníky, s pouty na ruku a s řetězy na nohách.

Výraz jejich tváří výmluvně svědčil o podmínkách věznění. Stáli jsme tváří v tvář třem zničeným a vyděšeným mužům. Byly to lidské trosky. Zdálo se, že jsou u konce svých sil. Okamžitě jsem poznal Pickoxe a Mereditha. Usoudil jsem, že tím třetím je bankéř Cardwell. Byl to tlustý malý člověk s vystouplýma očima, jež mu dodávaly vzezření žabáka. Na očích měl brýle, jejichž jedno sklíčko bylo rozbité, pravděpodobně během výslechu. Krátkozraké oči usazené v kulatém obličejí zesilovaly vyděšený výraz. Byl zhroucený do sebe, jakoby pohlcený strachem. Tito muži přišli o to nejdražší, co měli, a vězení je zbavilo i toho posledního, co jim zůstalo: důstojnosti.

Pouze Pickox si z výšky svých sto devadesáti centimetrů v pohledu uchoval rozhodnost. Přísahal, že se bude bít až do poslední vteřiny, aby se tváří v tvář smrti svého syna ospravedlnil. Ted' se otočil jako blesk a s nečekanou silou udeřil jednoho dozorce do obličeje. Ten se zhroutil na zem.

„Jsem nevinný!“ zařval chirurg. „Žádám, aby mě vyslyšeli a chovali se ke mně s respektem!“

Odpověď na sebe nenechala čekat. Tři zbývající dozorcí se na něj

vrhli a začali do něj bušit hlava nehlava. Nešťastník padl na kolena. Dozorci toho využili, aby ho zpacifikovali. Pickox se pokoušel bránit, ale rána obuškem do zátylku jej dorazila. Napůl bezvědomého jej připoutali řetězem ke kovové židli, přišroubované k podlaze. Oba zbývající vězňové neprojevili ani ten nejmenší odpor. To však dozorcům nebránilo, aby se k nim chovali se stejnou zběsilostí. Scéna trvala jen několik vteřin a my jsme neměli čas zareagovat.

Hazelwood vypadal zaskočeně. V duchu asi měřil vzdálenost, jež existovala mezi jeho teoriemi a praxí.

„Na to nemáte právo!“ zvolal jsem.

„Tito lidé jsou nebezpeční šílenci, doktore Watsone,“ vypíslk Compostel. „Děláme to pro vaši bezpečnost. Na tyto zrůdy platí pouze železná disciplína. Radím vám, abyste si s výsledkem pospíšili, aby se mohli vrátit do cely.“

„Zrůdy nejsou vždycky ti, o nichž si to myslíme,“ řekl jsem vztekle.

Holmes jej odstrčil pohrdlivým pohybem a přistoupil k vězňům.

„Nepřišli jsme vám situaci ztěžovat, přišli jsme vám pomoci. Žádáme, abyste s námi spolupracovali, je to možná vaše poslední šance, jak se dostat z vězení a jak dopadnout skutečného vraha.“

Pickox zvedl hlavu.

„Dopadnout vraha! Přesně to chci! Pro sebe nežádám nic. Můj život už nemá smysl. Můj syn byl mou pýchou a slávou. Chci mu prokázat spravedlnost. A tihle primitivní barbaři mi v tom nezabrání.“

Ještě měl tu sílu a na jednoho z dozorců plivnul. Muž zvedl ruku, aby ho uhodil, ale Holmes mu ji autoritativním gestem zadržel. Dozorci s mumláním ustoupili.

Poprvé od okamžiku zatčení měl chirurg naději, že bude konečně vyslyšen.

„Odpovím na všechny vaše otázky, pane Holmesi. Ale bojím se, že vám nebudu schopen říct víc, než jsem řekl policii.“

Holmes na muže upřel tázavý pohled. „Znal někdo z vás Marka Dughana?“

Všichni tři zavrtěli hlavou. Pak se Holmes obrátil na Pickoxe: „Znáte tyhle dva pány?“

Pickox otočil hlavu a dlouze se na faráře a bankéře zadíval. „Ne,

vidím je poprvé.“

Tutéž otázku položil přítel bankéři a faráři. Oba odpověděli záporně.

Obrátil se tedy k bankéři:

„Ublížil jste někdy někomu nebo jste někomu udělal něco zlého?“

Muže, jak se zdálo, otázka překvapila. „Zlého?“

„Měl jste nějakého osobního nepřítele?“ pokračoval Holmes.

Henry Cardwell se pokusil soustředit své myšlenky.

„Já myslím, že ne. Moje banka půjčovala hodně peněz průmyslníkům a obchodníkům. Moje úrokové sazby byly mezi nejlepšími na trhu. Pomáhal jsem řadě projektů spatřit světlo světa. Občas jsem dokonce odepisoval dluhy. Měl jsem jen přátele, kteří mi takřka každý den podávali důkazy své vděčnosti. Vždycky jsem byl vůči nim a své rodině velkorysý.“

Bankéřův hlas se zadrhl.

„Nechápu, co se stalo... moje ubohá žena...“

Po propadlých tvářích se mu začaly koulet slzy.

Můj přítel se obrátil k abbému Meredithovi.

„A vy, otče?“

Muž na nás upřel svůj prázdný pohled.

„Já? Řídil jsem nadaci na pomoc opuštěným dětem. Věnoval jsem tomu veškerou svou energii. Kdo by mi mohl vyčítat nějakou zášť? Opakuji vám, že jsem ty příšerné vraždy nespáchal. Denně se modlím k Bohu za duše těch ubohých bytostí a za to, aby pravda zvítězila.“

„A vy, doktore Pickoxi?“

Chirurg jako by váhal. Hleděl upřeně na faráře. Zdálo se, že ho něco trápí.

„Jsem chirurg. Zachránil jsem desítky životů a ošetřil spoustu lidí, často bez nejmenší finanční odměny. Neměl jsem nepřátele. Nemyslím, že jsem za celý svůj život někomu způsobil něco zlého. Od smrti své ženy jsem mnoho času věnoval vzdělávání svého syna. Byl mým pokračovatelem, mou pýchou, mou nadějí. Čekala ho skvělá budoucnost...“

Zmlkl, otočil se k faráři a znovu se na něj upřeně zahleděl.

„Před chvílí jsem vám řekl, že tyto muže neznám. Ale když o tom přemýšlím, myslím, že jsem se s panem abbém někde setkal.“

Nepoznal jsem ho hned. Vězení jeho rysy zřejmě hodně změnilo.“

Vzhledem k fyzickému a duševnímu stavu ubohého faráře bylo zřejmé, že se Pickox mohl prve zmýlit. Paul Meredith se k chirurgovi rovněž obrátil.

„Neošetřoval jste jednoho z mých sirotek přímo v sirotčinci svatého Jiří?“

„Nepamatuji se. Ošetřoval jsem a operoval své pacienty v Královské akademické nemocnici. Byl jste tam?“

Abbé zkoumal chirurgovu tvář. „Chodil jste v neděli do kostela?“

„Občas jsem zašel, ano.“

„Ke svatému Jiří?“

„Tam jsem nikdy nevšel.“

„Jedna věc je jistá: už jsme se někde viděli,“ uzavřel farář.

Holmes se vrátil k bankéřovi. „A vy, pane Cardwelle? Poznáváte nyní někoho z těchto dvou mužů?“

„Ano, nebo spíš možná. Teď si vzpomínám na barvu hlasu pana Pickoxe.“

Všichni tři se nakonec shodli na tom, že se už někdy setkali, ale žádný z nich si nemohl vzpomenout, za jakých okolností. Usoudil jsem z toho, že jejich setkání muselo být letmé a pomíjivé.

Holmes je ujistil, že udělá vše, co je v jeho silách, aby jim vrátil svobodu.

Cardwell, Meredith a Pickox slíbili, že budou pátrat ve svých vzpomínkách a že Holmesovi okamžitě dají vědět, jakmile si vzpomenu na bližší okolnosti svého setkání.

Pak vězné odvedli do cel. Hezelwood přikázal, aby s nimi zacházeli slušně, dokud nebudou postaveni před soud.

Zachytil jsem Pickoxův pohled plný naděje. Neměli jsme právo jej zklamat.

Když jsme vycházeli z vyšetřovny, starý dozorce nás pozdravil s hlubokým respektem a adresoval nám široký úsměv. Kde jsem toho člověka už viděl?

Žili jsme s pocitem trvalého nezdaru. Nikdo nevěděl, kdy a kde vrah znovu udeří. Neměli jsme nejmenší stopu, jež by nám umožnila přichystat mu past. Mark Dughan byl nadále nezvěstný.

Holmes se probíral nejjemnějšími aspekty případu, jako by to byla otázka života a smrti. A možná skutečně byla.

Před ním se kupila hromada rozstříhaných novin. Byly mezi nimi *Times*, *Daily News*, *Morning Adviser*, *Morning Herald*, *Chronicle*, *South London Observer*, *Echo* a několik populárních časopisů. Holmes výpisky zaplnil desítky svých zašifrovaných kartotéčních lístků. Když dočetl *Post*, bylo už dost pozdě. Zvedl oči k hodinám, protáhl se a s úlevou vzdychl. Pak vyklepal popel z dýmky a palcem do ní nacpal nový tabák.

O chvíli později už bylo slyšet její astmatické sípání.

Věděl jsem, že jako obvykle se mi nesvěří s výsledkem své práce, pokud sám nepřivezmu iniciativu a nezeptám se.

„Našel jste nějaké čerstvé stopy, Holmesi?“

„Mám pár novinek, ale nevím, jestli se na ně hodí termín čerstvé stopy. V novinách je zmínka o dvou nových vraždách, které mají rukopis našeho šíleného vraha.“

„O co jde?“

„V prvním případě o muže, který se v posteli udusil knihou.“

„Chcete říct, že ho rozdrtila váha nějaké knihy?“

„Ne, udusil se. Spolkl desítky listů tlustého románu. A ne jakéhokoliv.“

„Co tím chcete říct?“

„Jedná se o román *O démonii* Hermetia Palatinuse. Znáám tu knihu, protože jsem ji viděl u Crowleyho. Na její obálce je obrácený kříž.“

„Chcete říci, že někdo zabil člověka tak, že jej přinutil spolky knihu?“

„Podle toho, co vím, literatura se hltá jen v přeneseném slova

smyslu, Watsone. V tomto případě je jisté, že tomu člověku někdo pomohl.“

„Kdo je ten nešťastník?“

„Jistý Harold Battlefield, povoláním nakladatel. Jak se u takové profese sluší, byl to vášnivý milovník literatury. Bylo mu asi šedesát. Po nějaké infekční nemoci zůstal ochrnutý a jeho slábnoucí zrak mu už neumožňoval číst. Proto mu každý večer četla jeho dcera Margareta. Policie ji zatkla a poslala do vězení, než se bude konat soud. Vyšetřováním byla pověřena kriminální brigáda, vedená Lestradem.“

„Zase on.“

„Ano. Je rovněž pověřen vyšetřováním druhého případu.“

„A o co jde?“

„Jistá Anita Cornwellová byla nalezena v opuštěné uličce ve čtvrti Limehouse uškrcená...“ Holmes se znechuceně ušklíbl, „...svými vlastními střevy.“

„Cože?“

„Slyšel jste dobře, Watsone. Vrah jí rozpáral břicho, vyndal z něj střeva, omotal jí je kolem krku a uškrtil ji, pokud ovšem už nebyla mrtvá. Jeden svědek celou scénu pozoroval z okna. Slyšel muže, jak ženě nadává a jak ji mlátí. Vyčítal jí, že se na ulici chová velmi nevhodně. Řekl jí: ‚Všichni si budou myslet, že to je dílo uprchlíka z Millbanku. Moje čest je pomstěna. Vrať se do stoky, tam je tvoje místo.‘“

„To je hrůza. A kdo je ten svědek?“

„Nějaký soused. Policie jeho jméno nezveřejnila z obavy před pomstou.“

„Proč nevyhlásil poplach?“

„Udělal to, ale už bylo pozdě. Policii však poskytl přesný popis vraha. Podle vyšetřování jde o manžela té mladé ženy, jistého Williama Cornwella, velkoobchodníka s vínem a lihovinami. Lestrade prohledal jeho byt a našel tam ušpiněné šaty. Podle něj odvekl svou ženu do Limehouse, na místo, kde se dopouštěla svých prohřešků, a tam ji připravil o život, jak se to stalo padlým dívkám z

Whitechapelu.“*

Holmes se na okamžik odmlčel.

„A ještě jeden detail. V článku se píše, že nešťastnice měla na čele nějaké poranění.“

„Vy soudíte, že...“

„Zajedu do márnice, abych se o tom přesvědčil na vlastní oči.“

„A ten... William Cornwell se ke svému činu přiznal?“

Na přítelově čele se objevila hluboká vráska.

„Ne. Podle článku to všechno popírá, ale nemá žádné alibi, jež by ho zprostito viny. Ten hlupák Lestrade jej zatkl a snaží se z něj vytáhnout přiznání.“

„Nejsem žádným bezmezným Lestradovým obdivovatelem, ale proč mu říkáte hlupák? Zdá si mi, že v takovém případě by kterýkoliv policista podezříval podváděného manžela.“

„Narážel jsem na prohlášení, které náš přítel učinil pro tisk.“

Holmes hrábl do hromady rozstříhaných novin a vytáhl z ní jeden článek.

„Kde to bylo? Aha, tady. Lestrade prohlásil, že podle jeho prvních analýz, se nejedná o sebevraždu, ale spíš o násilný čin...“

„Jaká jasnozřivost!“

„Poslechněte si pokračování: Policie našla pár kroků od mrtvé zakrvácený nůž, používaný při pitvách. V tuto chvíli inspektor Lestrade nevylučuje možnost nehody, způsobené neobratnou manipulací.“

„Neobratnou manipulací? Ten Lestrade je ale hlupák!“

Později, uprostřed noci, jsem ucítil na obličeji a na rukou nepřijemné píchání.

Můj sen náhle zcela nečekaně nabyl přesný tvar.

Nešťastná oběť vyšla z pochybné hospody v Limehousu. Právě se stmívalo. Prošla kolem mě, aniž by mě viděla. Nesla na řemenu koženou tašku, podobající se lékařské kabele. Co dělala sama na takovém místě? Rozhodl jsem se ji sledovat.

Zavravorala. Její dech páchnoucí ginem zaútočil prostřednictvím snu na mé nosní dírky. Na okamžik se opřela o pouliční svítlnu, aby

---

* Jde o oběti Jacka Rozparovače, viz poznámka na straně 68.

nabrala dech. Zula si boty, aby ulevila svým bolavým nohám. Pak udělala několik nejistých kroků směrem do tmy a pomalu získala rovnováhu. Kráčela temnými uličkami Limehousu a z plných plic vdechovala ledový vzduch, aby vystřízlivěla. Byla tak opilá, že necítila, jak jí mrznou chodidla.

Mezi zuby se jí zachytil kousíček masa. Vadilo jí to. Vytáhla z tašky dlouhý pitevní nůž aby jej použila jako párátka.

Kolem jejího obličeje začal poletovat protivný komár. Pokusila se ho odehnat, ale ten se jejímu mávání rukama jen vysmíval. Projevil dokonce takovou drzost, že se posadil na břicho potácející se ženy, přímo na pupek. Žena chtěla nezvaného hosta odehnat a několikrát se vztekle uhodila. Ale ve své roztržitosti zapomněla, že v ruce pořád ještě drží ten hrůzostrašný pitevní nůž. Zbraň jí pronikla do břicha. A jako ironií osudu, proraďnému komárovi se podařilo na poslední chvíli uletět a teď jí bzučel kolem hlavy.

Když si žena uvědomila svůj omyl, vytáhla zbraň z břicha. Ale nedopatřením si vytrhla i střeva, která se omotala kolem nože. Hrozně ji to rozčílilo. To dokážeme pochopit.

Protože komár se jí znovu posmíval, pokusila se ho opět zahnat a napráhlá svůj hrůzostrašný nůž nad hlavu. Ale podařilo se jí z vlastních střev udělat šálu, kterou si ovinula kolem krku. Bezzásadový komár toho využil a celý šťastný a nasycený zmizel ve tmě.

Nešťastnice odhodila nůž a oddala se smrti. Neobratná manipulace...

Cosí mě píchlo do tváře, takže jsem se trhnutím probudil. Reflexivním gestem jsem komára zabil. Teprve pak jsem konečně pořádně usnul.

Žádný komár už mi ve spánku nebránil. Ale já ho ani nepotřeboval,* stejně jsem měl samé hloupé sny.

---

* V rámci literární licence však zřejmě ano, dokonce i v zimě, kdy se příběh odehrává.

Holmes neúnavně zkoumal svou kartotéku, všechny lístky skládal a zase rozkládal a navzájem nejrůznějším způsobem kombinoval. Věděl, co přesně hledá? Věděl to vůbec ještě?

Už dávno byla noc. Zmocnila se mě únava. V žilách mi proudila horečka. Ve spáncích mi bušila krev. Čelo mi žhnulo.

Odložil jsem rozečtený román na stolek u krbu a chystal se odejít do svého pokoje, když se ve dveřích salonu objevila paní Hudsonová se strnulým pohledem. Chvěl se jí horní ret, jako by chtěla promluvit, ale nedokázala to.

Nakonec se jí přece jen podařilo vykoktat:

„Nějaký... člověk... s vámi chce mluvit.“

Nevěděl jsem, obrací-li se na Holmese nebo na mě. V tu chvíli jsem za zády dobré ženy spatřil nějaký hrůzostrašný stín. Tajemný návštěvník ji zřejmě držel násilím před sebou. Vyskočil jsem z křesla a vytáhl zbraň. Holmes vyskočil také a chystal se mě napodobit, když tu naše domácí ustoupila stranou. Muž udělal dva kroky a vynořil se ze stínu.

„Alister Crowley!“ vykřikl jsem.

Co tady dělal v takovou pokročilou hodinu?

Vypadal vskutku jako upír, jenž se právě vynořil z bůhvíjakého hrobu. Plet' měl smrtelně bledou. Jeho zarudlé oči s velkými kruhy mu dodávaly strašidelný výraz. Bezpochyby byl pod vlivem drog nebo měl právě nějakou ze svých tajuplných vizí. Holmes pokývl na paní Hudsonovou hlavou a naznačil jí, že může odejít. Nenechala se prosit.

„Navázal jsem kontakt s Rose,“ začal Crowley záhrobním hlasem. „Vězní ji Zrůda. Vím, kde je.“

„A kde?“ zeptal se Holmes s pochybností v hlase.

„Potřebuji vaši pomoc, Holmesi. Jste jediný, kdo může dodat mým slovům důvěryhodnost. Musím ji osvobodit.“

Nepřičetným pohledem si prohlížel místnost, jako by pozoroval

nějaké tajemné bytosti, jež se ovíjely kolem nás bez našeho vědomí. Myslel jsem, že mu oči vypadnou z důlků.

Náhle se otočil a strnule jako automat vyběhl do chodby.

„Pojďme za ním,“ řekl Holmes. „Zdá se, že je úplně mimo sebe.“

Rozhodl jsem se nedbat na horečku a navlékl si kabát. Poklepal jsem si rukou na pravou kapsu a cítil uklidňující přítomnost zbraně. V poslední době jsme bez tohoto doplňku už nevycházeli. Holmes popadl kapesní svítilnu.

O několik minut později jsme už běželi po Baker Street v Crowleyových stopách. Ledový vítr vířil mlhu před námi.

Několik metrů od nás se najednou objevila světla drožky. Holmes napráhl ruku. Vůz se zastavil *in extremis*.

Crowley se obrátil na kočího, jako by hovořil s nějakým duchem. Pokud jsem něco z tohoto podivného dialogu zachytil, pokoušel se mu popsat jakési místo, aniž by je dokázal přesně situovat. Kočí na něj vrhl nesouhlasný pohled.

„Znám jedno místo, které se podobá vašemu popisu, ale tam si dávají dostaveníčko hrdlořezové. Musel bych být blázen, kdybych tam jel.“

Holmes mu podal půlkorunu. Kočí do mince kousl. Na tváři se mu náhle objevil široký úsměv.

„Dobře. Ale vyložím vás na okraji té čtvrti. Nechci zbůhdarma riskovat kůži.“

Drožka se rozjela směrem k High Street. Pak zabočila doprava, doleva a znovu doprava. Projela po George Street, přes Coronation zamířila k východu a dojela až do Spring Garden Lane.

Jak jsme pokračovali směrem k východu, mlha jako by pomaličku houstla. Ulice se začínaly klikatit a vytvářet skutečně neproniknutelné bludiště. Projížděli jsme uličkami po nerovné dlažbě, plné odpadků a od kol nám stříkalo bláto. Brzy jsem se přestal snažit sledovat naši trasu, protože jsem se ztratil v mlze a tmě. Zdálo se mi, že i kočí občas váhá a několikrát se musel vracet.

Konečně se vůz zastavil. Vystoupili jsme. Kočí napráhl ruku dopředu, ale ukazoval nám jen silnou stěnu mlhy.

„Tudy. Nebo aspoň myslím.“

Kůň znervózněl, jako by bylo místo poznamenané nějakou kletbou.

Najednou začal frkat a bušit kopyty do země. Jeho pán musel vyvinout veliké úsilí, aby ho uklidnil.

Zatímco jsme postupovali směrem, který nám ukázal, ze tmy se ozvalo dlouhé zařehání. Pak se dupot kopyt na dlažbě začal pomalu ztrácet a nakonec jsme v nepřátelské noci zůstali sami.

Crowley krácel kupředu jistým krokem, jako by se navzdory dusivé mlze, jež nás obklopovala, dokázal snadno orientovat.

Prošli jsme úzkou, špinavou uličkou, která asi po sto metrech ústila na prastarém náměstí. Cítil jsem podivnou tíseň. Moje nohy čím dál víc váhaly. Bezpochyby se mně začaly projevovat následky horečky. K jaké hrůze dojdeme tentokrát? Jaká příšerná vize se zjeví našim zjitřeným smyslům? Posbíral jsem odvahu a šel těsně za Holmesem a Crowleym.

Náhle se před námi objevila jakási obrovská budova. Vynořila se z mlhy jako nějaká monstrózní fabrika. Crowley krácel strnule a s pohledem upřeným stále kupředu. Náhle se zastavil a zvedl ruce k nebi.

„Pandemonium! Hle, Zrůda!“

Strčili jsme do obrovských kovových vrat, která povolila s dlouhým žalostným skřípěním. Cítil jsem, jak ve mně strach roste. Nejraději bych z toho prokletého místa uprchl, ale mí druhové postupovali stále vpřed. Na návrat bylo příliš pozdě. Nemohl jsem dělat nic jiného než vstoupit do tohoto kovového a kamenného monstra.

Holmes posvítí do tmy svou lampou. Spatřil jsem obrovité kádě. Visely z nich zvířecí... nebo lidské... kůže. Dech se mi zadrhl v hrdle. Morový a takřka nedýchatelný zápach tkvěl ve vzduchu. Místo připomínalo nějakou pekelnou továrnu. Ale co se tady mohlo vyrábět kromě smrti? Při této myšlence mi ztuhla krev v žilách. Kráčeli jsme opatrně vpřed.

Crowley náhle zabočil doprava a zmizel ve tmě. Zaslechl jsem, jak kolem nás sílí jakési podivné mumlání davu, o němž jsem si myslel, že je už dávno po smrti. Zaskočil mě obluzující pocit jakéhosi chvilkového uvolnění minulosti, jako kdyby bylo toto místo zakleto nějakým duchem, jenž se po našem příchodu probudil. Teď jsem zcela jasně a přesně slyšel přidušené vzdechy, chraplavý kašel a skličující

chropot.

A pak se náhle z temnot ozval bolestný výkřik: „*Roose!*“

Poznali jsme Crowleyův hlas. Holmes zamířil světlo lampy směrem, odkud se výkřik ozval.

V tu chvíli jsme spatřili dav ožvlých mrtvol, které se skrývaly i v nejzapadlejších koutech této kloaky. Hrozny bytostí napůl v rozkladu se válely i na zemi. Zdálo se, že některé strnuly ve smrti. Jiné se ještě pohybovaly. Nějaká hrůzostrašná bytost s ohlodaným obličejem, napůl člověk a napůl zvíře, hleděla chvíli jako hypnotizovaná do světla lampy a pak zmizela v ledové temnotě. Okolní zápach mě dusil a omračoval. Crowley dřepěl před jakýmsi temným tvarem a něžně k němu hovořil. Zahnal jsem poslední závrť svého odporu a zamířil jsem k němu. Crowley se k nám otočil a ukázal na nebohou bytost, oblečenou ve špinavých cárech, sedící na ledové zemi.

„Rose! To je Rose!“

Paní Crowleyová k nám zvedla oči vyděšeného zvířete. Její tvář jsme prakticky nemohli poznat, tak byla zničená. Viděl jsem hnilobu, která ji rozežrala, smrt, jež pohltila její kůži, vlasy a nehty.

Náhle mě popadla nějaká ruka. Uskočil jsem dozadu a pokusil se vysvobodit. Byla to nějaká holčička, nebo aspoň to, co z ní zbylo. Jazyk jí visel z úst. Po promodralých rtech jí stékaly sliny. Zuřivě jsem se bránil, ale její ruka se držela pevně mých kalhot. Natáhla ke mně vyhublý pahýl plný puchýřů. Její oči byly prázdné a bílé jako oči řeckých soch. Chtěla peníze? Co pohledávala na takovém místě? Rychle jsem jí podal obsah svých kapes. Pustila mě a s vřískotem zmizela ve tmě.

Rose Crowleyová náhle zvedla hlavu, a aniž by se dala její reakce předvídat, rozběhla se za dívkou. Alister Crowley se vrávoravě postavil.

„Chyťme ji! Musíme ji zachránit!“

Holmes posvětil lampou kolem nás. Paní Crowleyová a holčička zmizely.

Ze tmy se znovu vynořila ruka a sevřela mi zápěstí jako do ledového svěráku. Cítil jsem v ní takovou sílu, že by byla schopná rozdrtit mi kosti. Prsty mi v tom sevření zdřevěněly. Byla to stará čarodějnice se zvadlou a rozežranou tváří. Vyдалa chraplavé

zamručení. Cítil jsem zblízka její smrdutý dech. Za cenu nadměrného úsilí se mi nakonec podařilo vysvobodit. Náhle se ozval neurčitý zvuk, jako když něco spadne na zem. Trhl jsem sebou. Holmes namířil světelný paprsek k podlaze. U nohou mu ležel Crowley.

„Pomozte mi s ním, Watson! Omdlel.“

Několik kroků od nás se začala masa nestvůrných bytostí pohybovat. Nějaká postava lezla po zemi, jako sražená křečemi. Netoužil jsem vidět víc.

„Vemte ho za druhou ruku, Watson!“ přikázal Holmes. „Musíme se odtud dostat co nejrychleji. Neztraťte hlavu. Nedělejte žádné prudké pohyby.“

Přehodil jsem si Crowleyovu levou ruku kolem krku. Holmes udělal totéž s jeho pravačkou. Vlekli jsme ho mezi sebou, jako by šlo o obyčejného opilce, vracejícího se z flámu. Báł jsem se, že smečka vyčkávající v temnotách se na nás každou chvilku vrhne, ale tma se při našem pochodu ani nepohnula. Tak jsme došli až k obrovským kovovým vratům a lid pekla nechali za sebou.

Ulice byla mrazivá a nepřátelská, ale ve srovnání s místem, jež jsme právě opustili, mi připadala takřka vlídná. Dlouho jsme bloudili v mlze. Crowley konečně nabył vědomí, ale zůstal skleslý a nepromluvil ani slovo, jako by se jeho duch oddělil od těla. Był jsem prokřehlý a celý jsem se třásl. Cítil jsem hryzáni mrazu a zároveň mě spalovala horečka. Posadili jsme se pod jakýsi krytý portál. Byli jsme u konce sil. Nekonečně pomalu padaly velké sněhové vločky. Některé jako by zůstávaly viset v ledovém vzduchu. Hmota mraků zakrývala měsíc. Noc měla hloubku zimy, jež zastavuje čas. V takové zimě kraj strne v takřka absolutní nehybnosti. Linie a křivky se rozplynou v bílém vedení uzavřeném nebem.

Po nekonečné době se objevil fiakr tažený bílým jednorožcem. Mdlé světlo svítání nakonec vyhnalo tmu. Noční můra byla u konce. Několik rozpustilých elfů chvíli doprovázelo náš podivný konvoj. Pak spřežení zmizelo ve vzduchu. V očích mi náhle vzplanulo prudké světlo. Myriády hvězd mi explodovaly v hlavě. Potom...

Potom už nevím. Nejsem schopen popsat konec této epizody, protože v mé mysli zavládl absolutní zmatek.

Když jsem vešel do salonu, Holmes už pracoval. Podle hromady rozstříhaných deníků, jež se válela na zemi, jsem usoudil, že pracuje už několik hodin. Zřejmě si mé přítomnosti vůbec nevšiml, tak byl pohlcen svou prací. Podíval jsem se na hodiny: poledne! Copak se mi všechny ty události předchozí noci jen zdály? Chtěl jsem mít jasno. „Holmesi...”

„Ach, Watson! Už jste zpátky mezi námi, přáteli?“ přerušil mě, aniž zvedl hlavu od práce. Postavil jsem se před něj.

„Řekněte mi, že Crowleyho návštěva a zjevení těch odporných bytostí nebyla pravda!“

Zvedl ke mně překvapené oči. „Ale samozřejmě, že byla, Watson.“

„Ale Rose Crowleyová je mrtvá, jak se tedy mohla objevit v tom pandemoniu?“

„Ona tam nebyla.“

„Ale viděl jste přece totéž co já, vidíte?“

„Jistě. Prožili jsme stejné scény, ale naše interpretace se od sebe poněkud liší.“

„Ale Crowley přece mluvil o pandemoniu.“

„Víte, co to slovo znamená, Watson?“

„Myslím, že je to hlavní město pekla.“

„Správně. A vás nepřekvapuje, že jste našel hlavní město pekla uprostřed Londýna?“

„Teď, když to říkáte, tak skutečně... Ale ty obrovské kádě, ten zápach hniloby a ty hrůzné bytosti lezoucí tmou. Jak vysvětlíte tohle? To je další záhada, kterou nejsme schopni vyřešit.“

Holmes mi podal starý plán Londýna.

„Chyba. Stačilo mi pár minut, abych na této staré mapě našel odpověď. Jedná se o opuštěnou koželužnu, která slouží jako úkryt desítkám chudáků. Crowley nás zavedl do jakési umírárny.“

„Umírárny?“

„Ano. Věděl jsem, že takové místo existuje, ale nevěděl jsem kde. Všichni ti chudáci, kteří už nemají nic, tam tráví poslední dny raději, než aby je trávili, užívání nemocí, v nějakém hospiciu. Ti pohyblivější pak mrtvoly spálí nebo je pohodí smečkám psů, potulujícím se kolem. Nebo s nimi naloží ještě hůř.“

„To je hrozné! Myslel jsem, že něco takového přestalo existovat, když začala platit nová zdravotní nařízení.“

„Já si to myslel také, Watsone.“

„Ale jak mohl Crowley takové místo znát?“

Přítel položil dlaň na tlustou knihu Cornelia Hazelwooda.

„Tentokrát jsem vysvětlení našel tady. Představte si, že nedaleko koželužny se nacházelo sídlo Zlatého úsvitu. A Crowley byl dlouhá léta velmistrem této sekty, než založil Stříbrnou hvězdu. Je tedy pravděpodobné, že to místo znal z minulosti. Jeho mysl pak vytvořila zvláštní amalgam mezi touto opuštěnou koželužnou a místem imaginárního vězení jeho zesnulé ženy.“

„Jak jsem se mohl nechat tak nachytat?“

„Vaše vnímání bylo ovlivněné horečkou. A kromě toho má Crowley mimořádnou přesvědčovací schopnost. Vy jste ho ve svém deliriu jen následoval.“

„Ale co ta žena? A ta dívka? Kdo to je? Všechno to je strašně zvláštní. Co se tam skutečně stalo?“

„Ve skutečnosti nic záhadného, Watsone. Začalo to tím, že jsme otevřeli těžká kovová vrata. Okamžitě jsem poznal vchod do opuštěné továrny. Cestou jsem si poznamenal jméno ulice a napůl smazané číslo, které ještě šlo přečíst vedle portálu. Uvnitř jsme viděli obrovské kádě. Z některých z nich ještě visely kusy zvířecích kůží. Atmosféra byla nasáklá zápachem koželužny. Ve světle mé lampy se objevil ubohý tulák v cárech. Byl v politováníhodném stavu. Tvář měl zohyzděnou nemocemi a všemi možnými poraněními. Vylekali jsme ho a on utekl. Pochopil jsem, že jsme se ocitli v jednom z nejhorších brlohů Londýna. Díky němu jsme se ostatně měli na pozoru. Pak se Crowley rozběhl ke skupince nešťastníků. Byla mezi nimi matka, tisknoucí k sobě děvčátko prokřehlé zimou. Crowley věřil, že v zpustošeném obličejí nebohé ženy poznává Rosiny rysy. Zatímco se

pokoušel s matkou mluvit, děvčátko se chytilo vás, aby vyžebalo nějaké peníze.“

„Na to si skutečně vzpomínám. Byl jsem tak vyděšený, že jsem jí dal veškerý obsah svých kapes.“

„To nebyl dobrý nápad, Watsone.“

„Ach?“

„Pro tu holku to byl opravdový poklad. Matka si toho všimla a společně s dcerou zmizely ve tmě.“

„Ale proč?“

„Nejspíš se bály, aby jim ty peníze někdo nevzal. Ale vaše štědrost okamžitě přilákala pozornost dvou nebo tří dalších ubožáků, kteří celou scénu viděli. Nějaká stará žena vás popadla za zápěstí, aby i ona vyžebala nějakou almužnu. Vy jste se jí ovšem bezohledně zbavil.“

„Já... považoval jsem ji za oživlou mrtvolu.“

„Ve skutečnosti jste nebyl tak daleko od pravdy, Watsone. I ostatní ubožáci se chystali žebrot, ale v tu chvíli Crowley pod vlivem drogy nebo následkem únavy omdlel.“

„Všiml jsem si, že nebyl v normálním stavu.“

„V tu chvíli jsem se rozhodl odtamtud zmizet a odtáhnout Crowleyho s sebou. Museli jsme jednat rychle, než by nás ti žebráci napadli. Naštěstí byli příliš otupělí zimou a nemocí. Nereagovali dostatečně rychle a nám se podařilo uprchnout.“

„A pak?“

„Pak? Nestalo se nic zvláštního. Ach, ano. Usnul jste se ve fiakru. Nejdřív jsem si myslel, že jste ztratil vědomí, ale vy jste začal mluvit o jednorožci a o elfech, nebo něco v tom smyslu. Posvítíl jsem vám do očí...!“

„Přesně tak. Vzpomínám si, že jsem viděl tisíce hvězd.“

„Ale vaše mocné chrápání mě vzápětí uklidnilo. Nechal jsem vás spát až do Baker Street. Kočí mi pomohl odvézt Crowleyho domů a vás přenést do vašeho pokoje. Další otázky?“

„Ehm... ne.“

Co k tomu dodat? Holmes dokázal vysvětlit nevysvětlitelné způsobem, který člověka uváděl do rozpaků. Jak to, že nedokázal vyřešit všechny ty zločiny stejně rychle, jako dokázal rozeznat pravdu od vidin v tomto nočním dobrodružství?

Poslíček přinesl Holmesovi dopis. Čelo mého přítele se při jeho četbě rozjasnilo.

„Dobrá zpráva?“ odvážil jsem se zeptat.

„Hazelwood mě prosí, abych k němu okamžitě přijel. Tvrdí, že identifikoval místo, kde by vrah mohl příště udeřit. Je-li to pravda, bude tato informace rozhodující! Mohli bychom se pokusit nachytat mu past.“

„A předejít novému krveprolití.“

Navzdory zacpaným ulicím a prudkému dešti nás fiakr vyložil před Hazelwoodovým domem za necelou půlhodinu.

Profesor nás okamžitě přijal. Tvářil se velmi vzrušeně. Podle svého zvyku se obešel bez dlouhých úvodů a šel rovnou k věci.

„Znovu jsem přezkoumal většinu rytin ve své knize.“

„Kolik jich tam vůbec je?“ zeptal jsem se.

„Skoro tři sta. A jednoznačně se mi podařilo lokalizovat jedno místo.“

„Jedno? Ale to je málo.“

„Jistě. Ale bude to stačit, abychom vraha chytili.“

„Co je to za místo?“ zeptal se Holmes. Cornelius Hazelwood před námi otevřel svou tlustou knihu. „Jedná se o krásný dům z počátku století, stojící v čísle 127 ve Strandu.“

„Jak se vám jej podařilo identifikovat?“

„Podle pozadí.“

Hazelwood ukázal prstem na jistý detail rytiny. „Vpravo v pozadí motivu je kostel. Vidíte?“

Holmes přešel svou silnou lupou několik centimetrů nad papírem.

„Ach ano, opravdu.“

Profesorův pohled přímo hořel.

„Víte, kolik je v Londýně kostelů, pane Holmesi?“

„Přiznávám, že tuto otázku jsem si nikdy nepoložil.“

„Kolem tří set.“

Holmes se pochybovačně ušklíbl. „Jste si jist tím...“

„Ano. Díky naprosto unikátnímu tvaru jeho dvojité zvonice. Všimněte si asymetrie jeho dvou věží.“

Naklonil jsem se přes přítelovo rameno. Obě věže se od sebe skutečně lišily, jako by patřily ke dvěma kostelům z různých období, tak byly rozdílné.

„A vy jste navštívil tři sta londýnských kostelů, abyste našel tuhle vzácnou perlu?“ zeptal se můj přítel skepticky.

Cornelius Hazelwood si pohladil bradku a s jistou pýchou pokračoval ve vysvětlování.

„Vůbec ne. Ukázal jsem tuhle rytinu biskupovi, který mě okamžitě nasměroval. Vzal jsem si na pomoc geometrii. Po několika jednoduchých měřeních jsem se postavil do stejného místa podle perspektivy, jako autor obrázku. Dům stál přímo proti mně. Tomu na rytině se podobá do posledního detailu.“

„Měl jste velké štěstí, že jste padl právě na tenhle obrázek.“

„Ani v nejmenším. Postupoval jsem dedukční metodou.“

Holmes na profesora upřel pochybovačný pohled, jako kdyby si myslel, že nikdo kromě něj není schopen pozorovat a dedukovat.

„Dedukční metodou?“

„Samozřejmě! Moje úvahy byly naprosto jednoduché. Protože místa, kde vrah zabíjí, jsou zachycena s takovou věrností, řekl jsem si, že některé rytiny by mohly obsahovat nějaký charakteristický rys okolí, jako například budovy, umělecká díla, zkrátka snadno rozpoznatelná místa. Souhlasíte se mnou?“

„Ano, ano,“ připustil Holmes.

„Analyzoval jsem všechny obrázky ze své knihy a zaznamenal si ty, které takové informace poskytují. Většina z nich se ukázala jako nepoužitelná, s výjimkou tohoto.“

Holmes se snažil skrýt své rozladění. Bezpochyby se na sebe zlobil, že ho něco podobného nenapadlo.

„Kdo v tom domě bydlí?“

„Soudce Allan Richmond se svou ženou a miminkem a dále pak stará chůva a několik sluhů.“

„Kdy jste to zjistil?“

„Předevčirem.“

Můj přítel vyskočil. „Proč jste mi nedal vědět dřív?“

„Neměl jsem čas! Tento případ mi v posledních dvou dnech nenechal jedinou minutu volnou.“

„Ale obyvatelé toho domu jsou možná v nebezpečí!“

„Ujišťuji vás, že jsme přijali nezbytná opatření.“

„Co tím chcete říct?“

„Pozemek je především ve dne v noci strážěn. Dokonce jsme několik policistů umístili uvnitř soudcova domu. Na každém kroku doprovází soudce i jeho rodinu diskrétní, ale účinný doprovod. Chůva spí v dětském pokoji.“

„Kdo je ta chůva?“

„Jedna stará jeptiška. Soudce Richmond ji zná už od dětství a naprosto jí důvěřuje. Dítě je v bezpečí. Policisté hlídají jeho pokoj čtyřicet hodin denně. Lestrade osobně dohlíží na celou operaci. Co bychom mohli udělat víc?“

Holmes sraštil obočí.

„Svěřit tento úkol někomu kompetentnímu.“

„Vím, jak špatný máte názor na Scotland Yard a zejména na Lestrada, ale můžu vás ujistit, že na místě jsou naši nejlepší lidé. Co se týče Lestrada, není samozřejmě génus...“

„To je hezky řečeno.“

„...Ale děláte chybu, že ho tak podceňujete. Je to svědomitý a oddaný policista.“

„Uklidnil jste mě,“ řekl Holmes tónem, v němž bylo znát, že klidný není ani trochu. „Rád bych sám ten dům viděl. Chtěl bych vyslechnout jeho obyvatele a zkontrolovat bezpečnostní opatření policie.“

Profesor Hazelwood si nervózně pohladil bradku.

„Neurazte se, pane Holmesi, ale obávám se, že vaše přítomnost by mohla bezpečnostní složky, které tam umístil Lestrade, poněkud vyrušit. A navíc, nic nepotvrzuje, že vrah udeří právě na tomto místě. Ale jestli to udělá, tak vás ujišťuji, že ho chytíme.“

„Když to říkáte. Ale proč jste se mi s tímto objevem svěřil, když mě opět chcete držet stranou?“

„Především jsem chtěl dodržet morální závazky, které vůči vám cítím. A pak, protože vím o vašem vztahu s Alisterem Crowleym,

říkal jsem si, jestli byste mi nemohl říct víc o rituálech té sekty.“

„Proč se neobráťte na svého přítele, nakladatele Boctona?“

„Bocton Crowleyho neustále obhazuje a byl by mi tedy k ničemu.“

„Ale co s tím má Crowley společného?“

„Čtěte!“

Hazelwood ukázal prstem na komentář, doprovázející rytinu. Holmes se sklonil nad knihou.

„Podle jedné pověsti, pocházející ze střední Evropy, Cromloch po příchodu noci pojídal děti. Byla to jediná krmě, jíž se mohl živit. Každý den proto musel najít novou oběť. Při hledání vybrané oběti nasál atmosféru místa a pak se soustředil na dům, do něhož se pak bez obtíží dostal. Nikdo v něm neviděl pekelnou zrudu, protože se mohl libovolně proměňovat. Lidé z domu mu spontánně otevírali dveře a důvěřivě jej zvali dál. Cromloch pak vešel do dětského pokoje, uspal ty, kteří dítě hlídali, a snědl celé dítě, kromě hlavy. Za svítání odešel, proměnil se v mladého eféba a chystal se prožít den v pohodlí a v rozkoších všeho druhu. Následující noc se opět stal Cromlochem. Tento morbidní rituál přetrval až do dnešních dnů v některých satanistických sektách, jako je například Astrum Argentinum. Tím se částečně dá vysvětlit velká dětská úmrtnost v chudých čtvrtích Londýna.“

Vzpomněl jsem si, co o tomhle tématu řekl Bocton: „Asi šedesát procent dětí v East Endu umírá dřív, než dosáhnou pěti let, a nikoho to nezajímá...“

Holmes zvedl k Hazelwoodovi oči.

„Astrum Argentinum?“

„To je latinský název Stříbrné hvězdy, Crowleyho sekty.“

„Kdo ten text napsal?“

„Reginald Foster.“

„Ověřil jste si zdroje?“

„Ne, v té době jsem mu naprosto důvěřoval. Považoval jsem ho za spolupracovníka, který je mimo jakékoliv podezření. Mýlil jsem se. To už jsem ale vysvětlil.“

V místnosti zavládlo ticho. Pak Hazelwood ukázal na tmavou část

obrázku.

„Na rytině je ještě jeden detail. Podívejte! Ve tmě číhá jakási postava, která jako by dům pozorovala.“

Holmes znovu přiblížil lupu k obrázku.

„Dábel!“

41

Hodiny právě odbily půl sedmé, když do salonu vešla naše paní domácí s obálkou v ruce.

„Nějaký poslíček v uniformě to přinesl pro vás, pane Holmesi.“
Holmes dopis přečetl:

„Vím kde a kdy jsem se setkal s otcem Meredithem a s Henrym Cardwellem. Mohlo by to celý případ vysvětlit. Přijďte rychle do věznice v Millbanku. John Pickox.“

„Ten pán je dole a čeká na odpověď.“ Upřesnila paní Hudsonová.

„Cože? Poslíček je pořád tady?“

Holmes tu dobrou ženu odstrčil, z věšáku strhl kabát a rozběhl se po schodech dolů. Běžel jsem za ním, protože jsem byl zvědav, jak se k nám dopis dostal.

U vchodu čekal starý muž v uniformě dozorce.

„Dobrý den, pane Holmesi! Dobrý den, doktore Watsone!“ řekl, když nás spatřil.

„My se známe?“ zeptal jsem se našeho zvláštního poslíčka.

„Samozřejmě!“ odpověděl. „Jsem dozorce z věznice v Millbanku. To já jsem pomáhal panu Holmesovi vykopat Fosterovu mrtvolu v uprchlíkově cele.“

„Opravdu,“ potvrdil Holmes, „vzpomínám si na vás.“

Můj přítel otevřel dveře a vystrčil nás ven. Před námi se tyčila stěna mlhy. Panovala polární zima.

Pokračovali jsme v našem rozhovoru cestou po Baker Street, hledající drožku.

„Zúčastnil jsem se té konfrontace mezi Pickoxem, Meredithem a Cardwellem,“ pokračoval dozorce. „A slyšel jsem, o čem jste s vězni mluvili.“

„Tedy jste tam byl?“

„Stál jsem na stráži u vchodu do cely. Dokonce jsem vás pozdravil, když jste odcházeli.“

„Přiznám se, že jsem si toho nevšiml, byl jsem příliš zaujatý tím, co se tam právě stalo.“

„Přikázali mi střežit Pickoxovu celu. Včera mě požádal, že chce s vámi mluvit, že vám musí říct něco důležitého. Předal jsem jeho žádost Compostelovi, který se zasmál a řekl: ‚Už je trochu pozdě.‘“

„A pak?“

„Vrátil jsem se k Pickoxovi a řekl jsem mu, že se mi může svěřit se svým tajemstvím. Ale Pickox dozorcům nedůvěřoval. Měl pravdu, někteří mí kolegové jsou poněkud... brutální.“

Holmes ztrácel trpělivost.

„No a?“

„Pickox napsal tenhle vzkaz a požádal mě, abych vám ho osobně předal. Víc nevím.“

Holmes zavolal na drožku, která přijížděla proti nám.

„Do věznice v Millbanku! Co nejrychleji!“

Vůz se málem několikrát převrátil, tak byla vozovka kluzká a viditelnost omezená. Nicméně kočí zvládl cestu mistrovsky. Ani ne za patnáct minut jsme už bušili na vězeňskou bránu.

Dozorce s tupým pohledem otevřel okénko.

„Co chcete?“

„Jsem Sherlock Holmes. Mám schůzku s ředitelem.“

„Opravdu? Nic mi neřekl. Podívám se, jestli vás může přijmout.“

Okénko se zavřelo a my zůstali stát v nepřátelské mlze. Uběhly nekonečné minuty.

Pak se vrata konečně otevřela.

Holmes se vrhl k dozorcí.

„Chci mluvit s Johnem Pickoxem!“

„Pickoxem? Myslel jsem, že máte schůzku s panem Compostelem.“

„Pickox!“ zařval můj přítel. Dozorce sebou trhnul.

„Nemusíte se tak rozčilovat... Ostatně, už to nespíchá.“ Muž ukázal směrem do středu dvora. „Je to ten uprostřed.“

Proběhli jsme několik metrů v mlze. Z mléčné kaše se před námi náhle vynořily tři šibenice. Popoběhli jsme ještě kus dál. Na prostřední

šibenici visel John Pickox.

Nějaký tlusťoch nám běžel naproti, obklopen zvířecím pachem.

„Pane Holmesi! Mám radost, že vás zase...“

Holmesova pěst zasáhla zarudlý Compostelův obličej a udělala rázný konec tomuto krátkému setkání.

Ve fiakru, který nás odvážel zpátky do Baker Street si Holmes masíroval pravou ruku a procvičoval bolavé prsty. V očích mu plál svit nenávisti.

„Ten člověk je nebezpečný darebák!“

„Compostel?“

„Samozřejmě. Plní své úkoly bez nejmenšího ohledu na okolnosti. Je ryzím produktem bezduché administrativy. Do puntíku plní všechny rozkazy a navíc jej to zjevně ještě těší. Vzpomínáte si, co nám řekl ten starý dozorce? ‚Předal jsem Pickoxovu žádost Compostelovi, který se zasmál a řekl: Už je trochu pozdě.‘ Compostel věděl, že Pickoxe pověsí a nepovažoval za nutné dát mu poslední šanci. Nešťastník zemřel a svůj objev odnesl s sebou.“

Holmes stiskl čelisti. V jeho pohledu se zračilo strašlivé napětí a potlačovaný vztek.

„Byl jsem jeho jedinou nadějí. Ale já ho pomstím, Watsone. Od této chvíle ten případ беру osobně!“

Sherlock Holmes si poznamenal do svého zápisníku:

„Oběť číslo 13: soudce Allan Richmond.“

Byli jsme zdrceni. Fyzicky a morálně zničeni. Jako kdyby nás každý nový případ vzdaloval od pravdy.

Holmes se trápil tím, že nezasáhl. Ale jak mohl zasáhnout? Nabídl přece své služby, ale Hazelwood je odmítl pod záminkou, že jeho přítomnost by mohla pokazit Lestradovy plány.

A výsledek na sebe nenechal čekat.

Několikrát jsem četl detailní zprávu v *Timesech*, aniž jsem dokázal pochopit, jak se taková obludnost vůbec mohla stát. V tuto chvíli jsem se snažil zaplnit prázdnotu ve své mysli, abych sám neupadl do hluboké deprese. Rozhodl jsem se, že článek z *Timesů* přepíšu do svých poznámek, jako kdybych chtěl odvrátit osud.

Předkládám tedy svým čtenářům popis té strašlivé události tak, jak jsem ji mohl rekonstruovat podle novinových článků:

K tragédii došlo minulou noc, navzdory pečlivým bezpečnostním opatřením, které kolem domu soudce Allana Richmonda ve Strandu číslo 127 učinila policie.

Soudce a jeho mladá manželka opustili domov kolem sedmé hodiny večerní a odjeli na galavečer pořádaný Svazem právníků. Vyslechli si projevy několika osobností. Pak se spolu s dalšími hosty zúčastnili společné večeře. U každých dveří hlídal jeden policista v civilu a sledoval každý podezřelý pohyb.

Uprostřed večeře se mladá žena naklonila k manželovu uchu a pošeptala mu:

„Vraťme se domů, příteli. Mám neblahé tušení.“ Soudce se ji pokoušel uklidnit.

„Čeho se bojíte, drahá? Dům je hlídán. Sestra Marta spí v dětském pokoji. Policista stojí na stráž před dveřmi. A naši lidé by se nechali

spíš zabít, než by k nám pustili nějakého vetřelce.“

„Samozřejmě, ale... jsem si jistá, že se něco stalo.“

„Uklidněte se! Kdyby se něco stalo, okamžitě by nás na to upozornili. Jsme od domova jen několik minut jízdy drožkou.“

Mladé ženě nezbývalo, než se věnovat dál jídlu. Z její tváře se ale daly vyčíst obavy a podráždění.

Zbytek večera jí připadal nekonečný. Konečně přišlo vysvobození. Před schodištěm budovy Svazu právníků popojížděly fiakry. Manželé museli ještě dlouho čekat na volný vůz.

Jakmile dorazili domů, mladá žena vyběhla schody po dvou a vrhla se k pokoji svého dítěte. Před dveřmi stál pořád na hlídce policista, pevně rozkročený, s rukama zkříženými za zády. Jeho úsměv mladou ženu uklidnil.

„Všechno je v pořádku?“ zeptala se rozechvělým hlasem.

„Ano, madam. Od vašeho odjezdu z tohoto pokoje nikdo nevyšel, ani do něj nevstoupil.“

Otevřel pěst a s chápavým výrazem ve tváři jí ukázal velký klíč.

„Ostatně, kdyby se tam někdo chtěl dostat, musel by mi nejdřív vzít tohle.“

Mladá žena se trochu uvolnila.

„Neslyšel jste zevnitř žádný podezřelý zvuk?“

„Ne, madam, vůbec nic.“

„Můžete mi otevřít?“

„Samozřejmě, madam.“

Policista otočil klíčem v zámku a potichu otevřel dveře, aby dítě nevzbudil. Žena vešla do pokoje po špičkách. Viděla, že stará chůva, sestra Marta, leží oblečená na své posteli a že tak usnula. Trápilo ji silné nachlazení.* Lady Richmondová ji nechtěla probouzet ze zaslouženého spánku. Ještě zkontrolovala, jestli jsou okna pevně zavřená. Děťátko mírumilovně leželo v kolébce. Žena je něžně políbila na čelo, pak potichu odešla a zavřela dveře.

„Hlavně buďte nadále ostražití!“ přikázala ještě policistovi.

---

* Zde silně nachlazená dáma, hlídající malé dítě, Watsonovo horečnaté onemocnění, provázející jej tímto případem, jinde: dosti špatné reference o tehdejší medicíně.

Potom konečně v klidu odešla do svého pokoje.

Ale uprostřed noci ji začala pronásledovat strašlivá noční můra. Její hrůzné tušení ji pronásledovalo i ve spánku. Viděla se, jak líbá dítě na čelo. Náhle ji přepadl podivný pocit. Pokoušela se vzpomenout. Na rtech necítila teplo, které obvykle vyzařovalo z jejího děťátka. Jeho kůže nebyla tak jemná jako obvykle. Pouze matčin instinkt dokáže rozeznat tyto nuance. Necítila ani pomalý a mírumilovný dech svého dítěte.

S trhnutím se probudila. Na čele se jí perlil pot a tělo se jí křečovitě chvělo. Spěšně si oblékla župan a utíkala k dětskému pokoji. Policista stál věrně na stráži a nespál.

„Všechno je v pořádku?“ zeptala se ho vyděšeným hlasem.

„Samozřejmě, madam. Jsem tady.“

„Otevřete! Chci se přesvědčit sama!“

Muž otočil klíčem. Žena se vrhla do pokoje se svícem v ruce. Zmocnil se jí strach. Chůva pořád spala. Ale mladá žena si teď všimla jakési skleničky vedle chůviny postele. Zdálo se jí, že sklenička tam před hodinou nebyla. Ve vzduchu byla cítit jakási neurčitá, ale odporná vůně. Stalo se něco, nebo je to všechno jen výplod její fantazie?

Přistoupila ke kolébce. V komíhající se světle svíčky jí děťátko připadalo velmi bledé. Jeho napjatá, průsvitná kůže měla perleťový odstín. Žena je znovu políbila na čelo. Tentokrát měla naprostou jistotu. Celo bylo ledové. Chtěla vzít dítě do náruče, aby ho zahřála.

Odhrnula přikrývku a před jejíma očima se zjevila čirá hrůza. Na polštářku ležela pouze hlava. Tělo zmizelo. Žena vyrazila strašlivý výkřik a zhroutila se na zem. Přiběhl policista a také zjistil, co hrůzného se to stalo. Propadl panice a začal pískat na píšťalku, až pomalu ztratil dech. Okamžitě přiběhli další policisté a služebnictvo. Stará chůva se hlukem probudila, posadila se na posteli a sevřela si rukama hlavu.

„Co se děje? Bolí mě hlava!“

Její hlas byl chraptivý a zesláblý nachlazením.

Policista přičichl ke skleničce, položené na nočním stolku.

„Je to silný uspávací prostředek. Někdo vás omámil,“ prohlásil.

Chůva se sklonila nad kolébku, spatřila tu hrůzu, pokřičovala se a

vykřikla:

„To je d'áblovo dílo! Jsme prokleti!“

Jeden z policistů se pokusil uklidnit situaci, ale nastal pravý opak. Stará žena v šoku ze všech sil křičela:

„Dnes v noci jsem viděla d'ábla. Myslela jsem, že se mi to jen zdá, ale byl to on. Je tady. Musíme odtud pryč. Všechny nás zabije.“

Následovala neuvěřitelná vřava, doprovázená výkřiky hrůzy, klením policistů a ostrým zvukem píšťalek. Stará chůva, ještě pod vlivem narkotika, propadla panice, několikrát upadla na zem a nakonec vrávorajíc uprchla. Vyběhla z domu s obličejem skrytým v dlaních, proběhla kolem psince a ztratila se v ledové temnotě.

Ke křiku a pláči se najednou připojili i psi a začali štěkat, jako kdyby je posedla vzteklna. Ze tmy se ozval nějaký výkřik. Krátce nato bylo objeveno tělo sestry Marty, bez života a s křečovitě strnulými údy. Ve tváři se jí zračila smrt v nepopsatelném výrazu hrůzy. Na čele měla strašlivou ránu.

Inspektor Lestrade, pověřený vyšetřováním, poskytl rozhovor našemu reportérovi. Vypadal velmi dojatě a zoufale. Zde je krátké shrnutí jejich rozhovoru:

„Inspektore, máte nějakou stopu, která by vám umožnila zahájit pátrání?“

„V tuto chvíli ne. To, k čemu došlo, je prostě nemožné.“

„Co tím chcete říct?“

„Všechny východy byly uzavřeny. Dům byl plný policistů. Jeden z mých mužů stál na stráži před dveřmi dětského pokoje...“

„Stará chůva tvrdila, že viděla d'ábla. Mohl by on být strůjcem tohoto zločinu?“

„Já v d'ábla nebo v nějaké duchy nevěřím. Tento zločin je dílem šílence nebo maniaka nadaného mimořádnou inteligencí. Pokouší se nás zmást, to je vše...“

„Našli jste tělo dítěte?“

„Ne. Dál prohledáváme dům a okolí.“

„Víte, na co zemřela chůva?“

„Zatím je příliš brzy, abychom mohli něco tvrdit, ale myslíme si, že byla otrávena cyankáli nebo něčím podobným.“

„Co budete nyní dělat?“

„Pokračovat v pátrání a přijmout taková opatření, aby se nic podobného nemohlo opakovat.“

„Myslíte si, že tento nový zločin by mohl být dílem onoho záhadného Marka Dughana, uprchlíka z věznice v Millbanku, jak tvrdí Sherlock Holmes?“

„Ne. Neexistuje žádné jeho spojení s ostatními případy.“

„Ale to znamení na čele sestry Marty vypadá jako...“

„Opakuji vám, že tento případ má svou vlastní logiku. Někdo se mě pokouší zmást, ale to se mu nepodaří. Nespadl jsem z višně.“

„Když Mark Dughan uprchl z Millbanku, prohlásil jste, že se zavazujete, že ho chytíte. Jste o tom stále tak přesvědčen?“

„Víc než kdy jindy. Ten člověk zaplatí za svoje zločiny. Máte mé slovo. Ale přestaňte mu přisuzovat všechny tyhle vraždy. Nejsme v žádné detektivce!“

Případ měl velkou odezvu. Vrah tentokrát zaútočil na samotný symbol míru a spravedlnosti naší vlasti. Existovalo reálné nebezpečí. Pokud nebyl v Anglii v bezpečí soudce, jak by mohl být v bezpečí obvyklý občan?

Aby vyřešila tento příšerný zločin, zvolila policie prostředky, jaké neměly obdoby. Lestrade pročesal soudcův dům a jeho okolí jakoby jemným hřebenem. Prikázal rovněž prohledat všechny domy ve čtvrti, ale bezvýsledně.

Z vraždy dítěte byla chvíli podezřívána i stará chůva. Ale nic v její minulosti ani v jejím chování nemohlo tyto hypotézu podpořit. Sám soudce odmítl pošpinit památku ženy, kterou považoval za svou druhou matku. Vyslechnuto bylo všechno služebnictvo. Všichni byli stejného názoru. Chůva by nikdy nemohla takový zločin spáchat. Policie analyzovala časový rozvrh staré ženy v den předcházející vraždě. Zjistila, že Marta byla s dítětem v kočárku na procházce v městském parku. Vrátila se v podvečer se silným nachlazením. Vzhledem k hnusnému počasí, jež v Londýně panovalo, to nebylo nic překvapivého.

Někteří lidé však tvrdili, že jeptiška byla posedlá zlými silami. Netvrdila snad, že viděla d'ábla? Kdosi dokonce navrhl, aby byl dům a tělo zesnulé podrobeny vymítání d'ábla. Ale k čemu by to bylo dobré?

Pragmatictější Cornelius Hazelwood požádal Sherlocka Holmese o pomoc... poněkud pozdě. Znovu si sypal popel na hlavu a přiznal, že udělal chybu, když tenhle případ svěřil Lestradowi. Znovu jsem se v duchu ptal, na čí straně vlastně tenhle zvláštní člověk je.

Zvědavost zvítězila nad výčitkami. Můj přítel profesorovu žádost opět vyslyšel. Vydali jsme se tedy okamžitě k soudci.

Na místě to neuvěřitelné vřelo. Našli jsme Lestrada přetíženého a zničeného událostmi. Připomínal mouchu, která se usilovně snaží vymanit z pavučiny. V hale domu vládl obrovský zmatek. Udělal jsem pár kroků a narazil na muže, ležícího na zemi.

Lestrade si nás konečně všiml.

„Ach, Holmesi, tady jste! Prohlédněte parkety jednu po druhé.“

„Já?“ zeptal se přítel s úžasem.

„Ne, vy ne, on.“

Policista ukázal na muže v šedivé blůze, který lezl po břiše po zemi a zkoumal ji centimetr po centimetru.

„Musí přece někde být,“ pokračoval Lestrade.

„Kdo?“ vyděsil jsem se.

„Tělo dítěte. Nemohlo se vypařit.“

Holmes překročil plazícího se policistu. „Kde je pokoj, v němž došlo k vraždě?“

„Pojďte za mnou.“

Inspektor nás vzápětí odvedl do horního patra. Neuvěřitelný dav, složený z vyšetřovatelů, novinářů a církevních hodnostářů se tlačil v malé místnosti, takže to vypadalo, jako by si tady dal schůzku celý Londýn, aby mohl spatřit poslední módní atrakci.

Holmes okamžitě požádal, aby byl pokoj vyklizen. Všichni odešli, s výjimkou Lestrada, který se domníval, že se bez jeho přítomnosti nedokážeme obejít.

Můj přítel začal podle svého zvyku místnost prohlížet silnou lupou. Po krátké prohlídce se vzpřímil. Ve tváři měl napjatý a rozzlobený výraz.

„Co jste našel?“ zeptal se znepokojeně policista.

„Nic. Všechny stopy byly důsledně smazány.“

„Chcete říct, že je *někdo* odstranil?“

„Ano. A můžu vám říct kdo.“

„V tom případě budeme mít podezřelého. Pouze vrah měl zájem takhle jednat.“

Holmes se znechuceně ušklíbl a otočil se, chystaje se bez vysvětlení odejít. Policista za jeho zády vybuchl.

„Holmesi, přestaňte s tou dětskou hrou na schovávanou! Řekněte mi jméno viníka!“

Přítel se otočil a namířil ukazováček na policistovu hrud’.

„Vy, Lestrade!“

„Co... cože? Vy mě obviňujete z vraždy?“

„Je to ještě horší. Obviňuji vás, že jste s pomocí té své kostýmované kohorty pomatenců smazal všechny důležité stopy.“

Lestrade koktal, škytal a zároveň se málem udusil, což se najednou ani nedá popsát. Pak zrudl a nafoukl tváře jako ropucha při svatebním aktu.

Vyšli jsme ven a ocitli se tváří v tvář zvláštní trojici. Před námi stáli Erich Weiss, známější jako Harry Houdini, za ním následovaly jako stín Anna Fayová a jeho manželka Bess.

„Jaké přijetí!“ zvolal iluzionista, jako kdyby jej zmátla naše přítomnost.

„Tak jsme se zase sešli,“ odpověděl Holmes pohotově. Lestrade vyběhl příchozím v ústrety. „Díky, že jste přišel tak rychle, pane Houdini.“

„Nemohl jsem si takovou příležitost nechat ujít,“ prohlásil kouzelník.

„Takovou příležitost?“

Houdini pokračoval: „Spolupracovat s anglickou policií.“

„Ach, ano, samozřejmě. Doufám, že král úniků nám přinese víc odpovědí, než král detektivů.“

Policista nás zpražil pohledem.

„Nebudu vás zdržovat. Máme práci.“

„Jestli vám to nevadí,“ zasáhl Houdini, „přál bych si, aby pánové Holmes a Watson na chvíli zůstali, abychom mohli porovnat své závěry.“

Policista vydal jakýsi zvuk, který jsme si vyložili jako souhlas.

Stali jsme se tak diváky zvláštního představení. Anna Fayová

zaujala v rohu místnosti pozici lotosového květu. Iluzionista položil na stůl židli a vylezl na tento improvizovaný piedestal, jako by se chystal předvést nějaké ekvilibristické číslo. Pak velmi pečlivě prozkoumal každý kousíček zdi a stropu. Připomínal lékaře, který prohlíží nemocného.

Bess Houdiniová se zajímala spíš o okna a dveře, stejně tak o krb a o spodní části zdí. Na konci této dlouhé a pečlivé prohlídky si manželé Houdiniovi vyměnili pár slov a přistoupili k nám.

„Nebyl tady umístěn žádný mechanismus umožňující nějaké iluzionistické číslo,“ prohlásil Houdini.

Stačil mu jediný pohled do rozmrzelé Lestradovy tváře, aby považoval za nutné upřesnit:

„Je to můj profesionální názor. Jak víte, mé úteký jsou triky. Potřebuji k nim dokonalý mechanismus, který se musí pečlivě zamaskovat. Taková příprava po sobě zanechává stopy. Tady nic takového nebylo. Nikdo jiný, než stará chůva a děťátko nemohl do této místnosti vejít ani z ní odejít. Co si o tom myslíte, Holmesi?“

Můj přítel se pochybovačně ušklíbl.

„Ale jak to tedy vrah udělal?“ zeptal se Lestrade.

„To já nevím,“ odpověděl Houdini.

„Jedno řešení by tu bylo,“ vydechla paní Houdiniová potichu.
„Hypnóza...“

Kouzelník zdrtil manželku pohledem. „Hypnóza?“ řekl Holmes.

Bess Houdiniová zalomila ruce a úpěnlivě se na manžela podívala, jako kdyby se chtěla omluvit za pronesená slova.

„Já... nevím. Byl to jen takový nápad... nic vážného.“

Holmes se obrátil k iluzionistovi.

„Nejste specialista na hypnózu, pane Houdini?“

„Někdy jí užívám, ale výlučné při představení. Jsem jen nenáročný amatér.“

„Ale i nenáročný amatér by mohl uspat člověka pohledem, vejít do této místnosti, spáchat zločin a zase odejít, aniž by po sobě zanechal nějakou vzpomínku?“

Houdini poznámku odehnal nepřesvědčivým gestem.

„Policista stojící na hlídce přede dveřmi by se měl na pozor. Je takřka nemožné uspat člověka, který se tomu brání.“

„Jako Watson během vašeho představení?“ řekl Holmes.

„Přece se nedomníváte, že...“ začal Houdini.

Tlumený výkřik, vycházející z rohu místnosti, náš rozhovor přerušil.

Anna Fayová, která právě dokončila meditaci, jako by se s trhnutím probudila. Zůstala však stále sedět v pozici lotosového květu. Její upřený pohled se ztrácel v dálce.

„Viděla jsem jeho tvář,“ prohlásila náhle.

„O kom to mluvíte?“ zeptal se Lestrade, jemuž činilo zjevné potíže všechno sledovat.

„O vrahovi!“

Houdini, vděčný za toto přerušení, využil situace a stáhl se do opačného rohu. Lestrade vyndal z kapsy pro všechny případy zápisník.

„Popis podezřelého!“ přikázal autoritativním hlasem policisty zvyklého vyslýchat.

„Popis?“ opakovala Anna Fayová, s pohledem ztraceným v nějaké propasti.

Lestrade netrpělivě dupl.

„Ano. Komu se vrah podobá?“

„Je to muž,“ řeklo medium.

Lestrade si to začal zapisovat.

„Ne, žena!“ opravila se spiritistka.

Policista znervózněl.

„To musíme vědět.“

„Muž nebo žena, já nevím, možná oba...“ koktala Anna Fayová.

„Neviděla jste něco konkrétnějšího?“

„Ano. Byl vzteky bez sebe. Vykonal svou pomstu.“

„A pak?“

Pak nic. Spiritistka zírala do prázdna a ponořila se do nové meditace. Lestrade zklamané zastrčil zápisník do kapsy.

Slečna Fayová vstala a jako automat zamířila ke dveřím. Harry Houdini chtěl jít za ní, ale manželka jej zadržela.

„Nechtěl jsi dát panu Lestradovi horoskop?“

Houdini se uhodil hřbetem ruky do čela.

„Málem bych zapomněl.“

Vyndal z kapsy papír stočený do ruličky a zavázaný páskou. „Co to je?“ zeptal se policista.

„Horoskop Marka Dughana. Objednal jste si ho u Anny Evy.“

Holmes mlčky sledoval scénu, s rukama zkříženýma na prsou a s jizlivým úsměvem na rtech. Lestrade si papír nervózně strčil do kapsy.

„No tohle. Policie se zajímá o okultní vědy?“ řekl výsměšně můj přítel.

„Nesmíme zanedbat žádnou stopu...“ řekl policista, rudý a v rozpacích. „Prostuduji si to s čistou hlavou.“

„A proč ne teď?“ řekl Holmes.

„Můžu vám to shrnout, jestli chcete.“

Holmes pokynul rukou a vybídl Houdiniho, aby promluvil.

„Anna Eva Fayová prostudovala horoskop Marka Dughana,“ začal iluzionista. „Pak ho porovnala s postavením slunce ve dnech, kdy došlo k vraždám. To, co objevila, je úžasné. Dughan vstoupil...“

Zaváhal, hledaje vhodná slova.

„...do rezonance s některými hvězdami, což mohlo ovlivnit jeho chování. Podle Anny vraždy přestanou, až se hvězdy výrazně pohnou. Dughan se pak zase stane sám sebou a určitě se vydá policii, pokud ovšem nespáchá sebevraždu... Ale to všechno je jen hypotéza. Museli bychom prostudovat podrobněji vliv hvězd na Dughana, abychom ji mohli potvrdit.“

„A jaké jsou vaše závěry?“

„V tuto chvíli žádné.“

Můj přítel adresoval Lestradovi krvelačný úsměv. „Nechám vás meditovat s čistou hlavou.“

Dny utíkaly, pochmurné a beznadějně.

Můj přítel mluvil málo a spal ještě méně. Když nesledoval Houdiniho, trávil celé dny tím, že podnikal jakési záhadné kroky na ministerstvech. Období, v němž vynakládal spousty energie, střídal s okamžiky, v nichž takřka propadal beznaději. V takových chvílích chodil za Alisterem Crowleym nebo zůstával zavřený v Baker Street a hledal inspiraci v kokainu.* Věděl jsem, že v něm však najde jen víc obav a pochybností.

Jednou ráno, když jsem psal jednu z kapitol tohoto vyprávění, vpadl rozhodným krokem do salonu se zářícíma očima. Vracel se z jedné ze svých schůzek na úřadech a vypadal velmi vzrušeně.

„Konečně jsem získal povolení, Watsoně.“

„Povolení?“

„Budu moci nahlédnout do archivů soudce Richmonda.“

„A k čemu to bude dobré?“

„Doufám, že tam najdu dvě nebo tři užitečné informace, mezi nimiž bude i řešení těchto záhad.“

Pero mi vypadlo z ruky a udělalo na papíru obrovskou černou kaňku.

„Co... cože? Jak jste přišel k takovému závěru?“

„Díky vám víme, že se vrah mstí a nechává trpět ty, kteří mu způsobili něco zlého. Kdo by mohl mít důvod mstít se soudci?“

„Člověk, jehož tento soudce odsoudil!“

„Přesně tak, Watsoně. Je tedy velmi pravděpodobné, že vrah figuruje v seznamu lidí, které soudce Richmond poslal do vězení, a teď se mstí těm, kteří přispěli k jeho odsouzení. Kruh by se tak uzavřel. Uprchlík z Millbanku by se pomstil Richmondovi! Ale je to

---

* Watson asi rezignoval na neustálé omlouvání Holmesova neblahého návyku. Vždyť dříve se Holmes uchýloval k droze pouze v obdobích, kdy hrozilo, že podlehne tupé každodenní všednosti. Viz *Podpis čtyř* v již citované knize, str. 106.

opět jen jedna z hypotéz. Teď ji musíme ověřit...”

Nechal jsem psaní psaním a oblékl si spěšně kabát, neboť jsem tušil, že pátrání spěje ke klíčovému bodu.

„Víc očí víc vidí. Půjdu s vámi Holmesi.“

„To je od vás milé, Watsoně. Tento úkol snad nebude tak nesnesitelný, jako ty předchozí.“

Archiv londýnského soudu první instance!

Ani jsem nevěděl, že takové místo vůbec existuje. Byl to podzemní a slepý svět. Svět zbavený denního světla. Vykázaný do vlhké tmy plné plísně. Sanktuarium* londýnské judikatury pohřbené pod několikacentimetrovou vrstvou věkovitého prachu. Nacházely se tam tuny spisů, seřazených na policích, ztrácející se v desítkách temných řad. A další hromady spisů zaplňovaly kašdický kout. Svazky dokumentů udušených v deskách a jakoby odsouzených k mlčení. Ve vzduchu tam všude byla cítit směsice prachu a plísně, vyvolávající nezadržitelnou chuť kýchat. Peklo pro každého člověka trpícího klaustrofobií.

Hnila tady paměť zločinu, kolonizovaná generacemi pavouků a střezaná armádou anemických funkcionářů, jejichž nažloutlou kůži by si člověk mohl splést s pergamenem.**

Vybaveni povolením a v plné formě jsme se obrátili na jednoho ze strážců tohoto templu.

„Dobrý den. Jsem Sherlock Holmes a tohle je můj přítel, doktor Watson,“ začal můj druh.

Muž-kmen zůstal stejně nepohnutý, jako vosková socha u madam Tussaudové. Několikrát jsem zakašlal, abych přilákal jeho pozornost.

„Chceme se podívat na archiv soudce Allana Richmonda.“

Člověk Strnulý nepohnul ani brvou.

„Spavá nemoc,“ diagnostikoval Holmes. „Pojďte, Watsoně, najdeme si to sami.“

Aniž to věděl, Holmes právě funkcionáře resuscitoval.

---

* *Sanctuarium* – lat., svatostánek.

** Zdá se, že Watson četl Lautréamontovy (Comte de Lautréamont, vlastním jménem Isidore Ducasse, 1846-1870) *Zpěvy Maldororovy* (1869, 2. vyd. 1890) – a předjímal Franze Kafku.

„Kam jdete, pánové?“

„Právě jsme vám to řekli, příteli,“ odpověděl jsem, „ale vy jste spal.“

„Nespál jsem, pracoval.“

„Byla to tak jemná nuance, že jsme si toho nevšimli.“

Následovala celá škála administrativních demarší, které byly stejně komplexní, jako nesrozumitelné. Museli jsme absolvovat několik rozhovorů s osobami, pověřenými kontrolou vstupních dokumentů, pak kontrolních dokumentů opravňujících ke vstupu a nakonec vstupních dokumentů, opravňujících ke kontrole, nebo něco v tom smyslu.

Museli jsme vyplnit řadu formulářů a podepsat spoustu papírů. Kvůli tomu jsme museli projít desítkami tmavých a nevětratelných chodeb. Bylo to místo postavené architektem dozajista zamilovaným do labyrintů. Vystoupali jsme nepočítané schodiště, několikrát jsme zabloudili a často jsme si popletli kanceláře. Potkali jsme asi dva nebo tři návštěvníky, jejichž věk se nedal určit a kteří, jak se zdálo, tady bloudili odnepaměti, a museli jsme oživit nepočítané množství funkcionářů, strnulých chronickým nedostatkem aktivity. Nakonec, aniž jsme věděli jak, jsme došli na místo, kde jsme začínali.

Strčil jsem Cerberovi pod nos několik podepsaných, orazítkovaných, parafovaných a autorizovaných formulářů, které jsme posbírali během naší okružní cesty.

„Tentokrát máme právo nahlédnout do toho prokletého archivu!“

Muž-kmen se ani nepohnul.

Na poskokův psací stůl náhle dopadla nečekanou silou rána pěstí. Desítky papírů vyletěly v mračnu prachu do vzduchu a spadly zpět v hrozném nepořádku. Nikdy jsem neviděl Holmese tak vzteklého. Jeho obvykle mírumilovný obličej se začal třást. Tváře mu zrudly a krk se nevidaně napjal. Žíly na spáncích hrozily, že každou chvíli pod tlakem krve prasknou.

Muž, pokrytý prachem, se na své židli zavrtil. Pak se mu tenkým hláskem podařilo vypravit:

„Já... myslel jsem, že to víte.“

„A co zase?“ zařval můj přítel. „Že je dnes zavřeno.“

Holmes se ke škrabákovi přiblížil tak blízko, že jsem měl pocit, že

mu ukousne nos. Muž se chytil stolu a všechny údy se mu chvěly.

„Ale pro návštěvníka vašich kvalit bychom snad mohli udělat výjimku.“

Chudokrevný mužík sklouzl ze židle. Při té příležitosti jsem zjistil, že má dokonce nohy, které umí používat.

„Račte za mnou, pánové,“ vydechl hlasem umírajícího.

Vyňal z kapsy klíč a odemkl dveře, umístěné jen pár kroků od jeho psacího stolu. Rysy ve tváři mého přítele se uvolnily, když spatřil řadu polic.

„Všechno je tady,“ upřesnil škrabák. „Je to seřazené podle let. A každý spis má číslo podle data procesu.“

Holmes se obrátil ke mně.

„Já to říkal, Watsoně. Na všechny vrátné se musí psychologicky.“

Pak na mužíka štěkl:

„Kde jsou spisy procesů, jimž soudce Richmond předsedal?“

„Jsou chronologicky řazené spolu s ostatními.“

„Neexistuje žádný způsob, jak je rychle najít?“

„Ale ano, musíte prohlédnout všechny spisy, jeden po druhém.“

Bylo zřejmé, že každý z nás má jinou představu o čase. Holmes podrážděně hřbetem ruky mužíka zahnal. Gesto připomínalo pohyb, kterým si chcete z kabátu smést prach. Mužík se skloněnou hlavou vycouval.

Byly tam stovky, možná tisíce spisů. Uvědomili jsme si, že bychom potřebovali několik let, abychom našli ty, které se týkaly soudce Richmonda. A další roky na to, abychom je prostudovali. Bylo to jako hledat jehlu v kupce sena!

Holmesova úvaha byla pravděpodobně správná. Cítil jsem, že jsme nikdy nebyli tak blízko cíle. Ale narazili jsme na technický problém: chyběl nám čas. Opouštěli jsme to místo s pocitem naprosté frustrace. Říkal jsem si, že od této chvíle budeme potřebovat zázrak, abychom našli klíč k záhadě tohoto případu.

Zdalo se mi, že nějaké nebezpečí, možná nadpřirozené, na mě číhá všude kolem. Bylo neviditelné a hrozivé. Všechno mi připadalo nepřátelské. Ve špatně osvětlených koutech mého pokoje hřadovaly znepokojující stíny. Viděl jsem, jak se na mě šklebí a mají se mnou strašlivé záměry. Noc za nocí tohle moje přesvědčení narůstalo. Něco se na mě chystalo. Něco hrozného a hanebného.

Ten večer jsem se, podobné jako všechny ostatní večery, zamkl ve svém pokoji. Ale strach mě pronásledoval dál. Při sebemenším zapraskání, při jediném kroku na schodišti jsem se s trhnutím probouzel a se staženým hrdlem třeštil oči na strop. Byly to skutečně jen následky horečky? Nebo můj strach vycházel z nějaké hlubší intuice?

Pozdě v noci jsem zaslechl těsně za dveřmi zvuk nějakého vzdechu. Pod nimi ke mně pronikl paprsek světla, což bylo znamení, že v salonu ještě někdo je.

Podařilo se mi přemoci strach a poslepu jsem vylezl z postele. Sehnul jsem se a plný obav přiložil oko ke klíčové dírce.

Musel jsem si přitisknout dlaň na ústa, abych nevykřikl. Ale na scéně, která se mi naskytl, nebylo nic hrůzostrašného a dokonce ani nepřijemného.

Spatřil jsem tu nejkrásnější a nejzářivější bytost, jakou jsem kdy viděl. Uprostřed salonu v takřka nereálném světle stála žena neuvěřitelné krásy, připomínající princeznu z pohádek. Rusé vlasy jí spadaly na půvabná ramena. Její tělo, nahé jako v zakázaném snu, mělo božskou dokonalost. Žádný malíř, žádný sochař, žádný umělec na celém světě by si nedokázal představit takovou harmonii křivek a proporcí. Žádná známá slova by nedokázala popsat úplnost této dokonalosti. Pouze nejvyšší síla byla schopna stvořit takovou nádheru. Ale v mé mysli okamžitě vzklíčila pochybnost. Měl jsem zmatený pocit, že jsem tuto bytost už v minulém životě potkal.

Otočila se a náhle stála tváří ke mně. Na okamžik jsem si pomyslel, že chce vejít do mého pokoje. Ale ne. Byl to jen optický klam. Nemohla mě vidět. Její tvář ozařoval nádherný úsměv. Neměla žádný věk, žádnou minulost. Symbolizovala věčné mládí. Její oči zářily jako démanty. Svou krásou se podobala Ireně Adlerové.* Ale nebyla to ona. Přicházela z jiného světa. Byl to duch? Nebo nějaká rozdvojená osobnost, jejichž existenci nám popisoval Crowley?

Náhle udělala tato božská kráska několik kroků stranou a zmizela mi ze zorného pole. Uvolnila tak pohled na jakéhosi muže, sedícího v křesle zády ke mně. Uvědomil jsem si, že s ním žena hovořila. Muž vstal a na chvíli mi zmizel. Pak se postavil tváří k mým dveřím, a když na něj padlo světlo ze svícnu, spatřil jsem jeho tvář.

Holmes!

Beze slova uchopil gumovou pásku, vyhrnul si rukáv a pak natáhl svou levou ruku. Jeho žíly byly poseté drobnými tmavými skvrnami. Zkušenou rukou stiskl škrtící pásku. Žíly mu naběhly. Pak vzal injekční stříkačku a přesným pohybem si do jedné z žil vbodl jehlu.

Nemohl jsem zadržet přidušený výkřik. Holmes a ta žena se prudce obrátili k mým dveřím.

„Zatraceně!“ vykřikla žena. „Někdo nás pozoruje!“

Přistoupila k mým dveřím. Zůstal jsem skloněný, záda strnulá strachem, neschopen jediného pohybu. Na opačné straně klíčové dírky se objevily její oči, jako by zasažené šílenstvím. Proběhlo mnou divoké zachvění. Její prsty křečovitě sevřely kliku a marně se pokoušely otevřít moje zamčené dveře.

Náhle z jejího hrdla vytryskl chraplavý nárek. Chropot ji téměř dusil. Začala sebou křečovitě zmítat. Snažila se vzpřímit. Hleděla na mě a tentokrát byly její oči plné nenávisti, která proměnila její tvář.

Rozkousal jsem si rty až do krve, abych nezačal křičet nad tím, co jsem viděl. Ta bytost strnula. Její kůže zvadla, zezelenala, tváře se propadly a v rostoucím zápachu, jenž byl tak odporný, že se mi zvedl

---

* Irena Adlerová, snad skutečně Holmesova „jediná žena“, vstoupila do jeho života a na stránky Kánonu (tzn. Doylových holmesiad) 20. března 1888 během případu, známého jako *Skandál v Čechách* (viz zde poznámka na straně 32) v našem vydání *Dobrodružství Sherlocka Holmese* na str. 13, osobně o den později na str. 18 a 19.

žaludek, se objevily kosti. Viděl jsem, jak se jí rysy proměnily ve smrdutou a hnilobnou kouli. Objevila se lebka, pak obratle a žebra. Shnilé břicho se propadlo.

Zůstal jsem zkoprnělý hrůzou, jako v tom nejhorším snu, když člověk ví, že by měl okamžitě prchnout, ale nedokáže to, protože jej postihne strašlivé ochrnutí.

Pod dveřmi ke mně začala vtékat jakási lepkavá tekutina, pěnicí jako hadí sliny. Rozlévala se kolem mě jako nějaká infekční choroba. Nebyla to krev, ale spíš jakýsi druh odporné žluči, hnijící směs těch nejohavnějších morových výparů.

S trhnutím jsem se probudil.

Na obličeji a na celém těle mi stál hustý ledový pot.

Měl jsem sevřený žaludek a do hrdla mi stoupala nevolnost.

Všechno to bylo tak strašlivě reálné.

Tahle noční můra obsahovala dobře známé prvky mých předchozích vizí. Osoby a situace nebyly stejné, ale vzkaz, který mi posílalo moje podvědomí, se neměnil: strach, strach nekontrolovatelný a nepochopitelný. Strach z něčeho blízkého, něčeho důvěrně známého. Všemi svými smysly jsem cítil nebezpečí, aniž bych jej dokázal kvalifikovat nebo identifikovat.

A tento můj strach měl něco společného s mým přítelem.

Ale byl Holmes jeho obětí nebo původcem?

Na schodišti se ozval důvěrně známý rámus.

„Podívejme, Lestrade je tu,“ poznamenal jsem.

„Nikoli,“ odpověděl Holmes, „je to jinak. Přišel pan Samuel Bocton, ředitel časopisu *Fantastica*.“

„Jak si tím můžete být tak jist?“

Holmes neměl čas odpovědět. Dveře salonu se otevřely a vešel Samuel Bocton. Za ním se jako stín objevila zrudlá paní Hudsonová.

„Tenhle pán...,“ spustila naše domácí, s rukama zapřenýma v bok a s očima upřenýma na zablácené boty našeho návštěvníka.

Bocton měl výraz pronásledovaného vlka. Jeho pleť měla bronzový odlesk. V pravé ruce třímal nějakou obálku. Nikdy jsem ho neviděl tak rozrušeného.

„Pošta. Dnes ráno! Je to příšerné!“

Holmes ukázal na křeslo.

„Co se děje?“

Bocton se snažil popadnout dech. Podal obálku Holmesovi. „Čtěte!“

Ten tak okamžitě učinil.

„Moje dílo spěje k závěru. Zítra, v neděli, opět udeřím. Bude úplněk, až vniknu do toho pokoje. Budu mít pro sebe celou noc, abych mohl vykonat svou práci. Paprsek bledého světla dopadne na její krásnou tvář. Podívám se na ni naposled, jako jsem se díval na všechny ostatní. Ještě teď vidím vyděšenou tvář malé Mary Kinsleyové, pěti sirotek, ubohé stařeny Emmy Barnesové, dcery lady Burningtonové a krásného děťátka soudce Richmonda.

Pak pomalu vpustím paralyzující jed do jejích žil. Injekce ji možná probudí, ale nebude již moci ani křičet, ani volat o pomoc. Bude příliš pozdě, jed už začne účinkovat. Otevře dokořán oči a pohlédne na mě vyděšeným pohledem. Bude při vědomí, ale nemá, jako kdyby

pokorně přijímala svůj krutý osud.

Nebude trpět. Nebo aspoň ne příliš. Každopádně to nebude moci vyjádřit.“

Holmes polkl a pokračoval bezbarvým hlasem:

„Pak jí její dítě položím na břicho. Svaly její tváře se křečovitě sevrou čirou hrůzou. Možná sebou ještě naposled trhne. Možná to bude pud sebezáchovy nebo mateřský instinkt. Na tom nezáleží, protože budu mít po ruce další injekci. Vždycky ji budu moci uklidnit, kdyby první dávka nestačila.

Pak jí hlavu podložím několika polštáři, aby mohla sledovat pomalé umírání svého dítěte, jako kdyby byla v divadle. Umožním jí nádherný zážitek. Doufám, že mi za něj bude navěky vděčná. Mě, jemuž bylo odepřeno vidět narození svého vlastního dítěte.

Samozřejmě nezapomenu zachytit do nádoby trochu její krve, jako jsem to udělal v ostatních případech. To mi umožní obdivovat se svému dílu až do smrti.

Až své dílo ukončím, projdu zdí a zmizím v nicotě svého života.

Po mém odchodu bude ubožačka krvácet celou noc. Bude zazděná v tichu a ochrnutá hrůzou z pohledu na své rozervané břicho.

A přesto nejsem žádná zrůda. Nemyslete si, že mě baví zabíjet nevinné. Naplňuji jen svůj osud. Protože Bůh mé modlitby nevyslyšel, obrátil jsem se ke spravedlnosti ďábla. Zničím život toho, kdo zničil život můj. Zabil mou ubohou Emily, mou něžnou a křehkou lásku s rusými vlasy a nadějí v očích. Chci, aby prožil své peklo. Smrt by pro tohoto vraha byla příliš milosrdná.

Jeho ubohá manželka zaplatí za něj.

Možná bude ještě při vědomí, až ji za svítání najdou. Bude mít vyčerpaný a sklený pohled, jako kdyby se zúčastnila nějakého hrozného rituálu. Pak za bezmocné asistence směšných zachránců zemře. Sám jste to řekl, pane Holmesi, proti ďáblu nezmůžete nic.“

Když si paní Hudsonová vypočetla toto líčení, pokřižovala se, utekla a nechala návštěvníka se zablácenýma botama, jenž přinesl toto poselství smrti, na pokoji.

Následovalo hluboké ticho. Pokusil jsem se uspořádat myšlenky.

„To je hrůza, Holmesi. Jedná se o vraždu těhotné ženy.“

„Je to ještě horší, Watsone. Jestli máme věřit autorovi tohoto textu, nešťastnice bude asistovat smrti svého vlastního dítěte, vyňatého před smrtí z jejích útrob.“

Samuel Bocton vyndal z obálky velkou barevnou kresbu a třesoucí se rukou ji podal Holmesovi.

„Tohle bylo přiloženo k textu.“

Můj přítel chvíli zkoumal ilustraci svou silnou lupou a pak se zachvěl.

„Pane Bože, to je příšerný realismus.“

A odložil lupu s výrazem poraženého člověka.

Podíval jsem se na obrázek. Představoval interiér nějakého pokoje, zařízeního přepychovým nábytkem a tmavými zlatočervenými tapetami. Někáká žena ležela v kaluži krve na posteli a v očích se jí zračila hrůza. V náručí tiskla promodralé tělíčko svého mrtvého dítěte. Ve velkém krbu dohasínal oheň. Na krbové římse byl mezi dvěma velkými stříbrnými svícny opřený obraz nějaké rodiny. Veliká tapisérie s bukolickou scénou zdobila pravou část prostoru nad krbem.

Ředitel *Fantastiky* se vztyčil jako vzteklá šelma. Z jeho očí sršely blesky čiré energie.

„Musíme jednat!“

Holmes spojil konečky všech svých prstů.

„Nevím jak, pokud ovšem nebudeme varovat všechny těhotné ženy v celé Anglii, že se je dnes v noci chystá zavraždit nějaký šílenec.“

„Mohli bychom požádat všechny noviny a časopisy, aby otiskly tuto rytinu i s textem,“ navrhl jsem.

„Ne, Watsone. Nemáme čas na to, abychom mohli oslovit těch tisíc sto novin a časopisů, jež v Londýně vycházejí. Navíc, pokud máme věřit autorovi tohoto dopisu, drama se odehraje už dnes v noci. A noviny ani v nejlepším případě nevyjdou dřív než zítra ráno.“

Samuel Bocton rázoval sem tam po pokoji. Ruku si tiskl na čelo. Náhle se zastavil.

„Musíme aspoň upozornit policii. Policisté by mohli chodit po domech a sdělovat tuto informaci až do úsvitu.“

„Ve středu Londýna stojí víc než čtyři sta tisíc domů, a to nemluvím o velkých činžácích a podnájmech. Aby je mohla policie navštívit, potřebovala by na to několik týdnů. A pak, nevíme, jestli se

zločin odehraje v Londýně.“

Po této krátké analýze zavládlo opět ticho.

Vlk náhle svraštil čelo. V jeho pohledu se objevilo nové znepokojení.

„Víte, co znamená ta věta: ‚Sám jste to řekl, pane Holmesi, proti ďáblovi nezmůžete nic‘?“

„Ani v nejmenším.“

„Vypadá to, jako kdyby vám vrah osobně házel rukavici.“

„Proč si to myslíte?“

„Jmenujete se přece Holmes, pokud vím.“

„Mycroft rovněž.“

Noc byla nekonečná jako v předvečer pohřbu. Dlouhé hodiny jsem seděl u krbu a pozoroval tančící plameny. Nemohl jsem spát, ani jsem se nedokázal soustředit na nějakou práci. Holmes svíral v zubech dýmku, ačkoliv mu už dávno vyhasla. Všechny rysy jeho obličeje prozrazovaly hluboké soustředění.

Myšlenky mi začaly unikat. Snažil jsem se oddálit osudný okamžik spánku. Náhle mi v mysli vytanula otázka.

„Holmesí?“

„Hm?“

„Jaká intuice vám dovolila tvrdit, že nás navštíví pan Bocton a nikoliv inspektor Lestrade?“

„Přestaňte mi přisuzovat nadpřirozené schopnosti, Watsone. Nejsem ani bůh, ani věštec. Viděl jsem z okna našeho návštěvníka přicházet, to je vše.“

Cítil jsem neurčitý stud, že sám nejsem schopen tak prostého pozorování.

V tu chvíli mi však na mysl přišla další otázka. Co když je vrah někde blízko nás? Co když jeho přítomnost je tak samozřejmá, že ho nedokážeme vidět? Možná by stačilo, kdybychom byli schopni základního pozorování, abychom jej mohli odhalit a zastavit.

Začalo se rozednívat. O slovo se hlásil pochmurný den. Hustá a nažloutlá kaše dusila město. Studené a bezzubé slunce se pokoušelo dát vědět o své existenci přes vířící mlhu. První obchody otevřely své brány a vrhaly odraz mdlých světél do vlhkostí nasáklých ulic. Londýn se podobal prchavému přízraku, jenž se vynořil z úchylné představivosti nějakého dekadentního malíře.

Náhle opět vypukla bouřka. Během několika vteřin začal liják bušit do našich okenních skel s nevídanou zuřivostí.

Seděli jsme s Holmesem u snídaně, ale neměli jsme do jídla žádnou chuť. Připomínali jsme ubožáky, trpící chronickou nespavostí. Nějaký hluk na schodech způsobil, že jsme se s trhnutím probrali. Rozeznal jsem ostré výkřiky paní Hudsonové, po nichž následoval dupot na schodišti. Nějaká mokrá a udýchaná hmota, připomínající napůl policistu a napůl mokrý hadr, se zjevila našim rozespalým očím.

„Holmesi! Lady Saint-Jamesová...“

Můj přítel ke mně obrátil unavený pohled.

„Oblékněte se Watsone. Musíme se připravit na to, že budeme čelit hrůze v její nejčistší podobě.“

V drožce, řítící se lijákem, Lestrade nepronесl jediné slovo. Jeho rysy se úplně propadly. Nikdy jsem jej v takovém stavu neviděl. Několikrát si utřel oči a hlasitě se vysmrkal do kapesníku, který vytáhl z mokrého rukávu. Otíral si dešťové kapky nebo slzy?

Neodvažovali jsme se narušit ustrašené ticho. Ještě jsem se snažil sám sebe přesvědčit, že dopis, který přišel do redakce *Fantastiky*, je jen hloupý žert.

Zhroutil jsem se v okamžiku, kdy jsme tu hrůzu spatřili. Pokoj se ve všem podobal pokoji z rytiny, která přišla Boctonovi. Každý detail byl na svém místě, včetně závěsů a bukolické tapiserie, visící vpravo nad krbem. Oba svícny a obraz stály na krbové římse. Nebylo pochyb, vrah toto místo znal z paměti.

Nešťastnice umírala na zakrvácené posteli. Nepřenesli ji jinam ze strachu, aby svým strašlivým zraněním nepodlehla. Několik lékařů pobíhalo kolem postele a pokoušelo se zachytit onu slabounkou nit, která ženu ještě přidržovala při životě. Její fialové rty ostře kontrastovaly se smrtelnou bledostí kůže. Její pohled se toulal kdesi na půl cesty mezi světem živých a světem mrtvých.

Holmes položil ruku na Lestradovo rameno v takřka přátelském gestu.

„Musíte nám vysvětlit všechno, co se tu stalo, příteli.“

Lestrade se několikrát pokusil promluvit, ale slova se mu vzpříčila v hrdle. Ukázal bradou na jednoho lékaře.

Doktor, malý mužík s vyčerpaným pohledem a rozčuchanými vlasy, si nás vzal stranou.

„Za svítání ji našla pokojská. Plod jí někdo vyrval z břicha pomocí pitevního nože. Nešťastnice dostala dávku drogy, aby se během té zrudné operace nemohla bránit. Našli jsme několik vpichů na její pravé paži a tuhle injekční stříkačku na nočním stolku.“

Vzpomněl jsem si na text, jenž vyšel ve *Fantastice*: „Pak pomalu vpustím paralyzující jed do jejích žil. Injekce ji možná probudí, ale nebude moci ani křičet, ani volat o pomoc. Bude příliš pozdě, jed už začne účinkovat.“

Lékař si otřel pot a polkl.

„Vrah jí píchnul nějaký paralyzující prostředek, který se podobá těm, které používají indiáni na Amazonce, když chtějí znehybnit svou kořist. Oběť po něm ochrnula a nemohla ani křičet, ani se hýbat. Ale při vědomí naopak zůstala.“

„Kde je manžel?“ zeptal se Holmes potichu.

Muž ukázal pohledem na smrtelně bledého člověka, stojícího vedle postele.

„A dítě?“ zeptal jsem se já.

„Plod nepřežil. Za dvacet let kariéry jsem takovou řezničinu nikdy neviděl. Nešťastnice tiskla mrtvolku v náručí. Kdybyste viděli její výraz... Byla to strašlivá směsice hrůzy, bezmoci a zoufalství.“

„Přežije?“ zeptal se Holmes s obavami.

„Ne. Ztratila příliš krve. Toto jsou její poslední chvílky. Dali jsme jí injekci s velkou dávkou morfinu, aby příliš netrpěla.“ Lékař se celý

třásl. Na čele se mu perlily kapky potu. „Ale je tu ještě něco.“

Zhluboka se nadechl. Hlas se mu zadrhnul.

„Dítě mělo na prsou vyrytý obrácený kříž.“

Udělal se mi zle. Měl jsem mžítky před očima. Jako při zrychleném pohybu jsem znovu prožíval sled událostí, vedoucích k této tragédii. Ta zrůda poznamenala svým zlověstným erbem bytost, která ještě nespátřila světlo světa. Pouze d'áblův spřeženec, bloudící temnotami šílenství, mohl spáchat takovou svatokrádež.

Uplynul dlouhý okamžik ticha. Pak Holmes přistoupil k lékaři a pohledem ukázal na nešťastnici. „Může nás ještě slyšet?“

„Myslím, že ano.“

Náhle se mi zdálo, že se rty ubohé ženy pohnuly.

„Snaží se nám něco říct!“

Holmes přistoupil k posteli umírající.

„Znáte vraha? Jestli ano, zavřete jednou oči, jestli ne, zavřete je dvakrát.“

Žena je zavřela jednou.

„Je to váš manžel?“ zeptal se Lestrade s morbidní intuicí.

Žena náhle obrátila oči ke krbu, na opačnou stranu, než se nacházel její choť. Pohled jí strnul. Pokusil jsem se nahmatat puls. Nitka se přetrhla.

Holmes se vrhl ke krbu.

„Zahleděla se na krb, jako by nám chtěla před smrtí něco ukázat.“

„Není v krbu nějaká tajná chodba?“ napadlo mě.

Holmes neposlouchal. Pod udivenými pohledy přítomných lezl po zemi. Chvilí si prohlížel podlahu svou silnou lupou a pak zamířil k fresce, zdobící stěnu vpravo od krbu. Náhle vyskočil, ohmatl kamennou krbovou římsu a strčil ruku do komínu. Nikdo jeho počínání nechápal.

Panel, na němž byla namalována bukolická freska, najednou popojel podél zdi a odhalil tajný průchod v šířce zdiva, který pravděpodobně nahradil staré a zapomenuté dveře.

Ležela tam noční košile potřísněná čerstvou krví a dlouhý pitevní nůž, který tam nechal vrah.

Ted' vyskočil Lestrade. Policista v něm opět nabyl vrchu.

„Majitel této košile je vrah! Nechte mě jednat, Holmesi! Štafetu

přebírá policie.“

Zmocnil se košile a četl: „William Saint-James.“ Pak teatrálním gestem ukázal prstem na Saint-Jamese.

„Zatýkám vás pro vraždu vaší ženy a dítěte, které v sobě nosila.“

Zdrcený lord Saint-James obrátil svou trpící tvář k policistovi. Měl zarudlé a oteklé oči, protože několik hodin plakal. Podobal se všemu, jen ne vrahovi. Hleděl na nás přes slzy, pak padl na kolena vedle postele se zesnulou a přitiskl hlavu k jejímu bezvládnému tělu.

Zatčení lorda Saint-Jamese se stalo v novinách událostí číslo jedna.

Lestrade ochotně tisku poskytl výsledky svého vyšetřování. Krvavé svršky, nalezené v tajném průchodu, podle něj zcela jasně dokazovaly vinu lorda Saint-Jamese. Oběť na smrtelné posteli ho sama obžalovala, když obrátila oči směrem k tajné chodbě. Motiv zločinu? Lestrade neztrácel sebevědomí. Nakonec bude nalezen. Přiznal se lord Saint-James ke svému zločinu? Ne. Je zbabělec, jako všichni ostatní. A co ten kříž na hrudi plodu? Bulbabův syndrom. Toto znamení tam vrah vyryl schválně, aby svedl stopu na Marka Dughana. Všechno do sebe zapadalo.

Jiná zpráva, která se objevila na vnitřních stránkách deníku, prošla takřka bez povšimnutí. Slavný iluzionista Harry Houdini oznámil, že den po galapředstavení na rozloučenou opustí Anglii. Poděkoval londýnskému publiku za vřelé přijetí a složil poklonu hlavnímu městu Anglie, které mu poskytlo spoustu inspirace pro budoucí představení. Oznámil rovněž, že hodlá pokračovat ve svém evropském turné v Paříži a Římě a teprve potom se vrátí do USA.

Neustále mě pronásledovala jedna otázka. Komu byl určen vzkaz s oznámením posledního zločinu. Mycroftovi nebo Sherlocku Holmesovi?

„Sám jste to řekl, pane Holmesi, proti d'áblovi nezmůžete nic.“

A náhle mi na mysl přišlo ještě něco. To, co řekl Samuel Bocton, vydavatel *Fantastiky*: „Lidi se rádi bojí u krbu a v pohodlí svých oblíbených křesel, zatímco jiní si nechávají párat břicho na londýnské dlažbě. Podívejte se na úspěch *Frankensteina*, *Podivného případu doktora Jekylla a pana Hyda* nebo *Drákuly*! A co třeba *Pes baskervilský* doktora Watsona? Copak to není d'ábelská kniha?“

Nenachází se snad odpověď v *Psu baskervilském*? Jakási zmatená vzpomínka mi vytanula v mysli zároveň s hroznou předtuchou. Vrhл jsem se na číslo *Strandu*, v němž byl tento příběh otištěn.* Kapitola I.: „Sherlock Holmes.“ Žádná zmínka o d'áblovi. Kapitola II.: „Kletba rodu Baskervillů.“ Tady taky nic. Kapitola III.: „Problém.“ Strana tři. Srdce mi skočilo až do krku, když jsem četl tuhle pasáž:

„A vy, školený muž, věříte, že jde o zjev nadpřirozený?“
„Nevím, čemu věřit.“

Holmes pokrčil rameny. „Až do této chvíle,“ řekl, „jsem omezil svá pátrání na tento svět. Ve skromném měřítku jsem potíral zlo, ale začít si něco se samotným Otcem všeho zla, to by bylo počínání snad příliš ctižádostivé...“**

Moje obavy se změnily v přesvědčení. Vrah se obracel přímo na mého přítele. Znal ho tedy a otevřeně jej provokoval.

Svěřil jsem se Holmesovi se svým poznatkem.

Vrhл na mě podivný pohled. Pod pravým okem se mu zachvěl miniaturní sval. Zdálo se mi, že i přes jeho úzké rty přeběhlo lehké zachvění. Na okamžik jsem měl pocit, že mi chce něco říci. Ale jeho tvář se znovu hermeticky uzavřela. Pokrčil rameny, přesně jako v té citované pasáži. Jaký zvláštní člověk...

O několik týdnů později opustil zrádný Albion i Alister Crowley. Oznámil Holmesovi, že se zřejmě usadí v Portugalsku, aby tam založil novou sektu. Tvrdil, že našel vnitřní mír a že se z Londýna vyléčil.***

---

* Připomeňme si, že případ se odehrává v zimě roku 1891 a *Pes baskervillský* byl uveřejněn až v roce 1901, respektive 1902 (viz zde poznámka na straně 68)

** *Pes baskervillský*, Jota 2000, str. 26.

*** Uzdravil se zřejmě dokonale, vždyť se dožil až roku 1947 (viz zde poznámka na straně 119)

Velmi dobře jsem znal období depresí, do nichž můj přítel upadal, a svým způsobem jsem si na ně zvykl. Pokud bych ovšem měl použít skutečný termín, spíš bych měl říct, že jsem rezignoval.* Holmes se uzavřel do sebe. Začal být popudlivý.

Věděl jsem, že se trápí tím, že nedokázal vyřešit ony strašlivé záhady, před něž jsme byli postaveni.

Droga se stala jeho posledním útočištěm. Bezpochyby doufal, že v ní najde odpovědi na své otázky. Začal jsem se bát o jeho tělesné i duševní zdraví. Už nebylo tak železné jako kdysi. Nadměrné užívání drog mu dřív nebo později přivodí intelektuální úpadek.

Dopoledne se Holmes stáhl do svého pokoje s náručí plnou novin a časopisů. Množství kouře pronikající zpod zavřených dveří mě přesvědčovalo o tom, že neúnavně pracuje. K večeru se dveře náhle otevřely. Objevil se v nich můj přítel, pořád ještě oblečený v županu. Připomínal ducha, vycházejícího s temnot podvědomí.

K večeri nám paní Hudsonová připravila delikatesy, které Holmes miloval. Ale místo aby ji pochválil, odmítl se dotknout talíře a zahrnul nebohou ženu litanií nespravedlivých výčitek. Neodvážil jsem se na něj promluvit ze strachu, abych ho nerozzlobil, nebo abych ho nevytrhl z myšlenek, protože jsem věděl, že intenzivně přemýšlí.

Když jsem však viděl jeho zmučenou tvář, rozhodl jsem se, že se ho pokusím přivést k rozumu.

„Holmesi, chtěl bych si s vámi promluvit.“

„Já s vámi ne,“ zarazil mě.

„Přesto bychom měli. Neskrývám, že mě znepokojuje vaše zdraví.“

„Měl byste se spíš starat o svoje.“

„Jsem lékař. Horečka, která mě trápí, brzy pomine. Zatímco vaše

---

* Viz zde poznámka na straně 231. Holmes však v plné síle pracoval nejméně až do roku 1914, viz *Poslední poklona* [LAST] ze stejnojmenné knihy [HLB], Jota 1999.

drogy...“

„Co vás opravňuje mě soudit?“

„Nic takového mě nenapadlo, Holmesi. Chci vám jen pomoci.“

„Žádal jsem o vaši pomoc?“

„Ne, ale...“

„Všechno, co chci, je klid.“

„Jménem našeho starého přátelství...“

Holmes udělal pohrdavé gesto. „Mluvme tedy o našem starém přátelství!“

„Co tím chcete říct?“

„Naše takzvané přátelství je tak staré, že je na umření.“

„Nerozumím.“

„Já vím, Watsone. To je váš hlavní charakterový rys.“

Tentokrát zašel příliš daleko. Zatvrdil jsem se a rozhodl se, že mu budu odpovídat stejným tónem. Ale nedokázal jsem se hněvat dlouho a znovu jsem se vzchopil. K čemu by to vedlo, kdybych přistoupil na jeho hru? Musel jsem s ním jednat soucitně a nesměl zapomínat, že je nemocný. Lékař ve mně přece jen zvítězil.

„Ale v čem jsem pochybil? Řekl nebo udělal jsem něco, co vás urazilo?“

„Ne, nic.“

„Tak o co jde?“

„Přesně to mi na vás vadí, Watsone. Nikdy jste nepřevzal ani tu nejmenší iniciativu, za žádných okolností jste nepodal důkaz bystrosti ducha. Jste koule přivázaná k mým nohám. Břemeno, které už nejsem schopen tahat za sebou. Jste nepohodlný svědek, zbytečný zpravodaj mých ubohých činů.“

„Vždycky jsem se snažil co nejlépe splnit roli životopisce.“

„O tom nepochybuji, Watsone, ale to je málo. Můžete svým čtenářům napsat, že dnes naše příliš staré přátelství dospělo ke svému konci. Je mi to líto, ale musím se vám přiznat, že jsem příliš dlouho trpělivě snášel vaši nečinnou přítomnost. Když jste po mém boku, mám pocit, že duševně chátrám.“

Sevřelo se mi hrdlo. Nezmohl jsem se na odpověď. Nikdy jsem neslyšel z úst svého druha tak jízlivá slova. Jistě, občas se vůči mně choval podrážděné a tyranizoval své okolí, ale jeho slova nikdy

nedosáhla takové agresivity.

Nebylo pochyb, že Holmes je nemocný. Hrozně se změnil. Přispěl ke změně jeho chování styk s Crowleym? Čím ho tenhle člověk tak fascinoval a jaký ďábelský vliv na něj měl? Oba spolu trávili spoustu času. Bylo mi jasné, že můj přítel nakonec převzal některé Crowleyho myšlenky. Neměli řadu společných zájmů? Oba brali drogy, v tom si jistě velmi dobře rozuměli. Našel v něm Holmes své negativní alter ego, svého morbidního dvojníka?

Mezi námi zavládlo hluboké ticho. Uplynula dlouhá chvíle.

Pak se náhle Holmes vztyčil.

„Vaše přítomnost je už pro mě tak nesnesitelná, že jsem se rozhodl odjet na venkov a nepřijímat žádné návštěvy.“

„Musíte se léčit,“ trval jsem znovu na svém. „Poslechněte aspoň názor lékaře, když nechcete naslouchat příteli. Musíte souhlasit aspoň s tím, aby vaši blízcí občas dostávali zprávy o vašem zdravotním stavu.“

„Moji blízcí?“

„Myslel jsem vašeho bratra Mycrofta...“

„Mycroft se o mě nikdy nestaral. Nezajímal jsem ho. A je to vzájemné. Je pro mě ještě mnohem cizější než vy.“

Byl jsem se svými argumenty v koncích.

„Přece nebudete žít jako poustevník, Holmesi. Myslete na veřejnost, na svou kariéru.“

„Já sám nesu odpovědnost za své činy před Bohem i ďáblem. Můžete to napsat a opakovat komu budete chtít, Watsone.“

Náš malý byt se mi zdál bez výbušné přítomnosti mého druha najednou strašně prázdný. Jisté, občas přišel neočekávaně na návštěvu můj nakladatel Georges Newnes nebo náš přítel notář či můj přítel a literární agent London Cayle, nejvěrnější z věrných. Všichni vůči mně projevovali velké pochopení a starostlivost, jako kdybych skutečně přišel o nějakou drahou bytost. Ale musím přiznat, že jejich společnost nedokázala nahradit prázdnotu, již po sobě zanechal Sherlock Holmes.

Holmesova nepřítomnost je právem znepokojovala. Zejména doktor Holborne stále nedokázal pochopit důvody jeho náhlého odjezdu a kladl mi nespočet otázek: „Kde je? Je nemocný? Opustil své případy? Na čem teď pracuje? Jaké jsou vaše vztahy?“ Musel jsem mu situaci znovu a znovu vysvětlovat. Protože neumím lhát, říkal jsem prostě pravdu. Ano, Sherlock Holmes mě považoval posléze za břemeno a raději se obejde bez mého přátelství, o němž nakonec řekl, že je „na umření“. Ostatně, nechce vidět nikoho, ani svého vlastního bratra. Určitě potřebuje samotu, protože chce znovu najít sám sebe. Zdálo se, že doktor Holborne je velmi zklamaný. Popravdě řečeno, to jsme byli všichni.

Měsíce ubíhaly. Přišlo jaro a po něm léto. Moje horečka zmizela. London Cayle, který už dávno neprovozoval lékařskou praxi, tvrdil, že horečka byla jen psychosomatická reakce na stres z událostí, které jsem po boku svého přítele prožil. Někdy jsem se v duchu ptal, jak na něco takového přišel.

A pak došlo k mimořádné události, o níž se celá Anglie dozvěděla rychlostí blesku. Mark Dughan byl konečně zatčen. Jeho fotografie se společně s fotografií Lestrada objevila na titulních stranách všech magazínů.

Policista triumfoval. Londýn se konečně zbavil té lidské pohromy. Lestrade se stal národním hrdinou. Nebo spíš lokálním hrdinou. Zde je

nezkrácený rozhovor, který poskytl jednomu novináři z *Timesů*:

„Jak se vám podařilo zatknout Marka Dughana, pane Lestrade?“

„Moderní policie dnes disponuje sofistikovanými prostředky. Empirismus je překonán, nechme ho amatérům.“

„Chcete tím říct, že jste použili moderní techniku, abyste došli k cíli?“

„Přesně tak, mladý muži. Měli jsme především k dispozici umělecký portrét, který jsme sestavili podle mnoha svědectví a podle starých Dughanových fotografií. Tři měsíce jsme ho rozesílali po celé Anglii, na všechna místa, kde ho mohl vidět nebo si přečíst popis co největší počet lidí. Naše oddělení musela ověřit desítky svědectví. Většina nás zavedla na falešnou stopu. Ale jednoho dne jsme našli člověka, který se skrýval pod groteskním pseudonymem Fred Stuff.“

„Kde jste našli toho... Freda Stuffa?“

„V jedné vesničce jménem Breakstone, ležící severně od Londýna. Tvrdil o sobě, že je pasák dobytka.“

„Můžete nám popsat jeho zatčení?“

„Inu, to bylo docela jednoduché. Namířil jsem na něj pistoli a řekl jsem: ‚Vzdejte se, Dughane! Víme, kdo jste!‘ Muž předstíral překvapení a nijak se nebránil.“

„Jak jste zjistili, že se skutečně jedná o Dughana?“

„To zase nijak snadné nebylo. Chlap byl mazaný a poťouchlý. Tvrdil, že neumí číst ani psát, že nikdy nestudoval práva, ani nic jiného. To mi připadalo podezřelé.“

„Možná, že to opravdu byl pasák.“

„To není možné! Konfrontovali jsme ho s několika svědky, kteří jej pod přísahou poznali.“

„S jakými svědky?“

„Budu citovat jen jednoho a nikoliv obyčejného: Baltimor Compostel, ředitel věznice v Millbanku. Ale to není vše. Muž byl převezen do Millbanku a tam podroben důkladnému výslechu.“

„Kdo ho vyslýchal?“

„Compostel a jeho muži. Pro těžké případy tam existuje speciální jednotka. Výsledky, jakých dociluje, jsou pozoruhodné.“

„Nakonec se přiznal?“

„Ano, ale ne hned. Zlomil se až po třech týdnech. To je rekord.“

„Podepsal přiznání?“

„Ne. Až do konce tvrdil, že neumí psát. Spokojil se tím, že pod svoje jméno udělal křížek. Už jsem vám to říkal: Dughan je silná osobnost.“

Stuff-Dughan byl následující den po svém přiznání odsouzen a hned nato popraven.

Lestrade byl jmenován vrchním inspektorem londýnské policie. Zdálo se, že mu čas dává za pravdu, protože k žádnému tak krvavému zločinu od té doby nedošlo.

Roky běžely... Tyhle hrůzné případy už nikoho nezajímaly. Londýn se s nimi vyrovnal. Staly se částí městských legend. Mark Dughan brzy upadl do zapomnění.

Pak jednoho rána, dlouho po těchto událostech, jsem našel v novinách novou alarmující zprávu: Sherlock Holmes je na tom velmi špatně. Jeho zdravotní stav se náhle prudce zhoršil a podle zaručených zdrojů velký detektiv nepřežije zimu. Nevěděl jsem, co je to za zaručené zdroje, ale nemohl jsem k této zprávě zůstat lhostejný. Rozhodl jsem se, že si sám ověřím fakta a přítele naposledy navštívím. Vždycky jsem respektoval jeho samotu, ale po tak dlouhé době jsem si byl jist, že mě přijme.

Znal jsem Holmesovu venkovskou adresu, protože jsem mu na ni posílal jeho poštu.

Cesta vlakem do vesničky Kenwood* netrvala ani hodinu. Fiakr mě pak odvezl z nádraží k bydlišti mého bývalého přítele. Byl to malý, osamělý ponurý domek, zvenčí dost zanedbaný, stojící několik kilometrů od vesnice. Před domkem se rozkládala opuštěná zahrada. Vlevo stála chátrající kůlna na náradí, kterou už dávno zřejmě nikdo nepoužíval. V zahradě, v níž rostlo pár neduživých třešní, bzučelo několik včelích úlů. Sherlock Holmes udržování zahrady zřejmě příliš času nevěnoval.

Otevřel jsem starou mřížovou zrezivělou branku a klepadlem jsem

---

* Nedaleko Eastbournu, jak uvádí dr. Watson v předmluvě k *Poslední pokloně Sherlocka Holmese*, str. 7.

zabušil na dveře. Otevřel mi mlčenlivý sluha. Měl na sobě velkou hnědou zástěru, jakou obvykle nosí kováři. V rozepnuté košili pochybné čistoty měl u krku uvázaný šátek, jehož čistota byla ještě pochybnější. Podobal se spíš bývalému galejníkovi než livrejovanému lokaji. Beze slova mě zavedl do salonu, přečpaného nejrůznějšími zaprášenými krámy, bezvýznamnými svědky bouřlivé minulosti. Na první pohled bylo zřejmé, že se tady nikdy ničeho nedotkla ženská ruka. Bez ladu a skladu se tu válely sošky Buddhy, čínské vázy, nádoby na léky, africké masky a bronzové sochy, mezi nimi nástroje s podivnými mechanismy, jejichž funkci jsem si vůbec nedokázal představit.

Čekání mi připadalo nekonečné. Měl jsem spoustu času prohlédnout si tohle prapodivné místo, které připomínalo spíš vetešnictví než salon. Ze stropu se loupala malba. Lišty zmizely a už je nikdo nevyměnil. Několik parket se propadlo. Na některých místech byly tapisérie vyšisované sluncem a závěsy vybledlých barev pokrýval prach. U několika zarámovaných rytin na zdech se v mihotavém světle svíček nedal rozeznat věk.

Několikrát jsem zaváhal, jestli nemám návštěvu ukončit. Ale moje trpělivost byla nakonec odměněna.

Holmes se vrátil pozdě v noci. Z jeho očí sršely blesky. Vlasy mu zešedivěly. Na vyzáblé tváři měl několikadenní strniště. Vypadal nesmírně vzrušeně, jako kdysi, když stál krůček od vyřešení nějaké záhady. Prošel kolem mě, aniž mě viděl. Pod paží nesl cosi kulatého, zabaleného do pytloviny. Nedokázal bych vysvětlit proč, ale tahle zabalená věc mě okamžitě vyděsila. Ve vzduchu jako by se znovu vznášel pach smrti. Cítil jsem, jak ve mně opět stoupá němý a nekontrolovatelný strach, panika, kterou člověk cítí před něčím neznámým a nevysvětlitelným. Přítelův zářící a horečnatý pohled mě náhle naplnil ledovou hrůzou. Jací démoni jej pronásledují? Jaké strašlivé úmysly se rodí v jeho nemocném mozku?

Aniž pronesl jediné slovo, položil balík na stůl vedle svícnu a rozběhl se do sousední místnosti, jako kdyby šel pro něco, co nutně potřebuje.

Nepotlačitelná touha vědět a pochopit mě přinutila prozkoumat ten balík nezvyklého tvaru.

Nadzvedl jsem cípek látky.

Zpod plátna na mě hledělo oko, v němž se to hemžilo červy.

Jedovaté slzy vytékaly z tohoto mrtvého zraku.

Prožíval jsem novou noční můru, ale byl jsem vzhůru.

Mozek mi ztuhnul v nečinný kus kamene.

Údy mi ochrnuly hrůzou.

Krev mi bušila ve spáncích.

Bojoval jsem s mdlobami.

Trochu jsem se vzpamatoval a snažil sám sebe přesvědčit, že jsem se stal obětí halucinace.

Moje zvědavost opět překonala hnus a strach. Stáhl jsem plátno.

Pod ním se skrývala příšerně zmrzačená lidská hlava. Nedokázal jsem říct, je-li to muž či žena, tak byla hlava rozežraná a rozložená. Jak strašlivě se muselo zacházet s jejím majitelem. Kdo mohl takový čin spáchat? Zatajil jsem dech.

Náhle jsem za sebou cítil něčí ledovou přítomnost. Celým tělem mi proběhlo zachvění hrůzy. Otočil jsem se a spatřil před sebou stát Sherlocka Holmesa. Připadal mi strašně vysoký a jeho vyzábělé ruce vypadaly obrovské.

Světlo svíčky kreslilo na zeď za ním velikánský stín, tančící jako veselý kostlivec.

Jeho oči zářily, jako kdyby jimi hleděl nějaký satanův spřeženec.

V pravé ruce držel pitevní nůž.

V rohu jeho levého oka šílené tančil malý sval.

V jeho pohledu se objevil vražedný záblesk.

Na jeho mrtvolně bledé tváři se dala rozeznat stigmata šílenství.

Sevřelo se mi hrdlo.

Nedokázal jsem ani promluvit, ani polknout.

Uvědomoval si, že jsem viděl obsah jeho balíku?

Co se chystal s tím nástrojem udělat?

Měl jsem strašlivou jistotu, že ten nůž je určen pro mě.

Konečně jsem se dokázal vzpamatovat.

Rozběhl jsem se ke dveřím, ale mé údy byly strnulé a ochromoval mě strach.

Zvenčí mě uhodila do tváře zuřivá bouře.

Lilo jako z konve.

Obzor osvětlovaly strašlivé blesky.

Běžel jsem ledovou nocí rovnou za nosem, jen abych mezi sebe a peklo postavil co největší vzdálenost.

Vítr dul tak silně, že déšť padal téměř horizontálně.

Dlouho mě pronásledoval Holmesův ďábelský smích.

„Watson, kam tak běžíte? Watson!“

„Watson,“ donekonečna opakovala nepravděpodobná ozvěna.

Prchal jsem tmou a zastavoval se po několika vteřinách, abych nabral dech.

Ale i když jsem se pořád vzdaloval od toho prokletého místa, ozvěna Holmesova hlasu neustále zněla za mými zády: „Watson! Watson!“

Konečně jsem dorazil do vesnice Kenwood a vběhl jsem do první hospody, abych si tam dal skleničku silného alkoholu. Jakmile jsem překročil práh, na okamžik jsem se zastavil, protože jsem se málem zalknul, jak tam bylo nakouřeno. Nohy se mi pořád ještě třáslly, jak jsem utíkal. Viděl jsem jen skrz šedivou mlhu. V namodralém světle dvou plynových hořáků jsem nakonec rozeznal výčepní pult, kolem něhož se tlačil různorodý dav. Připadalo mi, že jsem se ocitl na nějaké schůzi strašidel. Musel jsem použít lokty, abych se probojoval až k pultu a nechal si nalít jakousi tekutinu vonící éterem. Vypil jsem ji na jeden doušek. Břitva ohně mi prolétla hrdlem a provrtala mi díru do žaludku. Směska nicméně dokázala, že mi rozproudila krev a umožnila mi, abych se vzpamatoval. Po páté skleničce se mi přestaly třást nohy, ale začal jsem šišlat a mysl se mi pomalu zatemňovala.

Do tváře mě uhodily sluneční paprsky. V hlavě mi bušila příšerná bolest. Konečně jsem si uvědomil, že jsem doma a ležím ve své vlastní posteli. Nade mnou stála paní Hudsonová se sklenicí v ruce.

„Váš přítel doktor London Cayle vám doporučuje, abyste polkl tenhle lék, doktore Watson.“

„Jak... jak jsem se sem dostal?“

„Na to si musíte odpovědět sám,“ odpověděla bytná vyčítavým tónem.

Chtěl jsem si namluvit, že to všechno byla jen další noční můra, že jsem tenhle pokoj nikdy neopustil a že Sherlock Holmes je pořád

geniální detektiv, s nímž prožívám tolik úžasných dobrodružství.

Ale tentokrát jsem věděl, že jsem se nestal obětí žádné halucinace.

Krátce po mé návštěvě mi Holmes poslal lakonický dopis, v němž mě žádal, abych mu předal celý svůj rukopis o Dughanových vraždách. Což jsem také bez váhání učinil, a byl rád, že jsem se mohl definitivně zbavit tohoto odporného případu.

Tak končí text doktora Watsona, provizorně nazvaný „Hrůza nad Londýnem“.

Hodinám, odměřujícím za našimi zády čas, už nikdo nevěnoval pozornost, tak jsme byli ponořeni do příběhu. Dokonce i Lestrade přestal brčet a při každém nečekaném obratu vyvaloval oči.

Doktor Holborne přerušil četbu, sundal si skřípec a palcem a ukazováčkem si promasíroval kořen nosu. Pak si nalil skleničku čerstvé vody a pomalu ji vypil. Mycroft Holmes se protáhl jako medvěd probouzející se ze zimního spánku a se zívnutím se podíval na hodiny.

„Jedna hodina v noci.“

Rychle jsem si v duchu spočítal, že notář mluvil takřka patnáct hodin. Nebo o něco méně, odečteme-li přestávky na jídlo. Museli jsme pochopit, že si potřebuje odpočinout.

Vstal jsem z křesla, opřel se o hůl a udělal pár kroků.

Byl to Lestrade, kdo opět prolomil mlčení a zahájil rozpravu.

„Ten příběh nabral znepokojivý obrat. Při popisu návštěvy pandemonia mi opravdu naskočila husí kůže. Navíc jsem až dosud nevěděl, za jakých okolností odešel Sherlock Holmes do ústraní. Teď začínám tušit pravdu.“

Mycroft Holmes na něj překvapené pohlédl.

„To jste tedy jediný.“

„Chápu, že tohle není závěť, ale jakási zpověď. S odstupem času připouštím, že některé případy byly složitější, než jsem si myslel.“ Policista přimhouřil oči, což ještě posílilo jeho krysí výraz. „Sherlock Holmes musel něco vědět...“

Mycroft Holmes sraštil obočí. „Co tím chcete říct?“

„Je jasné, že váš bratr už nebyl příčetný.“

„Můj bratr nikdy neztratil své duševní schopnosti.“

„To jsem neřekl. Jenom si myslím, že jeho chování mělo dvojí tvář, něco jako doktor Jekyll, když se proměňoval ve zlého pana Hyda. To není otázka šílenství, ale rozdvojení.“

Vyskočil jsem.

„Vida, tak vy teď najednou připouštíte rozdvojení, Lestrade! Jen vám chci připomenout, že jste byl první, kdo mi vyčítal, že jsem o tomhle tématu psal v předcházejících kapitolách.“

„Svůj názor jsem nezměnil. Pokus Crowleyové skončil dramatickým neúspěchem. Mluvím o rozdvojení osobnosti. Policie tenhle úkaz dobře zná, setkává se s ním denně. Z muže se náhle stane brutální násilník a pod vlivem alkoholu nebo drog naprosto změní chování. V takovém stavu se může dopustit těch nejpříšernějších zločinů, a přitom se na ně vůbec nebude pamatovat. Jsem teď přesvědčen, že Sherlock Holmes pátral po svých vlastních zločinech.“

Doktor Holborne se zamyslel.

„Já jako notář jsem si sám podobnou otázku také položil, když jsem ten text četl. Je to závěť nebo přiznání, napsané dokonalou formou. Co si o tom myslíte vy, doktore Watsoně?“

„Přiznávám, že ke konci naší spolupráce už nebyl můj přítel tím, čím býval předtím. Moje poslední návštěva byla pro mě strašným šokem. Stydím se to přiznat, ale raději bych na tento případ zapomněl, abych mu nekřivdil. Jsem hluboce přesvědčen, že byl nemocný a že tím trpěl.“

Lestradova tvář se zachmuřila.

„To, co říkáte, je vážné, doktore Watsoně.“

„Vážné?“

„Ano. Když jste shromažďoval ta fakta, možná jste si neuvědomil, že jste se stal spoluviníkem vraždy. To by vysvětlovalo, proč ten text měl zůstat tajný.“

Rozhovor nabral ten nejnečekanější obrat.

„Spoluviníkem? Vy mě viníte ze spoluúčasti na vraždě, Lestrade?“

„Zjistil jste, že váš přítel chodí s lidskou hlavou v podpaží a nezavolal jste policii. Přiznejte, že na tom něco je.“ Lestrade sraštil obočí, jak se snažil soustředit. „Ano, tak je to. Vaše mlčení je přiznáním viny.“

Atmosféra se náhle změnila. Ve vzduchu bylo cítit takřka hmatatelné napětí. Upřely se na mě pohledy tří párů očí. Musel jsem co nejrychleji najít pádnou odpověď.

„Vy snad blouzníte, příteli. Nemáte proti mně jediný důkaz.“

„Naopak. Stačí, abych parafrázoval Sherlocka Holmese. Váš přítel vám vyčítal, že jste nikdy nepřevzal iniciativu a že jste nikdy, za žádných okolností, nepodal důkaz bystrosti ducha. Představoval jste pro něj kouli na noze, zátěž, kterou už neměl sílu vláčet. Řekl vám to tak, že?“

„Ano. A co?“

„Hned k tomu dojdou. Vůči svému příteli jste vždycky měl pocit méněcennosti. Je to stejné zřetelné, jako nos mezi očima, a očividně se to prolíná i do vašich nejbezvýznamnějších příběhů.“

„To je absurdní! Naše spolupráce byla naprosto jasně daná. Nikdy jsem se s ním nesnažil srovnávat.“

„To je lež, doktore Watson! Obdivoval jste Sherlocka Holmese a trpěl jste svou prokazatelnou méněcenností. Tato situace se pro vás stala nesnesitelnou, a proto jste jej chtěl porazit na jeho vlastním hřišti. A tak jste zosnoval ty příšerné vraždy.“

„Já jsem je nespáchal!“

„Udělal jste něco lepšího. Přiměl jste Sherlocka Holmese, aby je spáchal on.“

„To všechno jsou jen čiré spekulace, ubohý Lestrade!“

Policista však získával stále větší jistotu. Jeho výslech začal být nemilosrdný.

„Napsal jste, že jste se snažil zbavit svého přítele závislosti na kokainu, je to tak?“

„Samozřejmě. Mým cílem bylo redukovat dávky a postupně jej této závislosti zbavit.“

Lestrade přimhouřil oči.

„A co když to bylo naopak?“

„Naopak?“

„Co když jste dávky pomalu zvyšoval, abyste ho zničil a abyste z něj udělal svého otroka?“

„Mlčte, Lestrade!“

Mycroft Holmes však Lestradovi pokynul, aby pokračoval.

„Využil jste jeho podivínství a proměnil jej v oživlou halucinující mrtvolu. V takovém stavu se mohl dopustit těch nejhorších zločinů. A vy jste mu v tom možná pomáhal.“

„To je absurdní!“

„Pro pravdu se každý zlobí, Watsone!“

Lestrade přede mnou pochodoval jako načepýřený kohout.

„To není všechno. Pak jste ty případy zaznamenal do svého deníku a vyslal jste Sherlocka Holmese po vrahových stopách. Neprohlásil váš přítel náhodou, že pouze člověk, který by naprosto přesně okopíroval jeho vlastní metody, by mohl takové zločiny spáchat, aniž by po sobě zanechal nějakou stopu? Kdo jiný, než Sherlock Holmes ovládal tuto techniku?“

Za normálních okolností bych možná věděl, jak mu odporovat, ale po probdělé noci jsem žádný argument nenašel.

„Můj bratr není vrah!“ zahřměl náhle Mycroft Holmes. „I kdyby byl pod vlivem drog, takové vraždy by nespáchal. Snažme se spíš zjistit, kdo měl z těchto zločinů prospěch.“

Tato pomoc, kterou mi seslalo samo nebe, mi umožnila se vzpamatovat a zorganizovat protiútok. Otočil jsem se k Lestradovi.

„Ano. Mycroft Holmes má pravdu. Zeptám se vás znovu. Kdo měl z těch zločinů prospěch?“

Policista pokrčil rameny.

„Zbytečně se snažíte změnit téma. Víte velmi dobře, že z těchto případů nikdo nezbohatl.“

„Kdo mluví o penězích? Nezískal jste vy osobně z těchto případů nějakou výhodu?“

„Teď obviňujete vy mě?“

„Ano. Byl jste jmenován vrchním inspektorem londýnské policie. Konečně jste se dočkal povýšení. Noviny z vás zároveň udělaly národního hrdinu, který zbavil Anglii nebezpečného vraha. Kdo mohl něco takového čekat od obyčejného policisty, Lestrade?“

„To je absurdní!“ zvolal Lestrade pobouřeně.

Ztratil svou aroganci a teď to byl on, kdo se ocitl ve středu pozornosti. Doktor Holborne sledoval rozhovor s nevěřícíma očima.

Mycroft Holmes však pokračoval v mé myšlence:

„Je pravda, že jste všechny ty případy vyšetřoval. Jakmile se někde můj bratr objevil, rychle jste se ho zbavil, abyste mohl jednat, jak uznáte za vhodné a bez obtížného svědka.“

„Jenom jsem poslouchal vaše rozkazy!“ zrudl Lestrade.

„Nikoliv moje rozkazy,“ opravil ho Mycroft Holmes, „ale rozkazy

profesora Hazelwooda.“

Rozhodl jsem se zatlouct poslední hřebíček.

„Mluvil jste o tom, že jsem napomáhal Sherlocku Holmesovi,“ pokračoval jsem, „ale jak nazvat to, co vás spojovalo s Hazelwoodem?“

Lestrade ztuhl.

„Co... cože?“

„Tvrdil jste, že na těchto případech se nikdo neobohatil. To není tak docela pravda. Cornelius Hazelwood prodal tisíce exemplářů své knihy o sektách. Ačkoliv se obával o svou popularitu, nikdy nebyla tak velká, jako tehdy. Vrcholila v době zatčení domnělého Marka Dughana. A co když to všechno byl jen scénář, napsaný dávno duem Hazelwood-Lestrade? Oba jste z toho měli prospěch, ne?“

Lestrade se zapotácel, ale okamžitě se vzpamatoval.

„S profesorem Hazelwoodem jsme zastupovali právo a spravedlnost. Složili jsme přísahu. Naše slovo nemůže být bráno v pochybnost. Co se týče mě, nikdy jsem žádnou vraždu nespáchal, právě naopak.“

Musel jsem se držet, abych se nezasmál téhle suverénní větě. V podstatě jsem ale ve vinu těchto dvou chlapíků nevěřil.

„Proč tedy zpochybňujete moje slova?“ zeptal jsem se ho co nejklidněji. „Já jsem složil dokonce dvojí přísahu. První jako lékař a druhou jako voják. Mám před sebou i před Bohem, jako jediným soudcem, svědomí čisté.“

Na chvíli jsme zmlkli, protože nám všem došly argumenty.

Přesně tu chvíli se znovu objevil majordomus. Přinášel nám čaj a horkou kávu. Naše marné hádky jsme odložili na později.

Nebyla to zrovna hodina na pití nápojů s tak silnými účinky, ale za daných okolností jsme je všichni s radostí přivítali.

Ohřály nám tělo a zbystřily mysl. Na mě káva zapůsobila jako životabudič. Srdce mi začalo bušit v hrudi rychlejším tempem. Cítil jsem, jak se mi rozšířily panenky a vše jsem začal vidět růžověji. Moje noha jako zázrakem nezlobila a já se cítil v takové formě, že bych přeplaval Lamanšský kanál.

Ve tváři Mycrofta Holmese se objevil nervózní tik, který jsem u něj předtím nikdy neviděl. Lestrade se bez důvodu nervózně usmíval.

Doktor Holborne se vrátil za svůj psací stůl strnulým krokem loutky, která se osvobodila od vodících šňůrek.

Nebylo žádných pochyb o tom, že nápoje obsahovaly nějaký chemický přípravek, d'ábelsky namíchaný samotným Sherlockem Holmesem.

Když přešel moment vzrušení, všichni jsme si osušili čela a pokusili jsme se najít jakous takous důstojnost.

Doktor Holborne vzdychl, jako kdyby vypouštěl z hrudi přetlak emocí.

„K čemu bude dobré se navzájem obviňovat? Neexistuje žádný objektivní důvod k domněnce, že se vrah nachází v této místnosti.“

Nepochybné měl pravdu.

Pak pohlédl na štos papírů, které ještě nepřečetl.

„Dokončili jsme četbu textu doktora Watsona. Ale zbývá nám dodatek, který napsal sám Sherlock Holmes. Musíte mít ještě několik hodin trpělivost. Pokud si ovšem nebudete přát odložit tuto četbu na později.“

Notář sledoval naši reakci.

Lestrade, který nikdy neskryval touhu odejít odtud co nejrychleji, se toho hned chytil.

„To by bylo nejrozumnější. Všichni jsme vyčerpaní. Ostatně nevím, co by mohl Sherlock Holmes k těmto případům dodat. Všechno už bylo řečeno. Když budete souhlasit, radím, abychom četbu odložili *sine die*.“

„Jsem proti!“ zahřměl Mycroft Holmes. „Je to poslední vůle mého bratra. Máme vůči němu jasný morální závazek. Musíme jej respektovat.“

Tři tázavé pohledy se obrátily na mě. Cítil jsem, že můj názor bude rozhodující.

„Sherlock Holmes nám chtěl určitě sdělit něco nového. Jsem si jistý, že to je skutečným cílem této zvláštní závěti. Musíme ji dočíst do konce.“

Rysy Mycrofta Holmese se uvolnily. Vděčné se na mě usmál. Lestrade se poražen rezignovaně a zabořil do křesla.

Doktor Holborne se podřídil názoru většiny. Znovu si nasadil skřípec a odpočinutým hlasem začal číst:

„Pánové, věnujme této části mimořádnou pozornost. Tady začíná text Sherlocka Holmesese.“

Jestli bude někdo číst tyto řádky, ať mi odpustí mé nedostatečné vypravěčské schopnosti. Mému vyprávění zejména chybí rytmus. Nemám talent svého kronikáře, doktora Watsona. Proto jsem se raději držel jeho rukopisu, který mi byl oporou.

Následující text je tedy třeba číst jen jako pouhou zprávu o vyšetřování a odmyslit si poněkud suchopárný styl. Nenapsal to žádný spisovatel.*

Považoval jsem za zbytečné upřesňovat data a periodizaci mého pátrání, jež se protáhlo na několik let. Občas se mi stávalo, že jsem se několikrát vrátil na stejné místo, že jsem strávil dlouhá období, aniž bych dospěl k nějakému výsledku a pak jsem náhle našel nějakou rozhodující stopu. Čas v tomto případě nehrál žádnou roli, důležitý byl pouze výsledek.

Tento text je tedy souhrnem dlouhé práce, kterou spojovala jediná logická nit: hledání vraha.

Pro mě toto vyšetřování nikdy neskončilo. Bylo v něm příliš mnoho nejasností.

Musel jsem začít úplně od začátku. A konečně pochopit. Pochopit kromě jiného, proč se mě Cornelius Hazelwood, Lestrade a můj bratr Mycroft stále snažili držet stranou.

V případě Cornelia Hazelwooda se to dá vysvětlit. Obával se všeho, co by mohlo ohrozit jeho popularitu, počínaje svým vlivem.

---

* Holmes své spisovatelské schopnosti značně podceňuje, připomeňme jím samým sepsané případy *Vojáka bílého jako stěna* [BLAN] a *Lví hřívy* [LION], in *Z archivu Sherlocka Holmese* [CAS], Jota 1999, str. 31 a 154, nebo jeho monografie, od studie *O rozdílnosti popelů z různých druhů tabáku* (s barevnými přílohami) z roku 1879, přes *Knihu života* (1881), *O různých typech lidských uší* (1886), *Polyfonická moteta Orlanda di Lassa* (1896) atp. po *Praktickou příručku o chovu včel s několika poznámkami o oddělení královny* z roku 1914. Viz Martin Fido, citované dílo, str. 11.

Pokud jde o Lestrada, ten byl jen věrným nástrojem úřadů a mocného profesora Hazelwooda. Jako policista jen vykonával rozkazy.

Ale co Mycroft? Chtěl přede mnou od počátku těchto případů něco skrýt? Nebo mě jen považoval za neschopného tyto případy vyřešit? Můj bratr mě vždycky oprávněně považoval za mnohem méně schopného, než byl on sám.*

Jakou představu si tihle tři o mně udělali?

Vzpomněl jsem si na jeden smutný příběh.

Kdysi jsem poznal jistého svěťáckého alkoholika, posledního potomka významného šlechtického rodu. Tento člověk se chtěl bít v souboji na kordy s kterýmsi rivalem kvůli nějaké otázce cti nebo lásky, to není důležité. Jeho přátelé se mu to pokoušeli rozmluvit a snažili se mu vysvětlit, že není schopen se bít. Ale on stál tvrdohlavě na svém. Souboj se tedy konal. Jeho reflexy a vnímání zpomalil alkohol. Nedokázal uhnout kordu a jeho protivník mu při prvním výpadu probodl srdce. Vzápětí ten nešťastník zemřel, aniž si uvědomil, že svůj boj prohrál předem.

Platilo totéž o mně?

Překročil jsem zenit své bystrosti?

Ovlivnila droga moje duševní schopnosti?

Watson mě přece několikrát varoval.

Můj boj byl předem ztracen. Byl jsem oslaben, nikoliv alkoholem, ale drogou.

Všichni přihlíželi mému pomalému úpadku. Byl jsem jako trosečník, sám na svém ostrově. Viděl jsem, jak kolem mě plují lodě, ale nedokázal jsem podat ruku svým zachráncům.

Po dlouhém přemýšlení jsem dospěl k závěru, že tohle byl pravý důvod, proč mě z těchto případů vyloučili.

Jak tragické poznání!

Věděl jsem, že budu potřebovat spoustu času, abych svou práci dovedl do konce. Ale to nebylo důležité. Musel jsem překonat své

---

* Tak se viděl i sám Sherlock Holmes, když svého o sedm let staršího bratra Mycrofta poprvé představuje dr. Watsonovi v případě *Řecký tlumočník* [GREE], in *Vzpomínky na Sherlocka Holmese*, str. 157.

selhání, abych se znovu narodil. Mně nešlo jen o další pátrání, ale o otázku přežití.

Rozhodl jsem se, že se na každý jednotlivý případ podívám novými očima, s maximálním odstupem a jasným rozumem.

Jasný rozum.

To bylo přesně to, co jsem nejvíc potřeboval, abych šetření dovedl do konce. Ale vždyť jsem se, věren svým metodám, vždy opíral jen o fakta. Fakta a nic jiného! V nich jsem se nemohl zmýlit. Fakta nikdy nelžou. To je podstatné.

Pokud ovšem...

Pokud ovšem nebyla samotná fakta vědomě zfalšována. Co když někdo fakta překroutil, aby dovedl vyšetřovatele k chybným závěrům? V mysli mi vzklíčila nová myšlenka. Pak tam zapustila kořeny a postupně se zvětšovala, až z ní vyrostl strom poznání.

Musel jsem opět vyjít z faktů a analyzovat proces, který mě u každého případu dovedl k závěrům. V kterém okamžiku jsem byl podveden? Kde ležel bod zlomu?

Vrátil jsem se k poznámkám, týkajícím se případu vraždy malé Mary Kinsleyové.

Jak jsem došel k tomu, že jsem začal za vraha této holčičky považovat jejího otce?

Pokusil jsem se rekonstruovat jednotlivé fáze svých úvah. Naštěstí jsem se mohl kdykoliv spolehnout na drahocenný rukopis doktora Watsona.

Vyšel jsem z několika údajů: „Tělo dívky Mary Kinsleyové, 10 let, nalezeno v Temži u Westingského nábreží číslo 21. Chybí obě ruce, přejeté kolejovým vozíkem. Dívka měla zranění na čele. Závěry Scotland Yardu: smrt nastala nešťastnou náhodou utopením.“

Poznamenal jsem si všechno, co nesesedělo. Bylo zapotřebí nejméně dvou silných mužů, aby uvedli do chodu onen vozík. Dívka jej tedy sama nemohla spustit. Logicky z toho tedy vyplývalo, že jí někdo musel ruce uříznout a pak ji hodil do Temže.

Jack Žebrák, opilý tulák, moje dedukce potvrdil. Jeho svědectví vedlo k logickému a nevyhnutelnému závěru: vrahem mohl být pouze otec té nešťastné dívenky. Ostatně, copak sám sebe neobvinil?

Ale John Kinsley nebyl vrah, někdo tedy lhal. Článek v novinách lhát nemohl, protože vycházel z policejního hlášení.

Jediným slabým místem tedy bylo svědectví Jacka Žebráka.

Proč by mi ten ubožák lhal? Prikázal mu to někdo? Mohl ten zločin spáchat sám?

Především, špinavý brloh, v němž bydlel, se nacházel jen pár metrů od domu, ve kterém Kinsley s dcerou žili. Měl tedy spoustu času pozorovat jejich příchody a odchody a seznámit se s jejich zvyky a časovým rozvrhem. Věděl, že jediná chvíle, kdy dívka procházela tímto místem sama, byl pátek večer, když se vracela ze školy. V tu hodinu bylo nábřeží pusté.

A teď jsem si mohl celou scénu v duchu přehrávat.

Jack Žebrák vychází ze svého brlohu s nožem v ruce. Omráčí svou malou oběť, aby nekřičela. Pak jí uřízne ruce, umístí svou ďábelskou značku na její čelo a pak ji svrhne do ledových vod Temže.

Jenomže proč by to dělal? Jaký mohl mít motiv, aby spáchal tak příšerný zločin?

Pokud ovšem... nechtěl obvinít jejího otce.

Ale proč? Z pomsty?

Nenáviděl Johna Kinsleyho?

Ale nic v minulosti tohoto spořádaného a klidného vdovce nemohlo takovou pomstu odůvodnit.

Pokusil jsem si vybavit žebrakovu tvář. Ve skutečnosti jsem ji sotva zahlédl. Viděl jsem jakéhosi člověka v cárech, ležícího ve špinavém pelechu, ukrytého v černé díře. Půlku obličeje mu skrýval rozježený vous. Když jsem rozsvítil sirku, abych rozeznal jeho rysy, dal si v reflexivním gestu ruku před oči. Ale slabé světlo sirky ho přece nemohlo oslepit. Nedal si tedy ruku před oči, aby skryl svou tvář?

Zachytil jsem jeho pohled na pouhý zlomek vteřiny ve chvíli, kdy natáhl ruku, aby si vzal minci, kterou jsem mu podával.

Ten pohled byl vyděšený.

Byl to pohled nanejvýš zneklidňující, takřka šílený. Z čeho měl strach? Ze mně? Abych jej nepoznal?

Vyndal jsem svoje poznámky, týkající se „případu kanibala“ a přečetl jsem si také, co o tom napsal Watson:

„Nějaký muž rozřezal svou ženu na kusy a upekl ji v krbu ve svém vlastním salonu... Podle sousedů si manželé výborně rozuměli. Nikdy se spolu nehádali.“

Propadl bankéř náhlému vražednému šílenství?

Rozhodl jsem se, že se vrátím na to nešťastné místo a vyslechnu domovnici. Doufal jsem, že si i po tolika letech bude na všechno pamatovat.

Stará žena prohlásila, že nic nezapomněla. Všechno jí zůstalo vyryto v paměti navěky. Ještě dnes byla zarmoucená smrtí obou manželů, protože si jich obou velmi vážila. Demonstrativně jsem projevil svůj soucit a ona se mi bez váhání se vším svěřila.

Poslouchal jsem ji s hlavou skloněnou a rukama sepjatýma, v roli pozorného a dobře vychovaného člověka.

„Ne, pan Cardwell nebyl vrah. Na to byl příliš hodný. Vždycky mi dával krásné dárky. Boty si otíral na rohožce a nikdy nebyl hluchý a nevychovaný jako ti opilci a narkomani, kterých je dnes všude plno.“

Při každé její poznámce jsem horlivě přikyvoval. Měla pocit, že ji chápu. Pak jsem se rozhodl položit jí pár konkrétnějších otázek. Nasadil jsem odměřený tón.

„Nedalo se tomu neštěstí předejít? Jak to, že v době, kdy došlo k tragédii, nebyl doma nikdo ze služebnictva?“

„Cardwellovi dávali každou neděli odpoledne služebnictvu volno. Byl to Den Páně. Rozvrh se nikdy neměnil: dopoledne vykonávalo služebnictvo svou práci, pak připravili oběd a před polednem všichni z bytu odešli. Večeři si Cardwellovi připravovali sami. V neděli chodili ven jen velmi zřídka. Pro lidi jejich postavení bylo nemyslitelné se v den odpočinku nějak okázale bavit, chápete?“

„Samozřejmě.“

„Večery trávili většinou sami. Ale někdy se stávalo, že k nim na čaj přišel nějaký přítel nebo příbuzný.“

„Vzpomínáte si, jestli to odpoledne měli nějakou návštěvu?“

„Ano. U mého domovnického bytu zaklepal nějaký člověk a řekl mi, že je pánův vzdálený bratranec. A že ho manželé čekají.“

„Vzpomínáte si na něj?“

„Ano. Vidím ho, jako by to bylo včera. Byl to gentleman. Tak trochu jako vy. Jen velmi zřídka se v lidech spletu.“

„Řekla jste o něm policii?“

Sevěřela rty. „Jistě.“

„V kolik ten pán přišel?“

„Přesně v pět hodin. Pamatuji si to dobře, protože je to doba, kdy si dávám čaj. Podle toho, jak byl přesný, jsem poznala, že má dobré vychování a...“

„V kolik odešel?“

„Právě jsem uklidila čajník a sušenky. Muselo být tak šest hodin.“

„Spěchal nebo vypadal rozrušeně?“

„Ó ne. Dokonce řekl pár galantních slov a omluvil se, že s návštěvou obtěžuje v neděli.“

„Můžete mi ho popsat podrobněji?“

„Měřil asi tak metr sedmdesát a byl spíš štíhlý. Nepamatuji se na barvu jeho vlasů, protože je částečně zakrýval klobouk.“

„A jeho tvář?“

„Popravdě řečeno, moc jsem mu do obličeje neviděla. Kolem úst měl uvázanou šálu a zvednutý límec u kabátu. Venku mrzlo.“

„A jeho oči?“

„Neviděla jsem je. Měl na nich černé brýle, jaké se nosí, když svítí sluníčko.“

„Bylo venku hodně světla?“

„Ne. Už byla tma. Svítily jenom pouliční svítilny, ale díky mlze jejich světlo nemohlo nikoho oslepit. Pomyslela jsem si, že má asi nemocné oči.“

„Už jste ho předtím někdy viděla?“

„Ne. A to mám dobrou paměť. Nikdy nezapomenu žádného návštěvníka.“

Rozhodl jsem se podívat na místo činu. Možná tam najdu nějakou stopu, kterou čas ušetřil. „Mohl bych ten byt navštívit?“ Domovnice ztuhla. „Nevím, jestli je to dovoleno.“ Ztišil jsem hlas a nasadil důvěrný tón.

„A co když vám řeknu, že jednám na příkaz samotné královny?“

„Já to tak trochu tušila...“

Tahle milosrdná lež měla okamžitý úspěch. Žena na mě hleděla s respektem, jaký zasluhoval vyslanec Jejího Veličenstva, a okamžitě mě zavedla do bytu. Byl v dokonalém stavu, jako by se tam nikdy nic

nestalo. Dlouho jsem jej prohlížel. K žádnému cvaknutí v mé mysli však nedošlo. Bylo bláhové doufat, že tam po tom čase ještě něco najdu. Moje slabé naděje odhalit pravdu se od nynějška musely soustředit na svědectví svědků té doby. Naštěstí jsem měl k dispozici rovněž cennou kroniku doktora Watsona, jež nepodléhala změnám času.

Pokusil jsem se shromáždit fakta. Zdálo si mi, že nějaká stopa by se mohla objevit, porovná-li Kinsleyho a Cardwellův případ.

U Kinsleyho mohl zločin spáchat podivný tulák. Nikdy předtím jsem se touto hypotézou nezabýval, protože mi připadala nepravděpodobná a v rozporu s fakty. Ale teď jsem byl rozhodnutý prozkoumat skutečně všechny stopy.

V Cardwellově případě navštívil manžele několik hodin před zločinem jakýsi „vzdálený bratranec“. Na spáchání svého činu měl celou hodinu. Mohl manželům podat drogu hned v prvním šálku čaje. Pak by měl dostatek času vykonat svou ohavnou práci, klidně odejít a dokonce si vyměnit s domácí pár příjemných slov. Návštěvník každopádně maskoval svůj obličej a skrýval oči. Přesně jako Jack Žebrák.

Mohlo jít o jednu a tutéž osobu? Pokud ano, možná jsem narazil na počátek stopy.

Všechny následující měsíce jsem věnoval pátrání po tom tajemném bratranci. Cardwell byl už dávno po smrti. Pustil jsem se do genealogického výzkumu jeho rodu. Několik rodinných příslušníků mohlo odpovídat popisu tajemného návštěvníka. Naštěstí byli ještě všichni naživu. Potřeboval jsem několik měsíců na to, abych se se všemi setkal. Ověřil jsem jejich alibi a pátral v jejich minulosti. Brzy jsem získal jistotu, že ani jeden z nich ten zločin nemohl spáchat. Onen vzdálený bratranec byl podvodník.

Moje přesvědčení začalo nabývat tvar.

Pak jsem otevřel spis případu Jamese Barnes. Znovu jsem si přečetl údaje, zaznamenané Watsonem: „Jeden starý muž přišel na návštěvu ke svým sousedům, šedesátiletým manželům Emmě a Jamesi Barnesovým, s nimiž měl ten den hrát bridž. Dlouho klepal na dveře, ale nikdo neotvíral. Znepokojilo ho to, a tak zavolał policii. Policisté

našli starého Jamese Barnese vysíleného a krčícího se v rohu pokoje... Stěny pokoje byly rovněž postříkány krví, takže se nedala rozeznat jejich původní barva. Tělo nešťastnice bylo nelidským způsobem rozřezáno.“

S Barnesem jsem se po vraždě setkal. Byl internován v ústavu pro duševně choré. Po psychickém šoku, způsobeném tou příšernou vraždou, docela ztratil rozum. Když jej vyslýchali, jenom opakoval: „Viděl jsem d'ávla!“ Ani já jsem se od něj nemohl dozvědět nic nového.

Znovu jsem se rozhodl podívat na místo činu. Bylo léto a z Temže stoupal morový zápach.

Sešlý činžák, v němž bydleli staří manželé, stál v samém středu Limehouse. Neměl vůbec nic společného s blahobytným bydlíštěm bankéře Cardwella. Musel jsem přelézt hromadu odpadků, v níž bzučely mouchy, abych se dostal ke vstupním dveřím. Obrovitý hlídač s výrazem primitiva mě přivítal nepřátelským brčením. Než dostal tohle místo, musel být krotitelem medvědů. Na jeho chlupatých a špinavých pažích se svaly leskly potem. S takovým člověkem nemělo smysl hrát na rojalistickou strunu. Požádal jsem ho, aby mě zavedl do bytu, v němž Barnesovi bydleli. Místo odpovědi si odplívl.

V kapse jsem našel několik argumentů, které měly tu moc přimět ho ke spolupráci. Jak jsem doufal, z cvičitele medvědů se rázem stal patolízal. Vyšli jsme do třetího patra. Tam, na konci tmavé a špinavé chodby, otevřel dveře.

„Tady to je.“

Stěny ještě nesly stigmata krveprolití. Před Cerberovým nevěřícím zrakem jsem začal s pátráním. Prohledal jsem každý centimetr místnosti v naději, že najdu nějakou, byť sebemenší stopu, jež odolala působení času. Kromě hnědých stop krve, která se na některých místech vsákla do zdi, nevydala místnost nic ze svého pochmurného tajemství.

Znovu jsem se tedy musel spolehnout na paměť svědků. Otočil jsem se k obrovi s obličejem neandrtálce.

„Sousedé během tragédie nic neslyšeli?“

„Já nevím. Musíte se zeptat jich. Ale hodně se jich odstěhovalo... nebo jsou mrtví.“

„Chodily k Barnesovým nějaké návštěvy?“

„Málo. Neměli děti a neznal jsem žádný jejich příbuzný ani přátele.“

Pak svraštil obočí v maximálním úsilí se soustředit.

„Možná jen...“

„Jen?“

„Měli jednoho dávného přítele, kterej za nima chodil, když tu měl nějakou makačku.“

„Nějakou makačku?“

„Chci říct, když přijel do Londýna. Pronajal si dokonce malej byt na stejným patře. Ale objevoval se tady jenom čas od času. Pak se odstěhoval na jedno nóbl londýnský předměstí. Tenhle byt používal jako přechodný ubytování, když musel ve městě zařizovat obchody.“

„Navštívil Barnesovy v den vraždy?“

Domovník se podrbl špinavými nehty na hlavě a nechal rozehráť svaly lesknoucí se potem. „Přijde mi, že jo.“

„Jak se ten ‚dávný přítel‘ jmenoval?“

„Peter Blackstone.“

„Viděl jste ho ještě po té... tragédii?“

„Ne, už nikdy.“

„Řekl jste to policii?“

Obr mi předvedl řadu zkažených zubů.

„Policie a já, to jsme dva. A pak, to by se mě nejdřív museli zeptat.“

„Co ten Blackstone dělal?“

„Pokud vím, tak byl obchodník jako Barnes. Proto si asi tak rozuměli. Buď něco ve velkém prodával nebo nakupoval. Něco takovýho.“

„Znal jste jeho adresu na předměstí?“

„Ne. Takovým šlechetným a diskrétním lidem se tady otázky nekladou.“

„Mohl byste mi ho popsat?“

„Už si nepamatuju. Je to tak dlouho.“

Pravěký člověk sevřel čelisti a udělal podrážděné gesto.

Strčil jsem mu pod nos další argument. Paměť se mu okamžitě vrátila.

„Byl dost starej, trochu ohnutej. Chodil pomalu a opíral se o hůl.“

Krotitel medvědů napodobil návštěvníkovu chůzi, což by mě za jiných okolností rozesmálo.

„Měl pečlivě zastřiženou bradku a šedivý vlasy.“

„A jeho oči?“

„To vám nemůžu říct. Vždycky nosil takový srandovní brejle.“

„Černé brýle?“

„Ano. Jednou mi vysvětlil, že mu vadí světlo. V jeho věku to je normální.“

Podal jsem mu peníze. Zapomněl mi poděkovat a opět nasadil svůj výraz krotitele šelem.

Následující měsíce jsem strávil hledáním nákupčího nebo prodejce jménem Peter Blackstone. Dva muži mohli odpovídat tomuto popisu. Navštívil jsem je. Prvnímu nebylo víc než třiačtyřicet a druhý byl od narození ochrnutý a prakticky nikdy neopouštěl své bydliště.

Vyslechl jsem rovněž těch několik málo sousedů Barnesových, kteří v době vraždy bydleli v domě. Všichni tvrdili, že v bytě Barnesových bylo ten večer, kdy došlo k vraždě, naprosté ticho.

Tentokrát jsem cítil, že se dotýkám pravdy. Nebylo žádných pochyb, že se nějaký muž potuloval kolem obětí. Nosil černé brýle, ne však kvůli světlu, ale aby zamaskoval oči a aby jej nikdo nepoznal!

V každém případě se tak objevil jakýsi přízrak, podivná osoba, která zmizela vzápětí po tragédii.

Moje odhodlání se tak posílilo. Rozhodl jsem se vrátit i k případu abbého Paula Mereditha. Především tu byl ten dopis od staré ženy, jež pravděpodobně byla farářovou služkou. Znovu jsem si jej přečetl, ačkoliv předtím jsem jej analyzoval snad desetkrát. Třeba v něm nyní objevím nějakou novou stopu.

„Pane Holmesi, řekli mi, že vy jste jediný, kdo dokáže vyřešit tuhle záhadu. Zmizel ještě jeden sirotek. Celkem je jich pět. Je to dílo ďáblovo nebo nějaké kouzelnice. I ten dobrák Mulligan se včera oběsil, i když byl v plné formě. Přijďte dnes večer v osm hodin večer do kostela svatého Jiří. Vysvětlím vám, co se děje a co o tom vím. Oblečte se nápadně, abych vás snadno poznala. Můj zrak se v poslední době velmi zhoršil. Prosím, abyste byl trpělivý, než za vámi přijdu,

nohy mi moc neslouží. V případě, kdybych za vámi sama nepřišla, budu v tmavém koutě co nejdál od sakristie. Bůh nám snad pomůže. Farnice.“

V té době jsem potřeboval jen několik vteřin, abych Watsonovi sdělil své závěry: „Najdeme tam asi sedmdesátiletou pobožnůstkařku, oblečenou do černého, s tváří napůl ukrytou pod černým závojem, klečící na klekátku s rukama sepnutýma a mumlající nesrozumitelné modlitby. Ruce se jí budou třást a bude očividně vystrašená, protože se bojí velebného pána. Bezpochyby byla v jeho službách. Poskytne nám jen velmi krátký rozhovor a pak se vytratí. Při chůzi bude kulhat.“

Všechno to bylo docela samozřejmé. Byla to taková matematická hra, naprosto nevyhnutelná a naprogramovaná logická úvaha. Watson mohl mít přinejhorším dvě nebo tři námitky. Mohl se mě například zeptat, jak vím, že bude při odchodu kulhat. Odpověděl bych mu, že v jejím věku při tak dlouhé pozici vkleče člověku ztuhnou klouby. Aby se o tom přesvědčil, stačí pozorovat nějakého věřícího, když vstane po dlouhé modlitbě. Mohl se mě rovněž zeptat, jak jsem uhodl, co bude mít na sobě. Odpověděl bych mu, že všechny svíčkové báby se oblékají stejně a že bych byl velmi překvapený, kdyby přišla v růžové sukýnce.

Naprogramovaná logická úvaha...

Jenomže kým?

Musel jsem se tam vrátit, abych mohl všechno důkladně prozkoumat. Oblékl jsem se jako sezónní dělník a pak jsem se vydal na místo. Věděl jsem, že na moje otázky mi nikdo neodpoví. V končinách, kde lidský život stojí míň než pinta piva, platí zákon mlčení. Začal jsem pravidelně navštěvovat jednu hlučnou a špinavou krčmu, nacházející se na rohu kteréisi uličky nedaleko kostela. Po několika týdnech si lidé na mou přítomnost zvykli a přejmenovali mě na Cizince. Bez velkých obtíží jsem splynul s davem. Jistě, moje neznalost tamního argotu představovala jistý problém, ale místní lidé to přičítali faktu, že pocházím odjinud.*

---

* Šlo zřejmě o skutečně zvláštní mluvu, protože jinak Holmes s argotem běžně pracoval, zvláště, byl-li maskován.

Jednou večer se mi podařilo připojit se ke skupince čtyř slušné namazaných chlapíků a převést konverzaci na jinak zakázané téma faráře Mereditha. Jeden z nich, chlapík s rezavými vlasy, se ukázal být výřečnější než jeho kumpáni. Říkali mu Násoska. Nebylo mu ještě ani třicet, ale jeho tvář už poznamenal alkohol. V očích mu neustále plaval závoj mlhy.

„Já tomu nerozumím. Ani po všech těch letech si nemyslím, že by farář mohl něco takového spáchat.“

„Byl to nejlepší chlap, jakýho farnost kdy měla,“ řekl skrček mezi dvěma škytnutími. „A to vám řeknu, že já s těma černokabátníkama moc nevycházím.“

„To je pravda,“ dodal chlap s nemocnýma očima. „Tomu svému sirotčinci obětoval všechno. Včetně svého života.“

„Jo. Byl to jedinej člověk, kterej se těm ubožákům pokoušel nějak pomoci se z toho dostat. Ale moc štěstí mu to nepřineslo.“

Nastal čas říznout přímo do živého.

„Nepřineslo mu to štěstí?“ zeptal jsem se s nosem vraženým do piva a s nezúčastněným tónem.

„Seznámil se s jedním bláznem.“

„Určitě mluvíte o tom ubohým dobrákovi Mulliganovi.“

Násoskovi se protočily panenky.

„Je to od tebe hezký, že mu říkáš ubohej dobrák. Ale on to byl vážně cvok. A měl bejt po kom.“

„Měl bejt po kom?“

„Jeho máma umřela napůl šílená na syfla.“

„A na chlast,“ dodal chlap, který o tom něco věděl.

„Jeho táta jednou večer, když nebyl tak namazanej jako obvykle, zbouchnul svou nejstarší dceru. A tak se narodil Mulligan.“

Tohle odporné odhalení vyvolalo všeobecný výbuch smíchu. Křečovité jsem se usmál a snažil se co nejlíp zakrýt svoje znechucení nad těmito zvrácenými mravy. Muž si hlasitě říhl, otřel si ústa hřbetem ruky a pokračoval:

„Farář si myslel, že udělal dobrej skutek, když ho k sobě přijal. A výsledek? Mulligan zabil pět ubohejch sirotků. A kdo za to šel do kriminálu? Náš hodnej farář. A teď někde hnije v zemi.“

„Ale někdo mi říkal, že by Mulligan neublížil mouše.“

„To si mysleli všichni. Ale pak začal mít ty své vidiny.“

Nejstarší chlap ze skupiny se náhle pokřížoval a vášnivě políbil křížek, který nosil na krku.

„O d'áblovi se nesmí mluvit, Násosko, to přináší neštěstí!“

Zrzek jeho poznámku odbyl pohybem ruky.

„Já takovej m hloupostem nevěřím.“

Pak na mě upřel opilý pohled.

„Ty věříš na d'ábla, Cizinče?“

Pokračoval jsem v rozhovoru s opatrností fakíra chodícího po žhavých uhlících.

„Nejsem pověřčivej, ale radši znám podrobnosti, než se k něčemu vyjádřím.“

Muž se rozohnil.

„Podrobnosti? To je jednoduchý. Mulligan říkal, že se v noci potuluje po hřbitově d'ábel. Dokonce tvrdil, že s ním mluvil. Byl celej vyděšený. Podle něj tam byl nejmíň čtyřikrát a vykopával rakve, který byly den předtím pohřbený. Říkal, že d'ábel vyměňuje mrtvý za živý.“

„Řekl to Mulligan farářovi nebo policii?“

„To je možný, ale nikdo jeho historky o démonech a strašidlech neposlouchal. Jsem si jistý, že to dělal von sám. Z toho, jak měl pořád co do činění s mrtvolami, se definitivně zbláznil. Satan byl von sám!“

Muž, opírající se o konec barového pultu, se znovu pokřížoval, dopil pivo a otřel si knír hřbetem ruky.

„Já už jsem ti říkal, Násosko, že bys neměl takhle mluvit. Bůh nás ochraňuj.“

Opilý zrzek se zachechtal a smočil rty v pivní pěně svého dvanáctého püllitru.

Ještě jednou jsem se pokusil přihrát si svou polívčičku, abych se dozvěděl pravdu.

„Chtělo by to zeptat se tý starý farářovy služky.“

„To nebude tak snadný.“

„Proč?“

„Marta umřela ještě před těma událostma.“

Přijal jsem tu zprávu bez mrknutí oka.

„A pan farář neměl před nebo po Martě jinou služku?“

„Ne. Je vidět, že nejsi votaď, Cizinče. Jinak bys věděl, že Marta

byla farářova první a poslední služka. Umřela na horečku asi pět let před vraždou těch siroteků. A když odešla, farář radši zůstal sám.“

„Aha, už vím. Kvůli své povaze. Říká se, že byl hodně přísný.“

„Farář a přísný? Něco takovýho slyším poprvý. Ale vždycky vzbuzoval respekt a pokoru. Ani ty nejhorší antikristi by nemohli tvrdit opak.“

Náhle jsem ucítil, jak mi na pravou nohu teče nějaká teplá tekutina. Uskočil jsem. Násoska právě vyprázdnil močový měchýř.

Pak bez nějakého zjevného důvodu začal z plna hrdla propzpěvovat jakousi oplzlou písničku, jejíž slova by mohla cudnější uši šokovat. Nějaký host začal vzadu v krčmě protestovat a pískat. Tahle písnička se mu nelíbila, měl radši jinou, ovšem neméně nemravnou. Během několika vteřin zavládl chaos. Hluk byl přímo pekelný. Půllitry se rozbíjely o stoly a do toho se ozývaly nejružnější citoslovce, pískot a opilecký smích. Prázdna láhev proletěla zakouřenou místností a zasáhla zrzka do zad. Ten se vztekle otočil. Ostří nože se zablesklo několik centimetrů od mé paže. Už jsem věděl dost. Nastal čas dát se na strategický ústup. Hrál jsem do kapsy a vyhodil do vzduchu hrst již osvědčených argumentů. Děšť mincí dopadl na zem a vyvolal divokou rvačku všech zúčastněných. Nechal jsem je jejich honu za penězi a využil jsem toho, abych se odtamtud vytratil.

Měl jsem hrozný problém sehnat drožku, která by mě svezla. Je pravda, že můj vzhled žádnou důvěru nevzbuzoval. Jakmile jsem přijel domů, pořádně jsem se vykoupal a pak jsem se pokusil pohlédnout na celý případ s jasnou hlavou a položit si ty správné otázky. Celá ta historka mi připadala sešitá rychlou jehlou.

Kdo byla ta stará žena, která mi poslala onen dopis? Zjevně nikdy nebyla farářovou služkou. Jakou roli v tom případě hrála? Mohl bych ji vůbec popsat? V kostele byla mimo hlavní loď tma. Tvář měla ukrytou za závojem. Nic jsem z ní neviděl. Jak bych ji mohl najít?

Pokusil jsem si vzpomenout na to, jak se chovala. Pokaždé když jsme na ni já nebo Watson promluvili, odvrátila tvář a strčila nos do modlitební knížky. Přečítal jsem tohle chování jejímu strachu. Ale nesnažila se spíš vyhnout našim pohledům?

Mluvila potichu. Znělo to jako chraplavé mumlání na hranici srozumitelnosti. Nebyl to spíš hlas muže, který se snažil změnit

intonaci?

Vzpomněl jsem si na další detail. Zkrátila náš rozhovor na minimum a vyběhla z kostela s překvapující hbitostí. Samozřejmě, že dokud jsme se za ní dívali, tak lehce kulhala. Ale pak? Ke vchodovým dveřím dorazila v rekordním čase, jako by najednou měla zase nohy mladé ženy... nebo mladého muže? Jak vysokou by měla postavu, kdyby nechodila schválně ohnutá? Kolem metru sedmdesáti. Jako Jack Žebrák, jako Cardwellův „bratranec“ nebo jako soused manželů Barnesových...

Koho mohl Mulligan vidět čtyřikrát na hřbitově? Jaké příšerné divadlo jej přivedlo k tomu, že spáchal sebevraždu? Bylo to obyčejné fantazírování chorého mozku nebo nějaký skutečný hrůzný objev?

Moje přesvědčení se znovu posílilo. Za tím vším byl jeden jediný člověk. Osoba, která zabíjela ze zálohy, když předtím dlouho studovala zvyky svých obětí. Dábelská bytost, která znala každou jejich slabinu a udeřila s cílem je co nejvíc ztrestat.

Ted' jsem věděl, že musím hledat stejnou osobu v mozaice každého případu.

Vrátil jsem se k únosu lady Jane Burningtonové.

Obraz dívky nabodnuté na obráceném kříži se do mé paměti vryl navždy. Ale okolnosti jejího únosu a motivy vyděračů zůstaly pro mě záhadné a nepochopitelné.

Pamatoval jsem si i ten nejmenší detail. Lestrade za námi přišel s dopisem, který dostal lord Burnington: „Jestli chcete najít svou dceru živou, musíte nám do osmačtyřiceti hodin dát sumu 5000 liber. Zítra vás oslovíme, abychom upřesnili, kdy a kde nám peníze předáte. Pokud byste o tom komukoliv cokoliv řekli, obětujeme vaši dceru podle našeho rituálu.“

Lady Burningtonová na toto varování nedbala a výkupné nezaplatila. Vyděrači tedy poslali druhý dopis: „Pokusil ses nás podvést. Tvůj podfuk byl odhalen. Včera večer jsi to oznámil policii. Žádali jsme té, abys zachoval mlčení. Chytil ses do vlastní pastí! Tvoje dcera za tuto chybu zaplatí. Podle rituálu se setká s tvou rodinou v předpokoji pekla. Přesto ti děkujeme za tuto cenu útěchy. Dívka je na svůj věk docela mazaná. Má být po kom.“

Vydali jsme se do rodinné hrobky lorda a lady Burningtonových. Tam jsme našli lorda Burningtona, jak se marné snaží rozbít těžkou mříž. Ale jak se tam dostal?

Znovu jsem si přečetl tuhle pasáž z Watsonových poznámek:

„Nějaký kočí pro mě přijel do zámku a požádal mě, abych s ním odjel. Sám. Řekl mi, že ví, kde je moje dcera. Odvezl mě sem a pak zmizel v mlze.“

Kdo byl ten tajemný kočí, který se jako zázrakem vynořil z mlhy, aby v ní po chvíli zase zmizel bez jediného slova vysvětlení?

Rozhodl jsem se vydat po stopách lorda Burningtona a odhalit odvrácenou tvář jeho života.

Tahle mravenčí práce mi zabrala dlouhé měsíce. Nejdřív jsem musel navázat kontakt s jeho právními zástupci a příbuznými. Všichni sluhové a služky, kteří v rodině sloužili, si svých pánů velmi vážili a považovali je za naprosto příkladné osobnosti. Jejich charakteristiky a svědectví měly pro mě rozhodující význam. Podařilo se mi je přesvědčit, že chci morálně rehabilitovat celou rodinu. Postupně jsem od nich získal ty nejdůležitější dokumenty: účetní knihy, korespondenci a hlavně osobní deník jeho lordstva. Tak jsem mohl den po dni rekonstruovat všechno, co dělal po několik let.

Nic.

Ani jediná stopa, která by vedla k podezření, že vedl nějaký dvojí život. Jeho účetní knihy mi navíc prozradily, že neměl žádné finanční problémy. Jeho investice, dobře vybrané a spravované, se ukázaly být velmi výnosné. Neměl žádné dluhy. V jeho korespondenci i deníku se všechny poznámky týkaly jen jeho manželky a dcery. Byl to vzorný muž a jeho morálce se nedalo vůbec nic vytknout. Vyšetřování v sousedství mé závěry jen potvrdilo. Lord Burnington byl vzorem ctnosti a poctivosti, jak ve vztahu k rodinným příslušníkům, tak i ke všem zaměstnancům.

Ještě víc než u ostatních případů mi připadalo, že jednotlivé dílky do sebe dokonale zapadají. I tady tahala za šňůrky této příšerné tragédie tajemná osoba, kočí fiakru, pohybující postavami podle svých představ.

Ale proč tak oporný scénář? Proč tak hrůzná vražda s prvky satanistického rituálu? Copak dívka neřekla, že před smrtí spatřila

d'ábla?

Měl jsem stále silnější pocit, že skutečný vrah se nás pokoušel zavést na falešnou stopu.

Byl Alister Crowley obětním beránkem nebo inspirátorem těchto zločinů? A Houdini? Dal svůj talent do služeb této režie? Nebyla snad černá magie prokleta bílou magií?

Pokračoval jsem v pátrání, rozhodnut dojít až na konec této záhady.

Případ, který jsem nazval „kryší poprava“ zůstal bezpochyby nejtajemnější ze všech. Neměl jsem ani tu nejmenší stopu, která by mi umožnila zahájit nové šetření, hodné toho jména. Jedinou jistotou, kterou jsem měl, bylo, že jsem v Hazelwoodově knize našel velmi přesnou rytinu, představující chátrající vnitřek té barabizny. Na obrázku byl muž pověšený za zápěstí. Na břicho měl připevněnu klec plnou krys. Příšerný škleb nešťastníkovi křivil tvář, zatímco mu krysy požíraly vnitřnosti.

V komentáři doprovázejícím tento strašidelný obrázek se psalo: „Už od středověku se rozumělo, že krysy jsou tvorové neblazí a nosící smrt. Věřilo se, že mohou rozhodnout o osudu lidí a způsobit jim příšerné bolesti žaludku. Aby zvířata ukonejšili, dávali jim jako žrádlo střeva ještě žijícího odsouzence. Tímto způsobem byli popravováni velcí zločinci. Podstupovali tak zvaný kryší trest. Lid navíc šlel při morbidní podívané na nešťastníka svíjejícího se bolestí, jak ho zvířata hryzala. Do dnešního dne se tato tradice uchovala mezi spodinou. Převzaly ji některé satanistické sekty s dekadentními mravy.“

Podezření znovu padalo na Crowleyho.

Pokud jde o ten dům, nikdo v něm už pět let nebydlel. Na pozemkovém úřadu jsem zjistil, že kdysi patřil námořnímu kapitánovi, jistému Leovi Barnikelovi. Byl tím viselcem bývalý majitel domu?

Opět jsem se vydal na místo činu. Zjevil se mi stejně pochmurný obraz. Opuštěný dům trůnil na odpudivém pahorku, mučený divokým větrem, který tady zřejmě nikdy nepřestával foukat.

V blízkosti barabizny se klátilo ve větru několik tisíců. Jejich vrcholky, zmítané poryvy větru, připomínaly utáté hlavy, kývající se nabodnuté na kopí. Nic se nezměnilo, jako kdyby čas neměl na tento Bohem zapomenulý kraj žádný vliv.

Nejbližší hospoda byla několik kilometrů odtud. Na chvíli jsem se v ní zastavil.

Když jsem vstoupil, závan teplého vzduchu, mdle zapáchajícího spáleným tukem, kontrastující se suchou zimou, panující venku, mě uhodil do tváře. Několik dělníků potichu rozprávělo u půllitrů piva a skleniček ginu. Vzduch malého sálu byl plný štiplavého dusivého kouře z tabáku levné sorty.

Místo bylo nevlídné a špatně osvětlené. Lidé na mě nedůvěřivě hleděli.

Tentokrát jsem se nechtěl obléct do kostýmu Cizince. Chtěl jsem jít rovnou na věc. Hospodský za barovým pultem leštil upatlané skleničky. Postavil jsem se k pultu a položil mu pod nos půlkorunu.

„Jsem Sherlock Holmes. Vyšetřuji případ ‚strašidelného domu‘.“

Všichni zmlkli.

Chlapík strnul. V očích se mu objevil strach.

„Já nic nevím.“

Vrhal kolem sebe kradmé pohledy, jako by jej někdo sledoval. Pak si rychle minci vzal. Šum hovoru se zase ozval.

Hospodský se ke mně naklonil.

„To je věc, o které tady lidi neradi mluví. Mají strach.“

„Z čeho?“

Muž se pokřižoval.

„Z d'ábla, samozřejmě.“

„Z d'ábla?“

„Ano. V tom domě straší. Všichni to vědí. Kdysi patřil jednomu kapitánovi zámořské plavby, jistému Leovi Barnikelovi. Žil tam sám. Ale většinu času trávil na moři a d'ábel se začal potulovat kolem.“

„Lidi ho viděli?“

„Jo. Stejně jasně, jako teď já vidím vás. Někdy se odtamtud v noci ozýval strašlivý jekot, jako kdyby tam někoho mučili.“

„Upozornili jste na to policii?“

„Samozřejmě. Scotland Yard vedl vyšetřování, ale nepřišel na nic divného. Jenomže Barnikel se už nikdy nevrátil. V plavební společnosti, která ho zaměstnávala, se neukázal už tři roky.“

„A pak?“

Muž mi pohlédl do očí.

„Pak nic. Dům začal pomalu chátrat. Nikdo se už k němu ani nepřiblížil. Ďábel se dál toulal kolem. Až do dne, kdy tam našli viset chlapa s klecí plnou krys přivázanou k břichu. Chcete, abych vám pověděl, jak se to stalo?“

„To je v pořádku, díky. Ďábel se už pak nikdy nevrátil?“

„Já nevím. Nešel jsem se tam podívat.“

„Ten oběšenec byl kapitán Barnikel?“

„Někteří lidé si to myslí, ale nikdo to nedokázal říct najisto. Víte, neměl rodinu a jen velmi málo přátel. Tak kdo to měl potvrdit? A navíc, ten chlap se Barnikelovi moc nepodobal. Ti, kteří kapitána viděli, říkali, že byl spíš tlustý. A tenhle byl hubený.“

51

Byla již hluboká noc. Oheň v krbu skomíral. Údy nám začínaly dřevěnět a mrznout. Masíroval jsem si kolena, abych zahnal rostoucí revmatické bolesti.

Náhle se nám za zády ozvalo tiché zakašlání. Notář přerušil četbu a otočil hlavu.

Vysoký a poněkud neobratný čahoun stál ve dveřích s obrovským polenem v náručí. Neodvažoval se vejít ze strachu, aby nevyrušil naše zaujaté shromáždění.

Doktor Holborne mu pokynul, aby vstoupil.

„Na co čekáte, příteli? Přiložte na oheň, mrzneme tady.“

Muž sklopil oči a blaženě se usmál. Pak vložil poleno do ohně. Plameny začaly olizovat suchou kůru.

Když muž spatřil, že se na něj dívám, vstal a chytil se za bedra.

„Oheň z krbu utiší vaše revmatické bolesti, doktore Watsone. Víím, o čem mluvím.“

Taková starostlivost mě dojala.

„Díky, příteli.“

Pak odešel s výrazem člověka, jaký obvykle nasadí obyčejní lidé, když je někdo vyleká.

Oheň v krbu začal znovu praskat. Pracovnou se pomalu začalo znova šířit příjemné teplo.

Lestrade vstal, nalil si šálek čaje, vypil ho jedním douškem a pak jej odložil. Chemie znovu zapůsobila.

„Takže podle Holmesa stojí za tímhle případem nějaká tajemná osoba, která to všechno ovládala z pozadí?“

„Vy o tom ještě pochybujete?“ otázel jsem se. „Důkazy předložené Sherlockem Holmesem vám nestačí?“

Policistovu tvář zkřivil ošklivý úšklebek. Zdálo se, že se zlobí na celý svět.

„Jestli to, co říkáte, je pravda, musíme z toho vyvodit důsledky.

Znám jen jediného člověka, který by byl schopen něco takového provést tak, aby si ho nikdo nevšiml.“

„Dokončete svou myšlenku, příteli.“

„Jestli jsou argumenty Sherlocka Holmese správné, pak vrahem nemůže být nikdo jiný, než jeho bratr Mycroft.“

Jmenovaný vyskočil a vrhl na policistu zaražený pohled.

„Můžu vědět, jak jste došel k tomuto brilantnímu závěru?“

Lestrade si dal ruce v bok a vypjal hrud’.

„Nestal jsem se prvním policistou v Londýně náhodou. Nepochybuji o genialitě Sherlocka Holmese, ale uvažuji správně a chci vám to dokázat. Všichni se shodneme v tom, že vám to skvěle myslí, pane Holmesi, a že v tom předčíte i svého bratra, vidíte?“

„Když to říkáte.“

„Ale jste také muž operující potají, šéf tajných služeb.“

„Před vámi se nic neutají.“

„Vaše jméno je sice známo na veřejnosti, ale jenom ve spojení s křestním jménem Sherlock. Ale svým mladším bratrem a jeho empirickými metodami ve skutečnosti pohrdáte.“

Mycroft Holmes pokrčil rameny.

„Co tím chcete říci?“

Lestrade se otočil ke mně.

„Doktore Watsoně, copak vám Sherlock Holmes neřekl, že Mycroft se o mě nikdy nestaral. Nezajímal jsem ho. A je to vzájemné. Je pro mě ještě mnohem cizejší než vy?“

„To je pravda. Tehdy mě to šokovalo a rozesmutnilo.“

Policista se jal přecházet po místnosti s vážným výrazem ve tváři a s rukama zkříženýma za zády.

„Člověk se nemusí jmenovat Sigmund Freud, aby pochopil, že existenciální problémy vašeho přítele sahají do nejtutějšího dětství.“

Lestrade se náhle zastavil a sraštil obočí, jak hledal přesné formulace. Mycroft Holmes ho sledoval s jistou blahosklonností, v níž nechyběla lehká ironie. Zdálo se, že William Holborne to naopak bere velmi vážně.

Policista pokračoval:

„Sherlock prožil celé dětství v Mycroftově stínu. Šikanování, jemuž byl v dětství vystaven, ho poznamenalo na celý život. Pokud

Sherlock Holmes propadl drogám, tak jen kvůli Mycroftovi.“

Ten vstal a stoupl si před policistu. Převyšoval jej o dvě hlavy.

„Lestrade, zašel jste příliš daleko!“

Mycroft Holmes přímo pěníl hněvem. Jeho horní ret se chvíli třásl, jak nedokázal najít slova, jimiž by čelil tomuto zlobnému obvinění. Lestrade pokračoval:

„Ale osud se nedá předvídat. Sherlock se dokonale pomstil. A zatímco on zářil na veřejnosti a dostávalo se mu těch nejvyšších ocenění v tisku, vy jste dřepěl v Diogenově klubu za naprostého nezájmu všech. Jak si mozek, jako je ten váš, dokázal zvyknout na takovou nespravedlnost?“

Mycroft Holmes zrudl.

„To je prachobyčejná fabulace, příteli. Vaše vysvětlení je tak nejasné jako londýnská mlha. A i kdybyste měl pravdu, to ze mě ještě nedělá vraha. Proč bych měl povraždit všechny ty ubožáky?“

„Na to si musíte odpovědět sám. Ale když si dva monarchové vyhlásí válku, kolik nevinných lidí zaplatí za vražedné šílenství svých pánů?“

Mycroft pomalu získal svůj dobrácký a lhostejný výraz.

„S tak klamavými argumenty jsme podezřelí všichni. Všichni můžeme být potenciální vrazi. Vaše argumentace je o to neuvěřitelnější, že já už teď vraha znám.“

Snažil se Mycroft jen odvést pozornost nebo skutečně našel řešení té záhady? Odpověď na sebe nenechala dlouho čekat.

Mycroft náhle ukázal na doktora Williama Holborna.

„Obviňuji vás ze všech těch úkladných vražd!“

Notář se chytil za opěradla svého křesla a zbledl jako stěna.

„Co... cože? Mě?“

„Ano, vás! Nebyl jste s mým bratrem v důvěrném styku?“

Holborne přikývl, ale zůstal němý.

„Neřekl jste doktoru Watsonovi, že se vášnivě zajímáte o jeho příběhy?“

Notář opět neodpověděl. Jeho oči se zvětšily jako u štvaného zvířete.

Šéf tajných služeb našel všechnu svou přesvědčivou sílu. Z muže, který byl před chvílí v roli obžalovaného, se teď stal hrozivý žalobce.

„Sám jste přiznal, že vás vaše práce neuspokojuje. Dovolte, abych vás zpaměti citoval: „Jako nejstarší syn jsem převzal praxi po svém otci, podobně jako on ji zase převzal po svém. To jsou výhody, ale i nevýhody toho, když se člověk narodí jako nejstarší syn. Snil jsem o umělecké kariéře. Ale můj otec by něco takového nikdy nepřipustil. A tak jsem trávil celé dny v naprosté nečinnosti. Naštěstí jsou tu vaše knihy, které mi čas od času pomáhají zahnat nudu.““

Zdálo se, že doktor Holborne, jenž jistě nebyl zvyklý sedět na lavici obžalovaných, nenalézá nic, čím by se proti obviněním Mycrofta Holmese mohl bránit.

Tváří v tvář takovému srdcervoucímu divadlu jsem se rozhodl zimprovizovat výstup obhajoby.

„Tisíce lidí hltají dobrodružství Sherlocka Holmese a proto ještě nejsou vrazi.“

„Jistě, ale kdo z nich se tak vášnivě zajímá o pojednání o kriminalistice? A kromě jiného víme, že doktor Holborne byl jedním z prvních klientů mého bratra. Měl tedy spoustu času studovat jeho metody.“

Ohradil jsem se.

„Vaším argumentům chybí to nejdůležitější, pane Holmesi.“

„Ano? A to?“

„Motiv těch zločinů.“

„Ale no tak, doktore Watson! Ten je přece zřejmý. Doktor Holborne ty lidi zabil proto, aby zabil čas. Jaký znáte lepší prostředek, jak uniknout nudě?“

„Mluvíte vážně?“

„Ne.“

Tvář doktora Holborna vyjadřovala směsici zděšení a ohromení.

„Ale proč jste tedy tak zaútočil na našeho ubohého přítele?“

„Už jsem vám to řekl. S tak klamavými argumenty a jistou dávkou nepoctivosti byste mohl obvinít, koho byste chtěl. Že, Lestrade?“

Policista udělal gesto, které mohlo znamenat: „Vzdávám se, na mě jste příliš silný.“

Notář se trochu vzpamatoval. Vůbec se mu nelíbilo, že posloužil jako pokusný králík v tomto neobvyklém experimentu.

„Vy mě tedy nepovažujete za potenciálního vraha?“ zeptal se, ještě

poněkud pod vlivem šoku.

„Samozřejmě, že ne. Jste poslední člověk na světě, kterého bychom mohli podezřívat.“

Mycroft Holmes se protáhl, ale nespouštěl z notáře oči.

„V rozporu s tím, co jste tvrdil ve své... obžalovací řeči, nemám dost velký talent, abych dokázal vyřešit takový druh záhad. Jistě, jsem horlivý čtenář příběhů Sherlocka Holmese, ale nechávám se unést zápletkou a nesnažím se překročit své možnosti. Pravda, občas mi v hlavě proběhne jakási mlhavá intuice, ale nic víc.“

„A co vám říká vaše mlhavá intuice v tomto případě?“

Notář si sevřel bradu palcem a ukazováčkem.

„Tahle otázka je pro mě nepříjemná. Nechci vstupovat do téhle diskuse, abych si až do konce uchoval neutralitu.“

„To se přece navzájem nevylučuje.“

Notář chvíli přemýšlel, jako by chtěl přesně zvážit svá slova.

„Moje myšlenka vám bude jistě připadat poněkud pošetilá. Připíšte ji na vrub mé fantazii. Já si myslím, že všechny tyto vraždy jsou nadpřirozeného původu.“

„Nejste jediný, kdo takovou hypotézu podporuje. Ale jaké máte pro své tvrzení argumenty?“

„Spoustu detailů. Začnu postavou toho uprchlíka z Millbanku. Jak by mohl takový nýmand spáchat takové zločiny bez nějakého podnětu zvenčí?“

„Podle vás jej ‚podněcoval‘ ďábel?“

„Možná. Několik svědků uvedlo, že jej viděli na místech, kam se nedalo ani vejít, ani z nich odejít. Zamčená hrobka, v níž byla nalezena ta dívka nabodnutá na kříž, pokoj lady Saint-Jamesové, zamčený pokoj dítěte soudce Richmonda...“

„Věříte v ďábla?“

„To zrovna ne, ale uznejte, že všechno je to prapodivné.“

Doktor Holborne si nasadil skřípec a rezolutně uzavřel tuto meziphrasu:

„Poslechněme si pokračování textu Sherlocka Holmese!“

Záhada vraždy mladého Jamese Pickoxe zůstala rovněž neobjasněná.

Jeho otec, chirurg John Pickox, našel synovo mrtvé tělo na svém vlastním pitevním stole.

Jak jsem se o tom dozvěděl? Z anonymního dopisu, který přišel do Baker Street. Kaligrafie toho dopisu mě šokovala. Nedala se žádným racionálním způsobem vysvětlit. Jako by potírala ty nejzákladnější zásady grafologie. Písmo mohlo patřit muži, ale kaligrafie některých písmen se na nejrůznějších místech měnila, jako kdyby dopis psalo několik lidí najednou. Některá písmena představovala skutečný problém. Někde byla příčná čárka u písmene „t“ obrácená nahoru, zatímco jinde byla velmi dlouhá a písmeno se spíš podobalo znaménku plus. Ale já věděl, že tento druh písmen se píše automaticky a takřka se nedá zfalšovat. Bylo tedy velmi nepravděpodobné, že by nějaký člověk tuhle čárku měnil v tak krátkém textu.

Náhle mě napadlo porovnat toto písmo s dopisem, který mi poslala neznámá stará žena v případě faráře Paula Mereditha. Ještě nikdy v životě jsem neporovnával rukopisy, pocházející od dvou naprosto odlišných pisatelů. Ale teď, ve světle mých posledních dedukcí, bylo možné všechno...

Vyňal jsem silnou lupu a začal jsem obě písmena porovnávat. Na první pohled měla jen málo společných rysů. Jedno bylo váhavé, ale pravidelné. Druhé bylo energické, ale chaotické. Rozhodl jsem se soustředit svou pozornost na písmeno „t“.

Jaké bylo moje překvapení!

Písmo oné údajné staré ženy obsahovalo stejné anomálie, jako tento novější dopis. Někdo mě tedy chtěl vylákat do pitevny přesně v onen den. Někdo, kdo sehrál roli staré ženy, s níž jsme se setkali v kostele. Zjevně se jednalo o vraha mladého Pickoxe.

Konečně do sebe indicie začaly zapadat.

Ale v mysli mi okamžité vzklíčila myšlenka, jež s tím souvisela. Nyní jsem měl jistotu, že toho člověka znám! Proč by se jinak snažil změnit písmo?

Zdálo se, že teď na sebe všechno konečně navazuje. Začal jsem zcela jasně vidět logické souvislosti.

Posílen tímto objevem, pokračoval jsem v pátrání.

Tělo mladého Pickoxe přinesl nějaký muž, který nepatřil mezi zaměstnance márnice. Ostatně, dodávka těla staré ženy byla naplánována až na ráno následujícího dne, těsně před začátek anatomického kurzu, vedeného doktorem Pickoxem starším.

Muž, jenž tělo přinesl, měl na obličeji roušku. Tvrdil, že z hygienických důvodů. Ve skutečnosti bylo naprosto jasné, že se i on snažil zakrýt svou tvář.

Otevřel jsem spis případu Wheelerová.

Nalezená mrtvola mladé ženy měla obličej potřený medem a sežraný hmyzem.

V tomto případě to byl Lestrade, kdo dostal záhadný dopis, popisující pochybné jednání lorda Wheelera. V dopisu stálo, že lord udržoval milostný vztah s mladou tanečnicí, přezdívanou Lulu Velkopusá!

Lady Wheelerová tento vztah objevila a zaplatila několik darebáků, kteří měli zohyzdit obličej manželovy milenky vitriolem. Lord Wheeler byl vzteky bez sebe a rozhodl se potrestat svou manželku ještě hrůznějším způsobem. V dopisu bylo kromě jiného přesně popsáno místo zločinu.

Tam jsme skutečně našli mrtvolu lady Wheelerové. Obličej měla rozežraný hmyzem. Kolem bylo plno stop, obviňujících lorda Wheelera. Ale lze ještě teď mluvit o nějakých stopách? Spíš bychom řekli, že všechno bylo nastraženo tak, aby to vedlo k nevyhnutelnému zatčení lorda Wheelera.

Strávil jsem dlouhé hodiny hledáním oné slavné Lulu Velkopusé.

Znovu jsem použil svůj převlek za dělníka a vydal se do Limehouse. Rozhodl jsem se, že své pátrání začnu v nejvykřičenější hospodě z celé čtvrti, již se říkalo U klejícího piráta. Vyzbrojil jsem se

odvahou a vstoupil dovnitř. Do tváře mě udeřil dusivý puch. Místo to bylo ještě horší, než jsem si představoval. Osvětlení odpovídalo zdejšímu mravům. Přes nažloutlou mlhu smradlavého tabákového kouře jsem nakonec rozeznal sál, v němž se to hemžilo postavami jako z té nejstrašnější noční můry. Zdálo se, že si tu dali schůzku ti nejhorší ztroskotanci z celého města, profesionální žebráci, drsní darebáci a prostitutky nejružnějšího věku. Mezi hosty se motaly unavené servírky, roznášely pití a kroutily boky, jak uhýbaly před rukama nenechavců. Nakonec se mi jednu z nich podařilo oslovit, když šla kolem.

„Znáte Lulu Velkopusou?“

„Samozřejmě,“ odpověděla mi k mému nemalému úžasu. Pak si dala ruce před ústa jako hláskou troubu a skrz hluk v sále křikla:

„Lulu! Máš tady klienta!“

Zdálo se mi to až příliš jednoduché. Na konci místnosti se objevila jakási postava. Byla to tlustá a špinavá mužatka s boubelatým trudovitým obličejem. Rozcuchané vlasy jí padaly do vyplašených očí. K hrudi si tiskla láhev ginu. Dal jsem té harpyji půlkorunu a nechal ji mluvit, uhýbaje před jejím smrdutým dechem.

S úžasem jsem zjistil, že mezi londýnskou spodinou je spousta žen, honosících se přezdívkou Lulu Velkopusá. Zdálo se, že tenhle pseudonym je velmi rozšířený u žen, praktikujících nekonvenční milostné praktiky. Žádná z nich neslyšela o Wheelerově aféře. Setkal jsem se s několika ženami se zohyzděnými obličejí, ale vysvětlily mi, že tento způsob trestu je u pasáků naprosto běžný. Když jsou tihle pánové nespokojení výkonností svých děvčat, často jim pokropí tváře vitriolem. Pokud to ty mladé ženy vůbec přežijí, jsou zbaveny své jediné možnosti výdělku, ať je sebevíc odporný.

Na mysli mi vytanul jiný obraz: příšerný dav, krčící se v oné opuštěné továrně, kterou Crowley považoval za pandemonium. Několik žen tam mělo rozedraný obličej, pokrytý spoustou jizev. Bezpochyby to byly bývalé prostitutky, potrestané vitriolem...

Desítky Lulu Velkopusých mi nabízely falešné rozkoše. Dalo mi hodně práce jim vysvětlit, že to není cílem mé návštěvy. Nakonec jsem tuto stopu opustil, protože se mi z ní zvedal žaludek.

V té době jsem už ani na okamžik nevěřil v nějaký zločin z lásky či

vášně. Dopis odeslaný policii byl téhož druhu, jako dopis oné domnělé staré ženy, vydávající se za Pickoxovu sousedku. Všechno to byly jen scénáře vymyšlené autorem s morbidní fantazií. Lulu Velkopusá byla mýtus. Jak se mohl Lestrade a jeho muži lapit do tak nápadné pasti?

Znovu jsem si přečetl Watsonovy záznamy. Byl to malý Wiggins a jeho parta, kdo mě na to upozornil.

Ale jak mohl Wiggins v tak velkém městě, jako je Londýn, narazit právě na tohoto vraha? Jediný úkol, jež jsem mu svěřil, bylo sledovat Jacka Žebráka.

Odpověď se nacházela v mých poznámkách. V té době obýval Wiggins se svou partou jeden z domů poblíž toho slavného sklepa. Viděl tedy přícházet muže, převlečeného za ďábla. Sledoval jej i jeho rejdy.

Obyčejná shoda? Věděl ten chlapec víc, než mi řekl? Proč tak rychle utekl, když jsme se k tomu místu přiblížili? Mohl být Wiggins vrahovým komplicem? Vida, nový podezřelý, jehož bych měl vyslechnout. Ale co se s ním stalo?

Veškeré moje úsilí najít Wigginse skončilo neúspěchem. Kdysi byla Wigginsova parta složena z kluků z ulice, kteří neměli žádnou rodinu. A přesto jsem věděl, kde je najít. Ale teď už byli dospělí. Jaký byl jejich osud? Byli vůbec ještě pořád v Londýně?

Doufal jsem, že další stopy najdu v případě Lucullovy Madony.

Pátrání zavedlo policii k nevlastnímu otci nešťastnice, zavřené za živa do té sochy-sarkofágu či spíše železné panny.

Znovu jsem si ověřil vše, co následovalo po našem příšerném objevu. Malcolm Fellow, nevlastní otec děvčete, byl popisován jako monstrum se zvrhlými mravy. „Důkazy“, shromážděné proti němu, byly zdrcující.

To znamená, že scénář byl opět naprosto dokonalý.

Obviněný i v tomto případě odmítl vše, z čeho byl obžalován.

Moje pátrání ani tentokrát neodhalilo nic. V příkladném životě tohoto člověka jsem nenašel jedinou skulinku, sebemenší úchytku.

Ale co pozoroval Houdini ze tmy své zpovědnice?

Byl by tento muž stínů, muž tisíce tváří schopen manipulovat ostatními a realizovat hrůzné scénáře?

Touto otázkou se vyšetřovatelé nikdy nezaobírali. Naopak, slavného iluzionistu a spiritistku Annu Fayovou najali do svých služeb. Ale když to udělali, nepustili si vlka do ovčína?

Houdini teď pokračoval ve své mezinárodní kariéře. Svými úžasnými triky ohromoval pravidelné veškerou veřejnost. Ale tisk mu rovněž prisuzoval i úzké spojení se světem okultismu...

A co ta socha Lucullovy Madony? Nedostala se sem přece žádným zázrakem Svatého Ducha, ačkoliv místo by tomu nasvědčovalo. Rozhodl jsem se o této tajemné soše vypátrat vše, co bylo možné.

Po několika měsících jsem zjistil, že Lucullova Madona byla sejmuta z podstavce a zničena. Vláda se tak chtěla zbavit tohoto symbolu zločinu a rouhačství, vyvolávajícího takový skandál. Ale zároveň tak zničila důležitý doličný předmět.

Zahájil jsem proto rozsáhlé bibliografické pátrání u konzervátorů předních evropských muzeí. O rok později jsem konečně mohl porovnat odpovědi těch nejlepších specialistů. Lucullova Madona byla produktem čisté fantazie. Žádná taková socha nikdy neexistovala. Ve středověku nicméně existoval jistý sarkofág vybavený ostrými hroty, nepřiliš hezky přezdívaný Norimberská vdova. Zavírali do něj zločince, obvykle na tak dlouho, dokud je nevysvobodila smrt. Dábelský sochař se tedy při vytvoření sochy Madony nejspíš inspiroval tímto barbarským mučicím nástrojem.

O několik měsíců později mě pátrání zavedlo do jedné ze sedmadvaceti londýnských sléváren. Tam došlo k naprosto nečekanému obratu. Objevil jsem plány na Lucullovu Madonu. Byla vyrobena v naprosté tajnosti na objednávku jistého... Reginalda Fostera!

Mozek mi málem explodoval.

Co měl tenhle novinář společného s oněmi hrůzyplnými případy? Byl do nich osobně zapojen? Byl kýmsi nevědomky zmanipulován nebo se musel podřídit nějakému nátlaku? Měl jsem pocit, že držím v ruce jeden z nejdůležitějších dílků této monstrózní skládačky, i když jsem ji v tuto chvíli ještě nedokázal složit celou dohromady.

Vždycky jsem tvrdil, že minulost vysvětluje přítomnost. Tento nový objev mi dodal novou energii, abych mohl pokračovat v pátrání.

Ponořil jsem se do studia různých příšerných faktů, které mezi

těmito patnácti krvavými případy prošly takřka bez povšimnutí. Především se jednalo o starého knihkupce, udušeného knihou. Vyšetřování až příliš rychle vedlo k zatčení jeho vlastní dcery.

Podle policie nebylo o její vině nejmenších pochyb. Příliš mnoho důkazů, posouzených jako nesporné, padlo na její křehká ramena. Ale nešťastnice zemřela zoufalstvím ve vězení ještě dříve, než vůbec mohl začít její proces.

Dlouhé měsíce jsem pátral v minulosti otce i dcery. Oba vedli obyčejný život. Spjovala je láska ke knihám. Nic nenaznačovalo nějakou změnu v dívčině chování a už vůbec ne vraždu otce, jehož, jak se zdá, zbožňovala.

Vyšetřování mě přivedlo k jejich sousedům, od nichž jsem se dozvěděl, že o knihkupce upoutaného na lůžko pravidelné pečovala stará ošetřovatelka. Musel jsem zapátrat hluboko v jejich paměti, aby si vzpomněli, že to byla stará řádová sestra, což ji v jejich očích stavělo mimo veškerá podezření. Nikdo si už nedokázal vzpomenout, k jakému řádu patřila.

Po knihkupcové smrti se už jeptiška-ošetřovatelka neobjevila. To mi připadalo samozřejmé.

Ale její předchozí přítomnost mi najednou přivolala jinou vzpomínku. Nestarala se o Richmondovo dítě také řádová sestra?

Mohlo se jednat o jednu a tutéž osobu?

Okamžitě jsem vyhledal Richmondův spis.

Na události jsem si ještě naprosto přesně pamatoval, jako kdyby se odehrály včera.

Hazelwood s Lestradem doufali, že přichystají vrahovi past. Nepovedlo se jim to. Zločin se jim naopak odehrál přímo před nosem. Byla to naprostá záhada. Policie dospěla toliko ke zjištění, že z pokoje nemohl nikdo odejít, ani do něj vejít. Stará chůva už bohužel nebyla mezi námi, aby to mohla dosvědčit.

Tak kde začít s novým pátráním?

Rozhodl jsem se postupovat podle své staré metody, jež mi tolikrát pomohla: postupovat vylučovacím způsobem. To znamená vyloučit všechny nemožné hypotézy. A ta, která zůstane, musí být řešením

problému.*

Jako přívrženec kartesianismu a pragmatismu jsem předem zavrhl všechna nadpřirozená vysvětlení a další mystická řešení.

Jestliže do dětského pokoje nikdo nevstoupil ani z něj nevyšel, znamenalo to, že vrah musel být uvnitř. Kromě dítěte byla v pokoji jen jediná osoba: stará chůva. To znamená, že dítě zabila chůva! Tahle myšlenka mě už tehdy napadla, ale zavrhl jsem ji, protože odporovala ostatním svědectvím. Podle nich byla stará jeptiška velmi blízká soudci a jeho rodině. Svůj život obětovala službě ostatním a zejména tomuto maličkému, jehož zbožňovala. Tak proč by páchala tak strašlivý zločin?

Znovu jsem si přečetl Watsonovy drahocenné poznámky. Tohle je zpráva z *Timesů*, popisující události, které následovaly po vraždě. Můj přítel je citoval doslova: „Následovala neuvěřitelná vřava, doprovázená výkřiky hrůzy, klením policistů a ostrým zvukem píšťalek. Stará chůva, ještě pod vlivem narkotika, propadla panice, několikrát upadla na zem a nakonec vrávoravě uprchla. Vyběhla z domu, s tváří skrytou v dlaních, proběhla kolem psince a ztratila se v ledové temnotě. Ke křiku a pláči se najednou připojili i psi a začali štekat, jako kdyby je posedla vztekline. Ze tmy se ozval nějaký výkřik. Krátce nato bylo objeveno tělo sestry Marty, bez života a s křečovitě strnulými údy. Ve tváři se jí zračila smrt v nepopsatelném výrazu hrůzy.“

Do mé mysli se náhle vkradla strašlivá jistota. „S obličejem ukrytým v dlaních!“ Kdo by měl v okamžiku čiré paniky zájem hledět staré chůvě do tváře? Nikdo! Ale co když tahle domnělá chůva byla *skutečně* vrah?

Vzpomněl jsem si na další pasáž: „Hlas staré ženy byl chraptivý a zesláblý nachlazením.“

Příšerný scénář se pomalu začínal rýsovat. Každá okolnost musela být znovu zvážena.

Co když hlas zesláblý nemocí byl jen hraný, jako u té staré ženy v kostele?

---

* Poprvé Holmes tuto myšlenku vyslovil již v případě *Podpisu čtyř*, viz již citované dílo, str. 109.

Vrah nastoupil na místo staré chůvy. Vždyť už dříve se dokázal převléknout za starou ženu v kostele nebo za tuláka Jacka Žebráka a my si ničeho nevšimli! Jestli tomu tak bylo, pak by byl skutečně zavražďený s dítětem v pokoji. Zabil je a nechal na polštáři jen jeho hlavu. Jakmile došlo ke strašlivému odhalení, předstíral nezvladatelnou hrůzu a tvrdil, že viděl při činu samotného d'ábla. Potom využil všeobecné paniky, pečlivě si zakryl rukama tvář a uprchl na ulici.

Ale co udělal s tělem dítěte? Musel se jej nějak zbavit, protože nebylo nikdy nalezeno.

Ještě jednou jsem si přečetl Watsonův text. Jedna pasáž náhle přilákala mou pozornost: „Ke křiku a pláči se najednou připojili i psi a začali štěkat, jako kdyby je posedla vzteklin.“

Proč by psi začali najednou štěkat jako vztekli?

Na zádech mi hrůzou vyskočila husí kůže.

Vrah jim to tělo hodil místo žrádla!

Ale pak scénář přestal vyhovovat.

Stará žena o několik vteřin později zemřela. Policie došla k závěru, že se jednalo o otravu cyankáli. Pokud ovšem...

„Ze tmy se ozval nějaký výkřik. Krátce nato bylo objeveno tělo sestry Marty, bez života a s křečovitě strnulými údý. Ve tváři se jí zračila smrt v nepopsatelném výrazu hrůzy.“

Jak jsem mohl najít nějaký důkaz, když bylo tak málo informací?

Její „křečovitě strnulé údý“ nebyly „nepopsatelným výrazem hrůzy“, jak tvrdil autor článku, ale svědčily o pokročilé posmrtné ztuhlosti!

Proč by ostatně jed na chůvu účinkoval až po takové době, když předtím měla sílu prchnout z domu?

Ta ubohá oběť byla skutečná chůva. Zemřela tudíž ještě před nočními dramatickými událostmi. Její mrtvola musela být ukryta někde poblíž domu.

Nyní jsem byl schopen rekonstruovat události tak, jak se skutečně odehrály.

Vrah se musel kolem soudcova domu potulovat dlouho. Ostatně, copak sám sebe nezachytil na Hazelwoodově rytině v podobě d'ábla? Svou d'ábelskou vraždu předem naplánoval. Sledoval chůvu, aby

poznal její zvyky. Znal časový rozvrh a průběh jejích vycházek. Věděl, kdy se chodí modlit do kostela i kdy chodí na procházku s Richmondovým dítětem. Znal svou oběť doslova jako své boty. Možná šel až tak daleko, že ji z nějakého neškodného důvodu oslovil, aby slyšel její hlas a mohl zblízka studovat její chování. Každý den se zřejmě před zrcadlem oblékal jako ona, líčil si tvář a vlasy ukrýval pod tradičním čepcem, jaké jeptišky nosí. Bezpochyby svůj převlek předem na různých lidech otestoval. Potvrdil si, že jej oslovují „ctihodná sestro“ a že podléhají jeho vypůjčené identitě. Iluze byla dokonalá. Byl připraven.

Pak nastal dlouho očekávaný den. Unesl jeptišku, otrávil ji a ukryl její tělo poblíž soudcova domu, v nějaké skrýši, kterou si předtím připravil. Hrůzný epilog tohoto příběhu již známe.

Zbývalo, abych si své dedukce ověřil. Vypravil jsem se na místo a začal pátrat kolem domu. Obchodníci ze čtvrti znali případ z paměti. Vražda dítěte se stala vděčným tématem rozhovorů místních drben vedla k těm nejšílenějším dohadům. Všichni si vzpomínali na starou chuťvu. Sehnat potřebná svědectví pro mě tedy nebylo nic složitého.

Viděl někdo starou chuťvu ve společnosti někoho cizího? Ano, spřátelila se se starým knězem, který bydlel ve stejné čtvrti a chodil na procházku do stejného parku. Lidé je často vídali spolu.

Viděl někdo toho kněze po smrti jeho přítelkyně? Ne. Teď když to říkáte...

Jak byl ten starý muž vysoký? Ty vaše otázky! Přibližně jako jeho přítelkyně, tak kolem metru sedmdesáti.

Byli si podobní? Samozřejmě, že ne. On byl starý muž a ona stará žena. Ale když o tom přemýšlíme, něco by na tom bylo. Nakonec vlastně měli stejnou chuťvu, stejně gestikulovali, měli stejné výrazy obličeje. Ano, s odstupem času můžeme říct, že si byli podobní... svým způsobem.

Kde se našlo mrtvé tělo chuťvy? Táhle vedle skladiště.

Skladiště? Ano, byla to taková bouda, kterou kdysi používali zaměstnanci správy silnic. Je to už dávno, co nestojí. Zbourali ji krátce po vraždě dítěte soudce Richmonda. Ani nevíme proč.

Takže stará chuťva a jeptiška, ošetřující předtím knihovníka, musela být jedna a tatáž osoba. Všechno teď do sebe zapadalo. Pochybnost se

změnila v jistotu, ale tím jsem ještě záhadu nevyřešil. Musel jsem dál pokračovat v pátrání a doufat, že se mi uprostřed temnot zjeví světlo. Rozhodl jsem se, že nic neponechám náhodě. Každý z těch patnácti případů musím podrobit hlubšímu zkoumání. A zároveň musím jednat rychle, protože čas běžel a můj zdravotní stav se zhoršoval.

Našel jsem si tedy složku Anity Cornwellové. Šlo o strašlivou vraždu mladé ženy, nalezené v kterémsi špinavé uličce ve čtvrti Limehouse a uškrtené vlastními střevy. Byla to řezničina, pasující Jacka Rozparovače do role neškodného blázna, který své oběti jen trochu poškrábal.

Jeden ze svědků tvrdil, že celou scénu pozoroval ze svého neosvětleného pokoje, skrytý za závěsy. Policii dal přesný popis vraha. Při vyšetřování dospěl Lestrade k názoru, že vrahem je manžel té mladé ženy, jistý William Cornwell, velkoobchodník s vínem a lihovinami. Při domovní prohlídce se u něj v koši na špinavé prádlo našly šaty potřísněné čerstvou krví. Tento objev posílil Lestradovy závěry. Hora důkazů v tomto případě opět muže přímo zavalila.

Ale kdo byl ten úžasný svědek? Byl vůbec důvěryhodný? Rozpustil se i on v žíravé atmosféře Londýna jako Jack Žebrák?

Vzal jsem si znovu svou tuláckou hůl a vydal se pátrat po tomto záhadném svědkovi. Ale jak se dostat ke spisu Williama Cornwella? Ve Scotland Yardu jsem byl příliš známý! Musel jsem tedy využít veškeré bohatství své diplomacie a lsti.

Rozhodl jsem se především přesvědčit Hazelwooda o oprávněnosti své žádosti. Od těch událostí už uplynula řada let. Předpokládaný viník už byl potrestán.

Hazelwood přesto váhal. Pak ze mě vymámil spoustu slibů.

Ne, nedělám Lestradovi nic za zády.

Ne, nepředám tisku eventuální výsledky svého pátrání.

Ano, budu informovat především Cornelia Hazelwooda.

Ne, nedělám to s cílem poškodit policii a její moderní vyšetřovací metody.

Hazelwood mé žádosti nakonec vyhověl, ale za jakou cenu! Klesl jsem velmi hluboko. Obával se mých nálezů? Nebo se snažil zakrýt nějakou mnohem strašlivější pravdu? Proč se vůči mně stále choval s takovou opatrností?

Bud' jak bud', po několika týdnech nesrozumitelných administrativních podání jsem konečně získal povolení nahlédnout do spisu. Musel jsem tak učinit v jedné ze služeben Scotland Yardu za účasti jejich agenta, spis jsem si nesměl odnést domů a nic jsem si nesměl ofotografovat ani opsat.

Konečně jsem našel informaci, která mně chyběla: jméno a adresu svědka. „Mortimer Penderton, Soliman-Bade Street 12“ v samém centru Limehouse.

Okamžitě jsem se tam rozjel.

Fiakr mě vyložil před domem číslo 12. Byl to činžák s oprýskanou fasádou, v němž se dělníci po desítkách tísnil v malých a zdravotně závadných místnostech. Zaklepal jsem na domovní dveře. Tlustý, špinavý a špatné oholený chlap je pootevřel a prohlédl si mě od hlavy k patě. Zdálo se mi, že v jeho pohledu rozeznávám záblesk znepokojení.

„Co chcete? Jste... z hygienické služby?“

Cerberus se evidentně zmýlil v důvodu mé návštěvy a tak mi poskytl nečekanou výhodu.

„Je to běžná prohlídka,“ řekl jsem tónem, jenž v jeho mysli nezanechal žádnou pochybnost.

Zavedl mě do malého a špatné osvětleného obývacího pokoje. V rohu hučela stará kamna na uhlí. Uzavřený prostor byl plný kouře. Přes pokoj byl natažený provaz, na němž viselo prádlo.

Odstřčil jsem řadu ženského spodního prádla.

„Měl jste podnájemníka jménem Mortimer Penderton?“

Muž se špinavými nehty podrbl na hlavě.

„Penderton, Penderton, to jméno mi nic neříká. Stěžoval si u hygienické služby?“*

Protože jsem neodpověděl, otevřel zaprášený záznamník a obrátil několik stránek.

„Žádný Penderton tady už měsíc nebydlí.“

Opomněl jsem mu říct to nejdůležitější.

---

* Konečně se dovídáme dobu závěru „původního“ příběhu: rok 1906, pokud jsme ovšem správně (viz zde poznámka na straně 32) odvodili z daných údajů jeho začátek.

„Penderton, kterého hledám, tady bydlel v lednu před patnácti lety.“

„Tlust’och se na mě vyděšeně podíval.“

„Cože? A teprve teď podal stížnost?“

„Chci o něm získat nějaké informace.“

„Info... Co to tady na mě hrajete?“

„Kdo prohraje, ten vyhrává. Dejte mi ty informace, nebo riskujete vážné problémy.“

„Ale...“

„Velmi vážné problémy.“

„Dobře, dobře. Podívám se do záznamů.“

Na chvíli zmizel a pak se vrátil s ještě zaprášenějším svazkem, než byl ten první.

Obrátil několik stránek. Jeho ukazováček přejížděl po seznamu jmen a náhle se zastavil.

„Penderton. Mortimer Penderton. Zůstal tady jenom týden. Týden, kdy došlo k té vraždě. Už si na něj vzpomínám.“

„V kterém pokoji bydlel?“

„V jediném jednolůžkovém, který tady je. V prvním patře. Pojd’te se mnou.“

Chlap se vydal vzhůru po strmém schodišti, které při každém jeho kroku hrozilo zřícením. Šel jsem za ním a modlil se, abych neztratil rovnováhu.

Když jsme došli na odpočívadlo, udeřil mě do nosu strašlivý zápach. Byla to odporná směsice spálené cibule, lidských výkalů a uhelného prachu. Tlust’och zadkem autoritativně otevřel jedny dveře.

„Tady to je. Můžete se podívat, je tu veškerý komfort.“

Veškerý komfort tvořila rozvrzaná postel, rozviklaná skříň, židle bez opěradla a nažloutlé umyvadlo s rozbitým zrcadlem. Kvůli zápachu jsem si musel ucpat nos.

Muž si toho všiml a zamířil k oknu.

„To je smrad odvedle. Stačí otevřít okno a za chvíli to zmizí.“

Okno bylo právě důvodem mé návštěvy.

„Podívejme se na to zblízka.“

Zvedl jsem okenní křídlo a vyklonil se ven.

„Odtud viděl Penderton vraždu té mladé ženy?“

Thlusty Cerberus namířil ukazováček k chodníku pod námi.

„Jo. Stalo se to na druhé straně ulice, přesně naproti.“

„A ostatní nájemníci nic neslyšeli ani neviděli?“

„Pokud vím, tak ne. Ale musím říct, že ostatní místnosti nemají okna.“

„Vy taky ne?“

„Mně nebezpečí nehrozí. Moje okna vedou na dvůr. Na druhou stranu.“

Muž na mě vrhl podezřívavý pohled. „Nejste vy spíš nějaký detektiv?“

„To je možné, ale znám spoustu lidí z hygienické služby.“

„A nebudete mi aspoň dělat žádné problémy?“

„To záleží na vás. Popište mi podrobně toho Mortimera Pendertona.“

Správce se znovu podrbl na hlavě, jako by doufal, že z ní vyškrábe nějakou vzpomínku.

„Nestalo se to včera. Už si nepamatuju.“

„A nějaký detail vás nezarazil?“

Thlusty och náhle otevřel dokořán své soví oči.

„Ale ano. Nosil černé brýle, které si nikdy nesundával.“

„I v pokoji?“

„I v pokoji.“

„Nepřipadalo vám to divné?“

„Připadalo, ale když nájemník zaplatí předem takovou sumu, žádné otázky se mu nekladou, pane.“

„Jakou sumu?“

„Mortier zaplatil čtyřnásobek ceny pokoje. Je to zapsané v záznamníku, můžete si to ověřit.“

„Proč zaplatil tolik?“ Převlečené zlo pokrčilo rameny.

„To já nevím. Možná se skrýval nebo nechtěl, aby ho někdo poznal. Není to žádná vzácnost vidět pány z vyšší společnosti, kteří si jdou do Limehouse vyhodit z kopýtka v převleku, v kterém je ale stejně každý pozná. V takovém případě si tady vezmeme peníze a zavřeme obě oči.“

„Řekl jste to při vyšetřování policistům?“

„Ne. Oni se mě ostatně na nic neptali.“

„Cože? Nikdo vás nevyslýchal?“

„A proč by to dělal? Mortimer byl tady a odpovídal jim na všechny otázky. On byl svědek vraždy, ne já.“

„Viděl jste ještě někdy toho muže?“

„Ne, nikdy.“

Takže policie přijala svědectví samotného vraha. Policie, která zřejmě nebyla příliš podezřívavá a která především pospíchala, aby případ uzavřela.

Vrah si dal záležet, aby po sobě nezanechal žádnou stopu, která by jej mohla prozradit. Byl to profesionál, který navíc ovládal metody policejního vyšetřování. Znovu tedy vše ukazovalo na Marka Dughana, uprchlíka z Millbanku.

Ten den se můj osud docela otočil.

Zpráva vyšla na první straně *Timesů*: „Slavný inspektor Lestrade, živá paměť londýnského zločinu, otevřel svůj osobní archiv.“

Neměl jsem právě často příležitost se rozptýlit, tak jsem očima přelétl článek nazvaný: „Paměti Baltazara* Lestrada, jedničky mezi londýnskými policisty.“ Největší mýtoman Scotland Yardu vyprávěl v dlouhém rozhovoru, jak se mu po štvanci, popisované homérickým jazykem, podařilo zatknout Marka Dughana. Ve skutečnosti jeho informace tvořil sled ostudných lží a falešných historek, které měly jediný cíl lichotit jeho egu. Vracel se rovněž ovšem ke čtrnácti předchozím zločinům, jež brilantně vyřešil.

Pokračoval jsem v četbě až do okamžiku, kdy jsem narazil na větu: „Lord Saint-James byl nebezpečný recidivista. Byl už ostatně 25. května 1895 souzen pro vraždu své první manželky.“

Saint-James a recidivista? To byl nový fakt.

Co když ten dobrák Lestrade měl pravdu?

Musel jsem tu informaci ověřit co nejrychleji.

Bylo to snadné, protože tentokrát jsem měl k dispozici datum toho slavného procesu.

Okamžitě jsem se tedy vypravil do londýnského soudního archivu.

Stačilo mi jen pár minut a našel jsem onoho slavného pisálka, strnulého za jeho psacím stolem, živou mumii, plovoucí v nějaké paralelní dimenzi mimo prostor a čas.

Postavil jsem se před něj, rozhodnut, že mi musí otevřít dveře do archivu.

„Máte povolení ke konzultaci?“

„Jedině správou a formálně dokonalou,“ odpověděl jsem a strčil

---

* V holmesovském Kánonu se toto jméno v českém vydání neobjevilo.

jsem mu hlaveň revolveru do pravé nosní dírky...

Zaprášený úředník vyskočil. Když mě spatřil, jeho oči se naplnily hrůzou.

„Pa... pane Holmesi, mám radost, že vás vidím!“

„Otevřte mi archiv, nemám čas!“

„Hned.“

Stačilo mi jen pár minut, abych našel přihrádku pro rok 1895. Pak ještě několik dalších, abych našel květen. Moje chvějící se ruka sevřela tlustý spis s datem 25. května 1895. Ten den se konaly tři procesy: Mudroch Latouche, Peter Halliwell a Sir William Saint-James!

Srdce mi bušilo jako o závod. Cítil jsem, že se konečně dostávám k cíli.

Otevřel jsem desky a objevil něco neuvěřitelného: procesu předsedal soudce Allan Richmond.

Ten den byl souzen skutečně lord William Saint-James.

Na prvních stranách jsem našel seznam porotců. Dvanáct porotců, jak vyžaduje anglické právo.

Nohy se pode mnou podlomily. Jako bych dostal ránu do prsou. Musel jsem se na okamžik opřít o zeď archivu, abych popadl dech.

Porotce číslo 1: John Kinsley, obchodní zástupce.

Porotce číslo 2: Henry Cardwell, bankéř.

Porotce číslo 3: James Barnes, obchodník.

Porotce číslo 4: abbé Paul Meredith.

Porotce číslo 5: Richard Abbenson, průmyslník.

Porotce číslo 6: Lady Burningtonová.

Porotce číslo 7: Léo Barnikel, námořní kapitán.

Porotce číslo 8: John Pickox, chirurg.

Porotce číslo 9: Lord Wheeler.

Porotce číslo 10: Malcolm Fellow, vědec.

Porotce číslo 11: Margareth Battlefieldová, knihkupyně.

Porotce číslo 12: William Cornwell, obchodník s vínem a
lihovinami.

Konečně jsem měl před sebou jména dvanácti obětí. To bylo tedy

to, co je spojovalo! To byl objev, který mi nestačil říct John Pickox. Tito mužové a ženy se spojili proti jedinému člověku, ano, ale jménem práva a spravedlnosti.

Dvanáct porotců a jeden soudce, Allan Richmond, a jeden obžalovaný, lord Saint-James. Čtrnáct obětí. Na seznamu chyběl pouze Dughan.

Nechtělo se mi věřit, že by lord Saint-James byl skutečně vrah... A jak se tento proces týkal Marka Dughana?

Listoval jsem stránkami z úvodní části procesu, když tu mi nová dávka adrenalinu opět zrychlila bušení srdce. Objevil jsem jméno hlavního žalobce lorda Saint-Jamese: Reginald Foster, spisovatel a novinář.

Co měl Foster společného s touto historií? A proč žaloval lorda Saint-Jamese?

Dozvěděl jsem se, že vystupoval jako civilní žalobce. Tvrdil, že má k dispozici nezvratné důkazy o lordově vině.

Mohlo to mít spojitost s vyšetřováním, které vedl?

Přeběhl jsem očima hlavní body obžaloby, s nimiž proti Saint-Jamesovi vystoupil Fosterův advokát. Foster jej obvinil, že dohnal svou manželku k sebevraždě, aby se mohl zmocnit jejího majetku. K jejímu konci přispěl neustálými výpady a opakovaným domácím násilím. Byla tato obžaloba podložená?

Otočil jsem několik stránek, abych posoudil několik svědectví.

„Na místo pro svědky je předvolán doktor Alan Moore.

Soudce Allan Richmond: Potvrzujete, že jste ošetřoval lady Saint-Jamesovou?

Doktor Moore: Ano, vaše ctihodnosti.

Soudce Richmond: Můžete nám upřesnit, čím lady Saint-Jamesová trpěla?

Doktor Moore: Měla hrozné záchvaty strachu a trpěla... Je nezbytné o tom mluvit, vaše ctihodnosti?

Soudce Richmond: Ovšemže. Nesmíte nic opomenout. Porotci musí mít co nejvíc informací, aby mohli vynést spravedlivý verdikt.

Doktor Moore: Tak dobře. Řeknu, že lady Saint-Jamesová měla vážné psychické problémy...

Soudce Richmond: Tyto psychické problémy ji dovedly až do ústavu?

Doktor Moore: Myslím, že neprozradím žádné profesní tajemství, když řeknu to, co její okolí vědělo už dávno. Lady Saint-Jamesová několikrát pobývala v ústavu, specializovaném na psychické poruchy.

Soudce Richmond: Vyjadřujte se jasně. Byla lady Saint-Jamesová šílená?

Doktor Moore: Je nesmírně obtížné odpovědět na podobnou otázku. My lékaři se snažíme své pacienty vyléčit a...

Soudce Richmond: Odpovězte na moji otázku. Byla šílená?

Doktor Moore: Ano.

Soudce Richmond: Zlepšoval se její stav postupem času?

Doktor Moore: Ne, zhoršoval. Její záchvaty byly stále častější.

Soudce Richmond: Z čeho ty záchvaty vznikaly?

Doktor Moore: Měla pocit, že se dusí a že ji někdo pronásleduje. Měla strach ze všech věcí i lidí. Trpěla nebezpečnou formou paranoie.

Soudce Richmond: Měla sebevražedné sklony?

Doktor Moore: Ano. Několikrát se pokusila svůj život ukončit. Zachránili ji na poslední chvíli.

Soudce Richmond: Prováděl jste pitvu lady Saint-Jamesové?

Doktor Moore: Ano, vaše ctihodnosti.

Soudce Richmond: Můžete nám upřesnit okolnosti její smrti?

Doktor Moore: Ano. Spadla asi z deseti metrů a nabodla se na hroty mříží, které se nacházely pod okny jejího pokoje. Nebyla mrtvá okamžitě. Několik lidí se marně pokoušelo ji sundat. Ale nikomu se to nepodařilo. Její agónie trvala asi tak hodinu. Dali jsme jí velkou dávku morfia, aby před smrtí tolik netrpěla.

Soudce Richmond: Děkuji, doktore. Chcete ještě něco dodat?

Doktor Moore: Ano, ale je to součást lékařského tajemství.

Soudce Richmond: Mluvte, prosím. Porotci to musí slyšet.

Doktor Moore: Během pitvy jsem zjistil, že lady Saint-Jamesová čekala dítě. Plod byl zabit při pádu.“

„Na místo pro svědky je předvolána slečna Clary Barnwoodová.

Soudce Richmond: Můžete nám sdělit své zaměstnání?

Clary Barnwoodová: Jsem guvernantka ve službách lorda Saint-

Jamese.

Soudce Richmond: Jak dlouho?

Clary Barnwoodová: Odjakživa, vaše ctihodnosti. Viděla jsem, jak se lord Saint-James narodil, viděla jsem ho vyrůstat.

Soudce Richmond: Co si myslíte o mravnosti lorda Saint-Jamese?

Clary Barwoodová: Je to hodný a spravedlivý muž.

Soudce Richmond: A co jste si myslela o jeho manželce, lady Emily?

Clary Barnwoodová: Dělal jsem pro ni, co jsem mohla. Ale byla to osoba nesmírně zranitelná a nestálá... Její duševní zdraví se neustále zhoršovalo. Žila ve světě fantasmagorií. Nebyla stvořená pro tento svět. Lord Saint-James touto situací velmi trpěl.

Soudce Richmond: Používal lord Saint-James vůči své ženě fyzické nebo verbální násilí?

Clary Barnwoodová: Jistě že ne, vaše ctihodnosti. Ctil ji a mnohokrát podal důkaz velké trpělivosti s jejími náladami.

Soudce Richmond: Děkuji, slečno. Můžete se vrátit na své místo.“

O něco dál jsem našel jiné zajímavé svědectví.

„Na místo pro svědky je předvolán pan Paul Bishop.

Soudce Richmond: Můžete nám připomenout své zaměstnání?

Paul Bishop: Jsem finanční poradce lorda Saint-Jamese.

Soudce Richmond: Je pravda, že lord Saint-James byl na pokraji bankrotu?

Paul Bishop: Ani v nejmenším, vaše ctihodnosti. Lord Saint-James neměl žádné finanční problémy, právě naopak. Podle mých rad realizoval několik investic, které se ukázaly být velmi výnosné.

Soudce Richmond: Mohl zabít svou ženu proto, aby zdědil její bohatství?

Paul Bishop: Ne, vaše ctihodnosti, to je zcela vyloučeno.

Soudce Richmond: A proč?

Paul Bishop: Protože lady Saint-Jamesová nevlastnila žádný osobní majetek.“

To tedy byl opravdu zvláštní případ. Jaký by mohl mít tedy lord

motiv, aby svou ženu zabil?

Zpráva pak uváděla, jak byl lord Saint-James předvolán na svědeckou lavici, kde, jak to žádal zvyk, složil přísahu na bibli a pak odpovídal na běžné otázky, týkající se svého jména, věku, rodinného postavení a adresy.

„Soudce Richmond: Lorde Saint-Jamesi, jak dlouho jste byl ženat s lady Saint-Jamesovou?

Lord Saint-James: Dva roky, vaše ctihodnosti.

Soudce Richmond: Promiňte intimnost mých otázek. Můžete nám říct, co vás přitahovalo k této nevyrovnané mladé dámě se sebevražednými sklony?

Lord Saint-James: Moje žena nebyla vždycky nevyrovnaná a neměla vždy sebevražedné sklony, vaše ctihodnosti. Její duševní zdraví upadalo postupně. Byl jsem přítomen tohoto úpadku a byl jsem bezmocný. Byla nesmírně citlivá a výjimečně inteligentní, ale zároveň velmi zranitelná.

Soudce Richmond: Doktor Moore přesto tvrdí, že vaše žena byla šílená.

Lord Saint-James: Podle jeho kritérií bezpochyby byla. Ale šílenství často vykazuje znaky geniality. Řekl bych, že moje paní byla příliš jasnozřivá, aby snášela tento svět. A pak tu byla její téměř nadpřirozená krása. Dílo Boží.

Soudce Richmond: Zabil jste ji?

Lord Saint-James: Ne, vaše ctihodnosti. Mým jediným přáním bylo, aby se vyléčila. Budu potřebovat dlouhé roky, abych se z této rány vzpamatoval.

Soudce Richmond: Děkuji. Můžete se vrátit na své místo.“

Ten muž působil upřímně. Ale co když svou ženu zabil, aby jí ušetřil dlouhé agónie?

„Soudce Richmond pak zavolal na lavici svědků obhájce lorda Saint-Jamese, doktora Marka Dughana.“

Šel jsem z překvapení do překvapení. Dughan tedy byl advokátem lorda Saint-Jamese. Seznam patnácti obětí byl teď kompletní.

Přeskočil jsem Dughanovu obhajovací řeč a přečetl si verdikt

poroty: „Nevinen... Jednomyslné usnesení poroty.“

Ted' už jsem tomu vůbec nerozuměl!

Podle všech předpokladů by měl být lord Saint-James touto porotou odsouzen. Potom by měl důvod se porotcům a soudci pomstít. Ale došlo k pravému opaku. Porota vyšetřování zastavila. Proč by ale chtěl potrestat lidi, kteří jej osvobodili?

V hlavě mi zavládl naprostý zmatek. Opět jsem se ocitl ve slepé uličce. Bylo zřejmé, že pravda musí být jinde. Musel jsem najít nový scénář, jenž by odpovídal novým faktům. Jediná osoba, která mohla mít na lorda Saint-Jamese vztek, byl Reginald Foster. Mohl on být vrah?

Vzpomněl jsem si na svůj objev v oné londýnské slévárně. Byl to Foster, kdo si objednal Lucullovu Madonu.

Absurdní! Foster byl zabit, když se pokoušel odhalit vraha. Pokud ovšem...

Pokud ovšem tělo, nalezené v cele v Millbanku, patřilo Fosterovi... Ale jak jinak by to mohlo být?

Jedno svědectví ve mně přesto vyvolalo jistou pochybnost. Ale nemohl jsem je pokládat za věrohodné, protože pocházelo od spiritistky Anny Evy Fayové. Bylo to v době, kdy jsem sledoval Houdiniho, jeho manželku a Annu Fayovou, protože jsem byl přesvědčen, že by mě mohli dovést k vrahovi.

Stačilo mi pár vteřin, abych tuto pasáž našel ve Watsonově textu. Scéna se odehrála v Dughanově cele: „Anna Eva Fayová prohlásila, že umí zachytit negativní vlny... tvrdila, že vězeň ze své cely nikdy neuprchl, že se potuluje kolem a že se pořád nachází v objektu věznice.“

A co když měla pravdu?

Pokusil jsem si vybavit sled úvah, které mě přivedly k závěru, že Foster byl zavražděn a pohřben ve vězeňské cele. Především tu byl článek oznamující útěk vězně z Millbanku, jistého Marka Dughana, bývalého advokáta, zruinovaného vyděrači.

Na místě jsem zjistil, že dozorce, zavražděný Dughanem při útěku, byl ve skutečnosti novinář Reginald Foster, pátrající po tajemné zločinecké síti.

Bylo mi řečeno, že nikdo od soumraku až do střídání dozorců za svítání nemohl odejít ani přijít.

Jako obvykle jsem postupoval vylučovací metodou. Vyvodil jsem tudíž, že vězeň mohl uprchnout tak, že si oblékl dozorcovu uniformu. Watson měl spoustu námitek, ale já je všechny zamítl. Měl snad dobrák Watson pravdu, když tak pochyboval?

Ale fakta mi přece jen dala za pravdu, protože jsme v cele našli tělo, odpovídající Fosterovu popisu. Ale kdo Fostera identifikoval?

Znovu jsem se ponořil do textu svého přítele:

„Můžete identifikovat tohoto muže?“

Compostel ovládl nevolnost a rychle pohlédl na mrtvolu.

„Je to on. Je to Foster.“

Zdálo se, že tím to pro něj skončilo.

„Děkuji vám za všechno, pane Holmesi. Nechci... nechci dál znepoužívat vaši přítomnost.“

Compostel se ale na mrtvolu sotva podíval. Jak si mohl být tak jistý? Nejvíce toužil co nejrychleji opustit celu. Identifikoval by anglickou královnu, kdybychom jej o to v tu chvíli požádali.

Ostatně, copak Compostel „formálně neidentifikoval“ ubožáka, kterého Lestrade nechal zatknout místo Marka Dughana? Jak se mám spolehnout na takového bídáka?

A co když muž pohřbený v cele nebyl Foster? Ale jak ho spolehlivě identifikovat po tak dlouhé době, jež uplynula od těch událostí?

Když jsem znovu podrobně studoval Watsonův text, našel jsem řešení:

„A co Mark Dughan? Už spáchal nějakou vraždu?“

„To je málo pravděpodobné.“

„A proč?“

„Za svou kariéru jsem už viděl spoustu zločinců. Tenhle chlap byl možná zloděj, ale pohled na krev ho vždycky hrozně vyděsil. Vzpomínám si na případ, kdy si musel nechat vytrhnout dvě stoličky. Tady a tady.“

Dozorce si otřel ruce o blůzu své uniformy, otevřel dokořán ústa a ukázal svoje stoličky pro případ, kdybychom nerozuměli, o čem mluví.

„Radši trpěl, než by navštívil vězeňského zubaře. Třásl se hrůzou týden předem...“

Zuby!

To by mohl být prostředek, který by mrtvolu téměř naprosto spolehlivě identifikoval. Tato metoda byla nová a revoluční.* Musel jsem najít hlavu mrtvoly.

Znovu jsem se vypravil do věznice v Millbanku, a tedy na samý počátek tohoto neuvěřitelného dobrodružství.

---

* Vskutku. V Kánonu se v tomto smyslu o chrupu výslovně nehovoří.

Ředitel Baltimor Compostel mě přijal s medovými slovy a úslužnými gesty. Stále neměl jedinou vrásku, protože pod jeho kůží se skrývala silná vrstva tuku, ale byl ještě mnohem sešlejší. Kolem boků mu přes opasek visely tukové polštáře. Košile, i když byla dostatečně široká, se na některých místech už nedala zapnout. Pořád páchl, ale teď se do přirozeného aroma hovězího pižma mísil silný odér zkaženého masa. Vypadal asi tak důvěryhodně, jako kuře, zvoucí lišku k návštěvě kurníku. Jeho úradkem přírody šilhavý pohled prozrazoval směsici pohrdání a strachu. Jeho nos si zřejmě ještě uchoval vzpomínku na mou pěst.

„Jistě si pamatujete na případ útěku...“, začal jsem.

„Samozřejmě. Jak bych na něj mohl zapomenout? Je to jediný útěk v našich análech. Z Millbanku obvykle nikdo neutíká.“

„Moje hypotéza by vám měla dát za pravdu. Ten vězeň možná vůbec neuprchl.“

Ředitel věznice na mě zděšeně pohlédl.

„Cože? Ale vždyť jste přece ve věznici našel Fosterovo tělo.“

„Už si tím nejsem tak jistý.“

Compostel se zatvářil pokud možno ještě debilněji, což jej však zase tolik nezměnilo.

„Tak potom už tomu vůbec nerozumím.“

„Jste si jistý, že jste během identifikace v té mrtvole skutečně poznal Fosteru?“

Hovězí kus na okamžik zaváhal.

„Ano.“

Pomalů jsem si masíroval klouby pravé ruky.

„Absolutně jistý?“

Muž se instinktivně chytil za nos.

„Já... abych pravdu řekl, moc jsem si Fosterův obličej nepamatoval. Viděl jsem ho jen jednou. A... u té mrtvoly... jsem to chtěl co nejrychleji skončit.“

„Co jste udělali s tělem potom, co jsme ho exhumovali?“

„Ještě týž den po tom strašném odhalení jsme je pohřbili na vězeňském hřbitově.“

„Potřebuji jeho hlavu.“

Compostel se ve svém křesle zhroutil, jako kdyby někdo vypustil

nafukovací balón.

„Jeho... hlavu? To nemyslíte vážně.“ Ten nápad ho vyděsil.

„Výsledek mého vyšetřování závisí na analýze jeho chrupu.“

„Jeho...? Ne, to nemůžu. Mohli by mě vyhodit.“

Velmi dobře znám lidskou povahu, a tak jsem si připravil argument, odpovídající povaze mého protějšku. Vytáhl jsem z kapsy váček mincí, dvakrát nebo třikrát jsem si ho přehodil z jedné ruky do druhé a pak jsem jej položil před něj na stůl.

„Nemohli bychom to nějak zařídit?“

Compostel potěžkal váček.

„Je to zakázáno...“

Zatáhl za šňůrku. Mezi prsty se mu vysypaly mince. Jeho prasečí očka zazářila.

„Tak dobře. Ale o ničem nevím.“

Vězeňský hřbitov nikdo nehlídal. Vnikl jsem tam v noci a díky Compostelovu popisu se mi poměrně snadno podařilo najít hrob Reginalda Fostera. Zbytek mi zabral necelou hodinu. Zabalil jsem hlavu do pytloviny a rychle prchl i se svou podivnou kořistí. Vrátil jsem se domů vyčerpaný, ale šťastný.

Ten den si Watson vybral k návštěvě. Ve vši počestnosti na mě čekal v salonu. Připadalo mi, že můj starý přítel není úplně ve své kůži. Neměl jsem čas svěřit se mu se svými dedukcemi. Bez zjevného důvodu se náhle dal na útěk. Pokusil jsem se jej zastavit, ale vyběhl do noci, jako kdyby spatřil samotného ďábla. A pak má člověk porozumět lidské povaze!

Vrátil jsem se ke své práci. Studium čelisti prokázalo, že chybí stoličky, o nichž mluvil starý dozorce.

Měl jsem v rukách hlavu Marka Dughana. V tomto případě rozhodně nebylo nic jednoduchého.

Foster tedy zabil vězně a nikoliv naopak.

Znovu jsem se pokusil vypracovat scénář, odpovídající tomu, co jsem zjistil.

Co se stalo v Millbanku? Foster pronikl do cely. Zabil Marka Dughana, rozřezal ho a pohřbil pod postelí. Pak napsal vzkaz, v němž se zmiňoval o pomstě a předpověděl zločiny, k nimž mělo dojít.

Zinscenoval všechno tak, abychom si mysleli, že mrtvola patří jemu. Od této chvíle byli všichni přesvědčeni, že uprchlíkem je Dughan. Proč to Foster udělal? Dozajista proto, aby zmizel před celým světem a tak svrhl podezření za své budoucí zločiny na záhadného nepolapitelného vraha.

Takže Foster je stále naživu. Od počátku jsme pronásledovali přízrak. Celá tahle režie měla jediný cíl, a sice odvést mou pozornost.

A ten nešťastník, zatčený Lestradem, odsouzený a oběšený, nebyl Mark Dughan, ale skutečně jen ubohý venkovan, který doplatil na svou podobu s ním.

Kdosi zaklepal u dveří. Doktor Holborne zvedl hlavu. „Vstupte!“
„Snídaně, pánové.“

„Museli jste se splést,“ řekl notář. Pak se vyděšeně podíval na hodiny. „Osm hodin ráno.“

Venku už byl bílý den. Několik slunečních paprsků proniklo mezi závěsy. Komorná je doširoka roztáhla a pracovnu zaplavilo světlo. Byla zima. Znovu se objevil onen vysoký prostřáček a přiložil do krbu. Oheň se brzy rozhořel a místností se opět začalo šířit teplo.

Popáté jsme se posadili k jídlu.

Tahle malá přestávka nám sice přišla vhod, ale společně jsme se dohodli, že ji zkrátíme na minimum. Pospíchali jsme, abychom se dozvěděli konec tohoto neuvěřitelného příběhu. Všichni jsme byli navíc velmi unavení.

Upil jsem čaje, doufaje, že nebude tak chemicky upravený, jako předtím.

„Vím, kdo je vrah,“ prohlásil Mycroft Holmes vážným a klidným hlasem.

Lestrade si promnul oči a zívł, až si málem vyvrátil sanici. „Zase nějaký váš pokus?“

„Ne. Tentokrát to myslím velmi vážně. Jak jsem řekl před chvílí: hledejme toho, kdo by mohl mít z těch zločinů prospěch. Teď ještě dodám: hledejme toho, kdo ten skandál způsobil.“

Lestrade se skepticky ušklíbl.

„Ano? A kdo to je?“

„Všechno začalo v časopisu *Fantastica*. Vzpomeňte si. Fosterovo pátrání bylo publikováno také tam. Popisy zločinů byly rovněž uveřejněny ve *Fantastice*.“

„No a?“

„A taky si vzpomeňte, co řekl vydavatel *Fantastiky*, Samuel Bocton. Cituji zpaměti: „Lidé touží po krvi, po strašidelných

příběžích, po hrůze. Pomáhá jim to zahánět jejich vlastní strachy a ukájet ty nejnemravnější touhy. *Fantastica* jim nabízí tohle všechno a ještě mnohem víc.“

William Holborne vytřeštil oči.

„Vy tvrdíte, že za tím vším je Bocton?“

„A proč ne? Jeho prostřednictvím skandál vypukl. Copak nepublikoval zprávy o těch zločinech ještě dřív, než k nim došlo? Byl to on, kdo měl z těch zločinů prospěch. Copak pyšně neprohlásil: ‚Konečně opustíme tuhle prokletou čtvrt’ a usadíme se v Saint-John’s Wood, kde budeme mít důstojnější sídlo. Je jedno, jakou za to zaplatím cenu. Konečně jsem dospěl ke svému životnímu cíli.‘ Všechno to do sebe zapadá.“

Notář vzdychl, jako by se chtěl zbavit přílišného napětí.

„Ale jak by se mu podařilo spáchat všechny ty zločiny a nenechat za sebou jedinou stopu?“

„Můj bratr to už řekl. Vrah znal jeho metody a uměl je používat.“

Mycroft Holmes se obrátil k Lestradowi.

„Bocton vždy snil o tom, že bude soupeřit se *Strand Magazinem*. Podrobné studoval všechny případy Sherlocka Holmese a znal jeho myšlenkové postupy.“

Lestrade zjevně bojoval se spánkem. Namazal si toast máslem a pak nůž otřel o šosy svého saka, jež si spletl s utěrkou.

„Takže Bocton povraždil všechny ty nevinné oběti s jediným cílem, aby uspokojil morbidní touhy svých čtenářů a vylepšil postavení svého plátku na trhu. Ale co měl společného s procesem lorda Saint-Jamese?“

Mycroft Holmes mlčel.

Lestrade se vrátil ke svému toastu a na otázku zapomněl.

V mé mysli znovu vzklíčila záludná myšlenka. Co když šéf tajných služeb vymyslel tuhle poslední teorii, aby ospravedlnil sám sebe a svedl podezření na někoho jiného?

Protože čaj je nápoj mimořádně močopudný a protože lidský močový měchýř je velký tak jak je velký, všichni jsme se znovu vystřídali na toaletě a pak jsme se vrátili na svá místa.

Za zády doktora Holborna vesele praskal oheň a dával nám zapomenout na ranní jinovatku.

Podle už obvyklého rituálu si notář nasadil skřipec, otočil stránku a začal číst následující kapitolu. Blížili jsme se ke konci.

Ted' už neexistovala žádná pochybnost, že vrahem je Foster. Ale kdo se pod tímto pseudonymem skrýval? Co to je za chameleóna, schopného brát na sebe nejružnější a nejnečekanější podoby, jako byla stará pobožnůstkářka, jeptiška, kočí fiakru nebo zaměstnanec márnice?

Kdo se mohl tolikrát proměnit a pokaždé vyvolat takovou iluzi?

Iluzi...

Pouze Houdini by byl schopen tímto způsobem mystifikovat svoje okolí.

V mysli mi vytanula jedna scéna. Slavný kouzelník byl velmi rozzlobený, když se jeho žena zmínila o jeho hypnotizérských schopnostech. Chtěl se tomuto tématu vyhnout ze strachu, aby se neprozradil? Otázky zůstávaly jako na začátku.

Nicméně nyní jsem měl informace, které jsem v té době neznal. Věděl jsem, že Foster je vrah, že své oběti dlouho sledoval, že vymýšlel ty nejpříšernější scénáře, aby je zničil a šel až tak daleko, že ve *Fantastice* předem publikoval příběhy těchto vražd.

Byl samozřejmě rovněž autorem početných anonymních dopisů, jež tyto příběhy provázely.

Znal mě. Možná lépe než jsem se znal já sám...

Jaké bylo spojení mezi Fosterem, a procesem s lordem Saint-Jamesem?

Foster zavraždil všechny protagonisty tohoto procesu: dvanáct porotců, soudce, obžalovaného i jeho advokáta.

Byl jsem si jist, že řešení se opět nachází v rukopisu doktora Watsona. Znovu jsem si přečetl dopis, který Foster poslal řediteli *Fantastiky*, aby oznámil svůj poslední zločin: „A přesto nejsem žádná zrůda. Nemyslete si, že mě baví zabíjet nevinné. Naplňuji jen svůj osud. Protože Bůh mé modlitby nevyslyšel, obrátil jsem se ke spravedlnosti d'ábla. Zničím život toho, kdo zničil život můj. Zabil

mou ubohou Emily, mou něžnou a křehkou lásku s ohnivými vlasy a nadějí v očích. Chci, aby prožil své peklo. Smrt by pro tohoto vraha byla příliš milosrdná. Jeho ubohá manželka zaplatí za něj.“

Byly to tedy zločiny spáchané z lásky. Foster byl zamilován do první manželky lorda Saint-Jamese, Emily Saint-Jamesové. Mladá žena zemřela. Foster byl přesvědčen, že Saint-James je jejím vrahem. Proto vyvolal civilní proces a lorda obžaloval. Ve skutečnosti se Emily Saint-Jamesová, trpící depresemi a sebevražednými sklony, zabila sama.

Ale kým ve skutečnosti tahle Emily s ohnivými vlasy byla? Žena s rusými vlasy, to je samozřejmé.

S pohledem plným naděje... Co tím chtěl říct? Barvou naděje je zelená.

Jeho Emily byla rusovláska se zelenýma očima! Samozřejmě! Kde jsem v tomhle příběhu slyšel mluvit o rusovlásce se zelenýma očima?

Zmocnily se mě pochybnosti.

Nervózně jsem očima přeběhl neocenitelný rukopis doktora Watsona.

Šok z toho objevu byl tak silný, že jsem se na okamžik zapotácel a pak jsem se zhroutil do křesla, jako kdyby mě někdo udeřil do hlavy. Potřeboval jsem dlouhé minuty, než jsem si trochu uspořádal myšlenky. Víla s ohnivými vlasy mě právě zasáhla svou tragickou čarodějnou hůlkou.

Všechno teď bylo úplně jasné. Nejneuvěřitelnější bylo, že jsme si vyslechli přiznání přímo z vrahových úst. Watson to napsal černé na bílém.

Já sám jsem tu pasáž četl nejmíň desetkrát a nikdy jsem jí nevěnoval nejmenší pozornost.

Konečně se rozednilo. Cítil jsem se jako znovuzrozený. Bylo to něco jako velké vysvobození. Do mého starého těla vnikl nový duch. Teď už nikdy nic nebude jako předtím. Musel jsem projít takovými zkouškami, abych našel vnitřní mír?

Teď už jsem držel všechny díly té skládačky. Stačilo, abych je vložil na správná místa a před mýma očima se zcela zřetelně objevilo vrahovo jméno. Žádná otázka už nezůstala bez odpovědi.

Uprchlík z Millbanku? Léčka, která měla vyšetřovatele zavést na

falešnou stopu. Foster unesl advokátovu ženu. Pak jej vydíral a urychlil jeho pád. Když jej dostal do vězení, přišel do jeho cely a vlastníma rukama ho zavraždil. Obrácený kříž? Další léčka, která měla sloužit jen k tomu, abychom věřili, že jde o nějaký satanistický rituál.

Vydavatel *Fantastiky*? Obyčejný pěšák. Bezpochyby cynik. Vlk, stravovaný ambicemi, to ano, ale ne vrah. Foster jej využil a v měsících, následujících po smrti Emily Saint-Jamesové, publikoval jeho prostřednictvím své morbidní povídky. Bocton se nechal nachytat. Aniž to věděl, otiskoval měsíc co měsíc popisy příšerných zločinů, k nimž mělo dojít.

Harry Houdini, jeho manželka Bess a Anna Eva Fayová? Tři chlupy v polévce. Dostali se k tomu všemu čistou náhodou. Touha po senzaci přivedla slavného iluzionistu k tomu, že se začal o případy zajímat a že pak spolupracoval s policií. Získal tak inspiraci pro svoje představení, nic víc.

Rose a Alister Crowleyovi? Dva vizionáři, dobří jen k tomu, aby odvrátili podezření a doplnili Fosterovy morbidní scénáře. Ostatně, já sám jsem přestal Crowleyho sledovat a dospěl jsem k přesvědčení, že je to neškodný snílek, slézající s holýma rukama a bez jistícího lana horu utopií. Od koho se Foster dozvěděl o Crowleyových? Samozřejmě od svého nakladatele Samuela Boctona. Bocton byl Crowleyův blízký přítel a zakládající člen Stříbrné hvězdy. Ve svém členství viděl způsob, jak dosáhnout nejvyšších uměleckých a literárních sfér, na něž odedávna aspiroval.

Cornelius Hazelwood a můj bratr Mycroft? Dvě kolečka, která Foster do svého pekelného stroje nutně potřeboval. Musel mít podporu někoho vysoce postaveného, aby získal místo dozorce ve věznici v Millbanku. Proto nalákal Hazelwooda na svoje vyšetřování. Hazelwood, který neustále pátral po senzačních tématech a bažící po slávě, se nechal chytit na vějičku. Vyvinul nátlak na Mycrofta, aby Fostera nechal jmenovat na místo dozorce-zvěda v Millbanku. Mycroft by si bezpochyby uvědomil, že se jedná o podvod, kdyby mu Hazelwood dovolil se s Fosterem se setkat. Ale můj bratr se spokojil jen s tím, že se podvolil profesorově nátlaku a poslechl jeho pokyny.

Wiggins a jeho příležitostní malí detektivové z Baker Street?

Udělali, co mohli. Foster znal jejich skryš. Před očima vyděšených dětí se tam zjevil v převlečení za d'ábla. Chudák Wiggins si o sobě myslel, že je tvrdý jako ocel... a přispěl jen k tomu, že posílil moje pochybnosti.

Lestrade? Udřený policista, podřízený hierarchii. Byl jen poslušným Hazelwoodovým agentem a nehrozilo, že mu bude šlapat na paty. Mechanika jeho mozku se zadřenými kolečky mu neumožnila, aby si něco takového vůbec dovedl představit. Ale Lestradovi tenhle případ přece jen přinesl štěstí. Díky několika zatčením začal být stále známější. Své tažení završil zatčením a oběšením lorda Saint-Jamese. Byl přesvědčen, že chytil Marka Dughana, ale na šibenici poslal ubožáka, jehož formálně identifikoval Compostel a jeho pochopové. Zdálo se ostatně, že mu fakta dala za pravdu, protože po tomto zatčení vraždění ustalo.

Watson? Můj ubohý příteli... Možná jste se i vy jen tak tak vyhnul nejvyššímu trestu. Vaší jedinou vinou v tomto případě bylo to, že jste byl mým přítelem. A vaše noční můry, nevolnosti a horečky? Špatná a chorobě neodpovídající inkompatibilní léčba, nic jiného. Jak se říká, kovářova kobyla a ševcova žena chodí bosi... Bylo to zvláštní, když si uvědomíte, že vaše horečka stoupla vždy ve chvíli, kdy jste si vzal nějaký lék. Ostatně, jak řekl jeden z těch vašich znamenitých kolegů, všechny vaše bolesti zmizí s příchodem jara a ukončením léčby neblahými kombinacemi léků.

A já? Skoro jsem se začal sám podezřívat! Ale proč mě Foster ušetřil?... Ne, neušetřil mě! Jako kdyby pochopil, že je zbytečné zabít Watsona nebo Mycrofta. Zmocnil se mé mysli! Věděl, že z případu, který nejsem s to vyřešit, bych se mohl pominout a pomalu se zabít kokainem nebo morfiem, které jsem si píchal. A tak mě postavil nikoliv před jeden, ale před patnáct neřešitelných případů. To vystavilo mou psychiku kruté zkoušce! Ostatně, téměř uspěl. Stačilo málo a stal bych se svým vlastním vrahem! Kdyby Crowley neodjel do Portugalska, Bůh ví, v jakém stavu bych dnes byl.

A proč ne paní Hudsonová?

Takže kdo je vrah? Samozřejmě, že Foster. Reginald Foster: vypůjčené jméno, jaké používá řada spisovatelů.

Je nutné ještě odhalovat skutečnou identitu člověka, který se za

tímto pseudonymem skrývá? Čtenáři mé závěti už dávno pochopili, že jde o...

Všechno se odehrálo rychlostí blesku.

Mycroft Holmes namířil revolver na notáře. Tvář Williama Holborna na okamžik ztuhla. Jeho levá ruka sklouzla k zásuvce psacího stolu.

„Zvedněte ruce a nedělejte žádné prudké pohyby!“ zahřměl Mycroft.

Oba muži se měřili pohledy. Lestrade a já jsme zůstali sedět. Byli jsme u konce svých sil. V pracovně ještě narůstalo už tak mimořádné napětí. Notář pomalu zvedl ruce nad hlavu. V pravé ruce stále ještě držel rukopis.

V očích mu podivné zablesklo.

„Váš čestný boj je patetický a zbytečný, pane Holmesi. Nikoho tím nezmýlíte, když mi budete takhle vyhrožovat. Každý ví, že nejlepší obrana je útok.“

Pak na nás ukázal bradou.

„Tihle pánové si svůj názor udělají sami.“

Tihle pánové ve skutečnosti vůbec ničemu nerozuměli. Měli jedinou jistotu: jeden z těch dvou je vrah. Ale který?

Mycroft Holmes nespouštěl z Holborna oči. Upřeně na něj hleděl, ale promluvil na nás:

„Neposlouchejte ho, chce vás jen zmást a zmanipulovat. On je vrah. Právě si v závěti mého bratra přečetl své jméno.“

„V tom případě stačí přečíst pokračování závěti, abychom věděli, kdo z vás dvou říká pravdu,“ navrhl jsem.

„Ano. A už konečně přestaňte s tou komedií,“ vyštěkl Lestrade, rudý hněvem a na pokraji hysterie.

„Watson má pravdu. Dejte nám ten dokument!“ přikázal Mycroft Holmes.

Notář pomalu spustil pravou ruku a naznačil, že chce podat listinu Lestradovi. Policista vstal a natáhl ruku, aby si papíry vzal. Prošel

přítom před Mycroftem a nechtěně tak vytvořil štít mezi zbraní a notářem.

Následující události proběhly ve zlomku vteřiny. Notář se otočil a vhodil drahocenný dokument do krbu. Papíry vzplály jako pochoděň. Tento nečekaný čin nás vytrhl z letargie. Málem jsem se vrhl do ohniště, abych zachránil, co se dá, ale v tu chvíli jsem uviděl, že na nás doktor Holborne míří pistolí. Ve zmatku s mu podařilo vytáhnout zbraň a teď nás držel v šachu.

„To mluví za všechna přiznání,“ pronesl Mycroft Holmes jako verdikt. „Položte tu pistolí, je konec, přáteli!“

Hlavně obou zbraní na sebe nepřátelsky hleděly.

„To není pravda. Teď jsme si rovni. Nemáte proti mně žádné důkazy. Udělal jsem to jediné proto, abych získal šanci.“

Musel jsem zaujmout nějaké stanovisko. Vzpomněl jsem si na slova svého zesnulého přítele: „Nikdy jste neprojevil sebemenší iniciativu, Watsone...“ Tentokrát jsem musel přemýšlet co nejrychleji a nesměl jsem se dopustit chyby v úsudku. Nastal čas, abych si vybral svou stranu.

Moje myšlenky letěly ohromující rychlostí.

Co by ode mne můj přítel očekával za takových okolností? Vzpomněl jsem si rovněž na slova závěti: „Svému drahému bratrovi odkazuji své dedukce. Ať jsou mu ve vhodnou chvíli ku pomoci.“ Sherlock Holmes věděl, že jeho bratr je jediný z nás tří, kdo je schopen vraha odhalit. Proč by doktor Holborne páčil dokument, kdyby potvrdoval jeho nevinu? Holborne byl vrah, ačkoliv jsem v tu chvíli nebyl schopen pochopit, jak by byla taková věc vůbec možná.

Tahle jistota ve mně nabyla vrchu. Rozhodl jsem se.

Můj pohyb byl rychlý a přesný. Těžký knoflík mé hole dopadl na notářovu ruku. Ten s výkřikem bolesti upustil pistolí. Spadla na zem, kde jsem se jí okamžitě zmocnil. Mířily Hed na něj dvě hlavně. Moje se ještě třásla, neboť jsem se obával, abych se nedopustil nenapravitelného omylu.

„Svažte ho!“ přikázal Mycroft Holmes a ukázal na šňůry od záclon.

Tón jeho hlasu byl natolik velitelský, že jsem si byl okamžitě jist, že on tady zastupuje spravedlnost. Spolu s Lestradem jsme notáře pevně připoutali ke křeslu.

Na rtech se mu objevil cynický úsměv.

„A co chcete dělat teď, pánové? Důkazy se proměnily v popel.“

Mycroft Holmes se záhadně usmál.

„Jste si tak jistý? Vraťme se na začátek naší schůzky. Vzpomínáte si na slova koncipienta, který nám servíroval první jídlo? Řekl: „Poslíček přinesl rovněž dodatek k závěti. *A obálku, adresovanou na vaše jméno.*“ V tu chvíli jste byl přesvědčený, že můj zesnulý bratr vám daroval svou poslední monografii. Udělal jste chybu, když jste se do té obálky nepodíval hned. Čekala vás neodkladná práce. Navrhuji vám, abychom se teď podívali, co ta obálka vskutku obsahuje.“

Zamířil ke stolku, kde pořád ještě ležel dárek Sherlocka Holmese doktoru Holbornovi. Přehlédl provázek, jímž bylo svázáno několik listů a přečetl první stránku.

„Je to přesně tak, jak jsem si myslel. Sherlock udělal kopii závěru své závěti. Cituji: ‚V případě, kdyby snad doktora Holborna napadlo závěr zničit ještě před jeho přečtením...‘“

Notářova tvář se změnila k nepoznání. V jeho očích se objevil záblesk strachu. Zamumlal několik slov, jako by sám pro sebe dělal pochmurnou bilanci:

„To nevádí, cíle jsem dosáhl. Ano, zabil jsem všechny ty lidi. Všichni trpěli aspoň tak jako já. Pomstil jsem svou drahou Emily a jsem na to pyšný.“

Mycroft Holmes položil papíry na stůl.

„Nepotřebuji to číst, abych tu záhadu vyřešil. Ostatně, doktor Watson ji odhalil už ve svém textu. Odvolám se tedy na něj, jako to udělal Sherlock.“

Mycroft Holmes vzal můj rukopis, prolistoval jej a pak se u jedné stránky zastavil.

„Vrah se sám odhalil už na začátku příběhu. Dovolte, abych vám tu pasáž připomněl. Doktor Holborne navštívil doktora Watsona. Přečetl si u něj povídku, v níž vystupovala slavná Irena Adlerová. Poslechněte si, co o ní doktor Holborne řekl: ‚Ta Irena Adlerová. Výjimečná žena!‘ Zhltal jsem váš příběh, doktore Watsone, jako bych jej četl poprvé!“

Vypadal vzrušeně.

„Popis té slečny Adlerové, nádherné mladé ženy s měděnými vlasy

a smaragdovými očima, je mnohem lepší, než v první verzi. Připomíná mi moji snoubenku.“

„Vaše snoubenka musí být krásná žena,“ odpověděl jsem v polospánku.

„Byla.“

„Doufám, že se jí nestalo nic zlého.“

„Je mrtvá.“

Že jsem raději nemlčel! Uplynula celá věčnost, než Holborne opět přerušil ticho. Tentokrát jako by mluvil sám pro sebe: „Nemohl jste to vědět. Vypadla z okna na svém panství.“

Probral jsem se a pokusil jsem se vzpamatovat. „Byla to... nešťastná náhoda?“

„Už tady není, aby nám to mohla říct. Podezření padlo na jednoho jejího příbuzného. Ale soud jej prohlásil za nevinného.“

„To je... strašné...,“ koktal jsem, rozpaky celý rudý.

Mycroft Holmes upřel pohled na notáře.

„Právě jste Watsonovi prozradil, jak jste tu ženu miloval. A navíc jste mu poskytl její popis a okolnosti její smrti. Je to tak, doktore Holborne?“

„Přesně tak. Neměl jsem se nechat strhnout k takovým důvěrnostem. Víte, jsem příliš citlivý.“

„O tom nepochybuji. Každopádně můj bratr měl okamžik jasnozřivosti, když porovnal tuto Emily ‚s měděnými vlasy a smaragdovými očima‘ s tou, o níž jste se zmiňoval ve svém dopisu, s ‚ubohou Emily, něžnou a křehkou láskou s ohnivými vlasy a nadějí v očích‘. Měď a oheň označují rusé vlasy, smaragd a naděje zelené oči.“

Mycroft Holmes otočil dalších několik stran.

„Ale to není všechno. Známe také naprosto přesně důvod, proč jste nenáviděl mého bratra. Zdá se, že Sherlock přikládal jen malou váhu vašim hádankám, které řešil ‚mezi dvěma zívnutími‘.“

Notářovi se zablesklo v očích.

„Sherlock Holmes opovrhoval mým pátráním, jako opovrhoval mnou. Ale já jsem ho uctíval jako boha. Byl mým idolem a vzorem. Zaplnil mé sny a probudil mou imaginaci. Mé studium jeho díla se podobalo obsesi.“

William Holborne polkl a pokusil se tak uvolnit roubík hněvu, jenž

se mu vzpříčil v hrdle.

„Prosil jsem ho o pomoc, abych dokázal vinu lorda Saint-Jamese. On jediný mohl vnést jasno do tohoto případu. Byl mou poslední nadějí. Ale váš bratr mě pokaždé odmítl pod záminkou, že má spoustu práce. Zasloužil si zaplatit jako všichni ostatní. V podstatě byl zrůda plná egoismu a cynismu. To, že mnou pohrdal, bych ještě snesl, ale to, že mi odmítl pomoci najít spravedlnost pro mou Emily, s tím jsem se smířit nemohl.“

„Sherlock by došel ke stejným závěrům jako soudce a porotci.“

Mycroft Holmes kladl důraz na každou slabiku.

„A to z jediného důvodu. Lord Saint-James svou první ženu Emily nezabil. A vy to dobře víte.“

Notářův obličej se zavřel. Nechtěl slyšet pravdu. Jeho pohled se ztratil v prázdnotě.

Mycroft Holmes se obrátil k nám.

„William Holborne se chtěl Sherlockovi pomstít za to, že mu nepomohl. Náš přítel znal dílo doktora Watsona z paměti. Můj bratr prohlásil v *Psovi baskervilském*: ‚Svým skromným způsobem jsem porazil zlo, ale zaútočit na samotného ďábla by mohl být příliš ambiciózní úkol.‘ Holborne ho tedy vzal za slovo a postavil proti němu ďábla.“

Mycroft Holmes se vrátil k vrahovi. Jeho hlas zvážněl a začal být téměř hypnotický.

„Jak jste se seznámil s Emily Saint-Jamesovou?“

Zdálo se, že při vyslovení jejího jména jako by se notář vrátil z onoho světa.

„Zařizoval jsem pro lorda Saint-Jamese několik notářských záležitostí. Při té příležitosti jsem se setkal s jeho mladou ženou. Naše láska byla okamžitá a vzájemná.“

„Vídali jste se s ní často?“

„Ano. Náš milostný vztah trval osm měsíců. Čekala se mnou dítě. Moje dítě.“

Mycroft Holmes ztišil hlas, jako kněz, přijímající zpověď věřícího.

„Vyprávějte nám o tom. Jak jste dokázal, že jste se s Emily Saint-Jamesovou vídal, aniž by o tom její manžel nebo jeho lidé věděli?“

Notářovy ostýchavé oči se najednou rozzářily, jako kdyby znovu

spatřily scény z minulosti.

„Náš vztah byl zapovězený. Museli jsme se neustále skrývat. Ale Emily ve svém pokoji objevila tajný průchod. Stačilo stisknout páku ukrytou v krbu a velká freska s bukolickými motivy poodjela stranou. Průchod vedl do sklepa a ústil v malé kapli poblíž zámku. Touhle chodbou jsem za ní každý večer chodil, jen co se její manžel-upír vzdálil.“

„Ta tajná chodba, zámek, zapovězená láska... To všechno povzbuzovalo vaši romantickou představivost, vidíte?“

„Žili jsme absolutní vášní. Emily ztělesňovala ideální princeznu z pohádek mého dětství. Všechno, po čem jsem toužil ve svých nejmělejších snech, se náhle stalo skutečností. Až do té doby jsem pomalu skomíral ve své notářské kanceláři. Rozumíte?“

Mycroft Holmes potřásl hlavou a pohledem Holborna vyzval, aby pokračoval.

„Několikrát jsem ji chtěl unést. Ale neodvážil jsem se, protože se bála reakce svého manžela.“

„Lord Saint-James se k ní choval násilnický?“

„Ne, spíš zákeřně. Uctíval ji jako kult a zbožňoval jako světici.“

„Ale říkal jste, že lord Saint-James svou ženu zabil...“ Notář ztuhl.

„Samozřejmě. Zabil ji svou přemrštěnou láskou.“

Jeho rysy se proměnily v bolestný škleb. Po tvářích mu stékaly slzy. Tisíckrát jsem proklel toho krvelačného vraha, který se za všemi těmi případy skrývala, ale teď, když seděl naproti mně, už jsem ho nedokázal nenávidět. Jeho bolest byla upřímná. William Holborne byl patetický, za živa zazděný ve svých fantaziích a uvězněný ve svých neukojených snech smutného dítěte.

Mycroft Holmes se obrátil k nám.

„Nechme ho. Myslím, že o tom už teď víme dost. Ostatně, jen málo údajů mi při četbě rukopisu doktora Watsona uniklo. Je pravda, že Sherlock mi svěřil odpovědnost. ‚Svému drahému bratrovi odkazují své dedukce. Ať jsou mu ve vhodné chvíli ku pomoci.‘ Nevyloučil jsem tedy možnost, že vrah se nachází v této kanceláři.“

„Vy jste opravdu neuvěřitelný!“ vykřikl jsem.

Mycroft Holmes na mě spiklenecky mrknul.

„Máme to v rodině. Bez vašeho vědomí jsem vás všechny pozoroval, včetně notáře. Sledoval jsem všechny vaše reakce. Tím se vysvětluje moje mlčení. Zdálo se mi, že jsem u doktora Holborna zachytil několik známek překvapení. Ten text se ho týkal až příliš, takže nedokázal svoje pocity potlačit. Prožíval ty zločiny nesmírně intenzivně a byl přesvědčen, že se mému bratrovi nikdy nepodaří ho odhalit.“

Policista si skepticky podrbal bradu.

„A kdy jste notáře začal skutečně podezřívát?“

„Musím se přiznat, že všechny moje pochybnosti zmizely až velmi pozdě. Ostatně také díky vám.“

Lestrade sebou trhnul.

„Díky mně?“

„Ano. Vznese jste proti mně vážné obvinění. Předpokládám, že vaše slova opět předhonila vaše myšlenky. Musel jste svoji agresivitu na někom vybit.“

Lestrade sklopil oči. Krysa se proměnila v myš.

„Bylo pozdě. Byl jsem vyčerpaný. A to kafe... mi podráždilo nervy. Už ani nevím, co jsem říkal. Prosím, přijměte moji omluvu.“

„Já se na vás nezlobím, Lestrade. Nikdo z nás se nechoval normálně. Já sám jsem cítil, že se musím proti vašemu obvinění bránit. A tak jsem obvinil doktora Holborna, že je vrah, abych vám dokázal, že z těch vražd může být obviněn kdokoli, že k tomu stačí jen jistá dávka fantazie a snaha ublížit. Moje obvinění byla tedy jakási demonstrace. Přesně v tu chvíli jsem notáře ze svého podezření úplně vyloučil. Ale jeho reakce byla nečekaná. Náhle jako by zkoprněl strachem. A tak jsem se rozhodl, že mu nachystám past a zeptal se ho, koho podezřívá on.“

„Já si na to vzpomínám. Začal tvrdit, že ty zločiny jsou dílem d'áblovým. Směšné!“

„Ne tak docela. Vzpomeňte si, že všechno to dělal jen proto, aby nás přesvědčil o existenci nadpřirozených sil. Pouze vrah mohl podporovat tuhle hypotézu.“

Mycroft Holmes položil dlaň na kopii dodatku, napsaného jeho zesnulým bratrem.

„A pak jsem si připomněl jiný detail. Vzpomeňte si. Byl to doktor

Holborne, kdo navrhl odložit četbu tohoto dodatku pod záminkou, že už je pozdě. Musel jsem vynaložit veškerý svůj přesvědčovací talent, abych ho přinutil číst dál. Od toho okamžiku už nemohl couvnout. Četl až do oné osudové chvíle, kdy se mu před očima objevilo jeho vlastní jméno. Byl v pasti a nenašel jiné řešení, než zničit dokument, který ho obviňoval. Když jsem si znovu v mysli přehrával ten příběh, vzpomněl jsem si rovněž, že to byl doktor Holborne, kdo přinesl mému bratrovi svou povídku, uveřejněnou v časopisu *Fantastica*. Bez pomoci paní Hudsonové, kterou seslala sama Prozřetelnost, by tahle obálka zůstala navždy pohřbena v Sherlockově archivu.“

Šéf tajných služeb se posadil do křesla.

„Tak. Myslím, že teď už je řečeno všechno.“

Lestrade svažtil obočí.

„Zůstává ještě pár nezodpovězených otázek...“

V policistových ústech měla tato slova jemný nádech eufemismu.

Mycroft Holmes se zatvářil udiveně.

„Vy snad máte ještě nějaké pochybnosti, Lestrade?“

„Ne, ne. Jen bych rád upřesnil několik detailů.“

Holmes stiskl konečky svých deseti prstů. Na rtech se mu objevil ironický úsměv. Na okamžik se mi zdálo, že vidím svého zesnulého přítele.

„A jaké, příteli?“

„Proč Holborne uveřejnil příběhy svých vražd ve *Fantastice*?“

Jmenovaný vykřikl, jako kdyby se duch náhle vrátil zpátky do jeho těla.

„*Fantastica*! Všechno jsem napsal. Ano. Reginald Foster je můj umělecký pseudonym. Chtěl jsem Sherlocku Holmesovi dokázat, že moje záhady jsou stejné jako jeho. Podařilo se mi to, že?“

„O tom není pochyb,“ připustil Mycroft Holmes.

„Ale proč jste ty povídky publikoval v knize Cornelia Hazelwooda?“

„To jsem původně neměl vůbec v úmyslu,“ pokračoval notář. „Ale Hazelwood ode mne požadoval stále víc a víc textů. Musel jsem ho uspokojit, abych si získal jeho důvěru. Jediné on mě mohl jmenovat na místo dozorce v Millbanku.“

Jeho pohled opět sklouzl do jakéhosi paralelního světa.

„Nejsem zrůda. Udělal jsem to z lásky k Emily.“

Lestrade se obrátil k Holmesovi a přivřel oči.

„Když to shrnu, tak doktor Holborne spáchal všechny ty zločiny. Foster a Holborne jsou jedna a tatáž osoba.“

„Pozoruhodná syntéza!“ řekl Mycroft Holmes ironicky.

„Ale pak jsem se dopustil strašných justičních omylů!“

„Ted’ aspoň lépe porozumíte tomu, proč můj bratr napsal do závěti: ‚Dobrému Lestradovi, policistovi plnému jistot a přesvědčení, odkazuji všechny své pochybnosti a výčitky.‘“

Policista zbledl. Všechno se mu v mysli pomotalo. Jeho jistoty mu v hlavě praskly jako bubliny vířící polévky v hrnci.

„Ale jak k tomu mohl doktor Holborne dojít?“

„To je snadné si představit. Po procesu s lordem Saint-Jamesem prožíval doktor Holborne jistě dlouhé období depresí. Jeho utrpení muselo být obrovské. Právě ztratil tu, kterou miloval, a tahle ztráta ho navždy zbavila otcovských radostí. Možná krátce myslel i na sebevraždu. Ale při životě ho držela nenávist. Nejnesnesitelnější pro něj muselo být to, že věděl, že ti, kteří nesli odpovědnost za jeho neštěstí, žijí šťastně.“

„Ti, kteří nesli odpovědnost za jeho neštěstí? Mluvíte o lordu Saint-Jamesovi a o jeho obhájci, o soudci, o dvanácti porotcích a o samotném Sherlocku Holmesovi?“

„Přesně tak. Doktor Holborne začal plánovat pomstu. Celé tři dlouhé roky studoval a sledoval své budoucí oběti. Stal se pozorným sousedem manželů Barnesových, stal se knězem, přítelem a důvěrníkem staré chůvy soudce Richmonda, stal se Jackem Žebrákem, sledujícím příchody a odchody malé Mary Kinsleyové... Vstoupil do života lidí, často postranními dveřmi, a pro každého z nich přichystal scénář plný strašlivého utrpení.“

Náhle jsem si připomněl Holbornova slova: „Dokonce jsem navštěvoval malířské a herecké kurzy... Moji učitelé se mnou byli spokojeni.“

Lestrade pořád ještě hledal odpovědi na nezodpovězené otázky.

„Proč je tedy nezabil hned, když byl tak blízko obětem?“

„Nechtěl. Sám to napsal, smrt by pro ně byla příliš mírná. Skutečné oběti jsou ty, které zůstaly, vid’te, doktore Watsone?“

Mycroft Holmes narážel na mou myšlenku, za kterou jsem si vysloužil prchavý titul „skutečný génius“. Přikývl jsem, ale na svůj náhodný objev jsem nebyl příliš pyšný.

Policista se náhle nechal unést.

„Budiž, budiž, připusťme, že je to tak. Mýlil jsem se od začátku do konce. Ale proč režíre všech těch krvavých scén? Uškrtil ženu jejími vlastními střevy. Obličej další nežastnice pomazal medem a nechal ji napospas hmyzu. Zaživa pohrbíval děti, přivázané k rozkládajícím se mrtvolám. Mladou dívku nabodl na obrácený kříž a já nevím co ještě! Proč takové morbidní scény?“

Policista prudce oddychoval. Na spáncích se mu perlily kapky potu. Očividně se o něj pokoušela mrtvice. Byl sám se svým špatným svědomím, pronásledovaný přízrakem svých vlastních omylů.

„Uklidněte se, příteli. Už to nemůžeme změnit. Je to minulost. Pokusím se vám vysvětlit, proč William Holborne jednal tak krutě. Smrt lady Saint-Jamesové mu způsobila strašlivé trauma. O tom, jak zemřela, se mluvilo během procesu s lordem Saint-Jamesem.

Šéf tajných služeb obrátil několik stránek rukopisu.

„Spadla asi z deseti metrů a nabodla se na hroty mříží, které se nacházely pod okny jejího pokoje. Nebyla mrtvá okamžitě. Několik lidí se marně pokoušelo sundat její tělo. Ale nikomu se to nepodařilo. Její agónie trvala asi tak hodinu.“ William Holborne pravděpodobně tuhle scénu neviděl, ale dočetl se o ní v tisku. Šok musel být strašný. Představa těla nabodnutého na mřížích a bojujícího se smrtí se do jeho chorého mozku otiskla navždycky. Svým budoucím obětem chtěl připravit podobnou smrt. A tak nechal volný průběh své morbidní fantazii. Napsal scénáře svých vražd a doprovodil je velmi výmluvnými obrázky.“

Moje záda náhle strnula, jako by se ocitla sešňerovaná v korzetu hrůzy. Právě jsem pochopil smysl téhle věty: „Samozřejmě nezapomenu zachytit do nádoby trochu její krve, jako jsem to udělal v případech ostatních. To mi umožní obdivovat se svému dílu až do smrti.“ Okrová, červená a hnědá barva zaplavily mé smysly tak, že se mi zvedl žaludek. Zdálo se mi, že někde blízko cítím mdlý pach krve. Můj žaludek udělal kotrmelec. Nemohl jsem zadržet příliv žluči, který mi vystoupal až do úst. Přiložil jsem si ke rtům kapesník.

Nakonec se mi podařilo zvládnout nevolnost a otočit hlavu ke zdi za mnou, abych čelil hrůzné realitě.

Lestrade a Holmes vyděšeně sledovali můj pohled. Spatřil jsem výraz jejich tváří a uvědomil jsem si, že i oni pochopili.

William Holborne se d'ábelsky ušklíbl.

„Ano, pánové. To já jsem vytvořil tyhle obrázky. Krví svých obětí. Aplikoval jsem tak myšlenky, s nimiž přišel Thomas De Quincey ve své vynikající knize *Vražda jako umělecké dílo**. Tak jsem mohl vychutnávat svou pomstu po dlouhá léta. Mí návštěvníci, včetně vás, si z nich mohli brát také poučení. Stačilo, aby pod škrálopem vyschlé krve dešifrovali vzkaz a porozuměli alegorii a metafoře. Aby pochopili krásu, skrývající se v hrůze.“

Notáři spadla hlava na hrud', jako kdyby pro něj každý vpád do světa rozumu byl čím dál obtížnější.

Lestrade si osušil čelo. Pak rychle otevřel okno a z plných plic dýchal čerstvý ranní vzduch. Lehký průvan se dotkl mé tváře jako pohlazení. I já jsem se zhluboka nadechl.

Napětí pomalu opadalo. Doufal jsem, že s touhle ohavností skončíme co nejdřív.

Za našimi zády vysílaly pochmurné obrazy vlny hrůzy a bezbožnosti.

Holmes vypil sklenku vody a statečně pokračoval ve svém vysvětlování.

„William Holborne nabídl své texty několika nakladatelům, kteří je odmítli. Pouze Samuel Bocton, ředitel časopisu *Fantastica*, souhlasil, že je otiskne, protože odpovídaly jeho nakladatelským záměrům. Vyprávěl Holbornovi o svých přátelích, Rose a Alistеровi Crowleyových, a o Stříbrné hvězdě. William Holborne tak našel obětní beránky a vymyslel onu historku se satanistickou sektou. Při několika zločinech se převlékl za d'ábla a na místech vražd nechával znamení obráceného kříže. Pokračování znáte... Odpověděl jsem na všechny vaše otázky?“

Lestrade zvedl ostýchavě ruku jako ve škole.

„Pořád jsem nepochopil, proč Holbornovi tolik záleželo na

---

* Viz zde poznámka na straně 84.

publikování těch... dokumentů.“

„Už vám na vaši otázku odpověděl. Přál si jejich prostřednictvím prokázat spravedlnost té, kterou miloval. Co se týče mě, vidím ještě dva dobré důvody. Víme, že William Holborne snil o spisovatelské nebo aspoň umělecké kariéře. ‚Všechno, kromě notářské profese!‘ svěřil se doktoru Watsonovi. Publikování těch textů pro něj tedy byla příležitost, jak tuto touhu, kterou v sobě příliš dlouho dusil, konečně uspokojit. A druhý důvod byl ten, že chtěl vyprovokovat Sherlocka Holmesa a předložit mu neřešitelné případy. Tím se mu chtěl pomstít. Vzpomeňte si na tu historku s ďáblem...“

„Existoval lepší způsob, jak ublížit vašemu bratrovi,“ namítl Lestrade.

„Jaký?“

„Bylo by logické, pokud ovšem můžeme tohle slovo použít v tomto případě, kdyby zabil vás a doktora Watsona.“

„Ne, protože Sherlock tohle nebezpečí předvídal. Zjistil, že ho vrah zná, protože se před ním snažil zamaskovat svoje písmo. Můj bratr tedy prohlásil, že vůči nám nechová žádné city. Od té chvíle Holborne neměl žádný důvod nás zabít.“

Lestrade zůstal zamyšlený.

„Ale jak je možné, že váš bratr nedokázal ty případy vyřešit dřív? Když vzal po tolika letech do rukou pero, všechno jako by zázrakem vydedukoval.“

Mycroft nasadil tón učitele, obracejícího se k pomalejšímu žákovi.

„Nebyl to žádný zázrak, Lestrade. V době, kdy k těm zločinům došlo, byl Sherlock pod vlivem drogy. Chyběl mu jasný rozum. Navíc mu policie nevěřila. Dveře úřadů se před ním zavřely. Neměl přístup k některým spisům. Teprve mnohem později, když se zbavil svého handicapu, mohl se na každý případ podívat s bystrostí, kterou jsme u něj znali. Ale ani potom to nebylo tak snadné, jak si myslíte. Potřeboval dlouhé roky pátrání, aby našel pravdu.“

„Ale proč se s tím okamžitě nesvěřil policii?“

„Možná bylo příliš pozdě. Byl na konci sil a cítil blížící se smrt, a proto raději volil řešení prostřednictvím závěti. Nebo...“

„Nebo?“

„Nebo se bál, aby policie ten případ neututlala, aby se vyhnula

skandálu.“

Velitel policie sklopil oči. Následovalo dlouhé mlčení.

Doktor Holborne, přivázaný ke křeslu, se usmíval na své anděly nebo spíš na démony. Zdálo se, že se od nás čím dál víc vzdaluje, jako kdyby odhalení tohoto strašidelného příběhu smetlo poslední kousíčky rozumu, které ještě zůstaly v jeho chorém mozku. V jeho pohledu se čím dál víc zračila příšerná demence a takřka dětinská naivita.

Lestrade, jehož zrak vykazoval jen velmi slabý záblesk inteligence, náhle vstal a ve směšném gestu ukázal prstem na notáře.

„Doktore Williame Holborne, zatýkám vás pro úkladné vraždy!“

Holborne nereagoval. Nezadržitelně klesal do propasti šílenství.

Padala opona.

Představení bylo u konce.

Zatčení vraha mě mělo těšit, ale já jsem byl šťastný kvůli něčemu úplně jinému. Můj starý přítel Sherlock Holmes mě od sebe zahnal jen proto, aby mě zachránil.

Lestrade zavolal policejní vůz a za nevěřících pohledů čumilů do něj odvedl otupělého doktora Holborna.

Mycroft Holmes přivolal fiakr. V okamžiku, kdy do něj nastupoval, obrátil se ke mně

„Než si půjdu lehnout, zastavím se v Diogene’s Clubu. Chcete se se mnou svézt, doktore Watsone?“

„Ne, díky, trochu se projdu. Potřebuji si protáhnout nohy. To je nejlepší lék na artritidu.“

Fiakr se brzy ztratil v husté dopravě.

Zůstal jsem stát sám na chodníku, v podpaží housle, které mi Sherlock Holmes odkázal. Vytáhl jsem kapesní hodinky: deset hodin! Ráno bylo jasné. Několik mráčků, ubíhajících vysoko na obloze pozoruhodnou rychlostí, nedokázalo zakrýt palčivé jarní slunce. Na okamžik mě tohle intenzivní světlo oslepilo a cítil jsem na kůži teplé sluneční paprsky, jako kdysi, když ještě továrny v East Endu nechrlily do atmosféry své morové výpary.

Kolem mě se tlačil hlučný a kosmopolitní dav. Měl jsem pocit, že znovu ožívám. Opět jsem našel svůj Londýn. Londýn, kde jsem strávil tolik krásných chvil po boku svého slavného přítele. Jak se mi teď zdál Crowleyův Londýn s pandemií vzdálený! Všude kolem jsem cítil kypění prvních jarních dnů.

Skupina dětí přeběhla ulici. Jiné děti si hrály na nebe, peklo ráj na chodníku a vůči hluku ulice zůstávaly lhostejné. Tihle chlapi mi připadali docela sympatičtí a drzí. Byli to důstojní nástupci Wiggina a jeho malé party.

Londýn kosmopolitní, Londýn vznešený a Londýn fascinující mi nabízel směsici vůní, zvuků a barev. Londýn neustále plný života a

nových myšlenek. Každý člověk, krácející po bulváru, mi najednou připadal zajímavý.

Potkal jsem skupinu buddhistických mnichů, kteří se husím pochodem proplétali davem. Jejich oranžové tógy odrážely slunce. Jeden z nich se mě dotkl svým širokým rukávem a spiklenecky na mě mrknul. Vrátil jsem mu mrknutí a uhnul jsem, aby jejich meditativní vláček mohl projít. O kus dál se na chodníku tlačila skupina mužů, žen a dětí kolem prodavače teplých kaštanů. Prošel jsem kolem. O další kus dál vykřikoval pouliční kamelot titulky dnešních novin.

„Hrabě Ferdinand von Zeppelin přistane v Hyde Parku s největším říditelným balonem na světě! Kupte *Timesy*. Největší říditelný balon přistane v Londýně!“

Muž s nádherným turbanem se zasazeným rubínem na hlavě a oděný jako indický princ vstoupil do luxusního klenotnictví, provázen armádou služebníků a zahalených žen.

Kolem mě prošli dva pánové v černých oblecích, s nepřístupnými obličejemi a s hlavami sklopenými zmizeli v davu. Zřejmě pospíchali na nějakou obchodní schůzku, jejíž důležitost hraničila s posledním soudem. Ale já jsem nikam nepospíchal...

Náhle slunce zmizelo a ulice se ponořila do stínu jako při soumraku. Nejdřív jsem si myslel, že jde o zatmění slunce. Zvedl jsem oči a zadržel dech. Nad davem se zvedlo nadšené volání slávy. Jako by se zastavil čas. Všichni přestali se svými aktivitami a pozvedli nosy k obzoru, aby mohli obdivovat neuvěřitelný stroj, který právě nebeským tělesům přetáhl jejich paprsky.

Zeppelin měřil víc než sto metrů. Letěl jen několik desítek metrů nad střechami. Bezpochyby se chystal k přistání. Říditelná vzducholod' nad námi majestátně prolétla za obdivného potlesku a hvízdotu.* Pak se znovu objevilo slunce a ulice opět ožila.

---

* Kdy došlo k právě tomuto přeletu Zeppelinu nad Londýnem se nepodařilo zjistit, jakkoli je to efektní závěr „rámcového“ příběhu. Vždyť od roku 1910 do začátku války 28. července 1914 přepravily Zeppelinovy 34 028 pasažérů. Ale už 6. srpna 1914 bombardovaly Liège, v lednu 1915 východní pobřeží Anglie a 31. května 1915 Londýn. Nicméně nyní východní válečný vítr („Přesto se zvedne východní vítr, takový, jaký ještě Anglie nepoznala. Bude ledový a dravý, a mnozí z nás pod jeho dechem klesnou. Ale bude to přesto boží vítr, a až bouře pomine, objeví se v

Když přešly první emoce, vytanul mi v mysli jiný obraz. Ten mnich!

Proč na mě před chvilkou mrknul? Ostatně, bylo to mrknutí, nebo jen přivřel oči, protože ho oslnily sluneční paprsky? Nebo...

Sotva jsem proti světlu zahlédl jeho tvář.

Ale jeho vzhled a jeho rysy mi nebyly neznámé...

Sherlock Holmes!

Rozběhl jsem se zpátky. Cestou jsem rozrážel jsem dav a odstrkával kolemjdoucí i vystavené zboží pouličních obchodníků. Zastavil jsem se u prodavače kaštanů.

„Viděl jste tu skupinu buddhistických mnichů?“

„Koho?“

„Mnichy!“

„Ne, já tu mám teplé kaštiny.“

Pokračoval jsem v běhu a vyptával jsem se kde koho, pouličních obchodníků i skupiny dětí, hrajících si nebe, peklo, ráj. „Golfistů, pane?“

„Ne, buddhistů.“

„Neviděli.“

Náhle jsem se zmateně zastavil. Mou mysl zasáhla letmá vzpomínka, jako šipka, která se zabodne do terče.

Starý lokaj se šedivými vlasy v notářově kanceláři. Přinesl mi jediné jídlo, které nejsem schopen odmítnout, a jako kdyby dlouhá léta znal mé chutě, řekl: „Nadívané křepelky a savojský koláč jistě nejsou ideálním jídlem na noc.“ Byla to stejná slova, jaká mi Holmes řekl jednou po večeři.

Obyčejná shoda?

O něco později přinesl poleno. Vložil ho do krbu a pak se ke mně obrátil, jako bychom byli starí přátelé: „Oheň z krbu utiší vaše revmatické bolesti, doktore Watsone. Víím, o čem mluvím.“

Jak ten člověk věděl, že trpím revmatismem? Všiml si prostě jen

---

sluneční záři čistší, lepší, odolnější země.“), který Holmes předpověděl na konci svého „skutečné poslední“ případu (publikovaného Conanem Doylem a nazvaného *Poslední poklona*, ze stejnojmenné knihy, str. 171) ještě, jak vidno, neburácel.

mé hole, opřené o křeslo? Zastihl mě, jak si masíruji kolena?

Na okamžik jsem se bez dechu zastavil, ale pak jsem klidně pokračoval v chůzi, opíraje se o knoflík své hole. K čemu by to bylo honit se za mýtem? Radši jsem si uchoval svého přítele v teple svých myšlenek. Kdo ví, co pro mě ještě přichystá.

Ten ďábel Houdini měl pravdu. Není důležité to, co člověk vidí, ale to, v co věří.

PŘÍBĚHY SHERLOCKA HOLMESE

26

Bob Garcia

ZÁVĚŤ SHERLOCKA HOLMESE

Z francouzského originálu

Le Testament de Sherlock Holmes

vydaného nakladatelstvím Editions du Rocher (Monaco 2005)

přeložil Jiří Žák

Obálka (s použitím obrazu Hieronyma Bosche), vazba, grafická

úprava, poznámky a redakční spolupráce Boris Mysliveček

Odpovědná redakce David Daniel

Počítačová sazba písmem Century Old Style

a litografie Vladimír Ludva

Technická redakce Libor Vyhnálek

Tisk a knihařské zpracování Těšínské papírny, s. r. o, Český Těšín

V edici Příběhy (sv. 61) vydalo roku 2006

jako svou 655. publikaci

Nakladatelství JOTA, s. r. o.

Křenová 19, 602 00 Brno

redakce: 537 014 208

obchodní oddělení: 537 014 213

expedice: 537 014 214

fax: 537 014 203

e-mail: jota@jota.cz

www.jota.cz

Vydání první

Počet stran 336

Příběhy Sherlocka Holmese

Klasická Doylova série:

1. Studie v šarlatové / Podpis čtyř
2. Dobrodružství Sherlocka Holmese
3. Vzpomínky na Sherlocka Holmese
4. Pes baskervillský
5. Návrat Sherlocka Holmese
6. Údolí strachu
7. Poslední poklona Sherlocka Holmese
8. Z archivu Sherlocka Holmese

Díla Doylových pokračovatelů:

9. Dr. John H. Watson (Larry Millett): Sherlock Holmes a Ohnivý démon
10. Waclaw Gołembowicz: Chemické případy Sherlocka Holmese
11. Nicholas Meyer: Prokletí Sherlocka Holmese
12. Larry Millett: Sherlock Holmes a vraždy v ledovém paláci
13. Donald Thomas: Utajené případy Sherlocka Holmese
14. Robert Lee Hall: Sherlock Holmes odchází
15. J. V. Thomson (June Thomsonová): Tajné dokumenty Sherlocka Holmese
16. Donald Thomas: Sherlock Holmes a mlčení Spravedlnosti
17. Alan Vanneman: Sherlock Holmes a Obří krysa ze Sumatry
18. Martin P. Edwards: Sherlock Holmes na cestách
19. Carole Buggé: Sherlock Holmes a bezhlavý mnich
20. Barrie Roberts: Smrt bankéře Crosbyho
21. Antologie povídek: Je to vražda, milý Watsone!
22. Barrie Roberts: Sklizeň smrti
23. A. C. Doyle: Zapomenuté případy Sherlocka Holmese
24. Barrie Roberts: Zákon Devítky
25. David Stuart Davies: Dvojí hra na Baker Street
26. Bob Garcia: Závěť Sherlocka Holmese
27. Antologie povídek: Stíny nad Baker Street

Mimo edici:

Martin Fido: Svět Sherlocka Holmese

Další svazky budou následovat.